

GENERAL PREFACE

The Samskrit Education Society is one of the latest efforts made by lovers of Sanskrit in Madras to check the erosion or elimination of Sanskrit which is imminent in the different sectors of its studies in this part of the country, notwithstanding that South India has been a stronghold of this language in the past amongst all those who prize intellectual stimulation and spiritual inspiration. The Society was started with the blessings of H H Sri Chandrasekharendra Sarasvati, Sankaracharya of Kanchi Kamakoti Peetha, on the occasion of the Golden Jubilee of his accession to the Peetha. I have had the pleasure and privilege of being connected with its management from the inception.

In spite of the difficulties of the present situation and the many causes demanding the help and patronage of the philanthropists, we may assert that during the short period of our existence, we have made fairly steady progress, although it is not spectacular. In Pettai, near Madras, we have a large area of land where our buildings are coming up and a Sanskrit advanced study centre is functioning. We have been concentrating in training young Pandits already qualified in one Sastra to become equipped in another Sastra. We have started a few research projects and publication schemes: a *Concordance of Verbal Derivatives*, a *New Model Sanskrit Grammar* and a *Dictionary of Indeclinables*. Another undertaking of ours is the book on *The Teaching of Sanskrit*. This and the *Concordance of Verbal Derivatives* I am happy we are able to release to the public now.

The maintenance and promotion of Sanskrit study in the schools face two difficulties today, one stemming from the language formulae of the Government which is explicitly unfavourable to Sanskrit and secondly, the lack of improved methods of making its learning easy and popular. The Society may well congratulate itself in having addressed itself to the latter problem and brought out these books written by able and experienced scholars, Pt S Ramasubba Sastrigal and Prof K. Rama Varma Raja. On behalf of the Society, I must also express my appreciation of the services rendered to the Society by Dr V Raghavan who has been in general charge of these and other research projects and

publications of the Society. What he and others have been doing in this part of the country, in the midst of all sorts of difficulties, must evoke the admiration of Sanskritists all over the country.

These and other research projects and the teaching work of the Society have been receiving assistance from the Central Sanskrit Board which deserves all praise for its efforts to rehabilitate in the country Sanskrit, the bedrock of Indian culture.

I wish all success to Sri T. V. Viswanatha Aiyar, Secretary of the Society, who has been building up the resources of the Society and managing its affairs so well. I am quite sure that the Samskrit Education Society will ere long emerge as an active advanced Centre of a University type for Sanskrit in the South.

C. P. RAMASWAMI AIYAR
*Founder-President, The Sanskrit
 Education Society, Madras.*

FOREWORD

The *New Model Sanskrit Grammar* offered here is in line with the other undertakings of the Samskrit Education Society, Madras, namely aids for learning and teaching Sanskrit which the Society rightly decided should receive priority at this juncture in the history of Sanskrit study when, along with the landslide in departmental arrangements for it in the educational set-up, there is a growing interest in its cultivation among the public, young, adult and aged. The Society first offered the book 'The Teaching of Sanskrit' and then 'The Thesaurus of Verbal Derivatives', the *Krdantarupamala* of which four Volumes have already been brought out. The third which is also a major venture is the present work, a Sanskrit grammar in English medium. It may be recalled that this is a continuation of the anxious labours of those connected with the trinity of bodies in Madras, the Samskrita Academy, the Kuppaswami Sastri Research Institute and the Samskrit Education Society to do something effective to help the learners of Sanskrit to have an easy entry into and grasp of Sanskrit grammar. For some years, we had been carrying on an experiment styled by its teacher as 'Panini pre digested', but although the oral operation of this project flourished well, we could not, despite our best efforts, give it a permanent form through a book.

When we were faced with the closure of that project and the news of the formation of our Samskrit Education Society had appeared in the Press, we received a letter from a 77 year old scholarly gentleman, D Krishna Ayyangar, a retired officer of the Forest Department, offering us for publication the manuscript of a new Sanskrit grammar he had prepared. Sri Krishna Ayyangar had started his study of Sanskrit grammar to help him to teach it to his own children and the manuscript he had offered was under preparation by him for sixteen years, from 1944 to 1960. The Society did not immediately accept the manuscript but invited the author to meet their Pandits, scholars and other promoters of Sanskrit and explain how he had compiled his work.

The Society took up Sri Krishna Ayyangar's manuscript for publication and entrusted the work of examining, revising and preparing the final press-copy of the work to an experienced Vyakarana-teacher, with knowledge of English, Sri T Ramachandra Sastri, Vyakarana Siromani, formerly of the Sanskrit College at Sriperumbudur. Unfortunately Sri Krishna Ayyangar could not live to see his work going through the Press. The publication of the work received some aid from the Central Sanskrit Board, for which the Society tenders its thanks to the

Ministry of Education, New Delhi. Sri T. Ramachandra Sastri and the undersigned have been in charge of the printing of the work. The nature of the subject and its presentation being such as they are, the printing which involved tables, correct alignments of groups or sets of roots etc with indications of their grammatical and other details and their checkings could not be done more quickly. Also in view of the size of the whole work, the Society decided to issue the work in parts and consequently Volume One is now published.

Volume One deals with the more difficult department of Sanskrit grammar, Tīnānta, verbs, their tenses and moods and conjugations. Because of the difficulty of this portion, the compiler had dealt with it first.

Volume Two will deal with Sanskrit Alphabet, Sandhi, Declension (Subānta)—this taking the larger part of the Volume—Compounds (Samāsas) and Feminine suffixes (Strī pratyayas).

There have been several such attempts to present Sanskrit grammar in English medium, in an analytical manner, with tables of paradigms. In the present attempt, the compiler has, in his own words, tried to help the student with a number of panoramic tables "so that the grammatical forms will catch the eye of the student and get themselves easily imprinted in his mind."

This book is a record of the way in which an enthusiast in advanced age mastered the difficult subject dealt with here. It is therefore likely that the presentation here will benefit those who, placed like him in other avocations are yet ready to apply themselves, earlier or later in life, to the learning of Sanskrit with some control of the grammar.

The Society desires to place on record its appreciation of the willingness of the late Sri Krishna Iyengar and his sons for placing the manuscripts of this compilation at the disposal of the Society. The Society expresses its thanks to Sri T. Ramachandra Sastri for the revision of the manuscript and the preparation of the Press copy and to the Ministry of Education, New Delhi, for their grant in aid for its publication.

Sri C. Rama Iyer of Bharati Vijayam Press, who has become part and parcel of all our undertakings for promotion of Sanskrit, deserves the approbation of all lovers of Sanskrit.

V. RAGHAVAN

*Professor of Sanskrit,
University of Madras*

Kṛttika dipotsava
4-12-1968

TABLE OF CONTENTS

	Page
CHAPTER I The Panoramic Table ...	1
1. Special features of the New Model Sanskrit Grammar ...	1
2. Benedictive and Passive ...	3
3. The Two Futures and Conditional ...	4
4. Declension ...	5
5. Aorist Form ...	8
CHAPTER II. CONJUGATION ...	9
1. Lakāras ...	10
2. Uses of the Tenses and Moods ...	16
3. Terminations of the First group of conjugations (1. 4 6 10) ...	17
4. Peculiarities of the roots of the Xth conjugation	19
CHAPTER III TERMINATIONS ...	21
1. Peculiarities of the First group of conjugation [Present Tense] ...	21
CHAPTER IV Terminations of the 2nd group of (2. 3 5. 7 8 and 9) conjugations ...	27
1. Terminations of the Non-conjugational or general Tense and Moods ...	30
2. Detailed conjugation of the roots of the 5th conjugation ...	33
3. " " 7th " ...	35
4. " " 8th " ...	33
5. " " 9th " ...	41
CHAPTER V Non conjugational Tenses and Moods ...	45
1. Set, Wet and Anṣ roots ...	45
2. Panoramic Table of Set, Wet and Anṣ roots ...	57
CHAPTER VI. AORIST ...	63
1. Necessary and Optional roots ...	65
2. Aorist Vith variety ...	69
3. " IVth " ...	70
4. " Vth " ...	71

	Page
CHAPTER VII The two Futures and the Conditional . .	74
CHAPTER VIII. SAMPRASARANA ...	80
CHAPTER IX Benedictive ...	89
1. Parasmaipadī ...	89
2. Ātmanepadī ...	93
3. Ubhayapadī ...	95
4. Passive ...	98
5. The Past Passive Participle ...	99
6. Rules regarding gerund in—क्त्वा ...	119
7. " " य ...	126
8. The Perfect ...	131
9. Periphrastic Perfect ...	152
10. Alphabetical list of roots ...	156
CHAPTER X. PANORAMIC TABLE OF THE CONJUGATIONAL FORMS ...	163
i. Conjugation — Parasmaipadī ...	164
1. Set roots ending in consonants ...	164
2. " with penultimate short ऋ ...	178
3. Miscellaneous roots ..	178
4. Wet roots . .	180
5. Anī roots ending in vowels ...	182
6. Roots ending in इ and ई . .	182
7. " " उ ...	184
8. " " ए ...	184
9. " " ऐ ..	184
10. " " ऋ ...	186
11. " " consonants ...	186
12. " " अम् ...	190
ii Second conjugation—Parasmaipadī ...	192
1. Set roots ending in consonants ...	192
2. Wet roots " " ...	194
3. Anī roots ending in vowels ...	194
iii Third conjugation—Parasmaipadī ...	200
1. Set roots ...	200
2. Anī roots ...	200
iv Fourth conjugation—Parasmaipadī ...	202
1. Set roots ending in consonants ...	202
2. Wet roots ...	204

	Page
3. Set roots ending in स् ...	206
4. " " " अम् ...	206
5. Sēt in 1st future and Wēt in 2nd future ...	208
6. Wet roots ...	208
7. Anī roots ...	210
v. Fifth Conjugation—Parasmaipadī ...	214
1. Sēt Roots ...	214
2. Wēt Roots ...	214
3. Anī Roots ...	214
vi. Sixth Conjugation—Parasmaipadī ...	216
1. Sēt Roots ...	216
2. " " ending in long क् ...	218
3. " " ending in consonants ...	220
4. Wēt Roots ...	220
5. Anī Roots ...	222
vii. Seventh Conjugation—Parasmaipadī ...	226
1. Sēt Roots ...	226
2. Wēt Roots ...	226
viii. Eighth Conjugation—Parasmaipadī ...	230
1. Sēt Roots ending in consonants ...	230
ix. Ninth Conjugation—Parasmaipadī ...	232
1. Sēt Roots ending in vowels ...	232
2. " " consonants ...	234
3. Anī Roots ending in vowels ...	236
4. " " consonants ...	236
x. First Conjugation—Ātmanepadī ...	238
1. Sēt Roots ending in consonants ...	238
2. " Denderative Forms ...	246
3. " Penultimate short vowels taking वृत् ...	248
4. Sēt Roots ending in vowels ...	250
5. Wēt Roots ...	250
6. Anī Roots ending in vowels ...	252
7. " " क् ...	254
8. " " consonants ...	254
xi. Second Conjugation—Ātmanepadī ...	256
1. Sēt Roots ...	256

		Page
	2. Wēṭ Roots	256
	3. Aniṭ „	256
xii.	Third Conjugation—Ātmanēpadi	258
	1. Aniṭ Roots	258
xiii.	Fourth Conjugation—Ātmanēpadi	260
	1. Sēṭ Roots	260
	2. Wēṭ „	260
	3. Aniṭ „ (consonants)	260
	4. „ „ (vowels)	262
xiv.	Fifth Conjugation—Ātmanēpadi	264
	1. Sēṭ Roots	264
	2. Wēṭ „	264
	3. Aniṭ „	264
xv.	Sixth Conjugation—Ātmanēpadi	264
	1. Sēṭ Roots	264
	2. Aniṭ „	266
xvi.	Seventh Conjugation—Ātmanēpadi	270
	1. Sēṭ Roots	270
	2. Aniṭ „	270
xvii.	Eight Conjugation—Ātmanēpadi	270
	1. Sēṭ Roots	270
	2. Aniṭ „	272
xviii.	Ninth Conjugation—Ātmanēpadi	272
	1. Sēṭ Roots	272
	2. Wēṭ „	272
	3. Aniṭ „	274
CHAPTER XI.	Detailed conjugation of the roots of the	
	2nd conjugation	277
	1. Do. Rules 1 to 50	277
	2. „ 3rd conjugation	303
	3. Rules regarding reduplication	303
	4. Conjugation of the roots—3rd conjugation	305
	5. CAUSAL—Formation of the base	315
	6. DESIDERATIVE	321
	7. List of roots included in the Panoramic Table	329

NEW MODEL SANSKRIT GRAMMAR

CHAPTER I

THE PANORAMIC TABLE

Special features of the New Model Sanskrit Grammar

"If you wish to remember a thing, put it to writing, even if you burn the paper immediately after you have done, for, the eye greatly assists the mind and memory consists of a concentration of ideas"—*William Cobbet*

It is on this principle that the detailed Panoramic Table of the conjugational forms of the roots, both Parasmaipadī and Atmanepadī, under the different conjugations, has been prepared, so that the forms can catch the eye of the student, during the panoramic view and get themselves easily imprinted in his mind, unawares of himself and without any necessity of learning them by throat. In this table, there are 17 headings as noted below, excluding the heading for the root with its meaning as such, and also its meanings when preceded by different prepositions

(1) Present tense, (2) Imperfect tense, (3) Perfect, (4) Aorist (5) First future, (6) Second future, (7) Conditional, (8) Imperative mood, (9) Potential mood, (10) Benedictive mood, (11) Passive, (12) Past Passive Participle, (13) Gerund in णि, (14) Gerund in न्, (15) Infinitive, (16) Causal, and (17) Desiderative. The Imperative and the Potential moods have been entered after the three Futures (instead of after the Imperfect tense, thereby completing the group of conjugational tenses), this is in order to have the Potential just before the Benedictive, as there is great similarity between the 3rd person singulars of the Potential and the Benedictive Parasmaipadī, owing to the fact that the 3rd person and 2nd person singular terminations of both in the 2nd group of conjugations, are "यात्" and "या". The forms of the Potential and of the Benedictive Parasmaipadī, are even identical in the following cases —

Conjugation	S. No	Root	Potential.	Benedictive	Remarks
2P	8	अन्	अन्यात्	'	Same forms in both 3rd Singular
	9	जक्ष्	जक्ष्यात्		do
	10	धत्	धत्स्यात्		do
	11	रुद्	रुद्यात्		do
	13	विद्	विद्यात्		do
	17	चक्रात्	चक्रास्यात्		do
	21	या	यायात्		do
	30	पा	पायात्		do
	37	पी	पीयात्		do
	36	इ with अधि	अधीयात्		do
	44	डुद्	डुह्यात्		do
	45	दिह्	दिह्यात्		do
	46	लिह्	लिह्यात्		do
	47	दिष्	दिष्यात्		do
	48	अद्	अद्यात्		do
	20	सृज् (W)	सृज्यात्		There is no रुदि in both do
7P	1	क्षिप्	क्षिप्स्यात्		
2P	12	वक्ष्	उक्ष्यात्		In the Benedictive also, वक्ष् takes सप्रसारण. Hence the forms are identical in both
2P	43	वच्	वक्ष्यात्	उक्ष्यात्	} Difference is due to सप्रसारण in the Bene- dictive
2P	42	स्वप्	स्वप्स्यात्	सुप्स्यात्	
2U	15	भू	भूयात्	उक्ष्यात्	वच् is substituted for भू in the non conjuga- tional tenses (Bene- dictive) and this causes the differ- ence
2P	49	हन्	हन्यात्	वध्यात्	वध् is substituted for हन् in the Benedictive and this causes the difference.

<i>Conjugation</i>	<i>S No</i>	<i>Root</i>	<i>Potential</i>	<i>Benedictive</i>	<i>Remarks</i>
2P	1	गु and other roots ending in ङ.	गुयात्	गुयात्	The ङ is lengthened in the Benedictive

The above analysis is useful to the student in other respects also, as it clearly explains the reasons for the resemblance and the difference between the Potential and the Benedictive Parasmaipadī forms

Benedictive and Passive The Benedictive Parasmaipadī and the Passive are also similar, except in a few cases. The ending *भा* etc. of roots mentioned in Rule 7 of the Benedictive, alone are changed to *ई* (and not to *ए*) as in the Benedictive. The ending *भा* etc. of all other roots, whether preceded by conjunct consonants or simple consonants, are retained in the Passive (See rules II & III of the passive) while, in the Benedictive, the ending *भा* etc. of roots preceded by conjunct consonants are changed to *ए* optionally (Rule 6) and of those preceded by simple consonants, are retained (Rule 5). There are only 5 rules, 1 to 5 from II to VI which exhibit the differences between the Benedictive Parasmaipadī and the Passive. Hence, the Benedictive has been omitted and the Passive alone has been included in the abridged Panoramic table, as the Passive is more useful to the student than the Benedictive. The serial numbers of the rules of the Benedictive Parasmaipadī, have been entered (as 1, 2, 3, etc. in ordinary numbers) over the forms of the Passive, which do not differ from the Benedictive Parasmaipadī, and the serial numbers of the rules of the Passive (as II, III, IV etc. in Roman numbers) have been entered over the forms of the Passive which differ from the Benedictive.

The Passive and the Gerund in *त्वा* are also similar in many aspects. The Past Passive Participle and the Gerund in *त्वा* are also mostly similar so that, as a general rule, the Gerund in *त्वा* is formed by omitting the *त्* or *व* of the P. P. and adding *त्वा* instead.

The forms of the Gerund in *त्वा* which differ from those of the Past Passive Participle, have been given separately under the Rules Regarding the Gerund in *त्वा*.

The two Futures and the Conditional

The Infinitive and the 1st Future are exactly similar so that the 1st Future is obtained from the Infinitive, and the 2nd Future and the Conditional are derivable from the 1st Future

The अ of च (the conjugational sign) is dropped in the Potential and the base becomes हिस्—In the Benedictive there is no conjugational sign and hence, here also the base is हिस् Hence forms are same in both

वश्च 2 P takes सेप्रसारिण, in the conjugational tenses also, before the weak terminations and the Potential terminations are all weak

Among the three Futures, there are only 79 roots the forms of which differ from those of the 1st Future or the forms of which in all the three Futures are peculiar [See chapter VII "The two Futures and the Conditional," wherein a detailed list of these roots is given, along with the respective forms]

Thus if we know the changes of forms of the above 79 roots, we know the forms of all the 711 roots from 1 P to 9 P and 1 A to 9 A, in all the three Futures and this is a very great saving of labour to the student

Taking advantage of the above similarity of forms under certain headings, an abridged Panoramic table, reducing the 17 headings in the detailed Panoramic Table to only 8 headings, has been prepared, as shown below

(1) Present tense (2) Perfect tense (3) Aorist (4) Passive or Impersonal (5) Past Passive Participle (6) Gerund in क्ति (7) Gerund in च्च् and lastly (8) Infinitive The other 3 conjugational tenses except the Present tense : e Imperfect, Imperative and Potential have not been included in the above *abridged* table, because the detailed conjugation of the *important* roots of the I class of conjugations and 224 roots of the II class of conjugations in all the four conjugational tenses, has been given separately All the three Futures have been omitted, as the 1st Future can be derived from the Infinitive and the second Future and the Conditional can similarly be derived from the first Future and if one knows the peculiarities of the forms of 79 roots, as already explained above, one knows the forms of all the 711 roots in all three Futures

The Causal and the Desiderative are regarded not quite indispensable for the *ordinary* student and also the Panoramic Table will become unwieldy for printing Hence, they have been excluded from the *abridged* Panoramic Table The above abrid.

gement is highly advantageous, because the student is enabled to devote his attention to fewer forms (which alone are most useful to him)

The numbers entered over the conjugational forms in the Panoramic Table, under the various headings, refer to the serial numbers of the rules which explain how the peculiar forms under each heading, have been arrived at. This enables the student to understand the forms better, by immediately referring to the particular rule under each heading and thus be enabled to compare the forms of a particular root with the forms of other roots under the same heading (i.e. vertically) and the forms of the same root under other headings (i.e. horizontally). This has a very impressive effect on the eye of the student, as he is enabled to peruse all the forms by *one quick glance* at the Panoramic Table.

In arranging the roots in the Panoramic Table, all Set, Vet, and Anit roots ending in consonants, and ending in vowels have been collected separately and also roots having similar forms have been arranged into one and the same group. Roots which are different under certain headings, from the above, are then entered to enable the student to actually see the *difference* and thus get the forms of both the groups easily imprinted in his mind. By this method, all the 711 roots belonging to the nine conjugations from 1 to 9, both Parasmaipadī and Atmanepadī (excluding the 10th conjugation roots which have been treated separately) have been collected into 306 groups and thus, if we know the forms of the above 306 roots we are able to know the forms of all the 711 roots.

This is a very great advantage to the student. So far about the Panoramic table and its advantages. A separate chapter, VIII, has been devoted to the subject of सप्रसारण in detail.

OTHER TOPICS

As regards *Compounds* the different kinds of Compounds have been arranged under various headings with illustrations, so that it may enable the student to understand, easily, the essentials of the different varieties of Compounds.

A consolidated table has also been prepared to enable the student to see *at a glance* the different divisions and sub divisions of Compounds and their chief characteristics.

Declension An innovation has been introduced here, which greatly reduces volume as explained below —

The following are the normal case terminations —

Masculine and feminine		Neuter.
Nominative (N)	} न - २१ - नम् }	N V न - २ - २
Vocative (V)		A " " " "
Accusative (A)	म् - " - "	The rest like the masculine.
Instrumental (I)	म् - २२ - म्	
Dative (D)	- " - २३	
Ablative (Ab)	म् - " - "	
Genitive (G)	, म - २४ - म् }	
Locative (L)	- " - २५ }	

A perusal of the above table will convince the student of the following facts —

(1) Many terminations have been repeated. Hence, out of 24 terminations in all the 8 cases, it is enough if the student remembers only 14 terminations (as the Vocative sometimes differs from the Nominative, in the singular only). Hence, the mark (,) has been put in places where the terminations are repeated, and this minimises scriptory work and enables the student to remember fewer forms with more concentrated attention.

(2) It should be noted that the figure formed by drawing a line enclosing the *vowel terminations*, is symmetrical. At the top, the line begins, excluding the initial termination, (the Nominative singular). Similarly, at the bottom, the final termination, (the locative plural), has been excluded. The line then encloses at the top, the dual and plural of the Nominative and all the numbers of the Accusative (i.e. the second case); while, at the bottom, it similarly encloses the dual and the singular of the Locative and all the numbers of the Genitive (the second case at the bottom). In the middle, the line skirts around and includes only the *singulars* of the remaining three cases (i.e. the Instrumental, the Dative and the Ablative). The terminations outside the above figure, are *consonantal terminations*. The shape of the above figure can be easily remembered by the student. The above differentiation of vowel and consonantal terminations, is of very great use to the student, as the declensional changes depend upon the above differentiation.

A sample declension is given below

	विदस् m a learned man		
N	विदन्	-	विद्वंसौ - विद्वंस
V	विदन्	-	" - "
A	विद्वंसम्-	"	- विदुष
I	विदुषा	-	विद्वद्भ्याम्- विद्वद्भि
D	विदुषे	-	" - विद्वद्भ्य
Ab	विदुष	-	" - "
G	"	-	विदुषो - विदुषाम्
L	विदुषि	-	" - विद्वत्सु

विद् (root)+वम् (affix)=विद्वम्.

I Nom Sing (1) न् is inserted before स्=विद्वन्.

(2) Penultimate व् is lengthened =विद्वन्.

(3) Final स् is dropped =विद्वन्.

II The Vocative singular ends in वन्=विद्वन्.

III Before the vowel terminations beginning with the Nominative dual & ending with the Acc dual, न् is inserted before final स् and the Penultimate व् is lengthened. Hence the base becomes विद्वन्=विद्वत्.

IV Before vowel terminations beginning with the Acc plural, ष् is substituted for व्. Hence विद्वत् (i.e. विद् + वस्) becomes विद् + षस्=विद्वत्, विद्वत्.

v The Consonantal terminations constitute the duals and plurals of the Instrumental, the Dative, the Ablative, and the plural of the Locative, as has been explained above. Final स् of विद्वत् becomes द् before these terminations and hence the base becomes विद्वद् before these terminations and विद्वद् before स् of the Locative.

It will thus be seen that the above remarks clearly explain the formation of the respective declensional forms and the student is thereby enabled, with the help of the figures, to get the different declensional forms, easily imprinted in his mind.

There is an alphabetical list of the declensions of nouns, adjectives and pronouns containing the corresponding serial numbers of the Declensions, so that the student can easily pick out the required Declension from the Declensional forms 334 nouns and adjectives and 57 pronouns or a total of 391 words have been declined (See Vol II)

Rules regarding the Perfect, the Benedictive, the Passive, the Past Passive Participle, the Gerund in त्वा and the Gerund in य, are given

In respect of the Aorist too, the number of the variety to which each root belongs, has been noted above the Aorist form of each root, in the Panoramic table, in Roman numbers, as I, II, III, IV etc. In the case of roots taking more than one variety, the different numbers of the varieties are all noted above the respective forms

Aorist Form

Eg	वद् I P 80	अवादीत् V	if it belongs to the V variety
	क्षि I P 83	अशिद्धिन् III	
		अश्नत् II	if it belongs to the
		अश्नयीत् V	III, II and V varieties

As regards the Perfect Tense also, the Serial numbers of the Rules explaining the formation of the forms, have been noted above the Perfect forms of each root

The detailed rules regarding the Perfect tense are given separately

The serial numbers of the respective roots as entered in the Panoramic Table under each conjugation, both Parasmaipadī and Atmanepadī, have been noted against each root, in all the rules 1 e (1) Peculiarities of the roots of the 1st, 4th, 6th and 10th conjugations, (2) The Perfect, (3) The three Futures, (4) The Aorist, (5) The Benedictive, (6) The Passive, (7) The Past Passive Participle, (8) The Gerund in क्त्वा, and (9) The Gerund in य

This will enable the student to pick out easily the forms of the required root in the Panoramic Table, without referring to the alphabetical list of roots

Similarly, the serial numbers of the rules which explain how the peculiar Conjugational forms in the Panoramic Table, under each heading have been arrived at, have been posted over the respective Conjugational forms, in the Panoramic Table, to facilitate comparison of these forms, with the concerned rules

The posting of the above two sets of Serial numbers is of course a very laborious task. But it enormously enhances the utility of the book

A Panoramic table of all the 711 roots under 1 Future, 2 Future and the Conditional the Benedictive, the Causal and the Desiderative has also been separately presented in Vol II

While explaining the rules of the Conjugational and Declensional forms etc., the concerned Sūtras of Pāṇini have been quoted and a Sanskrit rendering of the same is also given to be of benefit to the students of Sanskrit Pathasālas. Also the Sūtras are very concise and can be easily memorised by the ordinary student.

In addition to Sanskrit Kārikas collected from Text books, new Kārikas have been framed which although lacking in rhyme etc. and only an apology for Kārikas, may be useful to the student in remembering the lists of roots.

It is hoped that with all the facilities referred to above, the work of translating English or any vernacular into Sanskrit, which is usually regarded by students as extremely difficult, will be rendered very easy as, with a pocket "English Sanskrit" or "vernacular Sanskrit" Dictionary and the alphabetical lists of roots and declensions, the required Conjugational and Declensional forms can be easily picked out by the student. It is also possible for foreign students who are interested in studying Sanskrit, to learn easily all the intricate rules of Sanskrit Grammar and thus, in all these ways, Sanskrit will no longer be branded as a dead or difficult language, but will be studied by more and more students who will find it easy to master it.

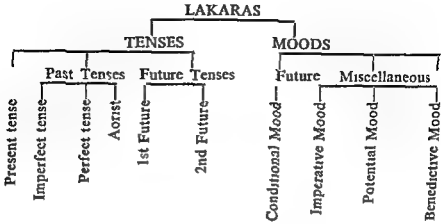
Under Compounds, there is a Table showing the different varieties of Compounds, and there are also tables showing the different sub-divisions under each variety with examples. These tables will enable the student to know at a glance the characteristics of each Compound.

CHAPTER II

CONJUGATION

In Sanskrit there are six tenses and four moods and these constitute the ten Lakaras.

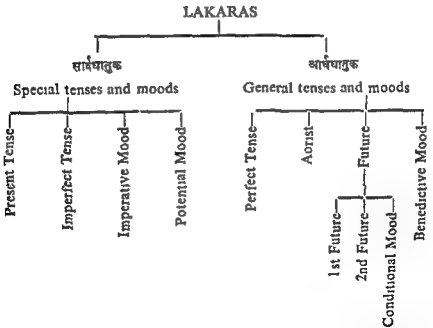
The subjoined tables show the classification of the ten Lakaras into tenses and moods, and also into *Present*, *Past* and *Future*.

It will thus be seen that there are six tenses and four moods

The above 10 Lakaras are divided into two classes (1) सार्वधातुक, Conjugational or special tenses and moods and (2) आर्षधातुक, Non Conjugational or general tenses

The table below shows the above classification

There are 10 Conjugations in Sanskrit and they are divided into 2 groups. The first group consists of the 1st, 4th, 6th and the 10th Conjugations and the second group consists of the 2nd, 3rd, 5th, 7th, 8th and the 9th conjugations

The subjoined table shows the details of the conjugational signs etc. of the ten Conjugations.

Number of the Conjugation	Name	विकरण	Conjugational sign गणविहरण
1st Conjugation	भूदादयः भू and other roots	अप्	अ In अप् i.e. भू + अ + पु अ alone remains and the others are dropped
2nd Conjugation	भदादयः भद् and other roots	उङ्	—Nil—
3rd Conjugation	ब्रुहोत्यादयः ब्रु and other roots	इङ्	Reduplication as in the perfect tense
4th Conjugation	दिक्दादयः दिक् and other roots	इभक्	य
5th Conjugation	त्वादायः तृ and other roots	इत्	तु
6th Conjugation	तृदादयः तृद् and other roots	अ	अ
7th Conjugation	कृदादयः कृप् and other roots	इभक्	उ
8th Conjugation	लृदादयः लृप् and other roots	उ	उ
9th Conjugation	कृषादायः क्री and other roots	इत्	त्
10th Conjugation	चुरादयः चुर and other roots	षिक्	अय

There are again two sets of personal terminations in Sanskrit viz. Parasmaipada and Atmanepada.

परस्मैपद (परस्मै i.e. for the sake of another) denotes that the fruit of the action accrues to another i.e. some other person, different from the agent. सूदः पचति (the cook cooks) सूस्त्वामिगमि-
कलत्वात् परस्मैपदम्.

रामः पचते (Rama cooks for himself) कर्तृणामिकलत्वात् आत्मनेपदम् ;
But these are only the original meanings of the words परस्मैपद and
आत्मनेपद. But in practice, such a distinction is not observed.

Instances of the two '*padas*' being used in the same sense can be found in standard works.

Some roots are exclusively Parasmaipadi, while others are exclusively Atmanepadi. There are also some roots which are partly Parasmaipadi and partly Atmanepadi. Eg. ५ 6. A. 9 and ५ 6. P. 55 also. The root ५ which is Atmanepadi becomes Parasmaipadi in the Perfect, the two Futures and the Conditional and in the Desiderative. (See Rule 44 of the peculiarities of the roots of the 1st class of Conjugations, in the Present Tense).

Again 15 Atmanepadi roots of the 1st Conjugation become Parasmaipadi in the IV class of roots under the IIInd variety of Aorist.

There are also certain roots which change their '*Padas*' and their meanings when certain prepositions are added. Hereunder is given a list of such roots that change their '*Padas*' when prepositions are added.

No.	Root and the original पद and meaning	With prepositions	Changed पद	Changed meaning	Changed form
1.	वद् 1. P. 80 to speak	वि	A	quarrels	विवदते
		अप	A	reviles	अपवदते
2.	स्था 1. P. 127 to stand	उप	A	worships a deity	उपतिष्ठते
		प्र	A	starts	प्रतिष्ठते
3.	जि 1. P. 132 to conquer	वरा	A	defeats	विजयते
		वि	A	conquers	विजयते
4.	दे 1. U. P. 145 to call	आ	A	challenges	आदयते
5.	दम् 1. P. 186 to check	उप	A	marries	उपयच्छते
6.	गम् 1. P. 188 to go	सं	A	joins	संयच्छते

No	Root and the original पद and meaning	With prepositions	Changed पद	Changed meaning	Changed form
7	रम् 1 A 132 to sport	वि	P	stops	विरमति
		आ	P	takes pleasure in sports	आरमति
		परि	P	is pleased, is delighted	परिरमति
8	वह् 1 UP 181 to carry	प्र	P	flows	प्रवहति
		उत्	P	marrries	उद्वहति
9	उह् 1 A 70 to conjecture	अप	P	removes, drives away	अपोहति
10	नी 1 U P 136 to lead	उप	A	invests with the sacred thread	उपनयते
		उत्	P	lifts up	उन्नयति
11	चर् 1 P 20 to walk	उत्	A	transgresses	उचरते
12	विश् 6 P 41 to enter	अभिनि	A	resorts to	अभिनिविशते
13	प्रच्छ् 6 P 54 to ask	आ	A	takes leave of	आप्रच्छते
14	हृ 6 P 19 to scatter	अप	A	scrapes the ground with the feet, as a bull with joy	अपस्किरते

“अपस्किरते वृषो हृष्टः,

कुम्भकुटो महापार्थी, या आध्यापार्थी च ।”

15	हृ 6 P 20 to swallow	स	A	Promises or makes a vow	सगिरते
----	-------------------------	---	---	-------------------------	--------

No	Root and the original पद and meaning	With prepositions	Changed पद	Changed meaning	Changed form
16	क्षिप् 6 U P 39 to throw	अभि अति प्रति	P " "	throws up throws out throws back	अभिक्षिपति अतिक्षिपति प्रतिक्षिपति
17	श्रु 1 P 142 to hear	स	A	hears well	संश्रुणोते
18	हृ 1 U P 159 to take away	अनु	A	follows (the habit of)	अनुहरते
19	दृश् 1 P 163 to see	स	A	sees well	संपश्यते
20	स्पर् 1 P 105 to sprinkle	आ	A	touches	आस्पृष्यते

Roots of the 2nd class of conjugations (i e, 2, 3, 5, 7, 8 and 9)

- 21 कृ 8 U, in Ubhayapada but in Parasmaipada with अनु and परा.
अनुकरोति भगवतो नारायणस्य ।
इनुमान् तां पराकुर्वन् अगमत् ।

With उद् , उदाकुरुते informs against (with a view to injure)

उदाकुरुते श्येनो वर्तिकाम् The hawk reproves the snail
परदारान् प्रवृणोते (outrages)
शत्रुम् अधिकुरुते (forgives)

- 22 दा 3 U धनम् आदत्ते accepts money विद्याम् आदत्ते acquires knowledge

23 क्षु 2 P संश्रुते शस्त्रम् whets his weapon

24 शास् 2 P ऋच्छन्दसा आशस्ते (blesses)

25 पु 2 P आनुते praises

26 हृ 2 P with आ becomes Atmanepada when referring to one's own limb स्वशिर आहते Strikes his own head

But परस्व शिर आहन्ति.

27 धी 9 U to buy, with वि विक्रीणाति sells
also अवक्रीणीते and परिक्रीणीते

28 ज्ञा 9 U to know शतम् अपजानीते denies ॥ hundred
शत प्रतिजानीते acknowledges or promises ॥
hundred

But स्वर्गलोक न प्रजानाति मूर्ख

29 नह् 4 U युदाय सनहते prepares for battle.
हेतु वज्रमणौ शिरोपकुसुमप्रान्तेन सज्जति ।

30 युर् 7 U प्रयुक्ते उपयुक्ते

य इमामाश्रमघर्मे नियुक्ते (appoints)

अन्वयुक्तं पृथ्वीधरं सिते The lord of the earth asked the
preceptor

But यज्ञवाहाणि प्रयुनक्ति arranges the sacrificial vessels

31 विद् 2 P used intransitively के न सविदते वाचो मैनाकाद्रि यया सदा
who do not know? etc ई is optionally added to द् in
the 3rd plural But when used transitively it is Parasmaipadī सविता
सहयुध्यान्वौ सच्छक्तिं वरदपणौ.

Verbs are also divided into two classes (1) Primitive verbs
which are generally found as such in the literature, and (2)
Derivative verbs which are derived from a root or a noun

The Derivative verbs are of 4 classes

- 1 Causals भिजन्ता
- 2 Desideratives सन्नन्ता
- 3 Frequentatives यच्छन्ता
- 4 Denominatives नामधातव

Both the primitive and the derivative verbs can be conju-
gated in all the tenses and moods

There are also three voices viz the active voice (कर्तरि प्रयोग)
the passive voice (कर्मणि प्रयोग) and the impersonal construction
(मात्रे प्रयोग)

Transitive verbs are conjugated in the active and the passive
voices and the intransitive verbs in the active voice and the
impersonal form

The ten conjugations are divided into two classes or groups, the first group consisting of the 1st, 4th, 6th and 10th conjugations and the second group comprising the 2nd, 3rd, 5th, 7th, 8th and the 9th conjugations

In the 1st group, the base ends in अ and changes, while in the 2nd group, the base does not end in अ and it is changeable

N B The form which a root assumes before taking the terminations, is called अङ्ग or base

Use of the tenses and moods

(1) The present tense denotes an action which is taking place at the present time (वर्तमानकाल).

(2) Past tenses

(a) Imperfect tense denotes a past action done prior to the current day (अनद्यतन-भूत).

(b) Perfect tense denotes past action not witnessed by the speaker or narrator. This tense is usually used in narrating events of remote past (परोक्ष-भूत). Therefore except when the speaker was in a distracted state of mind or was unconscious at the time the event took place or wants to deny utterly a former statement of his, the Perfect tense should not be used in the first person.

(c) The aorist denotes an action done during the course of the current day (अद्यतन-भूत). Only in ancient works, these tenses are found to be used in the respective senses mentioned above. But later on, writers began to use the 3 forms of past tenses promiscuously.

The first future expresses futurity but not of today (अनद्यतन-भविष्यत्).

The 2nd future expresses futurity generally (सामान्य-भविष्यत्). The conditional is used to imply the non performance of the action or the falsity of the antecedent. The conditional should be used both in the antecedent and the consequent sentences.

The imperative mood (आज्ञा) is used in the second person to express command, entreaty or gentle advice. In the first person, it implies permission. In the third person it expresses blessing.

The potential mood (निधि) expresses command, invitation, giving permission, courteously asking a question, prayer etc.

The benedictive mood (आशीर्लिङ्) is used in giving blessings. When used in the first person, it expresses the speaker's wish

The terminations of the first group of conjugations i.e., 1st, 4th, 6th and 10th conjugations in the four conjugational tenses and moods, are given hereunder

TERMINATIONS

Present tense

Parasmaipadī			Atmanepadī			
	इ	ड	प	स	ड	प
3	ति	तस्	अन्ति	ते	इते	अन्ते
2	थि	थस्	थ	से	इथे	थ्वे
1	मि	वस्	मस्	इ	वहे	महे

Imperfect Tense

3	त	ताम्	अन्	त	इता	अन्त	
2	स्	तम्	त	थास्	इथाम्	थ्वम्	१
1	अम्	व	म	इ	वहि	महि	

Imperative Mood

3	तु	ताम्	अन्तु	ताम्	इताम्	अन्ताम्	३
2	हि	तम्	त	स्व	इथाम्	थ्वम्	
1	आदि	आव	आम	ऐ	आवहे	आमहे	

N B When the imperative is used and benediction is intended, तात् is optionally added in the 2nd and 3rd person singulars

Potential Mood

3	ईत्	ईताम्	ईयुः	ईत	ईयाताम्	ईरन्	4
2	ईः	ईतम्	ईत	ईथाः	ईथायाम्	ईष्वम्	
1	ईयम्	ईव	ईम	ईय	ईवहि	ईमहि	

It will be seen that some terminations begin with a consonant, while others begin with a vowel. Those beginning with a consonant are called consonantal terminations and those beginning with a vowel are called vowel terminations

The following statement shows the characteristics of the 1st group of conjugations i.e., 1st, 4th, 6th and 10th conjugations.

1st conjugation	4th conjugation	6th conjugation	10th conjugation
<p>(1) अ is added on to the roots before adding the terminations</p> <p>(2) The final (अन्त्य) vowel and the penultimate (उपधा) short vowel take गुण before the अ.</p> <p>(3) Out of a total of about 2200 roots occurring in the Sanskrit language about 1076 roots belong to the 1st conjugation. Hence this is the most important conjugation</p>	<p>(1) य is added on to the roots before adding the terminations</p> <p>(2) The radical vowel does not undergo change as in the 1st conjugation डी 4 A 5 डीयते द् 6 दयते सू 11 सूयते</p> <p>(3) 144 roots belong to this conjugation</p>	<p>(1) Here too अ is added on to the roots before adding the terminations</p> <p>But the final vowel and the penultimate short vowel do not take गुण as in the 1st conjugation. This is the difference from the 1st conjugation even though the conjugational sign is अ here also</p> <p>But the final इ or ई, उ or ऊ, ऋ or ॠ are changed to इय्, उय्, रिक् and इर respectively</p> <p>(1) छि 6 P 36 छियति छि 37 (2) यु 6 P 20 युयति (3) नृ 6 P 3 नृयति धृ 4 सू 5 (4) प्र 6 A 6 प्रियते दृ 7 दृ 8 दृ 9 (5) कृ 6 P 19 कूरिति (6) कृ 6 P 20 किरिणि किरिति 167 roots belong to this conjugation</p>	<p>(1) अय् is added on to the root before adding the termination</p> <p>(2) Roots having penultimate short vowel (except अ) take गुण.</p> <p>(3) Final vowel takes वृद्धि.</p> <p>(4) Penultimate अ (not prosodically long also) takes वृद्धि. ए =</p> <p>(1) चुर + अय + ति = चोर + अय + ति = चोरयति (गुण) (2) भृ + अय + ति = भौ + अय + ति = भावयति. Final ऊ becomes औ by वृद्धि. (3) तद् = दाहयति तद्'s changed to ताह् Penultimate अ takes वृद्धि</p>

Changes by गुण and वृद्धि

गुण वृद्धि

इ or ई becomes ए-अ becomes आ
 उ or ऊ ,, ओ-ए or ई ,, ऐ
 ऋ or ॠ ,, गर्-उ or ऊ ,, औ
 ए ,, अल्-ऊ or ॠ ,, आर्
 ए ,, आ ए

Peculiarities of the roots of the 10th Conjugation

(1) The following are some of the roots which do not lengthen their penultimate अ

कश्, गश्, गल्, घञ्, क्षप्, वृ, रञ्, गद्, बल् etc.

(2) The following are some of the roots which do not take गुण

(a) मृग, स्पृह् etc.

(b) सुग्, गुण् etc.

(3) The following are some of the roots which are exclusively Atmanepadi—मन्तु, तन्तु, विद्, तज्, भल्, दंश्, चित्, भर्द्, गल्, वृग् etc

(4) कृन् becomes कीर्त् and hence कीर्त्तयति-त्वे.

(5) The following roots take substitutes as follows :—

(a) ज्ञा ज्ञाययति ज्ञाप् is substituted

(b) धू धूतयति धून् = } “धूस् प्रीतोर्गुणवत्त्वः”

(c) प्री प्रीणयति प्रीण् ,,

The peculiarities of the roots of the 1st, 4th, 6th and 10th conjugations, in the present tense, have been explained in a set of rules in the II Volume of the सिद्धान्तकौमुदी. But in order to meet the needs of the ordinary student, an abstract of the rules has been appended herewith.

The conjugation of the typical roots of the 1st, 4th, 6th and the 10th conjugations is given hereunder:—

Detailed conjugation of the roots of the 1st, 4th, 6th and the 10th Conjugations in the conjugational tenses and moods.

Present tense

णि 1 P to conquer (Rule 12)	त्रे 1 A to protect (Rule 15)	पु 4. P. to nourish
1 जयति जयत. जयन्ति	प्रायते प्रायेते प्रायन्ते	पुष्यति पुष्यतः पुष्यन्ति
2 जयसि जयसः जयथ	प्रायसे प्रायेथे प्रायध्वे	पुष्यसि पुष्यथः पुष्यध्व
3 जयामि जयामः जयाम	प्राये प्रायावहे प्रायामहे	पुष्यामि पुष्यावः पुष्यामः

Imperfect tense

भू 1. P. to be (Rule 13)	ईक्ष् 1 A. to see	पु 4 P. to nourish
अभवत् अवतताम् अभवन्	ऐक्षत ऐक्षेताम् ऐक्षन्त	अपुष्यत् अपुष्यताम् अपुष्यन्
अभवः अवततम् अभवत	ऐक्षथाः ऐक्षेथाम् ऐक्षध्वम्	अपुष्यथः अपुष्यतम् अपुष्यध्व
अभवाम् अभवाव अभवाम	ऐक्षे ऐक्षावहि ऐक्षामहि	अपुष्याम् अपुष्याव अपुष्याम

Imperative mood

शुच् 1. P. to bewail (Rule 18)	राध् 1. A. to grow	बुध् 4. A. to know
शोचतु शोचताम् शोचन्तु	राधताम् राधेताम् राधन्ताम्	बुध्यताम् बुध्येताम् बुध्यन्ताम्
शोच शोचतम् शोचत	राधस्व राधेयाम् राधष्वम्	बुध्यस्व बुध्येयाम् बुध्यष्वम्
शोचानि शोचाव शोचाम	राधै राधावहै राधामहै	बुध्यै बुध्यावहै बुध्यामहै

Potential mood

मुद 1. A. to rejoice (Rule 18)	ह 1. U.A. to take away (Rule 19)	बुध् 4. A. to know
मोदेत मोदेयाताम् मोदेरन्	हरेत हरेयाताम् हरेरन्	बुध्येत बुध्येयाताम् बुध्येरन्
मोदेयाः मोदेयायाम् मोदेष्वम्	हरेयाः हरेयायाम् हरेष्वम्	बुध्येयाः बुध्येयायां बुध्येर्धम्
मोदेय मोदेयहि मोदेमहि	हरेय हरेयहि हरेमहि	बुध्येय बुध्येयहि बुध्येमहि

' बुद्ध 6 U (P) to strike

Parasmaipadi

Atmanepadi

Present tense	बुद्धति	बुद्धयः	बुद्धन्ति	बुद्धते	बुद्धेते	बुद्धन्ते
	बुद्धसि	बुद्धयः	बुद्धथ	बुद्धसे	बुद्धेये	बुद्धध्वे
	बुद्धामि	बुद्धावः	बुद्धामः	बुद्धे	बुद्धावहे	बुद्धामहे
Imperfect tense	अबुद्धत्	अबुद्धताम्	अबुद्धन्	अबुद्धत	अबुद्धेताम्	अबुद्धन्त
	अबुद्धः	अबुद्धताम्	अबुद्धत	अबुद्धयाः	अबुद्धेयाम्	अबुद्धष्वम्
	अबुद्धम्	अबुद्धानि	अबुद्धाम	अबुद्धे	अबुद्धावहि	अबुद्धामहि
Imperative mood	बुद्धतु	बुद्धताम्	बुद्धन्तु	बुद्धताम्	बुद्धेताम्	बुद्धन्ताम्
	बुद्ध	बुद्धतम्	बुद्धत	बुद्धस्व	बुद्धेयाम्	बुद्धष्वम्
	बुद्धानि	बुद्धाव	बुद्धाम	बुद्धे	बुद्धावहै	बुद्धामहै
Potential mood	बुद्धेत्	बुद्धेताम्	बुद्धेयुः	बुद्धेत्	बुद्धेयाताम्	बुद्धेरन्
	बुद्धेः	बुद्धेतम्	बुद्धेत	बुद्धेयाः	बुद्धेयायाम्	बुद्धेष्वम्
	बुद्धेयम्	बुद्धेय	बुद्धेम	बुद्धेय	बुद्धेयहि	बुद्धेमहि

भो 10. U (P) to steal

Parasmaipadi

Atmanepadi

Present tense	भोरयति	भोरयतः	भोरयन्ति	भोरयते	भोरदेते	भोरयन्ते
	भोरयसि	भोरययः	भोरयथ	भोरयसे	भोरयेये	भोरयध्वे
	भोरयामि	भोरयावः	भोरयामः	भोरये	भोरयावहे	भोरयामहे

Imperfect tense	{	अचोरयत्	अचोरयताम्	अचोरयन्	अचोरयत	अचोरयेताम्	अचोरयन्त
	{	अचोरय	अचोरयताम्	अचोरयत	अचोरयथा	अचोरयेयाम्	अचोरयध्वम्
	{	अचोरयम्	अचोरयाव	अचोरयाम	अचोरये	अचोरयावहि	अचोरयामहि
Imperative mood	{	चोरयतु	चोरयताम्	चोरयन्तु	चोरयताम्	चोरयेताम्	चोरयन्ताम्
	{	चोरय	चोरयताम्	चोरयत	चोरयथ्व	चोरयेयाम्	चोरयध्वम्
	{	चोरयाणि	चोरयाव	चोरयाम	चोरये	चोरयावहि	चोरयामहि
Potential mood	{	चोरयेत्	चोरयेताम्	चोरयेयु	चोरयेत्	चोरयेयाताम्	चोरयेरन्
	{	चोरये	चोरयेताम्	चोरयेत	चोरयेयाः	चोरयेयावाम्	चोरयेध्वम्
	{	चोरयेयम्	चोरयेव	चोरयेय	चोरयेव	चोरयेवहि	चोरयेमहि

CHAPTER III

Abstract of the rules regarding peculiarities of the first class of conjugations in the present tense

RULE 1 All 1 P शुप् 118, घृप् 115 वृप् (to praise) 116, and वृप् 117 (to praise), take आच् and become जोषायति, धूषायति, वृषायति and वृषायति वृप् is 1 A (to praise) वृषते But when it takes आच् it becomes P and means to praise वृप् is 1 P to bet and becomes Atmanepadi when it does not take आच् and then it means 'to bargain', 'to bet'

(2) All 1 P वृ 126, प्रा 131, ध्या 129, स्वा 127, स्ना 130, दा 128, दृप् 163, ऋ 161, and 6 P 22, खृ 160, शृप् 165 मृप् 164 are changed to विव, जिप्र, धम, तिष्ठ, मन, मच्छ, पश्य, ऋच्छ, धौ (changed to भृत्) शीय and सीद् and become विवति, जिप्रति etc., धौ becomes धावति and धाव् becomes Atmanepadi and therefore becomes धीवते It is Atmanepadi in all the conjugational tenses सृप् 6 P 34 becomes सीदति.

(3) कम् 1 A 73, lengthens the penultimate अ and takes अच् and becomes कामयते. In non conjugational tenses it takes अच् optionally Hence it has two forms

(4) चम् with आ 1 P 76, becomes चावामति, like चम् 1 A above Also मित्र् 1 P 77 and 4 P 5 and कृम् 4 P 28 (also 1 P) become द्रोवति and द्रोवति and कृमति and कृमति.

(5) अ कम् 1 P 78 lengthens the penultimate अ and becomes अमति.

(5) b. It is 4th conjugation also in the conjugational tenses “वाभाश—” and hence it takes य and becomes काम्यति.

(5) c. When it is not preceded by a preposition it is Atmanepadi optionally. Hence it becomes क्रमते.

(6) छिप् I. P. 77. सू should not be used in the beginning. Hence we have छिप्.

(7) चिन् I. P. 108

कृष् I. P. 109

चिन् becomes चिन् +ञ् +ति. Here ञ् is substituted for the finalच् and उ is taken. Hence we get चिन+उ+ति. Then the ञ् of चिन is dropped. Hence we get चिन्+उ-ति=चिनु+ति. By गुण we get चिनोति and then it is conjugated like a root of the 5th conjugation.

(8) अक्ष I. P. 125, is optionally 5th conjugation. Hence we have अक्षति and अक्ष्णोति.

(9) तक्ष I. P. 124 (vet) when it means ‘to pore’, ‘to cut of’ is like अक्ष and becomes तक्षति and तक्ष्णोति. But तक्ष I. P. 39, “to conceal” is तक्षति only and is set.

(10) षम् I. P. is a defective root. In the conjugational tenses and moods, there is no peculiarity. The regular forms are षसति, अषसत्, षसतु and षसेत्. But in the non-conjugational tenses, it has no forms in the Perfect and in the Benedictive. (See अद् in the Panoramic table) It is often used as an optional substitute for अद् 2 P. 48 in the Perfect and the P. P. as shown below—

Perfect form of अद्	आद	आदतुः	आतुः
Forms of षम् optionally substituted }	अपास	अक्षतुः	अक्षुः
P. P.	अद्—	अष	
	षम्—	अष	

In the Aorist, the Desiderative, त्वा and त्यप्, the necessarily substituted forms are अषसत्, निषत्सति, अष्वा and प्रजग्ध, as अद् has no forms of its own under these headings. अद्, does not take a substitute in, 1-2-f and the conditional and in the infinitive and its forms are.—अत्ता, अत्स्यति, आत्स्यन् and अतुन् respectively cly.

11 गुह् 1 U 122 The penultimate उ is lengthened Hence गृहति and गृहते.

12 Final ह् and ई take before the termination अ and become ए which in turn changes to अय् ('एचोऽयवशिष्य').

धि 1 UP 82 अयति and धि 1 P 83 क्षयति

धि A 96 अयते नी 1 UP 136 } नयति and नयते.
A 107 }

13 Final उ or ऊ becomes ओ and then becomes अय् (Rule 12)
Hence छु 1 P 138 to 141 खयति etc

भू 1 P 84 becomes भो and then मय् and hence भवति

14 Final ए becomes अय्

वे 1 UP 143 } वयति,
A 115 } वयते

Also 1 P 144 to 146 } same change
and 1 A 116 and 117 }

15 Final ऐ is changed to आय्

गै 1 P 147
and also 148, to 156 } — ग्लायति etc

गै 1 A 118, and 119 and 120 प्रायते, प्यायते, श्यायते.

16 Final क् or क् becomes अय् by गुण.

ख 1 P 160 also } सरति ख has also another optional
157, 158, 159 } form पायति (Rule 2)
and 162 }

17 Penultimate short इ becomes ए by गुण.

सिध् 1 P 87
also 88, 89 and 91 } सेधति

18 Penultimate short उ becomes ओ by गुण.

ख् 1 P 90 रोयति
also 92 to 102 same change

19 Penultimate short ऋ becomes अय् by गुण.

वृ 1 P 103 वर्षति
Also 104 to 107 Same change

20 (a) Roots taking Desiderative bases

गुप् 1 A 75 when it means 'to censure' जुगुप्सते

तिज् 1 A 76 when it means "to endure" तितिक्षते

But तिङ् 1. A. 74 when it means "to what" is तेजते.

किङ् 1. U. P. 112

चिक्लिमति

A 77

चिक्लिषते.

20 (b). वधू 1. A. 78

धीमत्सते

दान् 1. U. P. 113,

दीदांसति

A 79

दीदामते

मान् 1. A. 80

मीमामते

शान् 1. U. P. 141

शीशांसति

A. 81

शीशांसते

21. भ्रम् takes य of the 4th conjugation optionally.

भ्रम् 1. P. 79.

भ्रमति—भ्रम्यति.

22. प्राश् 1. A. 47. also like भ्रम्.

प्राशते-प्राश्यते

भ्लाश् 1. A. 48. „

भ्लाशते-भ्लाश्यते.

23. The सृ of सृज् etc. is changed to शृ and then to जृ

सृज् 1. U.P. 66—सृजति

A 34—सृजते

लृज् 6. A. 2

लृजते

मृज् 6 P. 52.

मृजति

नृज् 6. U.P. 53

नृजति

A 20

नृजते

(भ्रज् becomes सृज् by संप्रसारण and then सृज् by this rule.)

24. क्षु 1. P. 142 becomes श्र and takes जु of the 5th conjugation. Hence श्रुति.

25. The following roots drop their nasal in the conjugational tenses.

दृश् 1. P. 183

दृशति

सृज् 1. P. 183

सृजति

स्वश् 1. A. 128

स्वजते

26 रज् 1. U. P. 184 also drops the nasal }
like सृज् above } रजति

A. 129

—

रजते

4 U. P. 63

—

A. 15

—

27. The following roots substitute ष्ठ for म् and प् in the conjugational tenses.

गम् 1. P. 188

गच्छति

यम् 1. P. 186

यच्छति

एप् 6. P. 2

इच्छति.

28 Penultimate च of मुच्छति is lengthened मुच्छति
मुच्छति 1 P 54

29 क्लृप् 1 A 100 कृप् becomes क्लृप्—कल्पते (क् of कृप् becomes ल्)

30 कृज् 1 P 121 } takes वृद्धि Hence मार्जति also—मार्जि
Wet }
कृज् 2 P 20 }
Wet }

31 शम् 4 P and other roots ending in अम् lengthen their penultimate अ.

All 4 P शम् 29—शाम्यति etc
इम् 30
उम् 31
अम् 32
अम् 44

32 यम् when not preceded by a preposition, optionally belongs to the 1st conjugation

यम् 4 P 26 यस्यति - यसति

But प्रयसति only इयन् when preceded by प्र.

यस्यति } optionally इयन् when preceded by सम्
यसति }

33 The following roots drop their ओ and become छ् ष् स् & द्.

All 4 P छो 46 छवति
ओ 47 इयति
सो 48 सति
दो 49 दति

34 रध् 4 P 43 and जम् 1 A 17 insert nasal

जम् 1 A —जम्भते । रध् insert र् only before vowel terminations in the non conjugational tenses

35 The following roots take सप्रसारण i.e. the य, व, र and ल in these roots are changed to इ, उ, ऋ and ए respectively

व्यच् 6 P 23— विवति
प्रच्छ् 6 P 54— पृच्छति
अज् 6 U P 53 मृजति
A 20 मृजते
मदच् 6 P 30 वृषति
व्यध् 4 P 61 विष्यति

36. The following roots lengthen their penultimate इ.

All 4. P.	दिक् 1	दीम्यति
	सिक् 2	
	सिक् 3	
	छिक् 5	
	सिक् 4	

37. Final ऋ of जृ 4. P. is Changed to ईर्. जृ 4. P. 23—जीर्यति.

38. Final ऋ of कृ 6. P. is changed to ईर्.
कृ 6. P. 19—किरति.

39. गृ 6. P. 20 र् is optionally substituted. Hence गिरति and गिळति.

40. जन् and ङा are changed to जा.

जन् 4. A. 8—	जायते
ङा 9. U. P. 36.	जानाति
A. 15.	जानीते

41. The following roots of the 6th conjugation insert न्.

All 6. P.	कृत् 17	कृन्तति etc.
	चृत् 18	
	मुच् 46	
	सिप् 47	
	उर् 48	
	लिप् 49	
	विद् 50	
	विद् U. P. 51	विन्दति-विन्दते

42. ईर् 4. P. 22 drops the penultimate nasal and becomes ईर्यति.

43. Final इ or उ short or long is changed to ईर् or उर् before the अ of the 6th conjugation and ऋ becomes रिय्.

All 6. P.	सि 36	सियति	पृ 6. A-6.	प्रियते
	धि 37		■ with आ 7	
	नृ-3—	नुवति	पृ with इया 8	
	धू-4			

स्-5

कृ 6 A-1 कृषते

44 स् 6 A 9 becomes म्रिय्. Hence म्रियते.

स् is Atmanepadi, only in the conjugational tenses and the Aorist and the Benedictive

It is parasmaipadi in non conjugational tenses 1 = Perfect, the 2 futures, the conditional and Desiderative

45 कृ 1 A takes ईय्. Hence कृतीयते.

But in the non-conjugational tenses it is optionally Parasmaipadi when not taking ईय्. See the optional forms in the Panoramic Table under the non-conjugational tenses

CHAPTER IV

Terminations of the 2nd class (group) of Conjugations

2nd, 3rd, 5th, 7th, 8th and 9th

—Conjugational tenses and moods—

Hereunder = a detailed statement of the terminations of the Second class of Conjugations under the conjugational tenses and moods

It will be seen that the terminations differ in certain respects from those of the first group of conjugations

The terminations in the non conjugational tenses and moods, are also given hereunder to facilitate comparison

The differences of the terminations, under the 4 conjugational tenses and moods, and the formation of new terminations under the 5 non-conjugational tenses and moods, have been explained in the respective statements. The student is advised to have a slip of paper containing the terminations of the 4 conjugational tenses and moods, under the first group, to enable him to clearly understand, by actual comparison, the changes of terminations in the 4 conjugational tenses and moods under the second group and the derivation of the new terminations, in the 5 non conjugational tenses and moods

Detailed statement of the terminations of the II group of Conjugations under the conjugational or special tenses and moods (सर्वधातुक).

—सर्त् Present tense—

Parasmaipada				Atmanepada			
Persons	S.	D.	P.	Persons	S.	D.	P.
3	ति	तः	अन्ति	3	ते	आते	अते
2	सि	यः	य	2	से	आये	ध्वे
1	मि	वः	मः	1	ए	वहे	महे

Same as in the 1st group of conjugations ति, सि, मि alone are strong.

आते, अते, आये and ए have been substituted for इते, अन्ते, इये and इ of Atmanepada present tense 1st group. All are weak.

N. B. The differentiation of terminations into strong and weak, appears in these terminations as contrasted with those of the 1st group of conjugations, in the conjugational tenses and moods.

—सर्त् Imperfect tense I

Parasmaipadi				Atmanepadi			
Person	S.	D.	P.	Person	S.	D.	P.
3	त्	ताम्	अत्	3	त	आताम्, अत	
2	स्	तम्	त	2	थाः	आयाम्	ध्वम्
1	अम्	व	म	1	इ	वहि	महि

Same as in the 1st group. त्, स् and अम् alone are strong.

आताम्, अत and आयाम् have been substituted इताम्, अन्त and इयाम् of the Imperfect Atmanepada 1st group. All are weak.

—ओद् Imperative mood II

3	तु,	ताम्	अन्तु	3	ताम्	आताम्	अताम्
2	हि	तम्	त	2	स्व	आयाम्	ध्वम्
1	आनि	आव	आम	1	ए	आवहे	आमहे

Same as in the 1st group except हि which has been substituted for निल in the 2nd person singular तु, आनि, आव and आम alone are strong.

आवाम्, अताम् and आयाम् have been substituted for इताम्, अन्तम् and इयाम् of the Imperative Atmanepada 1st group. ऐ आवहे and आमहे alone are strong.

विधिलिङ् Potential mood.

3	यात्	याताम्	यु	3	ईत्	ईयाताम्	ईरन्
2	याः	यातम्	यात	2	ईया.	ईयायाम्	ईध्वम्
1	याम्	याव	याम	1	ईय	ईरहि	ईमहि
All are weak				Same as in the 1st group			

The table hereunder shows the clarification of the terminations of the II group of Conjugations, in the conjugational tenses and moods into strong (consonantal and vowel) and weak

Strong		Weak		Total
Consonantal	vowel	Consonantal	vowel	
Present tense Parasmaipadi	ति, सि, मि 3	—	त, थ, य, व, म 5	अन्ति - 1 0
Atmanepadi	—	—	ते, से, ध्वे, वहे, महे 5	आते, अते, आये-ए 4 9
Imperfect tense त् स=	2	तम्, तम्, म, व, म 5		7
Parasmaipadi				
Atmanepadi	अम्=1	त, था, ध्वम्, वहि, महि 5	अन्-1. आताम्- अत, आयाम् इ-4	11
Imperative mood तु=1	आनि, आव, अम् 3	ताम्, हि, तम्, त 4	अन्तु-1	9
Parasmaipadi				
Atmanepadi	ऐ, आवहै, आमहै 3	ताम्-स्व, ध्वम् 3	आताम्, अताम् आयाम् - 3	9
Potential mood Parasmaipadi		यात्, याताम्, यु etc throughout 9		9
Atmanepadi			ईत्, ईयाताम्, ईरन् etc throughout	9

N B This table will be very helpful to the student, studying the forms of the roots of the II group of conjugations in the conjugational tenses and moods

There is no necessity for such a table regarding the non-conjugational tenses and moods because (1) in the perfect there are

only 3 terminations अ, व, म which are strong. The rest are all weak (2) All the terminations in the three futures are strong.

(3) In the Benedictive all the Parasmaipadi terminations are weak and all the Atmanepadi terminations are strong. The above fact can be easily remembered.

Terminations of the Non-Conjugational or General Tense and

Moods (आर्घधातुक)

किं PERFECT TENSE

Parasmaipadi

3	अ	अतुस्	उस्
2	य	अयुस्	अ
1	अ	व	म

अ, य and अ alone are strong
य, व and म alone are capable of
admitting the augment इ as इ
can be admitted only before
any consonant except य.

Atmanepadi

3	ए	आते	इरे
2	से	आये	ध्वे
1	ऐ	बहे	महे

ए and इरे have been substituted for से and आवे of the Atmanepada present tense of the II group

All are weak

बहे, महे, से and ध्वे alone are capable of admitting the augment इ.

हुद् 1st FUTURE ✓

Person	S.	D.	P.
3	ता	तारी	तारः
2	तासि	तास्यः	तास्य
1	तास्मि	तास्वः	तास्मः

The form of the nominative case of the noun of agency derived with the affix तृ are the forms in the third person. In the 2nd and 1st persons the forms तासि, तास्मि (to be) are added to the nominative singular of the noun of agency.

All are strong.

	S.	D.	P.
3	ता	तारी	तारः
2	तासे	तासाये	ताध्वे
1	ताहि	तास्वहे	तास्महे

The forms of the 3rd person are the same as those in the Parasmaipada. To get the forms of the 2nd and 1st persons the forms of अस् (to be) present tense in the Atmanepada are added to the nominative singular of the noun of agency i.e. ता.

The terminations of अस् (to be) Atmanepada, Present tense are as follows:—

2 से साये - ध्वे

1 हे - स्वहे - स्महे

All are strong.

दृ II FUTURE ✓

3	स्यति	स्यतः	स्यन्ति	3	स्यते	स्येते	स्यन्ते
2	स्यसि	स्यस्य.	स्यथ	2	स्यसे	स्येये	स्यध्वे
1	स्यामि	स्याव.	स्यामः	1	स्ये	स्यावहे	स्यामहे
All are strong				All are strong			

These terminations are obtained by prefixing स्य to the terminations of the Present tense Parasmaipada and Atmanepada respectively of the I group and lengthening the अ of स्य before initial व and म and dropping it before अ

लृ CONDITIONAL ✓

3	स्यत्	स्यताम्	स्यन्	3	स्यत	स्येताम्	स्यन्त
2	स्यः	स्यतम्	स्यत	2	स्यथाः	स्येथाम्	स्यन्धम्
1	स्यम्	स्याव	स्याम	1	स्ये	स्यावहि	स्यामहि
All are strong				All are strong			

By prefixing स्य to the terminations of the Imperfect Parasmaipada and Atmanepada respectively of the 1st group and lengthening and dropping the final अ of स्य as in the 2nd future.

भाषोर्निहृ BENEDICTIVE ✓

3	यात्	यास्ताम्	याधु	3	वीष्ट	वीयास्ताम्	वीरन्
2	याः	यास्तम्	यास्त	2	वीष्टा	वीयास्त्याम्	वीध्वम्
1	यासम्	यास्व	यास्म	1	वीय	वीयहि	वीमहि
All are weak				All are strong			

By prefixing यास् to the terminations of the Imperfect I group and dropping its final स् before व and स् of the 3rd and 2nd singular

By prefixing वृ to the terminations of the Atmanepada Potential I group and also to the वृ and धृ occurring in them

The above statement will also enable the student to know and distinguish the strong and the weak terminations separately. It will be seen that out of 18 sets of terminations, under the 9 tenses and moods 7 sets (i.e. the 3 futures both Parasmaipada and Atmanepada i.e. $3 \times 2 = 6$ and the Benedictive Atmanepada = 1, i.e. total 7) are strong throughout

5 sets i.e. the present and the imperfect in the Atmanepada (i.e. 2) the Potential mood Parasmaipada and Atmanepada (i.e. 2) the Perfect Atmanepada (i.e. 1) and the Benedictive Parasmaipada (i.e. 1) = $2 + 2 + 1 + 1 = 6$, are weak throughout and the balance 5 sets viz

1 Singulars of the Present tense,

2 do Imperfect,

3 do Perfect,

4 The 3rd person singular and the 1st person all numbers of the Imperative mood in the Parasmaipada,

and 5 The 1st person all, numbers of the Imperative mood Atmanepada, are strong and all these terminations have been distinguished.

The vowel weak terminations have been enclosed inside a line to enable the student to distinguish them at a glance. The rest are consonantal weak terminations.

As regards the conjugational tenses and moods i.e. the Present, Imperfect, Imperative and the Potential, only 10 terminations out of a total of 36 terminations in the Parasmaipada and only 3 terminations out of a total of 36 terminations in the Atmanepada, are strong and all the rest are weak.

The detailed conjugation of the roots of the 2nd class of conjugations in the 4 conjugational tenses and moods, has been dealt with hereunder.

The following table gives the details of the roots in the 2nd, 3rd, 5th, 7th, 8th and the 9th conjugations.

Roots of the 2nd, 3rd, 5th, 7th, 8th and 9th conjugations

Conjugation	Number of roots ending in a		Total No.	No. of types under which they are classified	Remarks.
	vowel	consonant			
2nd	38	32	70	34	There are 45 types for 91 roots of both the 2nd and the 3rd conjugations.
3rd	15	6	21	11	
5th	20	7	27	2	There are only 6 types for 78 roots of the 5th, 7th and 8th conjugations.
7th	Nil	34	34	■	
8th	2	15	17	2	
9th	39	16	55	11	The 11 types are reduced to only 1 type ■ is explained below.
	114	110	224		

The bases which the several roots assume (1) before consonantal strong, consonantal weak, vowel strong and vowel weak terminations, (2) before **क्** and **म्** of the 1st person, and (3) before **हि** of the 2nd person singular Parasmaipada, Imperative have separately noted down under each root.

Out of the 224 roots belonging to the above six conjugations only $70 + 21 = 91$ roots under 45 types of the 2nd and 3rd conjugations are difficult, as they entail the application of various rules for arriving at the forms of the several roots. Hence the detailed conjugation of the roots of the 2nd and 3rd conjugations, has been treated separately, and the typical roots of the other conjugations, except the 2nd and 3rd have been conjugated hereunder.

5th Conjugation : There are only 2 types in all the 27 roots.

(1) Nos. 1 to 20 belong to **चि 5 U** type (vowel ending roots.)

(2) Nos 21 to 27 belong to **शक् 5. P.** type (consonant ending roots)

The only differences between these two types are —

Before क् and म् of 1st person चि becomes चिनु and चिन् शक् ,, शक्नु only.	In the 2nd person singular Imperative Parasmaipada चिनु only (No हि) शक्नुहि (there is हि)
---	---

Only the typical roots have been conjugated in detail below, noting down the similar roots and giving the necessary rules

Detailed conjugation of the roots of the 5th conjugation

No 1 **चि 5 U P.** to collect

Parasmaipadā			Atmanepadā		
चिनोति	चिनुत.	चिन्वन्ति	चिनुते	चिन्वाते	चिन्वते
चिनोषि	चिनुष	चिनुष	चिनुषे	चिन्वाषे	चिनुष्वे
चिनोमि	चिनुवः } चिन्वः }	चिनुमः } चिन्मः }	चिन्वे	चिनुवहे } चिन्वहे }	चिनुमहे } चिन्महे }
अचिनोत्	अचिनुताम्	अचिन्वन्	अचिनुत	अचिन्वाताम्	अचिन्वन्त
अचिनो.	अचिनुतम्	अचिनुत	अचिनुषा.	अचिन्वाषाम्	अचिनुष्वम्
अचिनवम्	अचिनुव } अचिन्व }	अचिनुम } अचिन्म }	अचिन्वि	अचिनुवहि } अचिन्वहि }	अचिनुमहि } अचिन्महि }
चिनोतु	चिनुताम्	चिन्वन्तु	चिनुताम्	चिन्वताम्	चिन्वताम्
चिनु	चिनुतम्	चिनुत	चिनुष्व	चिन्वाषाम्	चिनुष्वम्
चिनवानि	चिनवन्व	चिनवाम	चिनवे	चिनवावहे	चिनवामहे

चिनुयात्	चिनुयाताम्	चिनुयुः	चिन्वीत्	चिन्वीयाताम्	चिन्वीरन्
चिनुयाः	चिनुयातम्	चिनुयात	चिन्वीथाः	चिन्वीयाथाम्	चिन्वीध्वम्
चिनुयाम्	चिनुयाथ	चिनुयाम	चिन्वीथ	चिन्वीवहि	चिन्वीमहि

चि with नु (the conjugational sign) becomes चिनु.

1. It becomes चिनो before strong terminations. Hence चिनोति-चि-मि; अचिनोत्, अचिनोः; चिनोतु.

2. अचिनवम्, अचिनवानि, अचिनवाव, अचिनवाम and चिनवै, चिनवावहे, चिनवामहे by चिनो becoming चिनू by rule 'एचोऽयवायावः'.

3. चिन् before vowel weak terminations, as the ङ of चिनु is changed to न् before vowel weak terminations. Hence we have चिन्वन्ति, अचिन्वन्, चिन्वन्तु, चिन्वाते, चिन्वते, चिन्वाधे, चिन्वै etc.

4. Before consonantal weak terminations, the base is चिनु. Hence the forms चिनुतः, चिनुते etc.

5. The ङ of नु is optionally dropped before व् and म् of the 1st person. Hence the forms

चिनुवः	चिनुमः	अचिनुवहि
चिन्वः	चिन्मः	अचिन्वहि

अचिनुमहि } चिनुवहे } etc.
अचिन्महि } चिन्वहे }

6. The हि of the Parasmaipadī Imperative 2nd singular is dropped. Hence चिनु.

Similar roots

No. 3 हि 5 P. to go.	No. 12 दु 5 P. to give pain.
4 सि 5 U. P. } to bind.	13 धू 5 U. P. } to shake.
5 " A. } to bind.	14 " A. } to shake.
6 मि 5 U. P. } to throw.	15 ऋ 5 U. P. } to cover.
7 " A. } to throw.	16 " A. } to cover.
8 धु 5 U. P. } to shake	17 ह 5 U. P. } to hurt.
9 " A. } to shake	18 " A. } to hurt.
10 धु 5 U. P. } to sprinkle	19 वृ 5 U. P. } to choose.
11 " A. } to sprinkle	20 " A. } to choose.

No. 21 शक् 5 P to be able.

शक्नोति	शक्नुयः	शक्नुवन्ति	अशक्नोत्	अशक्नुताम्	अशक्नुवन्
शक्नोथि	शक्नुथः	अक्नुथ	अशक्नोः	अशक्नुतम्	अशक्नुत
शक्नोमि	शक्नुवः	अक्नुमः	अशक्नुवम्	अशक्नुव	अशक्नुम

शक्नोतु	शक्नुताम्	शक्नुवन्तु	शक्नुयान्	शक्नुयाताम्	शक्नुयुः
शक्नुहि	शक्नुतम्	शक्नुत	शक्नुया	शक्नुयातम्	शक्नुयात
शक्नवति	शक्नवाव	शक्नवाम	शक्नुयाम्	शक्नुयाव	शक्नुयाम

1 The base शक्नु becomes शक्नो before strong terminations
Hence the forms शक्नोति etc

2 The base is शक्नुर् before vowel weak terminations
Hence the forms शक्नुवन्ति, अशक्नुवन्, शक्नुवन्तु etc

Similar roots : No 22 आप् 5 P. to obtain-

No 23 राष् 5 P to propitiate

No 24 साष् 5 P to accomplish

No 25 ऋष् 5 P to increase

No 26 धृष् 5 P to be bold

No 27 अश् 5 A to pervade

The base अश्नु becomes अश्नुर् before vowel weak terminations as
in शक् Hence we have अश्नुवति, अश्नुवाताम् etc

7th Conjugation

There are only two types (1) रुष् type and (2) अष् type
रुष् Type Roots 1 to 27 belong to this type There are only 2
bases (1) with the र् (the Conjugational sign) inserted between
र and ध् : e. g. र + न + ध् = रणध् before strong terminations (2) The
न dropping its अ and becoming र् = र + न + ध् = रण् before weak
terminations

Roots 28 to 34 belong to the अष् type Here the radical
nasal न is dropped (as the penultimate nasal is dropped in the 9th
Conjugation roots वृष् etc below i. e. Nos 24 to 28) Hence अष्
becomes अञ् and again becomes अ + न + ज् = अनज् before strong
terminations and अ + न + ज् = अन्ज् = अञ्ज् before weak terminations
and the resultant forms are therefore exactly the same as those of
रुष् and hence the final forms of both the types are identical

The detailed Conjugation of the typical roots along with the
necessary rules is given below.

7th Conjugation रुषादि class

Rule 1 न is inserted between the radical vowel and the
final consonant

N. B. It should be noted that there are no vowel ending roots in this Conjugation.

Rule 2. This न drops its ष before weak terminations and the र is changed to the nasal of that class to which the following letter belongs.

Rule 3. The radical nasal is dropped (as the penultimate nasal is dropped in the 9th Conjugation roots, रुन्ध् etc. Nos. 24 to 28 (See 9th Conjugation).

No. 1 रुन्ध् 7. U. P. to obstruct.

No. 1. Parasmaipadi			No. 2. Atmanepadi		
रुन्धि	रुन्धः	रुन्धन्ति	रुन्धे	रुन्धाते	रुन्धते
रुन्धति	रुन्धः	रुन्ध	रुन्धे	रुन्धाथे	रुन्ध्वे
रुन्धि	रुन्ध्वः	रुन्धमः	रुन्धे	रुन्ध्वहे	रुन्धमहे
अरुन्धत्-द्	अरुन्धाम्	अरुन्धत्	अरुन्ध	अरुन्धाताम्	अरुन्धत
अरुन्धः	} अरुन्धम्	अरुन्ध	अरुन्धाः	अरुन्धाथाम्	अरुन्ध्वम्
अरुन्धत्-द्					
अरुन्धम्	अरुन्ध्व	अरुन्धम	अरुन्धि	अरुन्ध्वहि	अरुन्धमहि
रुन्धु	रुन्धाम्	रुन्धन्तु	रुन्धाम्	रुन्धाताम्	रुन्धताम्
रुन्धि	रुन्धम्	रुन्ध	रुन्ध्व	रुन्धाथाम्	रुन्ध्वम्
रुन्धानि	रुन्धाव	रुन्धाम	रुन्ध्वे	रुन्धावहे	रुन्धमहे
रुन्ध्यात्	रुन्ध्याताम्	रुन्धुः	रुन्धीत	रुन्धीयाताम्	रुन्धीरन्
रुन्ध्याः	रुन्ध्यातम्	रुन्ध्याति	रुन्धीथाः	रुन्धीयाथाम्	रुन्धीष्वम्
रुन्ध्याम्	रुन्ध्याव	रुन्ध्याम	रुन्धीय	रुन्धीवहि	रुन्धीमहि

The bases are (1) रुन्ध् before strong terminations (both consonantal and vowel) and (2) रुन्ध् before weak terminations (both consonantal and vowel) रुन्ध्+ति = रुन्ध्+ति = रुन्ध्+धि by rule 49 of the 2nd conjugation viz. initial र or ध् of a termination following the 4th letter of a class, is changed to ध् = रुन्ध्+धि by rule 20 of the 2nd conjugation viz. a consonant except a nasal or a semi-vowel when followed by the 3rd or 4th letter of a class, has the 3rd letter substituted = रुन्धि. रुन्ध्+थः = रुन्ध्+थः as न drops its ष by rule 2, before weak terminations थः ; रुन्ध्+धः = रुन्ध्+धः = रुन्धः by the same rule quoted above.

रुन्धति. Here ध् is changed to त्. Hence रुन्धति. अरुन्धत्-द्. Imperfect 3rd person singular and अरुन्धत्-द् Imperfect 2nd singular

अदगृ+रु+रि=अदगृ by the following rule ; अदगृ: The termination रु or रि is dropped after a consonant. A consonant except a nasal, at the end of a word or form is changed to the 1st or the 3rd of its class. Hence we get अदगृ-रु.

In the Imperfect 2nd singular final रु is optionally changed to र् or viraga Hence अदगृ. अदगृ-रु. पि is substituted for रि in the Imperative 2nd singular Hence दगदि by the rule 'दु वाच्यो द्वेपि:' i.e पि is substituted for रि in the root द् and roots ending in गृ i.e. all the 1st four consonants of the five classes plus रु, रि, ए and इ.)

Explanation of गृ i.e. beginning with ग in the letters of the Alphabet (explained in the Sandhi section) i.e. गगृ, घगृ, जगृ, ङगृ, लघृ, छघृ, ङघृ, कगृ, खगृ, गगृ, इगृ, i.e. excluding the रु, रि, ए, इ, ए, इ, इ and ए= all the 1st four letters of the 5 classes कगृ, खगृ, टगृ, ठगृ and ढगृ and गृ, ए, रि, and इ.

By adopting this method there is much brevity of expression Eg गृ=गगृ (soft aspirate) अगृ=अगृ (soft unaspirate). गृ (nasals) गगृ, गगृ, गगृ, गगृ, गगृ 1st and 2nd letters of the 5 classes ग क छ ठ ङ ग ग ग ग ग.

We have दगृ, दगृ, दगृ, दगृ ; because दृ, आनि, अह, भाग are strong terminations. The ग of the व of the 7th Conjugation is dropped only before the weak terminations, The ग is retained before strong terminations

No 3 रि 7 U.P. to empty.

.. 4 .. A

The base is रिगृ before all strong terminations and रिगृ before all weak terminations

Similar roots

No 5 रिगृ 7. U. P to separate ; No 7 रिगृ 7. P to unite ;

.. 6 .. A

No 8 रिगृ 7. U. P to unite ; No 10 रिगृ 7. P to protect.

.. 9 .. A .. 11 .. 7. A to eat

No 12 रिगृ 7. P to fear ; No. 13 रिगृ 7. P to avoid ;

No 14 रिगृ 7. U. P to break ; No 16 रिगृ 7. U. P to pound ;

.. 15 .. A .. 17 .. A

- No. 18 छिद् 7. U. P to cut ; No. 20 विद् 7. A to discuss ;
 „ 19 „ A No. 21 खिद् 7. A to suffer pain ;
 No. 22 छृद् 7. U. P to shine ; No. 24 वृद् 7. U. P to destr oy.
 „ 23 A „ 25 A

No. 26 शिप् 7. P. to grind ; No. 27 शिप् 7. P. to leave remainder ; No. 28 कृव् 7. P. to surround.

अञ्ज् Type.

No. 29 अञ्ज् 7. P. (W) to anoint.

अनक्ति	अङ्क्तः	अङ्कन्ति	आनक्तु-न्	आङ्क्तम्	आङ्कन्
अनक्ति	अङ्क्थः	अङ्क्थ	आनक्तु-न्	आङ्क्तम्	आङ्क्थ
अनक्तिम	अङ्क्त्वः	अङ्क्त्वः	आनक्तम्	आङ्क्त्व	आङ्क्त्वम्
अनक्तु	अङ्क्तम्	अङ्कन्तु	अञ्ज्यात्	अञ्ज्यातात्	अञ्ज्युः
अङ्क्विध	अङ्क्तम्	अङ्क्थ	अञ्ज्याः	अञ्ज्यातम्	अञ्ज्यात
अनक्तानि	अनक्तानि	अनक्तानि	अञ्ज्याम्	अञ्ज्याथ	अञ्ज्याम

The radical nasal is dropped. Hence अञ्ज् becomes अञ् and then with the न् of the 7th conjugation becomes अनञ् before strong terminations and अञ् before weak terminations.

No. 30 भञ्ज् 7 P. to break ; No. 31 तञ्ज् 7 P. (W) to contract ; No. 32 तञ्ज् 7 P. (W) to contract ; No. 33 इप् 7 A. to shine , No. 34 हिप् 7 P. to kill . Before weak terminations, the base is हिप् as the nasal is changed into an Anusvara. The final स् of हिप् is changed to ए or इ before त् (the 3rd person singular and optionally before स् the 2nd person singular in the Imperfect. Hence अहिन्त-द् and अहिन्त-द् respectively in 3rd and 2nd singular. The Imperative 2nd singular is हिन्धि, as हिप् drops the final स् before ध् or धि.

8th Conjugation

Here too, there are only two types.

(1) तन् (U) Type Roots 1 to 15 (consonant ending).

(2) ण् (U) Type-Roots 16 and 17. (vowel ending).

In the तन् type, the bases are exactly like those of वि 5. U., because, in the 5th Conjugation, the root वि ending in a vowel, takes ण् the Conjugational sign and becomes विण्, while in the तन्

type, the root ends in a consonant (ॠ) and with the Conjugational sign उ (i.e. तॠ + उ =) becomes तउ and thus all the 8th conjugation roots of the तॠ type i.e. roots 1 to 15 have forms exactly like those of बि 5 U type

Hereunder is a comparison of the तॠ and कृ types of the 8th Conjugation

तॠ कृ

Before consonantal strong तनो—करो कृ becomes कर् before strong terminations

Before consonantal weak तनु—कुरु and कृ before weak terminations

Before vowel strong तनर्—करव् This is the only difference

Before vowel weak तन्—कुष्

Before म and वृ of 1st person तनु and तन्—कर् only

The form in 2nd singular Imperative Parasmaipada तनु—कुरु

It will thus be seen that, if the change of कृ to कर् by गुण before strong terminations and to कृ before weak terminations, is borne in mind, the only difference between तॠ and कृ is that तॠ before वृ and म् of the 1st person, becomes तनु and तन् while कृ becomes कर् only

A detailed Conjugation of the typical roots along with the necessary rules is given below

8th Conjugation i.e. तनादि

Rule 1 उ is inserted before the terminations, in the 8th Conjugation, in the Conjugational tenses and moods

Rule 2 (a) कृ drops the उ necessarily before the terminations of the first person beginning with वृ and म् "नित्य करोते".

Rule 2 (b) Other roots except कृ drop the उ optionally before the वृ and म् of the first person

Rule 3 कृ assumes the form कर् before weak terminations and कर् before strong terminations

Rule 4 The 2nd person singular द्वि of the Parasmaipada Imperative is dropped, as in the 5th conjugation

No. 1 तृ 8 U. P. to spread

तनोति	तनुतः	तन्वन्ति
तनोषि	तनुषः	तनुष
तनोमि	तनुवः } तन्वः }	तनुमः } तन्मः }

No. 2 तृ 8 U. A. to spread.

तनुते	तन्वाते	तन्वते
तनुपे	तन्वाधे	तनुध्वे
तन्वे	तनुवहे } तन्वहे }	तनुमहे } तन्महे }

अतनोत्	अतनुताम्	अतन्वन्
अतनोः	अतनुतम्	अतनुत
अतनवम्	अतनुष } अतन्व }	अतनुम } अतन्म }

अतनुत	अतन्वाताम्	अतन्वत
अतनुयाः	अतन्वाधाम्	अतनुध्वम्
अतन्वि	अतनुवहि } अतन्वहि }	अतनुमहि } अतन्महि }

तनोद्	तनुताम्	तन्वन्तु
तनु	तनुतम्	तनुत
तनवानि	तनवाव	तनवाम

तनुताम्	तन्वाताम्	तन्वताम्
तनुष	तन्वाधाम्	तनुध्वम्
तनवै	तनवावहे	तनवामहे

तनुपात्	तनुयाताम्	तनुयुः
तनुयाः	तनुयातम्	तनुयात
तनुयाम्	तनुयाव	तनुयाम

तन्वीत	तन्वीयाताम्	तन्वीरन्
तन्वीयाः	तन्वीयातम्	तन्वीध्वम्
तन्वीय	तन्वीवहि	तन्वीमहि

Similar roots.

No. 3. कृ 8. U. P. to go ; No. 5. कृ 8. U. P. to eat ;

,, 4. A ,, 6. A

No. 7. कृ 8. U. P. to shine ; No. 9. कृ 8. U. P. to kill ;

,, 8. A 10. A

No. 11. कृ 8. U. P. to give ; No. 13. कृ 8. A. to beg

,, 12. A ,, 14. also P. according to some.

No. 15: कृ 8. A. to think.

No. 16. कृ 8. U. P. to do:

No. 17. कृ 8. U. A. to do:

करोति	कुरुतः	कुर्वन्ति
करोषि	कुरुषः	कुरुष
करोमि	कुर्वः } कुरुवः }	कुर्वमः } कुरुमः }

कुरुते	कुर्वति	कुर्वते
कुरुपे	कुर्वधि	कुरुध्वे
कुर्वे	कुर्वहे	कुर्वहे

अकरोत्	अकुरुताम्	अकुर्वन्
अकरोः	अकुरुतम्	अकुरुत
अकरवम्	अकुर्व } अकुरुव }	अकुर्वम } अकुरुम }

अकुरुत	अकुर्वताम्	अकुर्वत
अकुरुयाः	अकुर्वधाम्	अकुरुध्वम्
अकुर्वि	अकुर्वहि	अकुर्वमहि

करोतु	कुरुताम्	कुर्वन्तु
कुरु	कुरुतम्	कुरुत
करवाणि	करवाव	करवाम

कुरुताम्	कुर्वताम्	कुर्वताम्
कुरुष	कुर्वधाम्	कुरुध्वम्
करवे	करवावहे	करवामहे

कुर्यात्	कुर्याताम्	कुर्युः	कुर्वीत	कुर्वीयाताम्	कुर्वीरन्
कुर्याः	कुर्यातम्	कुर्याति	कुर्वीयाः	कुर्वीयाथाम्	कुर्वीध्वम्
कुर्याम्	कुर्याव	कुर्यामि	कुर्वीय	कुर्वीवहि	कुर्वीमहि

(1) कृ becomes कर् and then करो before consonantal strong terminations

(2) कृ becomes कुरु before consonantal weak terminations.

(3) कृ becomes कर्तु before vowel strong terminations

(4) कृ becomes कुरु before vowel weak terminations

(5) कृ becomes कर् before व् and भ् of the 1st person

(6) कृ becomes कुरु only without हि in the Imperative 2nd singular.

9th Conjugation

The detailed conjugation of the typical roots of the 9th conjugation, along with the necessary rules, is given hereunder

9th Conjugation or कृपादि

Rule 1 Roots of the 9th conjugation insert ना before the terminations in the conjugational tenses and moods

Rule 2 ई is substituted for आ in ना before consonantal weak terminations Hence ना is changed to नी

Rule 3 Before vowel weak terminations, the आ of ना is dropped Hence ना is changed to न्

क्रीणाति	क्रीणीत-	क्रीणन्ति	क्रीणीते	क्रीणाते	क्रीणते
क्रीणासि	क्रीणीथ	क्रीणीथ	क्रीणीथे	क्रीणाथे	क्रीणीथ्वे
क्रीणामि	क्रीणीव	क्रीणीयः	क्रीणे	क्रीणीवहे	क्रीणीमहे

अक्रीणात्	अक्रीणीताम्	अक्रीणन्	अक्रीणीत	अक्रीणाताम्	अक्रीणत्
अक्रीणा-	अक्रीणीतम्	अक्रीणीत	अक्रीणीथाः	अक्रीणाथाम्	अक्रीणीध्वम्
अक्रीणाम्	अक्रीणीव	अक्रीणीम	अक्रीणि	अक्रीणीवहि	अक्रीणीमहि

क्रीणातु	क्रीणीताम्	क्रीणन्तु	क्रीणीताम्	क्रीणाताम्	क्रीणताम्
क्रीणीहि	क्रीणीतम्	क्रीणीत	क्रीणीध्व	क्रीणाथाम्	क्रीणीध्वम्
क्रीणानि	क्रीणाव	क्रीणाम	क्रीणे	क्रीणावहे	क्रीणामहे

क्रीणीयात्	क्रीणीयाताम्	क्रीणीयु-	क्रीणीत	क्रीणीयाताम्	क्रीणीरन्
क्रीणीया-	क्रीणीयातम्	क्रीणीयात्	क्रीणीयाः	क्रीणीयाथाम्	क्रीणीध्वम्
क्रीणीयाम्	क्रीणीयाव	क्रीणीयाम्	क्रीणीय	क्रीणीवहि	क्रीणीमहि

No. 1. क्री 9. U. P. to purchase. No. 2. क्री 9. U. A. to purchase.

क्री 9. U. has 3 bases:—(1) क्रीणी before consonantal weak terminations by rule 2. Hence the forms क्रीणीतः etc. in the present tense, अक्रीणीताम् etc in the Imperfect, क्रीणीताम् etc in the Imperative and क्रीणीयात् etc in the Potential throughout.

(2) क्रीण् before vowel weak terminations by rule 3. Hence the forms क्रीणन्ति in the present, अक्रीणन् in the Imperfect, क्रीणन्तु in the Imperative.

(3) क्रीणा before the balance terminations. i.e. both consonantal and vowel strong terminations क्रीणाति, अक्रीणात्, क्रीणातु, क्रीणानि etc. and also क्रीणै, क्रीणावहे, क्रीणासहे before Atmanepadi vowel strong terminations.

In the Atmanepadi also, क्रीणी and क्रीण् are the bases before consonantal and vowel weak terminations. Hence the forms क्रीणीते etc and क्रीणाते etc.

Similar roots

No. 3. प्री 9. U. P. to please.

No. 4. " A.

No. 5. श्री 9. U. P. to cook.

No. 6. " A.

No. 7. मी 9. U. P. to kill.

No. 8. " A.

No. 9. प्री 9. P. to choose. This has two forms प्रीणाति and प्रिणाति etc. throughout.

No. 10. क्षी 9. P. to kill. } like प्री. 9. P.

No. 11. क्षी 9. P. to fear. }

No. 12. गी 9. P. to go Only गिणाति etc. i.e. one form the long ई being shortened.

No. 13. स्त्री 9. P. to adhere to. like गी 9. P.

No. 14. पू 9. U. P. to purify पुनाति } the long ऊ being
No. 15. " A. पुनीते } shortened.

No. 16. छ 9. U. P. to cut; छनाति etc like पू

No. 17. " A. छनीते

No. 18. धू 9. U. P. to shake; धुनाति etc. like पू

No. 19. " A. धुनीते

No. 20. यु 9. U. P. to bind; युनाति

No. 21. " A. युनीते

- No 22 सि 9 U P to bind, सिनाति
 No 23 , A सिनीवे
 No 24 बन्ध् 9 P to bind, बध्नाति. The Penultimate nasal
 is dropped
 No 25 मग्य् 9 P to Churn, }
 No 26 मग् 9 P to put to gether, } like बन्ध्
 No 27 धग् 9 P to loosen, }
 No 28 स्तम् 9 P to stop, like बन्ध् and also स्तभोति etc
 optionally 5th conjugation
 No 29 छम् 9 P to tremble छभति only

Similar roots

- No 30 भग् 9 P to eat
 No 31 लिख् 9 P to torment
 No 32 मृद् 9 P to press
 No 33 ह्य् 9 P to repeat
 No 34 पुप् 9 P to nourish
 No 35 दुर् 9 P to steal
 No 36 डर् 9 P to tear
 No 37 लिख् 9 P to tear
 No 38 ग्रह् 9 U P to take hold of ग्रहति } ग्रह becomes गृह्
 No 39 A ग्रहीते } by सम्प्रसारण
 No 40 ज्या 9 P to become old ज्या becomes वि by सम्प्रसारण.
 No 41 ज्ञा 9 U P to know ज्ञानाति }
 No 42 A ज्ञानीते } ज्ञा becomes जा
 No 43 वृ 9 A to worship वृणीते
 No 44 ग् 9 P to go गच्छति long ग् is shortened
 No 45 कृ 9 U P to kill कृणाति }
 No 46 , A कृणीते } long क् is shortened
 No 47 कृ 9 P to utter a sound
 No 48 कृ 9 P. to grow old
 No 49 कृ 9 P to tear
 No 50 कृ 9 P to tear
 No 51 कृ 9 U P to cover
 No 52 , A
 No 53 कृ 9 P to fill
 No 54 कृ 9 U P to choose
 No 55 ,, A

Here under is a comparison of the forms of the roots of the 9th Conjugation. Here the roots take ना, नी and न् the case may be.

- (1) ना before consonantal and vowel strong terminations.
- (2) नी before consonantal weak terminations.
- (3) न् before vowel weak terminations.

The bases are as noted below :—

		Imperative 2nd singular.	
		Paras.	Atm.
I. Nos. 1 to 8.	क्री etc. U. क्रीणा-क्रीणी-क्रीण्	no change.	क्रीणीहि क्रीणीथ्व
II. „ 9 to 11.	श्री, क्षी, औ श्रीणा-श्रीणी-श्रीण् } All 9. P. श्रिया-श्रिणी-श्रिण् }	two forms.	
III. „ 12 & 13.	री-ली 9. P. रिणा-रिणी-रिण् }	The long vowel is shortened.	
IV. „ 14 to 19.	पू-दू-धू पुना पुनी पुन्र } All 9. U.		
V. „ 20 to 23.	यु, सि. 9. U. युना युनी युन्र	no change.	
VI. „ 24 to 28.	बन्ध्-मन्ध्, म्रन्ध् } धन्ध् and स्तम्ध् }	all 9. P. बध्ना-बधी-बध्.	
		बन्ध् becomes बध् by dropping the penultimate nasal.	
		स्तम्ध् has स्तभोति also optionally 5th Conjugation,	
VII. „ 29 to 37.	धुर्, अद्य, क्षिप्, यद्, इप्, उप्, सुप्, डप्, निष्ठा	all 9. P.	
		धुभा धुभो धुभ्	
VIII. „ 38 & 39.	ग्रह् 9. U. गृहा गृही गृह् }	ग्रह् becomes गृह् }	
IX. „ 40.	ज्या 9. P. जिवा जिनी जिन् }	ज्या „ जि }	
„ 41 & 42.	ज्ञा 9. U. जाना जनी-ज्ञान् }	ज्ञा „ जा }	
X. „ 43.	वृ 9. A. वृता वृती वृत्	no change.	

XI	„	44	कृ 9 U	कृषा कृषी कृष्	} Shortening of the long कृ	
	„	45	} कृ 9 U	} like कृ above		
	„	46				
	„	47 to 50	कृ-कृ-कृ-कृ all 9 P			
	„	51 & 52	स्तु 9 U			
	„	53	पृ 9 P			
	„	54 & 55	वृ P U			

The above analysis will convince the student that excepting the changes that some roots undergo before taking the terminations कृ, कृषी and कृष्, all the 55 roots are similar in their final form. Thus all the 55 roots are finally reduced to only one type as already explained.

CHAPTER V

In the non Conjugational tenses and moods i.e. (perfect) क्तिद्, 2 Aorist लृक् 3 1st future लृप् 4 2nd future लृप् 5 Conditional लृक् and 6 Benedictive आशीर्षिद् no Conjugational signs are added on as in the four conjugational tenses लट् Present tense लङ् Imperfect tense लोट् Imperative mood and विधिलिङ् Potential mood. Hence these tenses are called non Conjugational tenses and moods. But there is another differentiation in these tenses and moods i.e. roots are divided into the following 3 classes

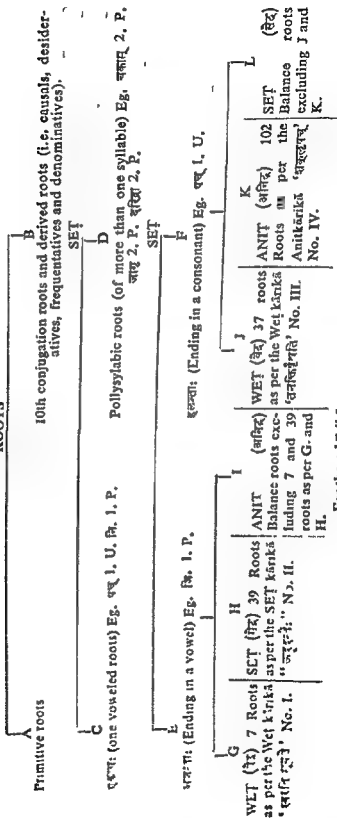
1 SET i.e. (सह changed to स+इट=सेट्) which means with इट i.e. with इ

2 ANIT i.e. (न changed to अन्+इट=अनिट्) which means without इट i.e. without इ

3 WET i.e. (वा i.e. विकल्पेन+इट=वेट्) विकल्प means 'doubt'. Hence वेट् means either with or without इट i.e. with or without इ or optionally taking इ. Thus there are 3 classes of roots i.e. SET, WET and ANIT.

As a general rule SET roots take इ necessarily before all the terminations of the non conjugational tenses and moods which begin with any consonant except व. WET roots admit it optionally and ANIT roots do not admit it.

CLASSIFICATION OF ROOTS INTO SET, WET AND ANIT ROOTS

For these kārīkās see page 2.

N. B. The roots under each of the above headings viz. G. H. I. J. K. and L. are detailed below.

G. The 7 Roots as per the Wet Kārikā are (1) ए 1. P. (2) ए 2. A. (3) ए 4. A. (4) ए 5. U. P. (5) ए 5. A. (6) ए 9. U. P. (7) ए 9. A.

H I. Roots as per the kārikā are (1) यीति (2) इ (3) ए (4) शी (5) ए (6) उ (7) छ (8) धि (9) शीर् 1. A. (10) शी 4. A. (11) धि 1. U. (12) इर् 9. A. and (13) इर् 5. U. Total 13 roots.

II. Roots ending in long ऊ

(1) ऊ 6. A. (2) ऊ 4. A. (3) ऊ 1. U. (4) ऊ 6. P. (5) ऊ 6. P. (6) ऊ 1. A. (7) ऊ 9. U. (8) ऊ 2. U. (9) ऊ 1. P. (10) ऊ 9. U. and (11) ऊ 6. P. Total 11 roots.

III. Roots ending in long ऋ.

(1) ऋ 9 P. (2) ऋ 6. P. (3) ऋ 9. U. (4) ऋ 4. P. (6) ऋ 9. P. (7) ऋ 1. P. (8) ऋ 6. P. (9) ऋ 9. P. (10) ऋ 9. P. (11) ऋ 3. P. (12) ऋ 9. P. (13) ऋ 9. U. (14) ऋ 9. P. and (15) ऋ 9. U. Total 15 roots. Total of I, II and III = 13 + 11 + 15 = 39 roots.

I. Balance roots are Anit.

J. The Wet roots under each Conjugation have been Collected together in one place in the Panoramic Table and they can be easily memorised by the student, by constant reference. See also pages 62 and 63 where the Wet roots under each conjugation have been mentioned separately in the remark's Column.

K The 102 roots as per the kārikā can be easily memorised.

L. Balance roots are Set.

(1) If the root does not end in any one of the 14 consonants referred in the Anit kārikā, the roots can be immediately declared as a Set root.

(2) There are also 217 roots which end in the above 14 consonants and which are Set roots.

N. B. The list of other 217 roots is appended. see the following table and the KĀRIKĀS for the SET, WET, and ANIT roots.

कारिका No. I.

कारिका for WET roots ending in a vowel.

स्वरतिः सूयते सूते ष्यमे ष्यमे च धृम् ।

कारिका No. II.

कारिका for SET roots ending in a vowel.

ऊट् दन्तैर्योतिर्यणसोऽस्तुनुप्रधिडीर्धमिः ।

घृष्टृष्टृभ्यां च विनैकाचोऽजन्तेषु निहताः स्मृताः ॥

कारिका No. III.

कारिका for WET roots ending in a consonant.

तनक्तिर्धृथलियान्तौ धनक्तिथ तनक्तिन् ।

माष्टि मार्जति जान्तेषु दान्तौ क्षिप्रति स्यन्दने ॥

रप्यतिः सेपतिर्षान्तौ पान्ताः पञ्चद वन्पते ।

गोपायतिस्तृप्यतिथ प्रपते रप्यतिस्तथा ।

मान्तौ शाम्यति क्षमतेऽस्तुते क्षिप्रति नश्यति ॥

शान्तास्त्रयोऽपासतिथ निष्कुल्यातिथ तथति ।

त्वक्षतिथ यकारान्ता ह्यप हान्ताथ गाहते ।

पदद्वये गूढतिथ ऋकारोपान्त्वगर्हते ।

सृहति तृहति हुणतयो वृहति मुहति ॥

स्वृहति स्निहति स्तुण्यत्यंते वेदका हि धातवः ।

अजन्तानां तु धत्येव वेद् स्वधन्यत्र सर्वदा ॥

कारिका No. IV.

कारिका for ANIT roots ending in consonants.

शक्स्तृपच् मुचि रिच् वच् बिच् सिच् प्रच्छत्यञ् निजिमञ्जः ।

भञ्ज् भुञ्ज् भ्रञ्ज् मस्तिज् यञ् युञ्ज् रुञ्ज् एञ्ज् बिजिर् स्वजित्भञ्ज् सञ्जः ॥

धद् धुद् छिद् छिद् तुदिनुदः पचभिद् विचतिर्विन्द ।

शद् सदि स्विचतिस्कन्दि हदिभुप् धुधि पुच्यति ।

अन्धिर्धुधिर्धुधौ राधि व्यध् धुधः साधिसिध्वती ।

मन्वइज्जप् क्षिप् क्षुपितप् तिपस्तृच्यतिहृष्यती ।

लिप् लृप् वप् शप् स्पप् सधि यभ् रभ् लभ् यम् नम् यमो रमिः ।

क्रुशिर्दक्षिदिशी दश् यश्च रिश्च दश् लिश्च विश्च स्पृशः कृषिः ।

रिचिर्गुप् द्विद् डृप् पुच्य पिप् विप् जिप् शृप् क्षिप्यतयो धशिः ॥

वसतिर्दहदिदिदुदो नह् मिह् छह् लिह् बहिस्तथा ।

अनुदात्ता हलन्तेषु धातवो द्वयधिकं शतम् ॥

Meaning of karika for WET roots ending in a vowel i.e. Karika No I.

स्वरतिः i.e. सू 1. P. सूयते i.e. सू 4. A., सूते i.e. सू 2. A., पचमे in the 5th Conjugation and नवमे in the 9th Conjugation, धून् i.e. धू 5 U. and 9. U. The indicatory letter घ् used with the root घृ shows that घृ is उभयपदी.

Meaning of the *karika* for SET roots ending in a vowel
Karika No. II.

एकाचः (एक + अच् one vowel) i.e. those that have one vowel i.e. monosyllabic roots. अजन्तेषु i.e. अच् + अजन्तेषु those that end in a vowel. ऊदृढन्तैः (ऊन् + ऋत् + अन्तैः) विना except i.e. excepting those that end in long ऊ and long ऋ and यौति i.e. यु 2. P. (2nd Conjugation roots ending in उ change the उ to औ) रु, क्षु, वी, लु, ड, छु all 2. P. वि 1. P. डीद् (इ shows that the root is exclusively Atmanepadi) श्रिभिः (instrumental plural of श्रि) वृत् (इ A. like डीद्) वृत् (इ U. like धृत्) वृष्ट्वन्भ्याम् इद् 9. A. इत् 5. U. (Instrumental dual of इद् and इत्) विना excepting the roots enumerated above. निहताः as ANITS, स्मृताः are regarded. This means that those that are mentioned in the *karika* are SET.

Meaning of the *karika* for WET Roots ending in a Consonant
Karika No. III.

1. पान्तौ 2 roots ending in च्, तनक्ति 3rd singular of तञ्च्
 वृधति = तञ्च् 6. P. (तञ्च् becomes वृधच् by सप्रसारण) = 2 roots.

2. ज्ञान्तेषु among roots ending in च्.

1. अनक्ति i.e. 3rd singular of अञ्च्	7. P.
2. तनक्ति	तञ्च् 7. P.
3. मार्ष्टि	मृच् 2 P.
4. मार्शति	मृच् 1. P. = 4 roots.

3. हान्तौ 2 roots ending in द्.

1. क्षियति	क्षिद् 4. P.
2. स्वन्दते	स्वन्द I. A. = 2 roots.

4. धान्तौ 2 roots ending in धू

1. रथ्यति	रथ् 4. P.
2. सेधति	सिध् 1. P. = 2 roots.

5. पान्ताः पञ्चैव = 5 roots ending in प्

1. कल्पते	कल्प I. A.
2. गोषायति	शप् I. P.
3. वृष्यति	वृप् 4 P.
4. लपते	लप् 1. P.
5. हृष्यति	हृप् 4. P. = 5 roots

6. शान्तौ 2 roots ending in म्

1. क्षाम्यति	क्षम् 4. P.
2. क्षमते	क्षम् 1. A. - 2 roots

7. शान्ताः त्रयः = 3 roots ending in श्

1. अस्तुते	अश् 5. A.
2. क्षिप्रनाति	क्षिप् 9. P.
3. नश्यति	नश् 4. P. = 3 roots

8. अथ after these षकारान्ताः those ending in ष्

1. अक्षति	अष् 1. P.
2. निष्कुप्यति	निष्कुप् 9. P.
3. तक्षति	तष् 1. P.
4. त्वक्षति	त्वक्ष् 1. P. = 4 roots

9. अथ हान्ताः then those ending in ह्

1. गाहते	गाह् 1. A.
षद्वये गूहति = in both षद i.e. ² गूह 1. P. and ³ गूह 1. A.	
उपान्त्य ऋकारः penultimate ऋ 4 गृहते = गृह 1. A.	
5. गृहति	गृह् 6. P.
6. गृहति	गृह् 6. P.
7. मुहति	मुह् 4. P.
8. गृहति—	गृह् 6. P.
9. मुहति—	मुह् 4. P.
10. स्तृहति—	स्तृह् 4. P.
11. स्निहति—	स्निह् 4. P.
12. स्तृहति—	स्तृह् 4. P.

एते वेदकाः These are wet roots.

i.e. Roots ending in च् ज् ढ् घ् प् म् श् ष् and ह्

$$2+4+2+2+5+2+3+4+ \quad 12 = 36 \text{ roots}$$

$$+ \text{गृह् 6. P.} = \quad 1$$

Total 37 roots

The above ending consonants may be memorised by the short Karika below चञ्जदा । पञ्चषट् = 9 consonants

कारिका No. IV

Meaning of the Karika for Anit roots

शक् 5, P ३ denotes that the root takes the II variety of Aorist

मुचि — मुच् 6 U इ denotes that च् is inserted before the final consonant of the root मुखति-चे

पद्य — पद् 4 A } य the sign of the 4th conjugation has been
पुष्य — पुष् 4 P } added

छिप्यति etc 4th conjugation 3rd singular of छिर् 4 P etc
वसति — वस् 1 P

विनद् — विद् 7 A न the conjugational sign of the 7th conjugation has been inserted

Thus it is easy to recognise the roots

इलन्तेषु among consonant ending roots

द्वयधिकं घटं घातव = 102 roots

(NB घटम् = neuter and singular and it is used with घातव masculine plural without its number and gender being changed (See under Declension)

अनुदात्ता = Anits

The following is the list of 102 Anit roots as per the Anit Karika (कारिका No IV). The order of the roots as enumerated in the Anit Karika has been followed in this list also, so that the student may easily remember the Karika

No	Ending consonant	Roots	No of roots
1	क —	शक् 5 P	1
2	च् —	पच् 1 P, मुच् 6 U, रिच् 7 U, वच् 2 P बिच् 7 U, सिच् 6 U	= 6
3.	छ —	श्रच्छ 6 P	= 1

Ending consonants क् च् छ् ज् झ् ण् त् प् भ् म् न् य् र् ल्
 $1+6+1+15+15+11+2+13+3+4$
 $+10+11+2+8 = 102$

N. B These numbers are identical with the numbers of the ending consonants given below

How to distinguish SET, WET and ANIT roots

- (1) If the root ends in a vowel, see if it is included in the list of 7 WET roots under G in the table of SET, WET and ANIT roots as per the Karika for WET roots

‘स्वरहितसूयते—’

- (1) स् 1 P 120
 (2) सू 2 A, 11
 (3) „ 4 A 11
 (4) सू 5 U P 5
 (5) „ A 3
 (6) सू 9 U P 26
 (7) „ A 8

—————
 Total 7 Roots
 —————

- (2) If it is not included in the above 7 roots, See if it is any of the following 39 roots (under H in the table) as per the SET karika. The Karika individually enumerates all the SET roots ending in क्, छ्, च् and त् 5 U and त् 9 A but only mentions ऊद्दन्ते, i.e., roots ending in long ऊ and ऋ. Hence these latter roots i.e., 15 roots ending in long ऋ and 11 roots ending in long ऊ are given below in detail,

The 13 roots enumerated in the Karika are also noted down separately. for easily remembering them, even without the necessity of memorising the Karika.

Roots ending in	Roots ending in	Roots ending in	Roots ending in	Roots ending in
इ	ई	उ	ऊ	ऋ
1 इ 1.P. 83	1 छी 2.A. 7	All 2 P.	1 कृ 6.A.	1 ऋ 9.P.1
2 इ 1.U.P.82	2 छी 1.A. 97	1 यु 1	2 कृ 4.A.	6 2 कृ 6.P.19
	3 „ 4.A. 5	2 यु 2	3 कृ 1.U.P. 98	3 „ 9.U.P.2
		3 छ 3	4 „ 6.P.	4 4 कृ 1.P. 36
Total 2 roots	Total 3 roots	4 छ 4	5 कृ 6.P.3.	5 „ 4.P. 23
			6 कृ 1.A. 99	6 „ 9.P. 4
—	—	5 छ 5	7 कृ 9.U.P. 10	7 कृ 1.P. 85
		6 कृ 6	8 कृ 2.U.P. 15	8 कृ 6 P.
			9 कृ 1.A	9 कृ 9 P.
			10 कृ 4.A	10 कृ 9 P.
			11 कृ 1.A	11 कृ 3 P.
				12 „ 9 P.
				13 „ 10 U.
				14 कृ 9 P.
				15 कृ 9 P.

3. If it is not included in the above two classes i.e. 7+39 roots as per G & H, the root is ANIT by a process of elimination.

As regards consonant-ending roots.

See if the root is included in any one of the 37 roots as per the WET Karika (No III).

Even without memorising the WET Karika, the student will be able to recognise the 37 roots by constant reference as these WET roots have been separately collected and treated in each conjugation in the Panoramic table, and also in all the rules for the Perfect, PP gerunds in *त्ता* and *य*, Benedictive, Passive etc. The WET roots in each conjugation, both under Parasmaipadi and Atmanepadi have also been entered in detail, in the table of roots, conjugated in the several conjugations.

If the root is not included in any one of the 37 WET roots referred to above, see whether the root ends in any one of the 14 consonants included in the ANIT Karika for 102 ANIT Roots (कारिका No IV)

The following short karika facilitates remembering the 14 consonants mentioned above

कचछज ङघनवा ममदा धमदा ञमात् ।

कचका-गणटा राण्डी गघमा टमजा हमुता ॥

1+6+1+15+15+11+2+13 +3+4 + 10 + 11 +

2+8

= 102

The first half of the above short Karika gives in alphabetical order, the ending consonants of the roots i.e. 14 Consonants included in the Karika for the 102 Anit roots i.e. first those that end in क the first consonant in the alphabet then those that end in च and so on. If any consonant has not been included, it means that the root ending in that consonant is not Anit and as we have already eliminated the 37 consonant ending Wet roots, it is only SET by a process of elimination.

In the 2nd half of the Karika the letters क च का etc indicate the numbers of roots ending क् च् छ् etc as per the first half. Thus, the number of roots ending in क् is क i.e. 1, as क is the first consonant, the number of roots ending in च् is च=6 as च is the 6th consonant, and the number of roots ending in छ् is छ i.e. 1, and so on till the last consonant ह् the number being ह् i.e. 8, as ह is the 8th consonant. If these numbers in the second half are added together we get the total No. 102 which is the total number of Anit roots, as per the Anit Karika.

Again, If the ending consonant is not included in the list of 14 consonants referred to above, i.e. if it is any one of the following 19 consonants viz. ख, ग, घ, ङ, च, छ, ज, झ, ञ, ट, ठ, ड, ढ, न, त, प, फ, ब, भ, म, it is SET. This is also a very useful device as if the root ends in any one of the above 19 consonants, you can immediately declare that the root is SET even without the necessity of seeing whether the root in question is included in the list of 102 Anit roots as per karika No. IV.

As a matter of fact there are about 120 such SET roots ending in these consonants.

A detailed list of all Set roots treated in the Panoramic table is given in Vol. II.

It will thus be seen that the method explained above completely simplifies the classification of roots into Set, Wet and Anit, which is usually regarded as very complex.

The undernoted statement shows the total number of Set, Wet and Anit roots (i.e. 7 vowel-ending and 37 consonant ending roots).

By a glance at the above statement, the student is enabled to get the Wet roots under each conjugation, easily impressed in his mind, as they are entered in the remarks column of the Table, under each conjugation separately.

It will also be noted that the 7 Wet roots ending in vowels, have been distinguished by serially numbering them.

It may also be borne in mind that there are 379 Set against only 288 Anit roots, totally i.e. Set roots are more numerous than Anit roots.

List of the 217 Set roots ending in the 14 consonant as per the Anit Karika viz. क, ख, ए, च, द, ध, न, प, म, य, र, ल and ह.

N.B. The numbers noted against roots in the undermentioned list, denote the serial numbers of the roots in the Panoramic Table.

Ending in	Ending in	Ending in	Ending in	Ending in	Ending in
4 P	4 A	रात्रि U. 50.	7 P.	दध 20	मन् U. 31.
रात्रि 34	रात्रि U 3.	तिन् 74.	नृद U 6	मर्ध 35.	रात्रि U. 79
1. A	Total 14	तिन् 76	छद U 7	माध 37.	गान् 80
रात्रि 11		मन् 95	9 P	गध 38.	गान् U 81
अह 18.		2 A	यद 23	राध 66.	4. A.
लोह 58		रात्रि 10.	1 A	वध 78	नन् 8.
4 U A		6 A	दद 3.	उध U 82.	8. A.
रात्रि 1	1. P	लस्त्र 2.	गन्द 6.	दृध 92.	नन् U. 1.
Total 5	वाग्ल 44.	मिन् 3	मन्द 7	हृ 94	मन् 2
	मुर्ध 54	Total 19	लन्द 8.	7. A.	नन् 3.
	6 P.		क्रिन्द U 14	उन्ध 1.	गन् U 4
	कण्ठ 21		स्वाद 42	Total 14	Total 20
	विण्ठ 22		ह्लाद 45		
	Total 4		सुद 59		
1 P		1 P	सुद 83.		
चर्ध 35		गद 1	द्विद 88		
गान् U. 41		रद 7	मिद 89		
अर्ध U. 72.		नद 8	रिद 90.		
कुच 92.	1. P.	नद 32	7 A		
शुच 94	रात्रि U. 26	गद 33	वृद U 2		
4 P	नन् 19.	साद 43	Total 32		
शुच U. 12.	तन् 36.	निन्द 58			
6 P	गन् 37	मन्द 59			
कुच 11	कून् 51.	कन्द 60			
अन् 63	सस्त्र U 66	क्रिन्द U 61.			
7 P	अर्ध 73	अर्ध 71			
पृच 3.	अन् 81	वद 80			
1. A	7 P	2 P.			
अर्ध U 19.	रद 4	रद 10			
गान् U 41.	मिन् 5	विद 13			
हन् 80	1 A	4 P			
2. A.	मस्त्र U 34	मिद 6			
	गान् 49	मद 33.			

Ending in	Ending in	Ending in	Ending in	Ending in	Ending in
अ	आचम् 76	1.A.	इप् 103.	4 A.	खंस् 28
4.P.	अम् 78.	अंस् 26.	इप् 104.	अप् U.4.	अस् 29.
उम् 10.	अम् 79	दास् 43.	इप् 105.	6 A.	अलस् 30.
उम् 15.	4.P.	कास् 44.	अप् 106.	उप् 4.	भास् 39
5.P.	अम् 27.	भ्लास् 48.	इप् 107.	Total 33	2.A.
दम् 4	अम् 28.	आस् 47.	4 P.	स	भासास् 1.
6.P.	अम् 29	2.A.	इप् 7.		आस् 2.
उम् 1.	दम् 30.	ईस् 3.	रिप् 8.	1.P.	वस् 6.
9.P. 1.	तम् 31.	4.A.	रप् 9.	लस् 14.	Total 11
उम् 14.	थम् 32.	किस् 2.	उत्तर 14.	हस् 24.	
स्तम् 15.	1.A.	कास् 7.	अप् U.17.	अंस् 65.	इ
A.1.	अम् 73.	Total 14	लप् 18.	2.P.	1.P.
पुम् 1.	Total 12		इप् 21.	अप् 10.	अई 74
स्तम् 16.		इ	5.P.	अस् 14.	9.P.
जम् 17.	श	1.P.	अप् 3.	आस् 16.	अह् U.13.
अम् 24.		इप् 2.	6.P.	अकास् 17	1.A.
उम् 87.	2.P.	अप् 4.	मिप् 8.	4.P.	राह् 31
उम् 91.	वस् 12.	लप् 13.	9.P.	अप् 24.	अह् 36
Total 12	4 P.	अप् 53.	अप् 79.	अप् 25.	ईस् 69
	उत्तर 19.	किस् 88.	उप् 20.	अप् 26.	ऊह् 71
	अह् 20.	रिप् 89.	अप् 21.	7.P.	9.A.
म	अंस् 22.	इप् 90.	उत्तर 22.	हिप् 1.	अह् U.7.
	6.P.	उप् 96.	1.A.	1.A.	Total 7
1.P.	विप् 14.	उत्तर 97.	भाप् 40	आसेत् 5.	
वम् 25.	9 P.	अप् 98.	इप् 68.	अंस् 25.	
वम् 75.	अम् 12.	अप् 99.		अंस् 27	

Ending in	इ	5	Ending in	इ	12
"	उ	14	"	अ	12
"	ए	4	"	इ	14
"	उ	19	"	ए	33
"	इ	32	"	उ	21
"	ए	14	"	इ	7
"	उ	20			
"	इ	10	Grand Total		217

It will be seen that the highest number is 33 and the lowest is 4. The ending Consonants of the roots have been arranged in the descending order of the numbers

प्	33	प्	10
क्	32	क्	7
ख्	21	ख्	5
ग्	20	ग्	4
ङ्	19		
घ् ञ् श्	14	Total	14 Consonants
भ् म्	12		

Detailed statement of SET, WET and ANIT roots conjugated in conjugations one to nine, both Parasmaipadi and Atmanepadi.

Conjugation	No. of roots			Total	Remarks
	SET	WET	ANIT		
1. P. 1. A.	117 99	8 7	63 27	188 133 } 321	Wet roots in 1. P. are 118 to 125 = शुप्, सिप्, लृप्, मृत्, शुद्, त्वम्, तन् and अम्. 1. P. is predominantly SET. WET roots in 1. A. are 106. कृप्, तृप्, क्षम्, शुद्, छद्, गह् and स्यन्द्. 1. A. also is predominantly SET.
2. P. 2. A.	19 10	1 1	29 8	49 19 } 68	सू 2. P. (20) is the only WET root. 2 P. is predominantly ANIT. There is only one WET root i.e., सू 2 A. (11),
3. P. 3. A.	1 0	0 0	12 8	13 8 } 21	There is no WET root in 3. P. वृ (1) is the only SET root. This is predominantly ANIT 3.A. All the roots of 3. A. are ANIT.
4. P. 4. A.	35 18	10 1	18 19	63 30 } 93	4. P. roots 36 to 45, i.e. 10 roots are WET हुद्, मुद्, लिद्, लृद्, एर, एप्, लिद्, एप्, क्षम्, and नृत्. 4. P. has the greatest number of WET roots. 4. P. is predominantly SET like 1. P. and 1. A. 4. A. गृ (11) is the only Wet root. 4.A. is predominantly Anit.

Conjugation	No of roots			Total	Remarks
	SET	WET	ANIT		
5. P. 5 A	4 1	1 2	13 7	18 10 } 28	5. P धू (51) is the only Wet root 5 P is predominantly ANIT like 4.A. 5 A अद् (2) and धू (3) are the only two Wet roots 4. A is also predominantly Anit like 5 P
6 P 6 A	24 5	6 0	25 15	55 20 } 75	6. P, 25 to 30 वृद्, वृद्, वृद्ध, वृद्ध, वृद्ध and मरद् i.e. 6 roots are Wet 6. A, No Wet root 6 A is predominantly Anit
7. P 8 A	7 2	3 0	11 10	21 12 } 33	7 P ३ to 10 अद्, तद्, and तद् = 3 roots are Wet 7. P. is predominantly Anit इद् and वृद् are the only Set
8 P 8 A.	7 8	0 0	1 1	8 9 } 17	8 P. and 8. A. have no Wet roots and have only one Anit root. They are essentially Set

Conjugation	No. of roots			Total	Remarks
	SET	WET	ANIT		
9. P.	23	3	14	40	9. P. 24 to 26 = 3 roots निकृ क्षिप् and घृ are Wet 9. P. is essentially Set. 9. A, घृ (18) is the only Wet root. 9. A, is equally Set and Anit Wet roots ending in a vowel = 7 do ending in a con- sonant = 37 — Total 44 —
9. A.	7	1	7	15	
	379	44	288	711	

Wet roots ending in a
consonant,

1. P.	7
1. A.	7
2. P.	1
4. P.	10
6. P.	6
7. P.	3
9. 3.	3
Total	37

CHAPTER VI

Aorist

The terminations of the different varieties of Aorist are given below

1st variety

	S	D	P	
3	त्	ताम्	उम्	This variety is only Parasmaipadi
2	त्	ताम्	म्	The terminations are the same those of the Imperfect 1st group except <u>उम्</u> for <u>अम्</u>
1	अम्	व	म	

2nd and 3rd varieties

Parasmaipada			Atmanepada		
S	D	P	S,	D	P
3	त्	ताम्	अत्	ताम्	अन्
2	त्	ताम्	त	ताम्	वम्
1	अम्	व	म	इ	महि

These terminations are the same as those of the Imperfect tense 1st group both in the Parasmaipadi and Atmanepadi

Fourth Variety

3	सीत्	स्ताम्	सु	स्व	सीताम्	मन्
2	सी	स्ताम्	स्व	स्वा	सीताम्	भम्
1	गम्	स्व	स्व	षि	स्वहि	स्वहि

Same as those of Imperfect tense 1st group with उम् for अम्
 स् is prefixed to the terminations The 2nd and 3rd person singular terminations are सी and सीत् See also VI variety for सी and सीत् (1) The terminations are the same as those of the Imperfect 2nd group (2) स् is prefixed to the terminations

Fifth Variety

3. ईत्	इष्टम्	इष्टुः	इष्ट	इष्टायाम्	इष्टत
2. ईः	इष्टम्	इष्ट	इष्टाः	इष्टायाम्	इष्टम्
1. इष्टम्	इष्ट	इष्ट	इष्टि	इष्टहि	इष्टहि

Same as those of the Imperfect 1st group with उत् for अन्. इप् (i.e. स् along with the augment इ which Set roots admit) is prefixed to the terminations. The 2nd and 3rd person singular terminations are ईः and ईत्. (1) The terminations are the same as those of the Imperfect II group. (2) इप् (i.e. स् with the augment इ) is prefixed to the terminations

Sixth Variety

3. सीत्	सिष्टम्	सिष्टुः	This variety is only Parasmaipadī		
2. सीः	सिष्टम्	सिष्ट	Same as those of the Imperfect I group with उत् for अन्.		
1. सिष्टम्	सिष्ट	सिष्ट	See also IV variety.		

(1) सिप् is prefixed to the terminations (2) The 2nd and 3rd person singular terminations are सीः and सीत् (See IV variety also for सीः and सीत्)

Seventh Variety

3. सत्	सताम्	सन्	सत्	सताम्	सन्त
2. सः	सत्	सत्	सताः	सताम्	सन्तम्
1. सत्	सत्	सत्	सि	सावहि	सामहि

1. The terminations are the same as those of Imperfect I group.

2. स is prefixed to the terminations.

3. सत्, साम, सत् and सन् are peculiar.

1. The terminations are the same as those of Imperfect II group.

2. स is prefixed to the terminations.

3. न् is prefixed to the final त in the 3rd plural.

4. सि the first person singular termination = irregular. As regards the classification of the different seven varieties, the following hints will be of great use to the student

1. If the variety has the Imperfect form i.e. if it ends in त् (Parasmaipadi) or त् (Atmanepadi) apply the following test
(1) If it has reduplication, it belongs to the III variety, E.g.,
द्यु 1 P 140-अद्युद्यत्

There are only 4 necessary and 2 optional roots belonging to this variety and they can be easily remembered

Necessary roots,

द्यु 1.P 141	} ANIT	धि 1 U P 82	} SET	कम्—अचीकमत अचकमत
द्यु 1 P 140		कम् 1 A 73		

= 4 necessary roots

Optional roots

धे 1. P Anij, 146, — अद्यत्

धि 1 P Set; 83 — अशिधिमत् = 2 optional roots

(2) If it is Parasmaipadi it belongs to the I variety. There are only 7 necessary roots and 5 optional roots belonging to the I variety which also can be easily remembered by the undernoted Karikas

Necessary roots

गाति स्था धु पा भूम्य सिच । i.e. गा, स्था, धु, पा and भू i.e.

(1) इ 2.P 35 (substituting गा in the aorist)

(2) स्था 1 P 127

धु verbs (3) दा 1 P 128, 3 U P. 6

(4) धा 3. U P 7

(5) दो 4 P. 49

(6) पा 1 P. 126

and (7) भू 1.P 84 = 7 roots.

(NB. धु verbs are - दा 1 P 3, U., धा 3 U. दो 4.P., दे 1 A., and धे 1.P. = 5 roots But as दे 1 A. is Atmanepadi and this variety is only parasmaipadi and as धे 1.P. has been included in the list of optional roots (see below) the both have been excluded from the list of necessary roots

OPTIONAL ROOTS

विभाषा (optionally) प्रा-भेदं शास्त्रतः । i.e. (1) प्रा 1.P. 131 (2) धे 1.P. 146. (3) सो 4.P. 47. (4) छो 4.P. 46 and (5) छो 4.P. 48 = 5 roots.

If it is not included in the list of roots as per the above 2 varieties (i.e. $4 + 2 = 6$ roots of the III variety, and $7 + 5 = 12$ roots of the I variety, it belongs to the II variety, by a process of elimination.

106 roots belong to this variety as noted below :—

- (1) Atmanepadi roots = 7
- (2) Parasmaipadi necessary roots = 59
- (3) „ optional „ 25
- (4) Atmanepadi roots becoming Parasmaipadi, when they take this variety (All 1.A. Set 13 and We 2 root) = 15 i.e. $7 + 59 + 25 + 15 = 106$ roots.

I class. This variety i.e. II variety is mostly Parasmaipadi as has already been stated above, but contains only 7 Atmanepadi roots viz.

1. हे 1. U. P. 145 becoming ह्व्.
2. रुदा (substitute of च् 1. A. 19) becoming रुव्.
3. च् 1. P. 43 (substitute of दू 1. U. P. 15. A. 8) becoming चोच्.
4. ऋ 3. P. 81 with सम्—3. A.
5. अस् 4. P. 14 with परि 4. A. becoming अरव्.
6. लिप् 6. U. P. 49.
7. सिच् 6. U. A. 15.

II class. The 50 necessary roots of the II class can be easily remembered by the following karikas (by author)

॥ 170 187 171 165 144 43 16

पद छ् गम् धस् शद् ॥ च् शास् । = 8 roots. Except च्, शास् 1. P.

all others are 1. U. हे is 1. U. P.

34 11
रुदाति इयति समति च ॥

रुदा is 2 U.P. ऋ and रु are 3. P. = 3 roots.

32 24 42 33 57 56

शक् अण् लृट् क्तिद् मद् स्विद् सिधः । All 4 P. except शक् 4 U. = 7 roots.

18 54 59 65 31 1

कप् कृप् क्षप् क्षृप् क्षप् क्षप् क्षप् ॥ All 4. P. = 6 roots.

18 10 28 44 31 30

क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् ॥ All 4. P. = 6 roots.

27 29 38 22 19 45

क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् ॥ All 4 P. = 6 roots

32 18 53 50 14 51 21

क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् ॥ All 4. P. = 7 roots.

26 37 37 38 39

क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् ॥ All 4 P. = 6 roots.

18 16 46 51 49

क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् ॥ क्षप् क्षप् both 5 P. = 5 roots
Other roots are 6 P.

48 34 47 21 20

क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् क्षप् ॥ क्षप् क्षप् both 7 P = 5 roots.
Other roots are 6 P

i.e. $8+3+7+6+6+6+7+6+5+5$ = 59 roots.

III class Karikas for the 25 optional roots (author)

क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि ॥ All 1 P. = 7 roots

क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि ॥ क्षि क्षि 3 UP क्षि 4 UP. = 7 roots
Other roots 4 P.

क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि ॥ क्षि 4 P Other roots 7 UP = 7 roots

क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि ॥ क्षि 9 P. Other roots 7 UP = 4 roots
= $7+7+7+4=25$ roots

IV class : Karikas for the 15 Atmanepadi roots becoming
Parasmaipadi (Newly framed by the author)

90 86 85 93 94 92 83 91

स्विद् क्व क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि ॥ = 8 set roots

26 27 24 25 28 106 100

क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि क्षि ॥ स्विद् and क्व
are wq. Rest are Set = 7 roots

All 1 A.

N.B. क्षि 1 A 90. is included in this class
while स्विद् 4 P. 57 is included in class
II above

$8+7=15$ roots
Atmanepadi

Peculiarities of this variety (II variety)

(1) Penultimate nasal of a root is dropped

घञ्	1 A 26 4 P 22	
खम्	9 P 15	
खन्द	1 P 185	
खम्	24	} All 1 A
खत्	25	
खत्	28	
खन्द	W 106	

(2) पत् 1 P 23, शात् 2 P 16, शि 1 P 83, become पत्, शिप् and श्व् (See also change of ह्वे, रुपा and वच् to ह्व्, रूप् and वोच् already mentioned)

(3) अ is dropped before अम्, अन् and अन्त and lengthened before व and म in Parasmaipadī and वहि and महि in Atmanepadī

VII Variety (1) If the form ends in क्षत् or क्षव which also looks like Imperfect tense, it belongs to the VII variety (2) Also these roots have penultimate इ उ and ऋ and end in क्ष्, ए and ह्

There are only 13 necessary roots all Anṭ and 13 optional roots (5 Anṭ(s) and (8 Weṭ roots) to be remembered by the Kanikas (newly framed) by the author

Necessary roots

1 P 161 60 4013 6 P 6 P 4 A 6 P 6 P 41 1 U	
कुप् दिप् रिप् रुक्षिप् विप् त्विप् ॥ All anṭ	= 7 roots
47 17 45 15 4414 46-16 1 P 1 P 166	
त्रिप् दिप् दुह् जिह् मिह् रुह् ॥ 2 U All anṭ	= 6 roots

13 Anṭ roots

Optional roots.

1 P 169	
6 P 43 6 P 42 60 P 44 30 P 10 4 P 59 9 W 25 9 P W 24	
मृप् मृप् मृप् विप् विप् विप् विप्	
Anṭ 5	= 7 roots
विप् मृप् मृप्	

111 129

104 1 A 103 27 28 28

गृह गृह गृह गृह गृह गृह । All we get = 6 roots

Total 13 roots

NB दिवा 1 P 88 to burn मसुदीत is of V variety

Fig 4 P to embrace

VI Variety

If the form ends in सीत् and is only Patasmaipadi it belongs to the VI variety. The IV variety has also सीत् as the 3rd person singular termination but the IV variety will end in पीत्, स्सीत्, न्सीत्, ण्सीत्, सीत् etc and not in सीत् as the VI variety does.

The roots belonging to the VI variety are of 4 classes

I class. (1) रम् 1 A 130 wrb करि, बा, वि and अप lo
be rememered as परम्परम् = 5 roots

(2) यम् 1 P 186 (3) नम् 1 P 187. (4) मी 9 P 35

(S) 5U, P 12.

II class	I and II conjugation roots ending in अ, ए and ऐ (see below) 1st conjugation	13	} = 26 roots
	2nd Conjugation ending in अ	13	

2nd Conjugation ending in वा	13
------------------------------	----

III class Other conjugation roots ending in **अण्**. = 4 roots

Necessary roots Total 35 roots

IV class Optional roots ending आ, ए, ऐ and औ = 6 roots

Both Necessary and Optional roots	Total	41 roots
-----------------------------------	-------	----------

Katika newly framed by the author for the II class

129 130 143 144 153 156 154

129 130 143 144 155 156 167 } 11 roots all $1P+2$
या मा वे व्ये के गै है। = 7 roots } roots हैं 1 U and व्ये

155 147 152 148 151 149
 हे रे ध्ये स्त्रि धे रत्यै ॥ = 6 roots } 1 U = 13 roots

135 147 152 148 151 150
३६ ३८ ३९ ३७ ३५ ३४

28	22	33	21	24	27	31			
पा	मा	मा	या	रा	ला	वा	I	=7 roots	} Grand Total 13 (11) = 26 roots.
2	4	32	23	21-30	29				
दा	दा	प्रा	प्ता	आ	स्ता		II	=6 roots	
<hr/>									13 roots all 2P.

Karika for the III class (newly framed by the author.

2. P.19 3. P.5. 9. P.37 9U. P.36
दृदिदा हा ज्या शा I = 4 roots

Karika for the IV class optional roots (newly framed) by the author.

- 1 P - - 4 P -
131 47 46 48 9 P.32
प्रा धे शो छो सो स्त्री I = 6, roots.

N.B. The aorist form of ली 9. P. under this variety is अलसीत्, as ली is changed to ल optional and then it takes this variety. Other wise it is अलेषीत्-IV variety.

IV Variety

Any roots not belonging to any of the preceding varieties take the IV variety. Wet roots take this variety in their any form. It is very easy to recognise this variety. In the Parasmaipadi the form will end in दीत्, सीत्, रसीत्, प्सीत्, क्षीत् etc and in the Atmanepadi it will end in ट्, स्त, ङ्, ज्, ल्, त्, न् etc

The following are the peculiar forms:—

- (1) गम् 1 P. 188 with सम्. (वाम्.) } The nasal is dropped
(2) यम् 1 P. 186 with उप. विभाषा उपयमने } optionally. सननेल-
समयत उपायस्त-उपायत

(3) हन् 2. P.49 with आ becomes 2 A. आहत् The nasal is necessarily dropped. हन् substitutes वध् necessarily in the Parasmaipadi अवधीत् but optionally in the Atmanepadi अवधिष्ट when वध् is substituted and आहत् when वध् is not substituted.

(4) पद् 4.A. 18. इ is necessarily substituted for स्त. धिण् वे पदः। पदः च्लेः चिण् स्यात् तशन्दे परे उपधाट्टिः-चिणो लुह-तशन्दलोपः
Hence we have अपादि.

(5) सू 4.A. 12 substitutes इ optionally 'दीपजनमुपपूरिताविप्यादिभ्य अन्यतरस्याम्' इति चिन् वा स्यात्। Hence we have अबोधि and अयुद्ध सुप् ॥ the only Anit root (of the group of दीपजन etc) and all the others are Set. Hence see the V variety for forms of other roots

V Variety

Set roots which do not take any of the preceding varieties take the V variety. Wej roots take this variety in their Set form. The 3rd person singular usually ends in ईन् in Parasmaipadī and in इष्ट in the Atmanepadī.

Peculiarities of this variety

	V variety	IV variety
(1) सू 2.U P 41 A 12 and सू 5.U P 8 A 4 though they are anit take इ necessarily in the Parasmaipadī and be- long to the V variety सु सु धृन्म परस्मैपदेण इतीद	अस्तावीन्	अस्तोष्ट A. In the Atmanepadī ॥ is not taken
(2) सु 1.P 138 though anit takes इ optionally and hence belongs to both the IV and V varieties according to the same rule	अवावीन् (इष्टि)	अवीवीन् (इवभावे)
(3) कम् 1.P 78 is set in parasmaipadī and Anit in Atmanepadī 'स्तुक्क्यो रनालनेपदनिमित्ते'—	अकवीन्	अकस्त
(4) सू 5.U 17.9 Anit It is Anit in parasmaipadī but takes इ optionally in Atmanepadī 'श्रुतय समोपादे.'—इतीद	अस्तारिष्ट A (इ ॥ taken and there is गुण)	अस्तारिन् P अस्तृन् A (no गुण)

(5) वृ 1. U.I. Set 9 A. 6

Though it is set it takes

इ optionally as if it is
a वेत् root.

‘लिङ् सिचो रात्मने पदेयु’—वृष्ट् इन्म्यां ऋदन्ताच्च परयोः लिङ्सिचोः इदं वा स्यात् ।

वृ 5.U. 9A. and also roots ending in long ऋ take इ optionally in the Atmanepadi. (इद् एङे ‘वृत्तो वा’ इति दीर्घः) Thus we have 3. forms in Atmanepadi and one form in Parasmaipadi.

वृ 5.U.	}	A. अनिद् एङे	अहृत	Atmanepadi VI variety
9.A		इद् एङे	अवरिष्ट अवरिष्ट	“ V
				optionally lengthening of इ.

वृ 5.U.P.	इद् एङे	अवरिष्ट	Parasmaipadi V variety
			No lengthening of इ.

(6)	दीर्घ 9, 8 10 All 5.A and ताम् 1.A and प्याम् 1.A 60	} Substitute इ optionally for स्त 3rd person sin- gular termina- tion.	अदीपि	अदीपिष्ट
			अजनि	अजनिष्ट
			अपूरि	अपूरिष्ट
			अतावि	अताविष्ट
			अप्यायि	अप्यायिष्ट

(7) स्तु 9.U. 44 Set also takes 4 forms in the aorist, as noted below ;—

(1)	अस्तारीत्	P.	V variety
(2)	अस्तरिष्ट	A.	} V “ इ is optionally lengthened in the Atmanepadi ‘वृत्तो वा’
(3)	अस्तरिष्ट	A.	
(4)	अस्तीर्य	A.	
			by rule ‘नत इदातोः’

(8) वृ 9.U. 45 Set also, has 4 forms in the Aorist.

(1)	अवारीत्	P.	V variety, no optionally lengthening of इ in Parasmaipadi.
-----	---------	----	--

- (2) अवशिष्ट } A ॥ is optionally lengthened in
 (3) अवशिष्ट } the Atmanepadi
 (4) अवशिष्ट } A Final long ऋ is changed to ऊर्
 when it follows व्

(9) अञ् 7 P 8 though Wet has only {Set form and has no
 Anit form

'अञ्जे सिचि—'इतिनित्यमिदं । आशीत् V variety only

No IV variety

(10) Similarly वृ 5 U 53 Wet also takes only the V variety

'स्तु मु धूम भ्य परस्मैपदेषु' इति इदं । अघावीत् V variety only

No IV variety in Pirasmaipadi

(11) Penultimate अ of roots beginning in any consonant and ending in a simple consonant (except र्-ल् takes इदि optionally,

Similar roots

EtG गद् 1 P 1 आदीत् } Roots I P No 2 to No. 17
 अगादीत् } कण्, मण्, भण्, घ्नन्, अर्, रद्, नद्, वद्, षद्,
 षद्, लप्, लृप्, लृप्, पण् स्वर and रत्

(12) 8th conjugation roots take त् and या optionally for III and IV
 III Person singular II Person singular

तन् 8 U A 1 अतनिष्ट } अतनिष्ठा }
 अतत } अतथा }
 अतत } अतथा }

(13) शुप् 1 P 118 (W) has 3 forms (1) अगोपीत् V variety Anit
 form

(2) अगोपीत् V " Set
 form without आय्

(3) अगोपादीत् V " do with
 आय्

(14) अण् 1 P 125 (W) has the same both in the IV and V varieties
 in the 3rd singular The difference is seen only in the dual,

3 d singular

3rd dual

आशीत्

आशाम्- IV variety

आशीत्

आशिताम्- V ,

In this connection, the student is advised (with the help of the serial of the roots given for each root) to see the Aorist forms of the several roots as given in the Panoramic Table and

satisfy himself that the forms given in the Panoramic Table correspond to the rules given here. This will also enable him to remember the forms easily, by constant reference.

CHAPTER VII

THE TWO FUTURES AND THE CONDITIONAL

All the terminations in the two futures and the conditional are strong. (see the detailed statement of the terminations in the non-conjugational tenses and moods Chap. IV). Hence the final vowels and the Penultimate short vowels of roots take गुण

There is no संप्रसारण in all the three futures. Hereunder is a list of the 79 roots the forms of which differ from those of the 1st future or the forms of which, in all the three futures, are peculiar.

(1) हृप् 6.P. (2) सृद् 1.A. 32. (3) कृम् 4.P. 10 6.P.1. (4) रिप् 1.P.89 4.P.8.

(5) हृप् 1.P.90 i.e. 5 set roots become Weṭ in 1st future and 4.P.9.

remain as Seṭ in 2nd future and conditional.

1st future	2nd future	Conditional
1. दधिता एछा	दधिष्यति	दधिष्यत्
2. सहिता सोढा	सहिष्यते	असहिष्यत
3. लोभिता ल्लेब्धा	लोभिष्यति	‘तीपसहस्रमरुपरिः’—इच्छत्यादेः परस्यतादे- रार्धधातुकस्येड् स्यात् ।
4. रेपिता रेष्टा	रेपिष्यति	‘वृद्धयः स्वसर्गो’—वृतादिभ्यः परस्मैपदं वा स्यात्स्ये सञि च ।
5. रोपिता रोष्टा	रोपिष्यति	‘न वृद्धयवतुर्भ्यः’—एभ्यः सकारादेशार्ध- धातुकस्येण स्यात्सञ्जन्योरमावे ।

- (2) 1. A. Set roots वृत् 93, वृष् 94, शृष् 92 and 1. A. We; स्रन्द 106, i.e. these four roots, though they are Atma-nepadi, become optionally Parasmaipadi, in 2nd future and conditional and also reject इ though they are set —

1st future	2nd future	Conditional.
1 वृत् 1. A. (S) वर्तिता	वर्तिष्यते A, वत्स्येति P.	अवर्तिष्यत् A. अवत्स्येत् P.
2 वृष् 1. A. (S) वर्षिता	वर्षिष्यते A. वत्स्येति P.	अवर्षिष्यत् A. अवत्स्येत् P.
3 शृष् 1. A. (S) शर्षिता	शर्षिष्यते A, शत्स्येति P.	अशर्षिष्यत् A. अशत्स्येत् P.
4 स्रन्द स्रन्दिता स्रन्ता	स्रन्दिष्यते स्रन्स्यते } A. स्रन्स्यति P.	अस्रन्दिष्यत् अस्रन्स्यत् } A. अस्रन्स्यत् P.

- (3) कलृप् 1. A. (W) 100 becomes optionally Parasmaipadi and rejects इ in 1st future also.

“लुटि च कलृपः” — लुटि सप्तमोऽथ कलृपेः परस्मैरदं वा स्यात् ।

“हासि च कलृपः” — कलृपेः परस्य तासिः सकृदादेराधिराद्युक्त्य चेन्न स्यात् ॥

1st future	2nd future	Conditional.
कलृप्. कश्पिता } A. कसता } कसता P.	कश्पिष्यते } A. कत्स्यते } कत्स्यति P.	अकश्पिष्यत् } A. अकत्स्यत् } अकत्स्यत् P.

- (4) वृ 5 U, P. 1 } and roots ending in long ऋ lengthen the
A. 2. }
9. A. 6. } intermediate इ optionally.

1st future	2nd future	Conditional.
वरिता } वरीता }	वरि (री) ष्यति } वरि (री) ष्यते }	अवरि (री) ष्यत् } अवरि (री) ष्यत् }

“वृतोवा” — वृत् इधृष्यो ऋ दन्ताच्च घातोः परस्मैतो दीर्घो वा ॥

List of roots

1. वृ 5 U, 2. वृ 9. A. 3. वृ 9 U. P. 9, A. 5, 4. वृ 1. P. 55,
5. वृ 1 P. 86, 6. वृ 4. P. 23, 7. वृ 9. P. 4, 8. वृ 6. P. 19

9. कृ 9. U. P. 2, 10. हृ 9. P. 5, 11. शृ 9. P. 6, 12. गृ 9. P. 3
13. वृ 3. P. 1, 14. पृ 9. P. 8, 15. स्तृ 9. U. P. 4. = 15 roots.

(5) गृ 6 P (S) Do. गरि (री) ता } गरि (री) ष्यति }
गलि (ली) ता } गलि (ली) ष्यति }

र = changed to ल optionally.

= 1 root.

- (6) Anst roots ending in ऋ and हृ 2 P admit इ in 2nd future and Conditional ("ऋद्वनोः स्वे")

ऋ = अर्ता अरिष्यति अरिष्यत्
हृ = हन्ता हनिष्यति हनिष्यत्

1. ऋ 1. P. 161	5. हृ 6 A. 7	9. वृ 6. A. 6	13. स्तृ 5. U. P. 17
2. " 3. P. 11	6. वृ 3. P. 12	10. शृ 1 U. P. 157	A. 9.
3. कृ 5 U. P. 18	7. " 6 A. 8	A. 122	14. स्मृ 1 P. 162.
A. 10.		11. " 3 U. P. 13	15. हृ 1 U. P. 159
4. कृ 8 U. P. 8	8. वृ 1 U. P. 158	A. 8.	A. 123.
A. 9	A. 121.	12. शृ 1 P. 160	16. हृ 2. P. 49.

- (7) One Wet root स्मृ 1 P. 120 admits इ necessarily in 2nd future and conditional.

स्मर्ता } स्मरिष्यति अस्मरिष्यत्.
स्मरिता }

- (8) वृ 6 A. Anst 9. becomes set in 2nd future and conditional.

N. B —वृ 6 A is Parasmaipadi in all the non-conjugational tenses and moods except the Aorist and benedictive ("ऋद्वनोः स्वे" इतीद).

वर्ता वरिष्यति अवरिष्यत्.

- (9) वम् 1 P. Anst 188 also becomes set in 2nd future and conditional.

वम् = वन्ता वमिष्यति अवमिष्यत्.

- (10) Set roots noted below become wet in 2nd future and conditional.

("सेडिचि कृतचृतघृतदृद्वृतः" एभ्यः परस्य विभिनस्य वादेशर्षाद्गुक्स्वेना स्यात्.)

1. कृत् 6. P. 17, 2. चृत् 6 P. 18. 3. छृद् 7. U. P. 7. 4. हृद्
7. U. P. 6. P. A. 2. 5. वृत् 4. P. 35.

= छृद् 7. U. P.	छादिता	छादिष्यति } छात्स्यति }	अच्छादिष्यत् } अच्छात्स्यत् }
A.	छादिता	छादिष्यते } छात्स्यते }	अच्छादिष्यत } अच्छात्स्यत }
= वृत् 4 P.	नतिता	नतिष्यति } नत्स्यति }	अनतिष्यत् } अनत्स्यत् }

- (11) ह् with अघि Ant 2. A. 18 substitutes नी optionally in the conditional.

अध्येता	अध्येष्यते	अध्येष्यत् } अध्यगीष्यत् }
---------	------------	-------------------------------

("हो वा छि")

Total 51 roots.

Other changes

- (12) छृद् 1. A (S) 32 } change the ह् to ओ when ह् is sub-
वृद् 1. U. (A) P. 181 } stituted This change is in 1st
A. 127. } future only. "सहिवहोरोदवर्षस्य—" ॥

सोढा

= 2 roots.

सोढा.

- (13) मृद् 9 U. (S) P. 13 lengthens the intermediate द् in all the
A. 7

three futures

"मरोडलिटि दीर्घः—" ॥

मृहीता

मृहीष्यति

अमृहीष्यत्—P.

मृहीता

मृहीष्यते

अमृहीष्यत्—A.

= 1 root.

- (14) दृदिता 2. P. (S) 19. drops its ण and takes द् in all the 3
futures.

दृदिता

दृदिष्यति

अदृदिष्यत्.

("दृदृदिष्यत्—")

- (15) ई of ली 9. P. (A) 32 is optionally changed to आ.

4 A. 30.

("लिया लीषते: ")

लाता }	लास्यति }	गलास्यत् }	P.
लेता }	लेप्यति }	गलेप्यत् }	
लाता }	लास्यते }		A.
लेता }	लेप्यते }		= 1 root.

(16) The Penultimate short ऋ of 4 Anit roots and two Wet roots is changed to ए optionally in all the three futures.

(“अनुदात्तस्य ऋपथयस्थान्यतरस्याम्”—। उपदेशे अनुदात्तः यः ऋदुपथः तस्य अम् वा स्यात् ह्रस्वादौ भक्तिरिति परे ।)

4 Anit roots	1st future	2nd future.
सृष् 6. P. 42.	सृष्टा	सृष्यति
	सृष्ट्या	सृष्यति.
मृष् 6. P. 43.	मृष्टा	मृष्यति
	मृष्ट्या	मृष्यति.
कृष् 6. U. P. 44 A. 19,	कृष्टा	कृष्यति
	कृष्ट्या	कृष्यति.
छृष् 1. P. 170.	छृष्टा	छृष्यति
	छृष्ट्या	छृष्यति.

Two Wet roots

सृष् 4. P. (W) 40	सृष्टा }	तप्स्यति }	= Anit
	सृष्ट्या }	तप्स्यति }	
दृष् 4. P. (W) 41.	दृष्टा	तर्प्यति	= Set
	दृष्ट्या }	दप्स्यति }	= Anit
	दृष्ट्या }	दप्स्यति }	
	दृष्ट्या	दर्प्यति	= Set

(17) अस्त् 6. U. (A) P. 53. becomes अज् and अने in all the A. 20.

three futures. (‘अस्तो रोपथो रभन्वतरस्याम्—’ :

अस्तो रेफस्योपधायाश्च-स्थाने रमागमो वा स्यादार्धमातुके ॥)

अज्	अज्यति
अने	अनेति

- (18) ऊर्णु 2 U (S) P 7 becomes ऊर्णु and ऊर्णु in all the 3 futures ("विनाकार्णोः ऊर्णोरेरिङ्दिप्रत्यये षष्ठित्। भित्वाभावपक्षे उवच् ॥)

ऊर्ण्विता (गुण)	ऊर्ण्विष्यति—ते
ऊर्ण्विता (उवच्)	ऊर्ण्विष्यति—ते.

= 1 root

- (19) मरू 6 P (A) 52 मरू 4 P (W) 45; र् is inserted in all the 3 futures ("यस्त्रिवशोः—" इति गुप्)

मरूता	मरूष्यति
मरूता	मरूष्यति.

= 2 roots

- (20) वरू 1 P (A) 180, वरू 1. P (A) 171 Final त् becomes त्

वरूता	वरूष्यति
वरूता	वरूष्यति

= 2 roots

("सस्वार्धघातुके"—सस्व त स्वात्सदाधार्धघातुके)

(21) Substitutes

1 वरू 2. A 19 Substitutes वरू } A U in all the 3 futures

वरूता वरूष्यति-ते
वरूता वरूष्यति ते

2 वरू 2 P (S) 14 , वरू = मरूता मरूष्यति

3 वरू 2 U (S) P. 15 .. वरू वरू वरूष्यति-ते
A 8

4, वरू 1 P. (S) .. वरू optionally वरूता वेता.

5 वरू 2 P (A) 48 does not substitute वरू in the 3 futures

वरूता वरूष्यति वरूष्यत्.

NE—(1) 'वसित् वरूता'। वरू भाष्यम्। स्वत्सादित्यमादेशः। अविद्वत्काण्डे
"सस्व यो वा" इति स्थितम् (2) 'वस्तेर्म्—'। (3) 'वृत्तो
वचि'। (4) 'अजेर्व्यघनपो'। अजेर्वी इत्ययमादेशः स्वादाधार्धघातुके
पञ्चमपक्षे वर्जयित्वा।

- (22) वरू 1. A (S) 72 is Atmanepadi when taking ईच् and becomes Parasmaipadi and takes गुण when not taking ईच्।

1st future	2nd future	Conditional
कृतीयिता } अतिता }	कृतीयिष्यते Atm. ईय् is taken अतिष्यति There is गुण. ईय् is not taken.	आतिष्यत् आतीयिष्यत्.

See the forms of कृत् in the Panoramic Table for the non-conjugational tenses. “कृतेरीयद्—” । अर्धधातुक-विदत्तायामायादयो वा ।

- (23) कम् 1. A. (S) 73 is *Atmanepadi* both when taking अय् (“कमेर्गिष्”).

कमिता	कमिष्यते	अकमिष्यत्
कामयिता	कामयिष्यते	अकामयिष्यत्

See the Panoramic table I. A. 73 for the forms of कम् in the other non-conjugational tenses.

- (24) हुद्, मुद्, लिद्, स्तुद् All 4 P. W. 36, 37, 38 and 39 change their ह् to घ् or ढ् only in 1st future. Hence there are three forms in 1st future and two forms in 2nd future and conditional.)“वा हुइमुहणुइष्णिहाम्”—इति वा घः । लदभावे “होढः” इतिवः)

श्रोहिता	श्रोहिष्यति	मोहिता	लोहिता
श्रोग्धा	श्रोह्यति	मोग्धा	लोग्धा
श्रोदा		मोढा	लोढा

CHAPTER VIII.

Samprasāraṇa

Some roots change their semivowels य, र, ल and व to their corresponding vowels इ, उ, ऋ and ॠ respectively. This change which is called *Samprasāraṇa* may be regarded as the reverse of the change of इ, उ, ऋ and ॠ to य, र, ल and व respectively according to the Sandhi Rule “इको यणचि—” । There are 21 roots which undergo *Samprasāraṇa* change in different ways as shown below.

SAMPRASARANA

Serial No	Root	Perfect	Benedic- tive	Passive	Past Passive Participle	Gerund in ली	Gerund in य	Remarks Forms which do not take Samprasarana are underlined>
1	अद् 1 A	विद्यसे विद्यमाने	व्याक्रीष्ट	—	व्यथित			Root 1 & 2 take Samprasarana only in the Perfect and only in the reduplicative syllable both before strong and weak termi- nations
2	पुन 1 A 85	द्विष्टं विपुमाने	चोतिषीष्ट	पुष्टने	दुहित योहित	दुहिला योहिला	विपुल	
3	धि 1 P 83	दुगाव दुगुतु सिद्वाय सिद्धियगु	सुसाव	सुयने	यान	श्विला	उच्छृय	Root 3 takes Samprasarana in the frequentative and the Per- fect In the perfect it takes Samprasarana optionally both before strong and weak termi- nations both in the reduplica- tive syllable and the semi vowel
4	गर 2 P 42	दुगाव दुगुतु	सुसाव	सुयने	सुग	सुवा	प्रसुव	It also takes Samprasarana in

SAMPRASĀRAṆA

Serial No.	Root	Perfect	Benedic- tive	Passive	Past Passive Participle	Gerund in लृ	Gerund in य	Remarks
5	वच् 2. P. 43	उवाच ऊचतुः	उच्यात्	उच्यते	उक्त	उक्त्वा	प्रोच्य	other cases i.e., Benedictive Parasmaipada, the passive, P.P., and Gerund in य. It has no Samprasāraṇa in gerund in लृ.
6	वद् 1. P. 80	उवाद ऊदतुः	उवात्	उद्यते	उदित	उदित्वा	अनूय	
7	वत् 1. P. 180.	उवास ऊपतुः	उवात्	उच्यते	उपित	उपित्वा	प्रोय	Roots 4 to 16 (1) take Sampra- sāraṇa in the reduplicative sylla- ble only before strong termina- tions and also in the semivowel before weak terminations in the Perfect and also in other cases.
8	वर् 1. U. P. 179.	उवाप ऊपतुः	उवात्	उच्यते	उप्त	उप्त्वा	प्रलुप्य	
9	वद् 1. U. 181 P. A. 127.	उवाह ऊहतुः ऊहे ऊहाते	उवात्	उहते	ऊढ	ऊढ्वा	उदुष्य	(2) No Samprasaraṇa in the Benedictive Atmanepadi. See roots 8, 9, 10, 11, 12 and 13.

(3) वे root 11 has no samprasaṛaṇa in the gerund in य.

(4) It has no Samprasāraṇa optionally in-perfect and has वचु- optionally etc. (3rd form in perfect) according to 'वेचः न संप्रसारणे लिट्'.

(5) Roots 13 to 15 take Samprasāraṇa in the conjugational tenses also both before strong and weak terminations.

(6) But वच् alone root No. 16 has no Samprasāraṇa in gerund in त्वा and takes Samprasāraṇa only before weak terminations in the conjugational tenses.

Forms of roots in conjugational tenses

प्रद्व P. गृह्णाति अगृह्णात् गृह्णातु गृह्णीयात्

A. गृह्णीते अगृह्णीत गृह्णीताम् गृह्णीत

व्यथू=विध्यति अविध्यत् विध्यतु विध्येत्

व्यच्=विचति अविच्यत् विचतु विचेत्

10	यच् 1. U. P. 178 A 128	इयाज इयुः ईते ईजाते	इज्यात् यसीष्ट क्यात् — वासीष्ट ह्यात् ह्वासीष्ट ग्यात् गृहिणीष्ट	इज्यते — क्यते — ह्यते गृह्यते —	इष्ट — उत्त — हृत् गृहीत —	इष्टु — उत्वा — हुत्वा गृहीत्वा —	समिज्य — प्रवाय — आहूय प्रतिगृह्य —
11	वे 1. U. P. 143 P. वची वचुः कचे क्यातं	उवाय क्यतुः वची वचुः कचे क्यातं	क्यात् — वासीष्ट ह्यात् ह्वासीष्ट ग्यात् गृहिणीष्ट	क्यते — ह्यते गृह्यते —	उत्त — हृत् गृहीत —	उत्वा — हुत्वा गृहीत्वा —	प्रवाय — आहूय प्रतिगृह्य —
12	हे 1. U. P. 145 A. 117	गुहाद गुह्वरुः गुह्वये गुह्वानि	ह्यात् ह्वासीष्ट ग्यात् गृहिणीष्ट	ह्यते गृह्यते —	हृत् गृहीत —	हुत्वा गृहीत्वा —	आहूय प्रतिगृह्य —
13	प्रद्व 9. U. 13. P. जगृह्युः A. 7	जग्राह जगृह्युः जगृहे जगृह्यते	ग्यात् गृहिणीष्ट	गृह्यते —	गृहीत —	गृहीत्वा —	प्रतिगृह्य —

A comparison of the list of 102 roots as per the Anī कारिका with the list of ANIT roots as per the Panoramic Table the following facts are revealed.

- (1) 13 roots as noted below have not been included in the panoramic Table as they are unimportant.
 (1) रुक् 6.P. (2) हृक् 1.A. (3) राष् 4.P. (4) छुप् 6.P.
 (5) तिप् 1.A. (6) यम् 1.A. (7) रिम् 6.P. (8) रश् 6.P.
 (9) लिम् 6.P. (10) रिक् 1.U. (11) विप् 1.P., 9.P (12) क्षिप् 1.P. and (13) जिह् 1.P.
- (2) Out of the above 13 roots, 2 roots i.e. विप् 3.U. and राष् 5.P. have already been included in the कारिका. Even though a root belongs to more than one conjugation, it is counted only as one root. Hence only 11 roots (ie. $13-2=11$) have to be deducted from the total number of 102. Hence the balance is $102-11=91$ roots.
- (3) Again छुप् 4.P. and हृप् 4.P. ie 2 roots have been included as ANIT in the कारिका while they have been treated as WET roots in the Panoramic Table, according to Bhaṣyakara. Thus there are only $91-2=89$ roots as per the कारिका.

There are only 89 roots as per the detailed list of ANIT roots as per the panoramic Table also (See detailed list below).

- (4) The number of roots ending in some of the consonants are very few and can be easily remembered

Ending in	क्	सक्	1 root
	छ्	प्रच्छ्	,
	न्	मन्-हन्	2 roots
	म्	रम्-ल्गम्	(excluding यम्) not included in the Panoramic Table)
			2 roots.
	म्	गम्-जम्-यम्-रम्	— 4 roots
	ष्	षष्-वष्	2 roots

दृ	दृह्-दृह्-वृह् I conj	} 7 roots
	दिह् दुह् लिह् II conj.	
	नह् IV conj.	

Thus the student has to remember only the balance roots ending in the other 7 consonants viz ज्, ञ्, द्, घ्, ण्, श् and ष्

Thus the number of ANTI roots to be actually remembered by the student is reduced enormously

The following is the list of ANIT roots as per the Panoramic Table 1 P. Nos 163 to 188 = 26 roots

दृ	सृ	घृ	रृ	वृ	यृ	छृ	जृ	षृ	तृ	शृ	दृ	वृ
भृ	लृ	यृ	वृ	वृ	दृ	सृ	रृ	रृ	यृ	नृ	गृ	

1 A Nos 124 to 133 = 10 roots

भृ	यृ	वृ	वृ	स्वृ	रृ	रृ	यृ	रृ	रृ	रृ
----	----	----	----	------	----	----	----	----	----	----

Out of these 10 roots 6 roots are Ubhayapadi, and they have therefore been excluded by underlining. Hence there are only 4 Atmanepadi roots. Thus the total I conjugation roots are 30
2.P. Nos 42 to 49 = 8 roots

स्वृ	वृ	दृ	दृ	दृ	लिह्	अह्	हृ
------	----	----	----	----	------	-----	----

2.A Nos 14 to 17 = 4 roots

दृ	दिह्	लिह्	दृ
----	------	------	----

These have been excluded as they are Ubhayapadi. Hence the total II conjugation roots are 8

3.P Nos 8 to 10 = 3 roots

निह्	विह्	विह्
------	------	------

3.A, Nos. 5 to 7 = 3 roots

निह्	विह्	विह्
------	------	------

These are Ubhayapadi roots. Hence there are no ANIT roots in 3.A

4 P. Nos 50 to 63 = 14 root,

छृ	उहृ	छृ	दृ	वृ	छृ	लिहृ	आहृ	छृ	छृ
छृ	वृ	नहृ	रृ						

Out of the above 14 roots, रञ् has to be excluded as it has already been included under P.I. roots. Thus the total number of 4.P. ANIT roots is 13.

4.A. Nos 12 to 21 = 10 roots.

सृ, सृ, सृ, रञ्, मृ, तृ, पृ, सिद्, विद् and नद्

Out of the above 10 roots, सृ, सृ, and रञ् have already been included in 1.P. and नद् in 4.P. Hence there are only 6 roots in 4.A.

5.P. Nos. 13 to 16 = 4 roots.

राप्, साप्, आप् and अद्.

There are no ANIT root in 5.A.

6.P. Nos. 31 to 34 and 38 to 54 = 4 + 17 = 21 roots.

उ उ
उद्, उद्, सद्, सद् || सृ, सिप्, दिग्, विग्, सृग्, मृग्, कृप्
घृग्, मुच्, सिच्, लप्, लिप्, चिद्, विद्, मस्, भस् and प्रच्छ.

N.B. विद् 6.P. is Anit according to Bhāṣhyakāra but Set according to some. But विद् 6.P. has been excluded in the पारिका and here also. अद्, सद् and कृप् have already been included in 1.P., सिप् in 4.P. and चिद् in 4.A. Hence there are only 21-6 = 15 ANIT roots in 6.P.

6.A. 10 to 20 = 11 roots

उद्, उद्, सिप्, दिग्, मुच्, सिच्, लृ, लिप्, विद्, कृप् and भस्.

All the above 11 roots have already been included in 6.P. Hence there are no ANIT roots in 6.A.

7.P. Nos. 11 to 21 = 11 roots,

रृ, सृ, सृ, रिच्, विच्, छिद्, छिद्, मिद्, मृग्, सिप् and पिप्.

सृ has already been included in 1.P. and सृ in 6.P. Hence the total number of ANIT roots in 7.P. 11-2 = 9 roots.

7.A. Nos. 3 to 12 = 10 roots.

सृ, सृ, रृ, रिच्, विच्, छिद्, सिद्, छिद्, मिद्, and विद्

सृ has already been included in 1.P. and सिद् in 4.A. and 6.P.

and the rest in 7.P. Hence there are no ANIT roots in 7.A.

8.P. and 8.A. There are no ANIT roots

9.P. वञ्च् 9.P. 4.U. is the only ANIT root.

Total number of ANIT roots,

Conjugation	Parasmaipadi	Atmanepadi	Total
1	26	4	30
2	8	—	8
3	3	—	3
4	13	6	19
5	4	—	4
6	15	—	15
7	9	—	9
8	—	—	—
9	1	—	1
Total	79	10	89

CHAPTER IX BENEDICTIVE

Terminations

	Parasmaipadi			Atmanepadi		
3	यात्	यास्ताम्	यासुः	सीष्ट	सीयास्ताम्	सीरन्
2	याः	यास्ताम्	यास्त	सीष्ठाः	सीयास्ताम्	सीभ्वन्
1	यासम्	यास्त	यास्त	सीव	सीवहि	सीवहि

All weak

All strong.

See the detailed table of terminations already explained

Rule I The Parasmaipada terminations are weak. Hence there is no गुण or वृद्धि in the Parasmaipadi except in certain cases.

Rule II. Set and wet roots take इ only before the non-conjugational terminations beginning with any consonant except य्. Hence there is no admission of the augment इ in the Parasmaipadi

But in the Atmanepadi इ is admitted and the terminations are strong. Hence there is गुण See rules 11a, 16, 23 and 23 (a) below.

Rule III. The अच् of the 10th conjugation is dropped in the Parasmaipadi but is retained in the Atmanepadi. Roots capable of taking गुण or वृद्धि in the conjugation tenses take them in the Benedictive.

चुर् . P. चोर्यात् (1) अच् is dropped and there is गुण.

A. चोरयिषीष्ट (2) In the Atmanepadi the अच् is not dropped there is गुण and इ is admitted.

क्षल् P. क्षाल्यात् Note dropping of अच् and वृद्धि.

A. क्षालयिषीष्ट Retention of अच्, वृद्धि and admission of इ.

Rule IV. Roots of the 10th conjugation take the usual substitutes.

ज्ञा P. ज्ञाप्यात् ज्ञाप् is substituted. अच् is dropped इ is rejected.

A. ज्ञापयिषीष्ट अच् is retained. इ is admitted. ज्ञाप् is substituted.

धू P. धून्यात् = धूर् is substituted. अच् is dropped इ is rejected.

A. धूतयिषीष्ट = धूर् is substituted. अच् is taken. इ is admitted

Rule V. Final आ, ए, ऐ and ओ not preceded by a conjunct consonant, is retained in the Parasmaipadi.

Ending in आ. पा 2.P. 30 पायात् पायास्ताम् पायास्तुः

Similar all 2.P. या 21. भा 22, रा. ता. ला, मा Nos. 25 to 28 and दा 31.

Ending in ऐ. All 1.P. कै, वै, दै Nos 153 to 155,

Ending in ओ. All 4.P. छो 46, ओ 47.

Rule Va But in the Atmanepadi in the case of आ, ए and ऐ whether preceded by a conjunct consonant or not the आ is retained.

Ending in वा 3 U 3 U A 1 दा दामीट

Similar all 3 U, A वा, Nos 2 and 3, मा 3 A 4, 4, A. 22.

Ending in ए. दे 1, A 113 वे 1 A 114.

NB —Also मि 5 U. P. 12 मीयात् मी 9 U P. 35 मीयात् दी 4 A 23

A. 8 मासीट A 13 मासीट दासीट

Ending in ऐ. All 1. A त्रै, ज्यै, ह्यै Nos 118 to 120

Rule VI When preceded by a conjunct consonant final वा, original or substituted is changed to ए optionally

आ. 1 P 109 आमात् च्येयात्

Similar दा 1 P 130, All 2 P. दा 24, जा, ज्ञा, ख्या Nos. 32 to 34, हा 9. U P 36

Ending in ऐ. All 1 P स्तै, स्त्रै, च्यै, ह्यै, ह्यै No. 147 to 152

Rule VII The g verbs and the roots मा 2 P, पा 1 P, ह. 3, P दे 1 P and सो 4 P, though not preceded by a conjunct consonant and the root स्वा 1 P preceded by a consonant, take ए necessarily. These roots may be remembered by the karika घुवा मात्पादासौगै 1 (‘एलिङि’) घु verbs are दा 1. P, वा 3 U, पा 3 U दे 1 A, वे 1. P., हो 4 P. (दे 1 A. being Atmanepadi is excluded).

दा 1. P 128 देयात्

Similar Ending in आ = पा 1 P 126, स्वा 1. P 127, मा 2 P 28, हा 3 P. 5, दा 3 U P 6, पा 3 U P 7.

Ending in ए वे 1 P 146 Ending in ऐ = वै 1. P 156

Ending in ओ All 4 P सो 41, हो 49.

Rule VIII. ददा 2 P Set 19 drops its आ दरिदात्.

Rule IX Final इ and उ of roots are lengthened before the weak termination of the benedictive Parasmaipadi त्रि 1, 132. जीयात्

Similar All 1 P त्रि 133, इ 134, त्रि U 83, त्रि 6 P 36, त्रि 6 P 37. All 5 U P त्रि, त्रि, द्वि त्रि Nos. 9 to 12, All 1. P तु. इ. तु. इ. तु. तु. Nos 138 to 142 All 2 P तु. तु. तु. तु. तु. Nos. 1 to 4 इ 6, कर्त्तु U P 7, लु U P 41

Rule IX a. इ 2 P. Anit does not lengthen the इ when preceded by a preposition.

इ, 2. P. 35. उदियात् उदियास्ताम् उदियासुः

Rule X. Final long ई of Parasmaipadi Anit roots does not undergo any change.

ई, 1. P. 135. ईयात् ईयास्ताम् ईयासुः

Similar नी 1. U. P. 136, ली 1. P. 137, All 3. P. भी 3, ही 4. All 9. P. भी 27, श्री 28, मी, री, ली, ली, मी, मी Nos. 30 to 35.

Rule XI. Set and Wet roots ending in ऊ do not admit इ in the Parasmaipadi and have the ordinary form: नू 6. P. 3 नूयात्. Similar यू 1. P. 84, घू 5. U. P. 5. घू 6. P. 4., सू 6. P. 5. All 9. U. P. यू 10, छू 11, घू 26.

Rule XI a. In the Atmanepadi, इ is admitted and there is अनु.

घू 5. U. P. 5. W. { घूयात् Parasmaipadi
,, 9. U. P. 26

घू 5: U. A. 3. A. { अविवीष्ट Set form इ is admitted optionally being a Wet root.
,, 9. U. A. 8, { सोपीष्ट Anit form.

Similar सू 2. A. 11., 4. A. 11. सविवीष्ट—सोपीष्ट।

श्री 2. A. 7. शविवीष्ट। डी. 1. A. 97, 4. A. 5.

Rule XII. The Penultimate ऊ of ऊह् 1 A. Set is shortened when a preposition is prefixed.

ऊह् 1. A. 70, समुह्यात् Par. long ऊ is shortened.

ऊह् 1. A. without preposition ऊह्वीष्ट Ātm. when it is preceded by a preposition it becomes समुह्यात् (Paras.) and the ऊ is shortened, "उपसर्गाद्ध्रस्व ऊह्वेते".

Rule XII. Wet roots. There is no peculiarity regarding the Parasmaipadi, Benedictive forms. But in the Ātmanepadi, इ is admitted optionally.

There are only 8 Ātmanepadi consonant ending Weṭ roots
Of the consonant ending roots, the following are peculiar

गृ 1 P. 118 गोवाय्याद् } इ is not taken even though it is a Weṭ
गुप्याद् } root. See Rule 24

हृ 6 P 28, अह् 7 P अह्त्तन् and वह्त् Nos 8 to 10 drop the
nasal मर्च् 6 P 20 takes Samprasāraṇa (See rule 20)

ĀTMANEPADI ROOTS

All I, A

(1) कृप् 100	कृष्णीट	कृष्णीट	There is गुण when इ is taken
(2) क्षप् 101,	क्षणीट	क्षणीट	
(3) क्षप् 102,	क्षणीट	क्षणीट	
(4) हृद् 103	हृदिणीट	हृणीट	There is गुण when इ is taken
(5) शुद् 104	शुदिणीट	शुणीट	उ is lengthened in Seṭ form
(6) गाह् 105	गाहिणीट	गाणीट	
(7) स्वह् 106	स्वहिदिणीट	स्वन्नीट	
5 A, (8) अह् 2	अहिणीट	अणीट	

Rule XII a Weṭ roots ending in a vowel take गुण
हृ. 1 P 120 स्वर्नात्

सू 3 A 11 घू 5 U 5 घू 9 U 26

„ 4 A 11 „ . 3 „ . 8

See Rule XI a

Rule XIII ऋ 1 3 P अङ् and आहृ 2 P, take गृत्.

क 1, P. 161 } अर्मात् आहृ 2 P 18 आहृद्
3 P 11 }

Rule XIV Final short ऋ not preceded by a conjunct
consonant is changed to णि in Pīramāṇepadi (For Ātmanepadi,
see Rule XVII below)

कृ 5 U P 18 8 U P 8

क्रियात्

Similar वृ 1, U P 158, शृ 1 U P 157, 3 U P 13, छृ 1 P 160, हृ 1 U P, 159,

Rule XV Final short कृ preceded by a conjunct consonant takes गुण before the Benedictive Parasmaipadi and the passive

स्तृ 5 U P 17 स्तर्यात् स्तृ 1 P N 120 स्वर्यात् (See XII a)

Rule XVI In the Atmanepadi the final short कृ preceded by a conjunct consonant takes गुण when हृ is admitted but there is no गुण when हृ is rejected

स्तृ 5 U 17 Parasmaipadi स्तर्यात्

„ 9 Atmanepadi स्तृपीठ, हृ is rejected There is
no गुण

„ स्तरिपीठ, हृ is taken There is गुण

Rule XVII Final short कृ preceded by a simple consonant does not take गुण even in the Atmanepadi

कृ 5 U A 10, 8 U A 9. कृपीठ

Similar हृ 6 A 7, वृ 1 U A 121, वृ 6 A 6, वृ 6 A 8 शृ 6 A 9,
शृ 1, U A 122, 3 U A 8, हृ 1, U A 123

Rule XVIII In the Atmanepadi Benedictive, the ending हृ and उ take गुण while in the Parasmaipadi, they are lengthened (See Rule IX above)

वि 5, U A. वेपीठ

Similar स्तृ 2 A 12, हृ with अधि 2 A 18. हृ 2 A 13, वृ 9 U.
A. 14, वृ 5 U A. 4 सि 5, U A. 7, स्ति 1 A 103
9 U A 12

Rule XIX श्वाप् substitutes शिप् and हृप् substitutes कृप्.

श्वाप् 2 P 16 शिप्वाप्। हृप् 2 P 49 कृप्वाप्.

Rule XX Only the Parasmaipadi roots take Samprasaraṅga There are only 8 roots which are Ubhayapadi and have Atmanepadi forms There is no Samprasaraṅga in the Atmanepadi

Roots taking Samprasāraṇa

Parasmaipadī Roots All 2 P वृ 42, वृ 43, वृ 12. All 1. P. वृ 80, वृ 180 6 P. व्यृ 23, प्रवृ 54 प्रवृ 30 व्यृ 4, P. 21, ज्या 9, P. 37, धि 1, P. 83 = Total 11 roots.

The Parasmaipadī forms are easy

Ubhayapadī Roots Here the Atmanepadī forms are given below.

All 1. U. (1) वृ	179 126	वृषीट	
(2) वृ	178 125	वृषीट	It will be seen that there is no Samprasāraṇa in the Atmanepadī
(3) वृ	181 127	वृषीट	
(4) वे	143 115	वृषीट	
(5) व्ये	144 116	व्यासीट	
(6) हे	145 117	व्यासीट	
(7) प्रवृ 9, U	13 7	प्रवृषीट	
(8) प्रवृ	53 20	प्रवृषीट	

Rule XVI वे, हे, व्ये All 1 U. and ज्या 9 P. all Anu. take Samprasāraṇa and lengthen the vowel

वे 1 U. P. 115 ज्यात्, हे 1 U P. 117, ह्यात्, व्ये 1 U P. 116 वीयात्, ज्या 9 P. 37 जीयात्

Rule XXI अ धि 1. P. 83, Set takes Samprasāraṇa and lengthens the vowel ह्यात्

Rule XXII In the Benedictive Parasmaipadī and Passive final long ऋ is changed to ईर्. ऋ 9 P. 1, ईर्वात् Similar वृ 9 U. P. 2, वृ 6 P. 20, All 9 P. वृ 5, वृ 6, वृ U 1, वृ 1 P. 86, 6 P. 119 9. P. 3

4. P. 23, 9. P. 4, वृ 1, P. 85

Rule XXIII अ But if preceded by a labial or व final ऋ is changed to एर्

वृ 9. U. P. 9 वृर्वात्. Similar वृ 9 P. 8,
3. P. 1.

Rule 23. In the Atmanepadi Benedictive the root वृ 9. A, and 5 U. admits इ optionally in the Atmanepadi as if it is a Weṭ root. This इ is not lengthened optionally but there is गुण when इ is taken.

वृ 9. A. 6 } Set वरिपीठ
5 U. A. 1. } वृपीठ.

Rule 23 a. In the Atmanepadi roots ending in long ऋ admit इ optionally. Here too the इ is not lengthened but there is गुण when इ is taken.

वृ 9. U. A. 3 (Set) करिपीठ, कीर्षीठ.

Similar स्तु 1. U. A. 4. वृ 9. U. A. 5., वरिपीठ, वृषीठ.

Rule 24. शुष्, धूष् 1. P. and विच्छ 6. P. take आर् optionally.

शुष् 1. P. 118 W. गोपाप्नात् शुष्यात्.

Similar धूष् 1. P. (S) 115, विच्छ 6. P. (S) 22.

In the above cases इ is not taken even though the roots are Weṭ and Set.

Rule 25. ण् and ण् take आर् in the Parasmaipadi only and take इ in the Atmanepadi.

ण् 1. P. (S) 116. णाप्स्यात् } ण् 1. A. (S) 22. णिपीठ

ण् 1 P. (S) 117. णाप्स्यात् } ण् 1. A. (S) 23. णिपीठ.

इ is taken in the Atmanepadi.

Rule 26. ऋत् 1 A. 72 takes ईर् only in the Atmanepadi,

Parasmaipadi ऋत्स्यात् } इ is taken ईर् also is taken only in the
Atmanepadi ऋत्तिपीठ } Atmanepadi.

Rule 27. कम् 1. A. 73 takes अर् and lengthens the अ optionally.

कमिपीठ Here इ alone is taken.

कामिपीठ both इ and अर् are taken and कम् is lengthened to काम्.

Rule 28. कित् 1. U etc take desiderative bases

वित् 1. U 112 चिकि-स्यात् Parasmaipadi.

77 चिकित्सीष्ट Atmanepadi

Similar वष् 1. A 78, मान् 1. A. 80, दान् 1. U. 113, ज्ञान् 1. U 114/1
79 81

शुप् 1 A 74, क्षिप् 1 A. 76

Rule 29 The final न् of खन् 1 U, and सन् 8 U, both Set; is changed to आ optionally.

खन् 1. U P 17 खन्यात्-यायात्। No peculiarity in the Atmanepadi:

A. 31 खनिषीष्ट only इ is admitted.

Similar सन् 8. U P. 3

A 13.

N. B.—जन् 4. A 8. (Set) is खनिषीष्ट only as it is Atmanepadi.

Rule 30. The penultimate इ of the following roots of the 4th conjugation is lengthened in the Benedictive and the passive,
दिक् 4 P 1. दीप्याद्.

Similar 4 P. सिक्, क्षिक्, णिक्, क्षिक् Nos 2 to 5

Rule 31. The following Parasmaipadi roots drop the penultimate nasal,

सन्ज् 1 P 183 सज्यात्.

Similar रज्ज् 1 U P 184, 4 U. P 63

All 1. P. स्कन्ज् 185, वंज् 182, वंस् 65, गन्ज् 64

अंज् 4 P. 22, दन्ज् 5. P 4, लृज् 6 P 22.

All 7 P अज्, तज्, वज् Nos 8 to 10, भज् 7. P. 19.

All 9. P. सज्, अज्, वज्, गज् Nos. 15 to 18

Rule 32 The following Parasmaipadi roots and all Atmanepadi roots retain their nasals

All 1 P वाज् 44, का 45, विन्द्, जन्द्, कन्द्, U, क्षिन्द्, मज्, कुम्ज्, गज् Nos 58 to 65

All 1 A. वज् 25, चज् 26, सज् 128, इज् 7 A. 1.

Rule 33. जम् 1. A. 77, takes **■** nasal. जन्मिणीष्ट.

Rule 34. Roots taking substitutes.

अद् 2 P. 48. अद्यात् no substitute is taken.

घृ 2. U. P. 15, अस् 2. P. 14, चस् 2. A. 19, take वच्, भू and स्वा-
कृता
respectively.

फस् 1. P. 88. has no form in the Benedictive.

अज् 1, P. 81. substitutes की necessarily and has कीयात् only.

THE PASSIVE

Rule I. The passive form is obtained by adding व् to the root and then it is conjugated like an Atmanepadi root of the 4th conjugation, irrespective of the fact whether the root is Parasmaipadi or Atmanepadi in the active voice. The व् is weak. There is no गुण or वृद्धि. The same changes take place as before the terminations of the Benedictive Parasmaipadi.

The following are the differences from the Benedictive Parasmaipadi.

Rule II. In the passive the घृ verbs and पा मास्वा हासोमै alone change the final आ (original or substituted) to ई and not to ए as in the Benedictive Parasmaipadi (See rule VII Benedictive).

घृ verbs. दा 1. P. 128 दीयते.

Similar दा 3 U. P. 6, पा 3 U. P. 7, दे 1. A. 115, धे 1. P. 146,
A. 1 A. 2

दो 4 P. 49 (all these are घृ verbs).

मा 2. P. 28 } स्वा 1 P. 127, पा 1. P. 126, हा 3. P. 5,
3. A. 4 } सो 4. P. 48, ने 1. P. 156.
4. A. 22 }

Rule 3. The ending आ (original or substituted) of all other roots is retained in the passive.

N.B.—But in the Benedictive Parasmaipadi, the ending आ not preceded by a conjunct consonant (i.e., preceded by a simple consonant) alone is retained (Rule V) and the आ of roots preceded by a conjunct consonant is changed to ए optionally (Rule 6).

Rule IV. The Penultimate nasals of the following roots (Atmanepadi) are dropped while in the Benedictive, all Atmanepadi roots retain their nasals (See Rule 32 Benedictive)

1 A च्वत् 28. च्वसते

Similar सम् 1 A 25, खन्द् We; 106 सयते, खन् 128, इन् 7 A 1.

N B—In the Benedictive these roots retain the nasal and we have च्वसिषीत् etc (See Rule 32 Benedictive)

Rule V. As regards roots ending in न् (in addition to च् 1 U and त् 8 U in the Benedictive, see Rule 29)

ञ् 4 A and त् 8 U also, change their final न् optionally into झ

छन् 1 U P 17 सन्यते-झायते

Similar त् 8 U P 1, ज् 4 A 8

Rule VI. ह् does not substitute झ

ह् 2 F 49 हन्यते

[N B—The Benedictive form is वचयात् See Rule 19)

THE PAST PASSIVE PARTICIPLE

Rule 1 The P P is obtained by adding the affix त् to the root. This त् is weak. Hence there is no गुण or वृद्धि

N B—The corresponding forms of the roots in gerund in त्वा are given against the forms of the Past Passive Participle to facilitate comparison. The serial number of the Rule in gerund in त्वा has been posted over the forms of the gerund in त्वा

Rule 2 Roots of the 10th conjugation undergo the same गुण or वृद्धि changes as before the ज्.

Eg	कल 10 U	काल्ति	वृद्धि
	कच्	कथित	no वृद्धि
	चुर्	चोरित	गुण
	ज्ञा	ज्ञापित	ज्ञाप् is substituted
	धू	धूणित	धून् ,

Rule 3. Set roots ending in vowels not taking इ.

Forms of P. P.

Forms of gerund in त्वा

भू. 1, P. 84.	भूत	भूत्वा
All 2, P. यु. 1.	युत	युत्वा
यु 2.	युत	युत्वा
स्य 3.	स्युत	स्युत्वा
क्ष्य 4.	क्ष्युत	क्ष्युत्वा
ह 6.	हत्	हत्वा
हु 5 P. 7.	हुत	हुत्वा
इ 1, P. 134	इत्	इत्वा
ई 1, P. 135.	ईत्	ईत्वा
जि 1 P. 132.	जित्	जित्वा
नी 1 U, P. 136.	नीत्	नीत्वा
ली 1, P. 137.	लीत्	लीत्वा
चि U, P. 1.	चित्	चित्वा
हि 5, P. 11.	हित्	हित्वा
मि 1, P. 2.	मित्	मित्वा
कृ 6, A. 1.	कृत	कृत्वा
नृ 6, P. 3.	नृत	नृत्वा
धृ 6, P. 4.	धृत	धृत्वा
सृ 6, P. 5.	सृत	सृत्वा
वृ 5, U. 1.	वृत	वृत्वा
वृ 9, A. 6.	वृत	वरि (री) त्वा 9. a.
कर्ण 3 U, P. 7.	कर्णत्	कर्णवित्वा } 11 a.
		कर्णवित्वा }
अत्रि 1, U, P. 82.	अत्रित्	अत्रित्वा. 7.

Rule 4. This is the most important difference between P. P. and त्वा. Wet roots (except क्लिप् 9 P.) do not take इ.

In त्वा all Wet roots except व्रश्च् and निष्कुप् take इ optionally ■ is usual with Wet roots.

Consonant ending roots.

All 1, P.	P. P.	त्वा
1. अश्च् 125	अष्ट	अशित्वा-अष्टा-इ is taken optionally.
2. सिष्च् 119	सिद्ध	सिधित्वा-नेधित्वा-सिद्धत्वा also optionally taking गुण when taking इ in त्वा.

3. मृन् 121 मृष्ट मर्जित्वा-मृष्टा also taking मृदि when taking इ in त्वा.
 4. गृह् U. 122 गृह गृहित्वा-गृह्ठा
 (उ is lengthened) , when taking इ-, इ is retained,
 5. लब् 123 लष्ट लक्षित्वा-लष्ठा
 6. तब् 124 तष्ट तक्षित्वा-तष्ठा

All 1. A.

7. क्लप् 100 क्लप्त कल्पित्वा-क्लप्त्वा
 8. लप् 101 लप्त लपित्वा-लप्त्वा
 9. क्षप् 102 क्षान्त क्षमित्वा - क्षान्त्वा Penultimate अ is lengthened when not taking इ.
 (Rule 18)
 10. गृह् 103 गृह गृहित्वा - गृष्टा गृह् becomes गृह् when taking इ.
 11. गाह् 105 गाढ ग्राहित्वा-ग्राढा change of ह into ढ.
 12. स्फद् 105 स्फज स्फन्दित्वा-स्फन्त्वा.

क् is taken instead of त् in म्यज and preceeding द् is also changed to क् (Rule 34).

13. मृज् 2 P. 20. see No. 3. Same forms both in P P. and त्वा.
 All 4. P.

14. हुह् 36 हुग्-हृद, हुहित्वा-हुग्त्वा 1 optionally lengthening उ in the ANIT form in त्वा.
 मोहित्वा-हृद्वा

N.B.—For chane of ह् to क् or द् in the Anit from see Rule 36 b

2 optionally taking गुण when taking इ in the Set form in त्वा.

15. मुह् 37 मुग्ध मुहित्वा-मुग्धा do
 गृह मोहित्वा-गृह्ठा
 16. सिद् 38 सिग्ध सिहित्वा-सिग्धा Optionally lengthening इ in the Anit form.
 स्तीढ स्तेहित्वा-स्तीढा And optionally taking गुण in the Set form in त्वा.

17. स्तृ 39 स्तृग्ध स्तृदित्वा-स्तृग्ध्वा } See 15 above.
स्तृढ स्तोहित्वा स्तृद्धा
18. तृप् 40 तृप्त तर्पित्वा-तृप्त्वा taking गुण and becoming तर्पृ when taking इ in त्वा.
19. हृप् 41 हृप्त दर्पित्वा-हृप्त्वा do
20. कृद् 42 कृिञ कृदित्वा-कृित्वा Optionally taking गुण
क्रेदित्वा when taking इ in त्वा.
21. क्षम् 44 क्षान्त क्षमित्वा-क्षान्त्वा See No. 9 above.
22. रध् 43 रद्ध रधित्वा-रद्ध्वा
23. नश् 45 नष्ट नशित्वा-नष्ट्वा नंष्ट्वा Optionally taking nasal when not taking इ in त्वा.
24. 5. A. अश् 2 अष्ट अशित्वा-अष्ट्वा
25. All 6 P. } वृढ ब्रहित्वा-ब्रुर्हि
वृद् 25
26. वृद् 26. like वृद्ध
27. तृद् 27 } तृद्धा तर्हित्वा-तृद्धा In तृद् and तृद् there is
28. तृद् 28 } तृदित्वा-तृद्धा penultimate ऋ Hence
there is गुण in त्वा. There
is no penultimate ऋ in
तृद्. Hence no गुण.
29. स्तृद् 29 स्तृढ स्तृदित्वा-स्तृद्धा
30. प्रदत् 30 वृक्ष्ण प्रथित्वा See Rules 4 a and 25 a of
gerund in त्वा. इ is taken
necessarily and there is no
Samprasaraṇa.
- By rule 13. प्रथ becomes
वृक्ष taking Samprasaraṇa and
also takes न् instead of त्.
31. All 7 P. अञ् 8 अक् अञित्वा-अङ्क्त्वा Optionally retaining
and अङ्क्त्वा nasal when not
taking इ in त्वा.
32. तञ् 9 तक् तथित्वा-तक्त्वा

33. लब्ध् 10 लब्ध लब्धित्वा-लब्धत्वा
 34. ग्रुप् 1 P. 118 गोपायित गोपायित्वा-गोपित्वा (1) taking आच् optionally when taking इ.
 ग्रुत ग्रुत्वा-ग्रुत्वा

taking इ when आच्
 is taken option-
 ally.

(2) There is गुण optionally when taking इ. Hence there are 3 forms in Set and 1 form in Anit in ला.

35. निष्कृप् 1 P. 27 निष्कृषित कृषित्वा, निष्कृष्य
 36. क्लिप् 1 P. 25 क्लिष्ट क्लिषित्वा-क्लेशित्वा क्लिष्टा
 क्लिषित.

इ is optionally taken as is usual with a Wej root.

Rule 4 b. Wej roots ending in vowels

1. सू 1 P. 120 सूत स्वरित्वा, सूत्वा
 2. सू 2 A 11 सूत सवित्वा, सूत्वा
 3. सू 4 A 11 सूत It should be noted that the earlier conjugations of सू and धृ take त while the later conjugations take न
 4. धृ 5. U P. 5 } धृत धवित्वा-धूत्वा
 5. " A 3 }
 6. धृ 1 U P 26 } धृत "
 7. " A 8 }

Rule 5. Anit roots taking इ.

वत् 1 P. Anit 80 उदित उदित्वा. इ is admitted and वच् is changed to उत् by Samprasāraṇa and then to वच् (See rule 13).

धृप् 4 P. Anit 58 क्षुषित क्षुषित्वा, क्षोषित्वा धृप् takes इ necessarily and गुण optionally.

Rule 6. Set roots taking गुण while admitting इ.

- द 1 1 A 97 दयित दित्वा
 द 2 A 7 दयित दयित्वा
 जाय 2 P. 8 जाययित जाययित्वा

मृ 4 U. P. 17 मर्यित मर्यित्वा-मर्यित्वा । when मृ means to endure
 “मृपस्तिविशयाम्” । अन्यत्र ‘मृपित’ । अपमृपितं वाक्यम् ।

मृ 1 P. 107 धर्यित धर्यित्वा

NB—खि 1 P. 83 becomes खल by संप्रसारण. Rule 13. ध्रि 1 U. P. 82 does not take either गुण or इ. See Rule 3. ध्रित.

Rule 7. Set roots taking इ optionally.

पू 1 P. 99. पवित-पूत. पवित्वा-पूत्वा । (पू 9. U. P. 1 is पूत-पूत
 See rule 28)

पू 5 P. 3. धर्यित-पृष्ट. धर्यित्वा only.

Rule 8. Set roots take both व and न and taking गुण before न and not before व.

मिद् 1 A. 89	मेदित	मेदित्वा
	मिन्न	मिदित्वा.
द्विद् 1 A. 88	ह्वेदित	ह्वेदित्वा
	द्विवण	द्विदित्वा

Rule 9. The penultimate short उ of the following Set roots of the 1st conjugation takes गुण optionally but takes इ necessarily.

All 1 A. Set

मुद् 83	मुदित-भोदित	मुदित्वा-भोदित्वा
मुद् 85	मुतित-भोतित	मुतित्वा-भोतित्वा
रुद् 85	रुचिन-भोचिन	रुचित्वा-भोचित्वा
शुद् 87	शुभित-भोभिन	शुभित्वा-भोभित्वा

All 1 P. Set

शुद् 94	शुचिन. शोचिन	शुचित्वा-शोचित्वा
छद् 95	छदित. चोदित	छदित्वा-चोदित्वा
पुद् 96	पुपित-पोपित	पुपित्वा-पोपित्वा
चुद् 101	चुतित. च्योतित	चुतित्वा-च्योतित्वा

Rule 10. Set roots of the 1st conjugation taking इ optionally and also taking गुण optionally and take only न and not व.

शुद् 1. A. 91. शुभित भोभिन. शुभित्वा-भोभित्वा and also शुच्य a churning handle See Rule 38,

पुद् 1 P. 99. पुपित. पोपित, पुट पुपित्वा-पोपित्वा.

Rule 10 a. सिद् 1. A. Set 90 सिदित, सेदित, खिज 1 इ is taken both when taking गुण or not, and when it is rejected, न and not त is taken.

[सिद् 4 P. 57 Anit is खिज See Rule 34].

Rule 11. Set roots with penultimate short इ, उ and ऋ reject इ.

All 1 P.

रप् 103	वृष्ट	वर्षित्वा-वृष्ट्वा
---------	-------	--------------------

इ is rejected in P. P. In त्वा the इ is optionally taken and there is गुण only when इ is taken.

डप् 104	वृष्ट	वर्षित्वा-वृष्ट्वा
डप् 106	वृष्ट	वर्षित्वा-वृष्ट्वा

All 1 A.

मृप् 92	मृष्ट	मर्षित्वा-मृष्ट्वा
रृत् 93	रृत्	वर्षित्वा-रृत्वा
वृष्ट 94	रृष्ट	वर्षित्वा-वृष्ट्वा
इप् 6 P. 2	इष्ट	एषित्वा-इष्ट्वा
तृप् 7. U. P. 6	तृष्ण	तर्षित्वा-तृष्णा
घृद् 7 U. P. 7	घृष्ण	छर्षित्वा-घृष्णा
मृष् 4 P. 20	मृष्ट	मर्षित्वा-मृष्ट्वा
मृप् 6 A. 4	मृष्ट	मृषित्वा-मृषित्वा
शृक् 4 U. P. 12	शृक्	शृषित्वा-शृषित्वा
रिप् 1 P. 89	रिष्ट	रिषित्वा-रिषित्वा-रिष्ट्वा
लृप् 1 P. 97	लृष्ट	लृषित्वा-लृषित्वा-लृष्ट्वा
मृप् 1 P. 98	Substitutes र् for र्.	

मृप् 1 P. 105	मृष्ट	मृषित्वा-मर्षित्वा-मृष्ट्वा
छम् 4 P. 10	छृष्ण	छर्षित्वा, छेषित्वा, छृष्णा
वृत् 1 A. 21	वृत्	वर्षित्वा no peculiarity in त्वा. इ is taken as usual with a Set root

दीप् 4 A. 9	दीप्त	दीप्तिता
दृप् 2 A. 9 } 7 P. 3 }	दृक्	वर्षित्वा

चृत् 6 P. 18	चृत्	चर्त्तित्वा
कृत् 6 P. 17	कृत्	कर्त्तित्वा

Rule 11 a. Penultimate ऋ taking गुण optionally and taking इ when taking गुण.

हृत् 4 P. 21	हर्षित-हृष्ट	हर्षित्वा
Rule 11 b Set roots ending in स् not taking इ.		
प्रस् 1 A. 29	प्रस्त	प्रसित्वा-प्रस्तवा
मस् 1 A. 30	मस्त	मसित्वा-मस्तवा

All 4 P.

अस् 24	अस्त	असित्वा-अस्तवा
यस् 26	यस्त	यसित्वा-यस्तवा
प्रस् 25	प्रस्त	प्रसित्वा only

Rule 12 Set roots behaving like वेत् roots.

लस् 1 P. 14	लसित	लसित्वा
अत् 1 P. 70	असित अत्	असित्वा
धस् 2 P. 10	धसित (विधत्)	धसित्वा
रुप् 4 P. 9	रुपित-रुष्ट	रुपित्वा-रुपित्वा-रुष्ट
रिप् 4 P. 8	रिपित-रिष्ट	रिपित्वा-रिपित्वा-रिष्ट
धुम् 4 P. 15 9 P. 14	धुमित, धुव्य	धुमित्वा-धुमित्वा
क्लिप् 4 A. 2	क्लिषित, क्लिष्ट	क्लिषित्वा-क्लिष्ट
शक् 4 A. 1	शक्ति-शक्त	शकित्वा-शक्तवा

Rule 13 Roots taking सप्रसारण.

All 2 P

स्वप् 42	सुप्त	सुप्तवा
वक् 43	उक्त	उक्तवा

All 1 P.

वस् 180	उषित	उषित्वा
वद् 80	उदित	उदित्वा

("वसतिश्रुपोरिद्" । इ is taken even though वस् is Anit)

All 1 U

वप् P. 179 A. 126	उत्त	उत्तवा
----------------------	------	--------

यञ् 178 125	इष्ट	इष्टा
बृ 181 117	ऊढ	ऊढा
वश् 2. P. 12	उशित	वशित्वा (No Samprasāraṇa in त्वा.)
व्यप् 4 P. 61	विद्ध	विद्ध्वा
व्यत् 6 P. 23	विचिह्न	विचिह्वा
प्रचष्ट 6. P. 54	पृष्ट	पृष्टा
भ्रष्ट 6 U. 53 20	भृष्ट	भृष्टा
भ्रष्ट 6 P. 30 (न is taken instead of स).	बृषण	भ्रित्वा (no संप्रसारण in त्वा)
गृह् 9 U. 13 7	गृहीत	गृहीत्वा ²⁵ The vowel is
ज्या 9 P. 37	जीन	जीत्वा lengthened both
द्ये 1 U. 144 116	वीत	वीत्वा in P. P. and त्वा
हे 1 U. 145 117	हृत	हृत्वा "त्वादिभ्यः" इति निशान्तरम् ॥
दे 1 U. 143 115	उत	उत्वा no lengthening
धि 1 P. 83	श्ल	धित्वा No संप्रसारण in त्वा but only गुण. "ओदितश्च" इति निशान्तरम्.

Rule 14. Parasmaipadī roots dropping the penultimate nasal.

Set roots,

शेञ् 1 P. 65	शत्	शेषित्वा-शेषत्वा ^{18a}
शेञ् 4 P. 22	श्रष्ट	श्रेशित्वा-श्रष्टा
दम् 5 P. 4	दग्ध	दम्भित्वा-दग्धत्वा
सम् 9 P. 15	सत्त्व	सम्भित्वा-सत्त्वत्वा

ANIT roots,

दंश् 1 P. 182	दष्ट	दृष्टा ²⁰
सम् 1 P. 183	सक्त	सक्तत्वा
रक्त् 1 U. P. 184 } 4 U. P. 63 }	रक्त	रक्षित्वा ¹⁹ -रक्तत्वा
बन्ध् 9 P. 40	बद्ध	बद्धत्वा ²⁰

Wet roots

अप् 8	अफ	अधित्वा-अरुक्त्वा-अक्त्वा ^{4 & 19a}
तप् 9	तफ	तधित्वा-तक्त्वा ^{4 & 18a}
तम् 16	तफ	तधित्वा-तद्धत्वा

Rule 15. Atmanepadi roots dropping penultimate nasal.

स्वप् 1 A, Anit 128	स्वफ	स्वधत्वा-स्वक्त्वा ¹⁹
---------------------	------	----------------------------------

All Set roots, All 1 A.

लम् 24	लघ	लधित्वा-लघ्वा ¹⁸
लृप् 25	लख	लृधित्वा-लृक्त्वा
भ्रंस् 26	भ्रष्ट	भ्रंशित्वा-भ्रष्टु
ध्वंस् 28	ध्वस्त	ध्वंशित्वा-ध्वस्त्वा
इन्ध् 7 A, 1	इद्	इन्धित्वा No peculiarity.

Rule 16. Atmanepadi Set roots retaining the nasal and also taking इ as is usual with Set roots

लाम् 1 A, 16 Set	लाम्भित	लाम्भित्वा No peculiarity
जृम् 1 A, 15 Set	जृम्भित	जृम्भित्वा

Rule 17. Parasmaipadi Set roots dropping the penultimate nasal and taking इ.

मन् 9 P. 16 } 1 P. 64 }	मथित	मन्थित्वा-मथित्वा
प्रन् 9 P. 17	प्रथित	प्रन्थित्वा-प्रथित्वा
भ्रन् 9 P. 18	भ्रथित	भ्रन्थित्वा-भ्रथित्वा

Rule 18. Set roots and Wet roots ending in अम् changing म् to न् and also lengthening the penultimate अ.

Set Roots

चम् 1 P. 75	चान्त	चमित्वा ¹⁶ -चान्त्वा
भ्रम् 1 P. 79 } 4 P. 27 }	भ्रान्त	भ्रमित्वा-भ्रान्त्वा
कृम् 4 P. 28	कृान्त	कृमित्वा-कृान्त्वा
तम् 4 P. 31	तान्त	तमित्वा-तान्त्वा
थम् 4 P. 32	थान्त	थमित्वा-थान्त्वा

कम् 1 P. 78	कान्त	कामित्वा-कान्त्वा-कान्त्वा, 16 is optionally lengthened in the Anit form.
कम् 1 A. 73	कान्त	कामित्वा-कमित्वा-कान्त्वा, 11 is optionally lengthened in Set form.
कम् 1 A. 102 } 4 P. 44 }	कान्त	कमित्वा-कान्त्वा

Rule 19. Set roots ending in अम् optionally lengthening the penultimate अ and admitting इ when not lengthening.

All Set

कम् 1 P. 25	कमित-कान्त	कमित्वा-कान्त्वा ¹⁶
दम् 4 P. 30	दमित-कान्त	दमित्वा-दान्त्वा
कम् 4 P. 29	कामित-कान्त	कमित्वा-कान्त्वा.

("दा दान्त—" इति निजन्ताहपम्)

Rule 20. Anit roots ending in अम् dropping the final nasal.

All 1 P. Anit

यम् 186	यत्	यत्वा
गम् 118	गत	गत्वा
नम् 187	नत्	नृत्वा
रम् 1 A. 130	रत्	रत्वा

Rule 21. Roots of the conjugation ending in ३ nasal reject इ even though they are Set and also drop the nasal and take व.

All Set

तम् 8 U. P. 1	तत्	तमित्वा-तत्वा ²³
वम् 2	वत्	वमित्वा-वत्वा
घृम् 7	घृत	घृमित्वा-घृत्वा
वृम् 6	वृत्	वृमित्वा-वृत्वा
अम् 5	अत्	अमित्वा-अत्वा ^{23a}
क्षिम् 4	क्षित	क्षिमित्वा-क्षेमित्वा-क्षित्वा ^{23b}

Rule 22. Anit roots ending in व् drop the nasal and take व.

मम् 4 A. (Anit) 16	मत	मत्वा ²¹
हम् 2 P. " 49	हत	हत्वा

Rule 23. जन्, सन् and यन् drop the nasal and take ण and lengthen the penultimate अ.

All Set

जन् 4 A, 8	जात	जनित्वा ^{23d}
सन् 8 U, P. 2	सात	सनित्वा-सात्वा
यन् 1 U, P. 17	सात	सनित्वा-यात्वा

Rule 24. Set roots ending in इच् change it to दू.

All Set

छिच् 1 P. 77 } 4 P. 5 }	छूत	छेवित्वा-छूत्वा
क्षिच् 1 P. 91 } 4 P. 7 }	क्षूत	क्षेवित्वा-क्षूत्वा
सिच् 4 P. 2	स्यूत	सेवित्वा-स्यूत्वा

Rule 24a. दिच् 4 P.

दिच् 4 P. 1 Set दूत when gambling is meant

दून् Otherwise

("दिङोऽविजिगीषायाम्")

Rule 25. Roots ending in य् drop it and take त.

All Set 1 A

पूय् 61	पूत	पूयित्वा No peculiarity
कूय् 62	कूत	कूयित्वा
क्ष्माय् 63	क्ष्मात	क्ष्मायित्वा
ऊय् 64	ऊत	ऊयित्वा

Rule 25. स्फाय् drops its य् and is changed to स्फी

स्फाय् 1 A. Set 64 स्फीत स्फायित्वा No peculiarity

"स्फायःस्फी निष्ठायाम्"—य् is dropped and इ is substituted before त.

Rule 25b

प्याय् 1 A Set 65 प्यान—य् is dropped and न is added }
पीन—याय् is dropped and ई is taken, } प्यायित्वा
and न is added. Regarding one's own limbs पीन is used पीनं मुलम्.

In other senses प्यान or पीन ("प्यायः पी"). आपीनमूषः । प्यानः स्वेदः ॥

Rule 26. Roots beginning with conjunct consonant and ending in आ and ऐ and having य, र, ल, व in the Root take न instead of त.

All Anit

अ 2 P. 32	इष	द्राव
सं 1 P. 148	स्नान	स्नात्वा
सं 1 P. 147	स्नान	स्नात्वा
वी 1 A. 119	प्यान	प्यात्वा

Rule 26a. Roots beginning with simple consonants, ending in आ and ऐ.

All Anit

वे 1 P. 150	दान	दात्वा ^{१६}
हा 3 A. 3	हान	हात्वा

Rule 26b.

ह्ये 1 P. 149	स्थान	प्रस्तान-प्रस्तौय
---------------	-------	-------------------

Rule 27. Roots beginning with conjunct consonants ending in आ and ऐ take त instead of न.

ध्मा 1 P. 129	ध्यात	ध्यात्वा
घा 1 P. 130	घ्रात	घ्रात्वा
घे 1 P. 152	घ्यात	घ्यात्वा
स्ना 2 P. 29	स्नात	स्नात्वा
प्या 2 P. 24	प्यात	प्यात्वा
क्या 2 P. 34	क्यात	क्यात्वा
मा 9 U. P. 36	मात	मात्वा

Rule 27a. Roots beginning with simple consonants and ending in आ and ऐ take त instead of न.

All Anit

All 2 P.

या 21	यात	यात्वा
भा 22	भात	भात्वा
रा 25	रात	रात्वा
सा 27	सात	सात्वा

पा 28	पात	पात्वा
दा 26	दात	दात्वा
कृ 1 P. 153	कृत	कृत्वा

Rule 27b. Roots ending in ओ changing the ओ to आ or इ and taking ■ instead of न.

All Anti

छो 4 P. 46	छत-छित	छात्वा-छित्वा ^{8c}
शो 47	शात-शित	शात्वा-शित्वा

("संशितं प्रवे")

Rule 28. Roots ending in आ, ऐ, इ, ई, ऊ and ऋ take both न and त.

All Anti

प्रा 1 P. 131	प्रात-प्राथ	प्रात्वा
भ्रै 1 P. 151	भ्रात-भ्राथ	भ्रात्वा

The ऐ of ध्रै becomes ऋ. Hence we get ॠ instead of भ्रा before त—'क्षीरहविषोः पाके' । ॠर्तं क्षीरम् । अन्यत्र—भ्राणा यवागूः ।

वा 2 P. 26 वात-वान ("निर्वाणोऽवाते") वात्वा

निर्वाणः मुनिः The sage is absolved. निर्वाणोऽग्निः The fire is extinguished. But निर्वातो वातः calm, still, air.

ह्रै 1, A. 118	ह्रात-ह्राथ	ह्रात्वा
श्रै 1 A. 120	श्रात-श्राथ	श्रात्वा

संश्रानो वृश्चिकः Scorpion shrunk in cold. Here न is taken श्रानि घृतम् । श्र takes संश्रारण and श्रै becomes श्रि and takes न, श्रिणम् coagulated. In both these cases the idea of touch is not present. But श्रितमुदकम् the idea of touch is present here.

All Anti

ending in ई. ही 3 P. 4	हीत हीथ	हीत्वा
ending in इ. श्रि 1 P. 133	श्रित-श्रीण	श्रित्वा

श्रीण emaciated but when curse or pity is implied श्रित or श्रीण.

सि 5 U. P. 10 } 9 U. P. 38 }	सित-सिन	सित्वा
---------------------------------	---------	--------

All Set

डी 4 A. 5	डीन	डीत्वा
दू 4 A. 6	दून	दूत्वा
मी 9 P. 30	मीण	मीत्वा
लू 9 U. P. 11	लून	लूत्वा

Rule 30a. Roots ending in short उ lengthen the उ and take न.

All Anit

दु 1 P. 139	दून	दूत्वा (उ is lengthened in त्वा also).
गु 6 P. 35	गून	गुत्वा no lengthening

Rule 31. Anit roots ending in short ऋ do not take न but take only त.

Anit कृ 5. U. P. 18
8 U. P. 8

कृत कृत्वा

All 6 A Anit

ह with आ 7	आहत	आहत्वा
पृ 8	पृत	पृत्वा
सृ 9	सृत	सृत्वा

All Anit

भृ 1 U. P. 157	भृत	भृत्वा
धृ 1 U. P. 158	धृत	धृत्वा
हृ 1 U. P. 159	हृत	हृत्वा
सृ 1 P. 160	सृत	सृत्वा
स्मृ 1 P. 162	स्मृत	स्मृत्वा
स्तृ 5 U. P. 17	स्तृत	स्तृत्वा

Rule 32. Final and long ऋ is changed to ईर् but is changed to ऊर् when म labial or धृ precedes.

All Set

चृ 1 P. 85	तीर्ष	तीर्त्वा
ऋ 9 P. 1	ईर्ष	ईर्त्वा
इ 9 P. 7	दीर्ष	दीर्त्वा
धृ 9 P. 6	शीर्ष	शीर्त्वा
स्तृ P U. P. 4	स्तीर्ष	स्तीर्त्वा

जू 1 P. 86 } 4 P. 23 } 9 P. 9 }	जीर्ण	जरि (री) त्वा 9a जीर्णा 9 P. A.
---------------------------------------	-------	------------------------------------

कृ 6 P. 19	कीर्ण	कीर्त्ता
पृ 9 P. 8	पूर्ण	पूर्त्ता
वृ 9 P. 5	वूर्ण	वूर्त्ता

Rule 33. Roots ending in र् change the त to न

Set ज्वर 1 P. 31	जूर्ण	ज्वर्त्तिता
------------------	-------	-------------

ऊ is substituted for व्.

Rule 34. The त of the P. P preceded by र and द् is changed to न. The preceeding द् of the root is also changed to न. Hence we get: क 1e, double न—" रदाभ्यां निष्ठातो नः पूर्वस्य च दः — " ॥

पद् 4 A. 18	पक्ष	पत्त्वा
खिद् 4 A. 9 } 7 A. 9 }	पिष	पित्वा
स्विद् 4 P. 57	स्विष	स्वित्वा
छिद् 7 U. P. 16	छिष	छित्वा
छुद् 7 U. P. 17 10	छुष	छुत्वा
शद् 1 P. 165	शष	शत्त्वा
सुद् 1 P. 164	सष	सत्त्वा
स्कन्द 1 P. 185	स्कष	स्कन्त्वा

All Set

वृद् 7 U. P. 6	वृष्ण	तर्दित्वा-नृत्वा 10a
छृद् 7 U. P. 7	छृष्ण	छर्दित्वा-छृत्वा

All Wet

क्षिद् 4 P. 42	क्षिष	क्षिदित्वा, क्षेदित्वा, क्षित्वा 4
सन्द 1 A. 106	स्यष	सन्दिता, स्यन्त्वा

Rule 35. Some roots ending in ज् take न (ओदिन्)

All Anit

मस्ज् 6 P. 52	मष	मक्ष्त्वा 26
भज्ज् 7 P. 19	भष	भक्ष्त्वा-भषन्त्वा 19
भुज् 6 P. 38	भुष	भुक्ष्त्वा 20

Set विज् 6 A. 3 } 7 P. 5 }	विष	विजित्वा No peculiarity
-------------------------------	-----	-------------------------

Rule 36 Roots ending in ज् change it to क् and take त्.

All Anit

भज् 1 U. P. 176	भक्	भक्त्वा
सज् 1 P. 177	सक्	सक्त्वा
युज् 1 B. 168 } 7 U. P. 17 }	युक्	युक्त्वा
मुज् 7 P. 18 } 7 A. 4 }	मुक्	मुक्त्वा
विज् 3 U. P. 9	विक्	विक्त्वा
निज् 3 U. P. 8	निक्	निक्त्वा

All Set

वृज् 7 P. 4 } 2 A. 10 }	वृक्	वर्जित्वा ¹⁰
मृज् 1 A. 95	मृक्	मर्जित्वा

Rule 36a. ज् is changed to क् and त् is taken

Anit सृज् 6 P. 45	सृक्	सृष्ट्वा ^{20b}
Wet सृज् 1 P. 121 } 2 P. 20 }	सृष्ट	सृभाजित्वा-सृष्ट्वा ⁴

Rule 36b. Anit roots ending in ह् change it to ग् or क्

All Anit

दृह् 1 P. 174	दृग्	दृग्त्वा
दुह् 2 U. P. 44	दुग्	दुग्त्वा
दिह् 2 U. P. 45	दिग्	दिग्त्वा

} ह् is changed ग्.

All 4 P. Wet

दृह् 36	दृग् } दृढ }	दृहित्वा-दृग्त्वा ⁴ } दृढित्वा-दृढ्वा }
गृह् 37	गृग् }	ह् is changed to ग् or क्
लिह् 38	लिग् }	See rule 4 for forms in
छह् 39	छिग् }	सा.

All 6 P. Wet

बृह् 25
बृह् 26
बृह् 27
बृह् 29
बृह् 28

बृह्
बृह्
बृह्
बृह्
बृह्

ह् is changed to ह्

All Wet

गृह् 1 U. P. 122
गृह् 1 A. 103
गाह् 1 A. 105

गृह्
गृह्
गाह्

ह् is changed to ह्

Rule 36c. ह् is changed to ह्

नह् 4 P. Anit 62

नह्

नह्

Rule 37. Roots taking substitutes.

Anit अह् 2 P. 18

जग्ध्
अज्

जग्ध्²⁷ only

All Set

भू 2 U. P. 19
भू 2 P. 14
भू 1 P. 81
बह् 2 A. 19

उक्ते
भूत
अजित्
वीत
ख्यात
क्यात

उक्त्वा²³
भूत्वा²⁷
अजित्वा
वीत्वा
ख्यात्वा
क्यात्वा

Rule 38. Irregular forms.

मह् 4 P. Set 33. मह् (ह् is dropped and त्—(मदित्वा)
is inserted. 'न ध्याख्यापृष्टिमदाम्'—)

(The roots घ्या, ख्या, पू, मृष्टि and मह् reject—न)

All Anit

दा 1 U. P. 128
3 U. P. 6
दे 1 A. 113

दत्त

दत्त्वा²³

दा becomes दत्

घा 3 U. P. 7 दित ('दधावेहिः' घा is changed to हि) दित्वा²³
पह् 1 U. P. 175 पक् ('पचोवः—') पक्त्वा

All Set

कृत् 4 P. 19 दृश् दृशित्वा-नशित्वा

‘अनुपसर्गादिप्रसङ्गोपायाः’ इति तलोप इडभावय । उपसर्गात्—
प्रशंसितः ।

फल् 1 P. 18 पुत्र फलित्वा
(विशरणे)

मुह् 1 P. 54 मूर्त मूर्छित्वा

(1) व is lengthened मूर्ह. (2) हृ is dropped मूर्. (3) घ्या, ह्या, वृ, मुह् and मद् reject न (See मद् above). मूर्त.]

शास् 2 P. 16 शिष्ट शाशित्वा-शिष्ट्वा

The Penultimate श् of शास् is changed to इ ; शास्-शिस्-शिष्.

All Set

अक् 1 P. 69 अवित अवित्वा

धाक् 1 U. P. 41 धावित } धावित्वा-धौत्वा²⁸
 धौत }

स्वर् 1 A. 33 स्वरित } स्वरित्वा-य is changed to ऊ
 वर्त }

पूर् 4 A. 10 पूर्ण-पूर्त —

हृद् 1 A. 43 हृत् हृदित्वा

(1) Penultimate अ is shortened (2) व is substituted for the previous द. See rule 34.

All Anit

शृप् 4 P. 50 शृष्क (क is substituted for त) शृष्ट्वा

क्षे 1 P. 155 क्षाम (‘क्षायो मः’) क्षात्वा^{3b}

विद् 7 U. P. 12 विध divided वित्वा

— वित fragment

नुद् 6 U. P. 32 नुध } न is optionally,
 नुत } taken. नुत्वा

(‘नुदविशेन्दवाग्राहीभ्योऽन्यतरस्यम्’ इति निष्ठातो वा नत्वम्)

विद् 6 U. P. 51 to obtain वित wealth¹ वेदित्वा^{13a}

विध वित्वा

(‘वित्ते भोगप्रत्यययोः—’)

विद् 7 A. 12 } वित }
 4 A. 23 } विध } See नुद् above वित्वा

All Set

अर् 1 P. 71	अर्हित-अभ्यर्थ near of time समर्थ solicited व्यर्थ (अमेधाविद्भ्यो)	अर्हिता
लस् 6 A. 2	लज्जित लज्ज	लज्जिता

Rule 38a. The following roots do not admit द in the particular senses noted against each,

1. छुम् 1 A. 91	छुम्	a churning handle (बन्ध)
2. हन् 1 P. 16	हान्त	mind (मनः)
3. ध्वन् 1 P. 5	ध्वान्त	darkness (तमः)
4. सम् 1 P. 22	सम्	attached (सक्त)
5. स्मृष् 1 P.	स्मिष्ट	indistinct (अविस्पष्ट)
6. विरेम्	विरिष्य	note (सूत्र)
7. फण् 1 P. 15	फाण्ट	a decoction (धन्याससाध्य- कषायविशेषः) easily prepared.
8. बाह् 1 A.	बाह	much (दृष्ट).

“ छुम्पहान्तध्वान्तस्मिष्टविरिष्यफाण्टाशानि सम्भवन्तमः सफाविस्पष्ट-
स्वराणापासृशेषु ” इत्यनिकानि निपातन्ते (

Rule 39. Roots taking desiderative ‘bases’.

गृ 1 A. 75 to censure	गृप्सित	गृप्सित्वा ²⁶
तिन् 1 A. 76	तित्सित	तित्सित्वा
किन् 1 U. P. 112 A. 77	निकित्सित	निकित्सित्वा
दीम् 1 A. 78	दीप्सित	दीप्सित्वा
दीन् 1 U. P. 113 A. 79	दीप्सित	दीप्सित्वा
मीम् 1 A. 100	मीप्सित	मीप्सित्वा
मीन् 1 U. P. 114 A. 81	मीप्सित	मीप्सित्वा

RULES REGARDING GERUND IN ल्वा—

The corresponding forms of the Gerund in ल्वा have been given against the forms of the Past Passive Participle in the rules regarding P. P. Hence only the abstract of the rules regarding ल्वा is given hereunder along with the list of roots and the form or forms of one typical root, under each rule.

Rule 1. The affix त्वा is weak just like the affix त of the P.P.

Rule 2. Roots of the 10th conjugation undergo the usual changes.

चुर	चोरयित्वा	(गुण)
कृत्	कीर्तयित्वा	(कृत् is changed to कीर्त्)
ज्ञा	ज्ञापयित्वा	(ज्ञाप् is substituted for ज्ञा)
धू	धूपयित्वा	(धूत् is substituted for धू)

Rule 3. Some Set roots ending in a vowel do not take इ.

भू 1 P. 84 भूत्वा (for the forms of other roots see Rules re. P. P.)

Similar roots

All 2 P.

पु 1, उ 2, छ 3, छ 4, व 6.

All 1 P.

जि 132, इ 134, नी 136, ई 135, ली 137.

All 5 P.

डु 7, वि U. 9, हि 11, मि 12, कृ 6, A. 1.

All 6 P.

कृ 3, धू 6, छ 5, इ 5 U. P. 1.

Rule 4. Wet roots ending in a consonant take इ optionally as is usual with wet roots.

1 P. अञ् 125 अक्षित्वा-अप्ता.

Similar roots

All 1 P.

विप् 119, मृञ् 121, शुद् U. 122, त्वञ् 123, तञ् 124.

All 1 A.

वत्सप् 100, अप् 101, क्षम् 102, गृह् 103. शुद् U. 104, गाह् 105, स्यन्द
106 2 P. मृञ् 20.

All 4 P.

शुद् 36, मुद् 37, लिह् 38, छुद् 39, त्वृ 40, हृप् 41, क्रिद् 41, क्षम् 44
एप् 43, नश् 45. 5 A. अञ् 2.

All 6 P.

बृह् 25, कृह् 26, वृह् 27, रुह् 28, स्तृह् 29.

All 7 P.

अञ्च् 8, तञ्च् 9, लञ्च् 10, क्तिच् 9 P 25.

गुण 1 P 118

Set form

Aniṭ form

गोपायित्वा

गुपवा

Taking गुण optionally

गोपित्वा

and taking आय् optionally while taking

गुपित्वा

इ and rejecting both

आय् and गुण in the

Aniṭ form.

Rule 4a. मृह् 6 P. 30, निष्कुप् 9 P. 24 are exceptions.

They take इ necessarily.

मृह् मृदित्वा } इ is necessarily taken. No Samprasāraṇa
निष्कुप् कुपित्वा } इ is necessarily taken.

Rule 5. Weṭ roots ending in a vowel take इ optionally as is usual with Weṭ roots.

ए 1. P. 120

स्वरित्वा-सृत्वा

Similar roots

सृ 2 A. 11. 4. A. 11, धृ 5 U. P. 5, धृ 9 U. P. 2. 6.
A. 3. A. 8.

Rule 6. Aniṭ roots छुप् 4 P. 58 and बष् 1 P. 180 take इ even though they are Aniṭ. ('बसतिछोतिद्') आभ्यां क्तवानिष्टयोर्नित्यनिद् स्यात्) छुप्. छुधित्वा-छोधित्वा taking इ necessarily and गुण optionally. बष्. बधित्वा taking इ and also taking संप्रसारण. See rule 25.

Rule 7. Set roots ending in a vowel taking गुण while admitting इ.

जी 1 A. 97 } उधित्वा.
4 A. 4 }

Similar

दी 2 A. 7, धि 1 P. 82. धि 1 U. 82. जाय् 2 P. 18. पू 9 U. 10.

Rule 7a. धृ 1 A. optionally takes गुण पवित्वा-भूत्वा.

Rule 8. Roots ending in आ, ए, ऐ and ओ substitute इ.

स्था 1 P. 127 स्थित्वा

Similar

मा 2 P. 28, 3 A. 24, 4. A. 22, मे 1 A. 114, दो 4 P. 49.
सो 4 P. 48, ददिता 2 P. 19 and हा 3 P. 5,

Rule 8a. Final आ, ए and ऐ are changed to ई.

पा 1 P. 125 पीत्वा. Similar धे 1 P. 146, ने 1 P. 156.

Rule 8b. Final ऐ is changed to आ as usual.

1 P. 148. ग्लत्वा

Similar

ग्ले, घ्ये, छे, ज्ञे, स्ये, कै, वे, दे. All 1 P. Nos. 148 to 155.

1 A. ज्ञे 118, घ्ये 119.

Rule 8c. Roots ending in ओ change it to इ or आ optionally.

4 P. छे 46. छात्वा-छित्वा.

4 P. शो 47. शात्वा-शित्वा.

Rule 9. Final long ऋ is changed to ईर्.

ऋ 9 P. 1. ईर्त्वा

Similar

वृ 1 P. 85, All 9 P. वृ 3' इ 5, मृ 6, कृ U. 2, स्तृ U. 7, गृ 6 P. 20.

Rule 9a. Final long ऋ takes गुण before त्वा and the augment इ is lengthened optionally.

वृ 1 P. 86. जरि (री) त्वा

Similar वृ 4 P. 23, 9 P. 4 कृ 6 P. 19

Rule 9b. Final long ऋ is changed to ऊर् if a labial or र precedes.

वृ 3 P. 1 पूर्वार्त्वा. Similar वृ 9 U. P. 9

Rule 10. Penultimate short ऋ of SET roots takes गुण necessarily. कृ 6 P. 17. वर्त्तित्वा.

Similar All 6 P.

वृ 15. वृ 18, वृ 4 P. 35, वृ 5 P. 3, मृ 1 A. 95,

Rule 10a Penultimate short ऋ of Set roots taking इ optionally and taking गुण when taking इ and rejecting it when इ is not taken

वर 1 P 103 वरित्वा-वृष्टा

Similar

1 P, वृ 104, हृ 106, All 1 A. ऋ 92, रृ 93, हृ 94, ऋ 4 P. 16, 5 P 2, 7 U P. रुद् 6 रुद् 7. वृ 4 P 20,

Rule 10b Penultimate short ऋ of Set roots taking इ necessarily and taking गुण optionally

मृ 4 P. 17. मृषित्वा-मषित्वा

Similar 4 P, तृ 18, कृ 19

Rule 11 Penultimate short इ and उ of Set Roots take गुण optionally छा 1 P 94 छावित्वा शोषित्वा

All 1 P कु 92 कृ 95, घृ 96, घृ 99, घृ 100, चृ 101, All 1 A रुद् 83 रुद्, रुक्, छम्, विद्, मिद्, छम्, खिद् Nos 15 to 91.

All 4 P मिद् 6, छृ, छृ, छृ, छृ, छृ Nos 11 to 15

All 6 P लिम्, मिम् U. मिम् Nos 6 to 8 विद् 14, रुद् 6 A 4, घृ 9 P 20

Rule 11a कृ 2 U. कृषित्वा-कर्मित्वा

कृषु optionally takes गुण and the उ is changed to रु and hence it becomes कृषु when not taking गुण

Rule 12 In सृ 1 A in addition to taking इ optionally इ is substituted for हृ in the Anit form and the penultimate अ is changed to ओ सृ 1 A 32 सहित्वा सोढा

Rule 13 Set roots optionally taking इ and also optionally taking गुण.

चृ 1 P 97. चृषित्वा शेषित्वा-लुष्टा

Similar घृ 1 P. 98 All 1 P. चिद्, रिद्, रुद् Nos 87 to 89 All 4 P रिद्-रुद्, छृ, छृ Nos 8 to 11.

Rule 14 Penultimate short vowel taking गुण necessarily रु 4 P. 7. रुषित्वा.

Rule 15. Penultimate vowels of कुट्टादि Set roots do not take गुण. बुद् 6 P. 13. युदित्वा.

Similar All 5 P. कुच्, कुद्, सुद् Nos. 9 to 11.

Rule 16. Set roots and Wet roots ending in अम् taking इ optionally and lengthening the penultimate अ in the Anit form. Set वम् 1 P. 25. वमित्वा-वान्त्वा Similar 1 P. चम् 75, भ्रम् 79, All 4 P. अम्, इम्, चम्, दम्, तम्, धम् Nos. 27 to 32. WET हम् 1 A. 102.

Rule 16a. कम् 1. P. optionally lengthens the penultimate अ in addition to taking इ optionally.

कम् 1 P. 78.	कान्त्वा } कन्त्वा }	अ is lengthened optionally in the Anit form.
--------------	-------------------------	---

Rule 16b. कम् 1 A. also optionally lengthens the penultimate अ in addition to taking इ optionally, but here the penultimate अ in the Set form is optionally lengthened.

कम् 1 A. 73 ¹	कमित्वा } कामयित्वा }	कान्त्वा
--------------------------	--------------------------	----------

Rule 17. Set roots ending in स् taking इ optionally.

अस् 4 P. 24	असित्वा	अस्त्वा
-------------	---------	---------

Similar, 4 P. दस् 26, शस् U. 34, क्षिस् 4 A. 2, शास् 2 P. 16.

Rule 18. Set roots taking इ optionally and retaining the penultimate nasal when taking इ and dropping it when rejecting इ.

सम् 1 A. 24.	सम्भित्वा	सम्भ्वा
--------------	-----------	---------

Similar All 1 A. संस् 25, भ्रंस् 26, ध्वंस् 28, शंस् 1 P. 65, भ्रंस् 4 P. 22, स्रंस् 9 P. 15, दंस् 5 P. 4.

Rule 18a. Wet root retaining penultimate nasal when taking इ and dropping it when rejecting इ.

तन्स् 7 P. Wet 9.	तमित्वा-तयत्वा
-------------------	----------------

Rule 19. Anit roots dropping the nasal optionally.

भन्स् 7 P. 19.	भदयत्वा-भयत्वा
----------------	----------------

Similar. रन्स् 1 U. P. 184, 4 U. P. 63. सन्स् 1 A. 128.

Rule 19a. Wet roots dropping the nasal optionally.

अञ् 7 P. Wet 8. अञित्वा अञ्क्त्वा }
 अक्त्वा }

Rule 20. Anit roots dropping the nasal necessarily.

देञ् 1 P. 182 दष्टा, Similar सञ् 1 P. 183, वञ् 9 P. 40.

Rule 21. Set roots dropping nasal optionally and taking इ necessarily.

मन् 1 P. 64 } मन्थित्वा मथित्वा
9 P. 16 }

Similar मन् 9 P. 17. श्रन् 9 P. 18.

Rule 22. Set roots of the 1st and 4th conjugation optionally taking इ and optionally taking गुण and changing इ to यू when not taking इ.

ष्टि 1 P. 77. श्रेयित्वा-श्रूयत्वा

Similar शि 1 P. 91, All 4 P. दिप्, सिप्, लिप्, षिप्, क्षिप्
Nos. 1 to 5.

Rule 23. 8th conjugational Set roots taking इ optionally and dropping the न् or ण् when rejecting the इ.

तन् 8 U. P. 1. तन्थित्वा-तत्त्वा.

Similar, 8 U. P. मन् 2 वन् 3, घृन् 6, तुण् 7.

Rule 23a. Roots of the 8th conjugation taking गुण when taking इ and rejecting गुण when rejecting इ.

जृण् 8 U. P. 5. अणित्वा-जृत्वा.

Rule 23b. Roots of the 8th conjugation optionally taking गुण when taking इ and rejecting गुण when rejecting इ.

क्षिण् 8 U. P. 4. क्षिणित्वा } क्षित्वा
 क्षेणित्वा }

Rule 23c. Set roots of the 8th conjugation and 1st conjugation taking इ optionally and lengthening the penultimate अ and dropping the nasal when rejecting इ.

स्वन् 8 U. P. 3. स्वन्थित्वा स्वन्धत्वा

धन् 1 U. P. 17. धन्थित्वा धात्वा.

Rule 23d. जन् 4 A. taking इ necessarily and retaining the न.
जन् 4 A. 8. जनित्वा only as is natural with a Set root.

Rule 24. Anit roots ending in म् and न् dropping the final nasal.

यम् 1 P. 186. यत्वा Similar. 1 P. गम् 187, नम् 188, रम् 1 A. 131, हन् 2 P. 49, मन् 4 A. 16.

Rule 25. Samprasāraṇa. See rule 13 for forms of P. P. The following are the roots.

All 2 P. स्वप् 42, वप् 43, All 1 P. बद् 80, यञ् U. 178. वप् U. 179, वप् 180, बद् U. 181, व्यप् 4 P. 61, All 6 P. व्यप् 23, प्रष्ट् 54, अस्त् 53. प्रष्ट् 9 U. P. 13. All 1 U. P- वे 143, ज्वे 144, ह्वे 145, ज्वा 9 P. 37.

Rule 25a. Roots not taking संप्रसारण in स्वा.

मदस् 6 P. 30. मधित्वा

वश् 2 P. 12. वशित्वा

धि 1 P. 83. धयित्वा

Rule 26. मस्त् and न्द् insert nasal.

मस्त् 6 P. 52. मस्वत्वा

नद् 4 P. 45. नशित्वा-नद्धा.

Rule 27. Substitutes. See rule 37 of P. P.

The following are the roots taking substitutes,

जद् 2 P. 48, वस् 2 P. 14, य् 2 U. P. 15, वश् 2 A. 19.

Rule 28. Irregular forms. See P. P. for the forms.

धा 3 U. P. 7, दा 1 P. 128, 3 U. P. 6. धाव् 1 U. P. 43.

Rule 29. Roots taking desiderative bases.

शुप् 1 A. 75. शुप्शित्वा.

Similar तिज् 1 A. 76, किज् 1 U. P. 112, वज् 1 A. 78. दान् 1 U. P. 113,
A. 77 A. 79

भान् 1 A. 80, शान् 1 U. P. 114
A. 81

THE GERUND IN य्.

Rule I. When a preposition (or a word like a preposition) is prefixed to a root, य् is added on to the root, instead of त्वा.

E. G.

दा with आ (Preposition)

आदाय

या ,, अन्तर्

अन्तर्भाव

Rule 2. When a root ends in a short vowel or when the short vowel of the root combines with the vowel of the preposition and forms a long vowel त् is prefixed to the द्.

स्तु 2 U. P. 41

प्रस्तुत्य

वि 5 U. P. 9

विधित्य

हृ 5 U. P. 18 }

जतुकृत्य }

8 U. P. 8 }

सतुकृत्य }

इ 2 P. with अधि 35

अधीत्य

वि 1 P. 132

विधित्य वपुधित्य

इ 1 P. 134

प्रेत्य

हु 3 P. 2

आहुत्य

मु 5 U. P. 8 }

अगिपुत्य, प्रमुत्य

1 P. 138 }

—

शु 6 P. 35

श्रुत्य

Rule 3. Roots of the 10th conjugation and causals drop the अत्य before द्.

हल् प्रक्षाल्य

उर् प्रचोर्ष्य

नी आनात्य (causal)

हृ विकीर्ष्य.

Rule 4 The following roots retain their final आ or change their final vowel to आ.

उ, verbs	{	दा 1 P. 128	} प्रदाय	मि 5 U. P. 12	संभाय
		दा 3 U. P. 6		दी 4 A. 23	प्रदाय
		दो 4 P. 49		दो 4 P. 48	अवसाय
		दे 1 A. 113		दो 4 P. 47	निशाय
	{	पा 3 U. P. 7	} निषाय प्रघाय	All 1 P.	
		पे 1 P. 146			
	{	मा 2 P. 28	} प्रमाय	म्है 147	प्रन्धय
		3 A. 4		म्है 148	प्रन्धाय
		4 A. 22			
		स्था 1 P. 127	उपस्थाय	थै 152	निषाय

पा 2 P. 30	परिणाय	ध्रै 1 A. 118	परिप्राय
दा 3 P. 5}	प्रदाय		
3 A. 3}			

Rule 4a. मे 1 A. 114 निमाय, निमित्त
' उपमाय, उपमित्त

Rule 4b. ली 4 A. 30 विलीय-विजाय

Rule 5. The penultimate उ of मुहु is lengthened
मुहुः 1 P. 54 समूह्य

Rule 6. Roots ending in इन् lengthen the इ.

All 4 P. दिन् 1	प्रदीव्य
सिन् 2	निपीव्य
छिन् 1 P. 77, 4 P. 5	निपीव्य
शिन् 1 P. 91, 4 P. 4	प्रशीव्य

Rule 7. Roots of the 8th conjugation ending in a nasal and also मन् 4 A. and 8 A. drop the nasal necessarily.

All 8 P. तन् 1	वितल
पन् 2	प्रवल
कण् 5	समूल
फण् 7	प्रहूल
तृण् 8	प्रतूल
मन् 4 A. 16}	अवमल
8 A. 2}	
क्षिण् 8 U. P. 4	प्रक्षित

Rule 7a. खन्, सन् and जन् drop the nasal optionally and lengthen the penultimate अ optionally-

खन् 1 U. P. 17	उत्खन्त्य	उत्खाय	— ('ये विभाषा')
	निखन्त्य	निखाय.	
सन् 8 U. P. 2	प्रसन्त्य	प्रसाय	
जन् 4 A. 8	प्रजन्त्य	प्रजाय	

Rule 8. Anit roots ending in म् drop the nasal optionally.

All 1 P. यम् 186	नियम्य	नियल
गम् 187	आगम्य	आगत्य }
	संगम्य	संगत्य }

नम् 188	प्रणम्य	प्रणम्य
रम् [A.13]	विरम्य	विरम्य

Rule 9. The following roots take Samprasāraṇa.

All 2 P. 47 प्रसृप्य निपुप्य

42 श्रोप्य

12 समुदय

All 1 P. 80 भनूय

180 प्राप्य-भ्युप्य

U. 181 श्रोह-उदुप्य,

U. 179 प्रसृप्य

U. 178 समिज्य

4 P. 61 विविप्य

All 6 P. 23 संविप्य

30 संदृप्य

54 आपृञ्य

U. 53 प्रमृज्य

प्रह् 9 U.P.13 प्रतिशृष्य

Rule 9a. वि 1 P. 83. उच्छृष्य

Rule 9b. ह्ने 1 U. P. 145. आहृष्य

Rule 9c. No Samprasāraṇa in वे and ज्य।

वे 1 U. P. 143. प्रवास्य

ज्या 9 P. 37. प्रम्याय

Rule 9d. श्ने 1 U. P. 244 has the Samprasāraṇa optionally.

परिव्याय-परिवीय.

but with उप there is no Samprasāraṇa उपम्याय.

Rule 10. change of final long वृ into इर् and lengthening of the इर् when followed by a consonant.

वृ 1 P. 85 उत्सर्वि उत्सर्वी

जृ 4 P. 23 9 P. 9	अनुजीयं
6 P. गृ 20	निगीयं
कु 6 P. 19 } 9 U. P. 2 }	विकीयं
दृ 9 P. 7	विदीयं
शृ 9 P. 6	विशीयं
स्तृ 9 P. U. 4	विस्तीयं
गृ 9 P. 3	निगीयं.

Rule 11. Change of final long नृ into उर् and lengthening of उर् when followed by a labial or ब्.

पृ 3 P. 1 } 9 P. 8 }	प्रपूर्य	वृ 9 U, P. 5	आदूर्य
-------------------------	----------	--------------	--------

Rule 12. Penultimate nasal is dropped.

चोत् 1 P. 65	प्रशस्य
भञ्ज् 7 P. 21	विभज्य
अञ्ज् 7 P. W. 8	व्यज्य, समज्य

All 1 A. Nos. 24 to 26. झम्-खस्-भ्रस् । धस् 28, स्तम् 15
विलभ्य etc.

All 9 P. वञ् 40, स्तम् 15, प्रञ् 17, मन् 16 and 1 P. 64. निवभ्य
त्रिष्टभ्य, उद्भ्य, उम्भ्य.

Rule 13. Irregular forms.

क्षि 1 P. 133 } 6 P. 36 }	प्रक्षीय	ई is lengthened
जाष्ट 2 P. 18	प्रजायर्ष	गुण
शी 2 A. 17	निशप्य	शी changed to श्य
शास् 2 P. 16	अनुशिष्य	शाम् is changed to शिप्.

Rule 14. Substitutes.

यञ् 1 P. 81	संवीय, प्रवीय
चञ् 2 A. 19	आप्त्याय, आवश्चाय
भृ 2 U. P. 15	प्रोच्य
अद् 2 P. 48	प्रत्राप्य

All monosyllabic roots which begin with any consonant and those beginning with अ or आ and short इ, उ and क्.		1	Reduplicative Perfect
कृ 6 P. 8 Even though कृ being followed by कृ (conjunct consonant) is like long कृ		2 = 2b	
उक्तं 2 U even though it is not monosyllabic		2b	
Roots of more than one syllable except उक्तं 2 U		1a	Periphrastic Perfect
Roots beginning with long ई, ऊ, कृ or short vowel followed by a conjunct consonant (except कृक्)		1b	
Roots beginning with ए and ओ		1c	
All derived roots such as those of the 10th conjugation, Causals, Desideratives, Frequentatives and Denominatives		2	THE PERFECT
Roots दृक्, अद्, कृस् and आत् 4 roots, even though they are monosyllabic		3	
Roots taking both reduplicative and periphrastic perfects उप् 1 P All 2 P विद् 13 जाय 18, दाया 19 All 3 P हु 2, नी 3 हो 4 and वृ 3 U 13 and 18 4 roots.		4a	
All 1 P. गुप्, धृप्, णप् Nos 118, 115, 116 and विष्णु 1 P 20, ण् 1 A 117 when it takes आय् Total 7 roots		4b	

The roots are reduplicated according to the rules regarding reduplication under the 3rd conjugation

Terminations

Parasmaipada			Atmanepada		
3	■	अनुक् उन्	ण	आवे	इरे
2	घ	अयुक् अ	मे	आवे	धे
1	ङ	व ष	ए	वहे	महे

अ, य, अ of Parasmaipada singulars, are alone strong, and all the balance terminations are weak

(1) Penultimate short vowel takes गुण before strong terminations

(2) Final vowel and penultimate अ take वृद्धि necessarily in the 3rd person singular and optionally in the 1st person singular Parasmaipada

(3) Before य (2 S Parasmaipada) final vowel takes गुण Penultimate अ is unchanged

The augment इ is admitted before a termination in the non-conjugational tenses and moods beginning with any consonant except अ. Hence इ can be admitted only before घ, व and म of the Parasmaipada and before से, ध्वे, वहे and महे in the Atmanepada.

The perfect tense is most generally used only in the 3rd person in narrative events of remote past. Hence the forms of the second and the first persons are not important. Therefore all the forms of the 3rd person, the 2nd singular, 2nd dual and the 1st dual were alone given, as the balance forms can be easily obtained

Rules regarding Perfect

Rule 1 Final अ of roots along with अ 3rd person singular termination becomes औ in Parasmaipada and drops the अ before vowel weak terminations and before the intermediate,

रा 2 P 21	ययौ	ययत्तु	ययु
	ययिष }	यययु	यय
	ययाष }		
	ययौ	ययित्	ययिम

Similar roots All 2 P मा, आ, दा, रा, बा, ला, मा, स्ता, वा, दा, प्रा, पा and ह्यर Nos 22 to 34 All 1 P वा, म्या, दा, ध्या, प्रा, दा Nos 126 to 131 All 3 P दा, दा, पा Nos 5 to 7 ज्ञा 9 U II 36

NB—दि 5 U. P II and मी 9 U P 35 have both ममी as 3rd person and first person singulars and ययिष-ययाष in 2nd sing but are different in the other persons and numbers (See below)

Roots ending in **ए, ऐ** and **ओ** substitute **अ** for them

Rule 2 Ending in **ए**

वे 1 P 146	दधी	दधतु	दधु
	दधिय }	दधयु	—
	दधाय }		
	—	दधिव	—

वे 1 U P 143

वधी	वधतु	वधु
वधिय }	वधयु	—
वधाय }		
—	वधिव	—

Rule 2a ending in **ऐ**

ले 1 P 147	जलौ	जलतु	जलु
	जलिय }	जलयु	जलिव
	जलाय }		

Similar म्ने, व्ये, शे भे, रुवे के, वे, वै and वै Nos 143 to 156

Rule 2b ending in **ओ**

सो 4 P 48	ससौ	ससतु	ससु
	ससिय }	ससयु	ससिव
	ससाय }		

Similar अलो 4 P छो, सो and दो Nos 46 47 and 49.

Rule 3 Roots ending in **इ** not preceded by any consonant lengthen their reduplicative **इ** before vowel weak terminations.

इ 2 P 35	इयाम	इयतु	इयु
	इयामिय }	इययु	इयिव
	इयेय }		

Rule 3a इ 1 P 134 Here the **इ** is not lengthened.

इयाम	इयतु	इयु
इयामिय }	इययु	इयिव
इयेय }		

Rule 3b. इ with अधि 2 A 18 (to study) substitutes **अ**

अधित्रणे अधित्रणते अधित्रणिरे । अधिवनिषे अधिव्रणाने । अधिव्रणिवहे ।

Rule 3c वि is optionally changed to फि after its reduplica-
tive syllable वि-5 U 9 }
" 6 }

- P. चिकाय } चिकयतुः } चिकयुः } चिकयिष-चिकेय } चिकयधुः }
 चिवाय } चिचयतुः } चिच्युः } चिचयिष-चिचेय } चिच्यतुः }
 चिक्रियव.
 चिच्यिद.
- A. चिकये } चिक्याते } चिकियरे } चिकिये } चिक्याथे }
 चिच्ये } चिच्याते } चिचियरे } चिचिये } चिच्याथे }
 चिक्रियवहे.
 चिच्यिदवहे.

Rule 3d. जि 1 P. 132 is changed to यि after its reduplicative syllable.

जिगाय जिग्यतुः जिग्युः । जिगयिष } जिग्यधुः । जिग्यिव.
 जिगेय }

Rule 3e. सि 5 U. 10, 9 U. 38 चि 6 P. 37.
 7, 12,

The final इ is changed to य् and not to ह्य् as in क्षि. (Rule 3 g)

P. सिवाय-सिष्यतुः सिष्युः । सिपयिष } सिष्यधुः । सिष्यिव
 सिपेय }

In Atmanepadi also सि becomes सिष् and not as in स्मि 1 A, (Rule 3 g.)

A. सिष्ये सिष्याते सिष्यिरे । सिष्यिषे-सिष्याथे : सिष्यिवहे.

चि 6 P. दिषाय दिष्यतुः दिष्युः । दिषयिष } दिष्यधुः । दिष्यिव.
 दिषेय }

Rule 3f. हि 5 P. 11 is changed to यि.

त्रिषाय त्रिष्यतुः त्रिष्युः । त्रिपयिष } त्रिष्यधुः । त्रिष्यिव.
 त्रिषेय }

Rule 3g. क्षि 1 P. 133, 9 P. 33, 6 P. 36. As इ is preceeded by a conjunct consonant, it is changed to ह्य्.

चिक्षाय चिक्षियतुः चिक्षियुः । चिक्षयिष } चिक्षियधुः । चिक्षियिव.
 चिक्षेय }

स्मि 1 A. 108 सिष्मिये, मिथ्यायाथे, सिष्मियिरे । सिष्मियिषे, सिष्मियाथे, सिष्मियिवहे ।

Rule 3h. क्षि 1 U. 82 } Here too the इ is changed to ह्य् but
 96 }

there is only one form in 2nd Sing. which is the only difference from सि.

शिषाय शिष्यतुः शिष्युः । शिष्ययिष शिष्ययुः । शिष्ययिषि.

Rule 3i. सि 5 U. 12 }
8 }.

P. मनी मित्ततुः मित्तुः । ममिष } मित्तयुः । मित्तयिष
ममाय }

A. मित्ते मित्ताते मित्तिरे, मित्तिषे, मित्ताये । मित्तयहे ।

In the Parasmaipadi the singulars of the 3rd person have forms like those of या 2 P. (Rule I) while in the duals and plurals the forms resemble those of सि 5 U. } (Rule 3d).
9 U. }

In the Atmanepadi all the forms resemble those of सि 5 U.A. }
9 " }

Rule 4. Roots ending in ई preceded by a simple consonant.

मी 1 U. 136 } ई is changed to इय् and नी becomes निन्त्य.
107 }

P. निनाय निन्त्यतुः निन्त्युः । निनायिष } निन्त्ययुः । निन्त्ययिष
निनेय }

A. निन्त्ये निन्त्याते निन्तिरे. निन्त्यिषे निन्त्याये । निन्त्यरहे.

Similar. की 2 P. 37.

विषाय विष्यतुः विष्युः । विषयिष } विष्ययुः । विष्ययिष.
विदेय }

Rule 4a. मी 9 U. 35 } This has the same forms as those of
13 }

सि 5 U. (See rule 3i) both in the Parasmaipadi and Atmanepadi:

Rule 5. की 9 P. 32. क् is optionally substituted for की.

किलाय } कित्ततुः कित्तुः । कित्तयिष } कित्तयुः । कित्तयिष }
कत्ती } कित्तिरे }
कत्तिषे }

कत्तिरहे } (See मी 9 U. Rule 4a.)
कत्ताये }

Rule 5a. Roots ending in long ई and preceded by a conjunct consonant. की 2 U. 27 } ई is changed to इय्.
9 }

P. चिकाय चिक्रियतुः चिक्रियुः । चिक्रियिष्य } चिक्रियथुः । चिक्रियिष्य
चिक्रेष्य }

A. चिक्रिये चिक्रियाते चिक्रियिरे । चिक्रियिषे चिक्रियाषे । चिक्रियिवहे.

Similar. All 9 P. श्री U. श्री U. श्री Nos 28 to 30. श्री 34.

9 U. A. श्री 10 श्री 11.

Rule 5b. दी 4 A. 23 inserts य् and becomes दिदीय्. There is reduplication. दिदीये दिदीयाते दिदीयिरे । दिदीयिषे दिदीयाषे दिदीयिवहे ।

Rule 5c. दे । A. 13 substitutes दिम्. There is no reduplication. दिम्ये दिम्याते दिम्यिरे । दिम्यिषे दिम्याषे । दिम्यिवहे ।

Rule 5d. प्याय् । A. 60 substitutes पी and then is like नी 1 U.A. पिप्ये पिप्याते पिप्यिरे । पिप्यिषे पिप्याषे । पिप्यिवहे ।

Rule 6. उ preceded by a simple consonant. सु 2 P. 1.

सुयाय सुयुवतुः सुयुवुः । सुयुविष्य सुयुवथुः । सुयुविष्य ।

Similar. All 2 P. सु, स्तु, क्षु, छु, इ Nos 2 to 6.

Rule 6a. सु 9 U. 39 } This differs from सु 2 P. (Rule 6)
14 }

leaving 2 forms in 2nd sing.

सुयाय सुयुवतुः सुयुवुः । सुयुविष्य } सुयुवथुः । सुयुविष्य
सुयोष्य }

A. सुयुवे सुयुवाते—सुयुविषे सुयुविवहे

Similar सु 5 U. 8 } सु 1 P. 13B } सु 3 P. 2, सु 5 P. 6.
4 } 2 P. 39 }

P. सुयाय सुयुवतुः सुयुवुः । सुयुविष्य } सुयुवथुः । सुयुविष्य.
सुयोष्य }

A. सुयुवे सुयुवाते सुयुविरे । सुयुविषे सुयुवाषे । सुयुविवहे.

Rule 7. उ after conjunct consonant, 2 P. 38 like सु 9 U. P. 39.

इयाय इयुवतुः इयुवुः । इयुविष्य } इयुवथुः । इयुविष्य ।
इयोष्य }

Rule 7a. स्तु 2 U. 41 }
12 }

P तुयाव तुष्टवत् तुष्टु । तुष्टोय तुष्टुवत् । तुष्टुव ।

A तुष्टवे तुष्टवाते तुष्टविरि । तुष्टवे तुष्टवाये । तुष्टवहे ।

Similarly छु 1 P 140 हु 1 P 141 झु 1 P 142

मुप्ताव मुष्टवत् मुष्टु । मुष्टोय मुष्टुवत् । मुष्टुव ।

इयाव इष्टवत् इष्टु । इष्टोय इष्टुवत् । इष्टुव ।

शुप्ताव शुष्टवत् शुष्टु । शुष्टोय शुष्टुवत् । शुष्टुव ।

Rule 8 भू 1 P, 84 takes व् and becomes भूव् before vowel terminations

P, बभूव बभूवत् बभूवु । बभूविय बभूवयु । बभूविव ।

Rarely A बभूवे बभूवाते बभूविरि । बभूविये-बभूवाये । बभूविवहे ।

Rule 8a धू 5 U 5 } 9 U 26 } Here ऊ is changed to उव् .
3 } 8 }

P दुपाव दुष्टवत् दुष्टु । दुष्टविय } दुष्टुवयु । दुष्टविव ।
दुष्टोय }

A दुष्टवे दुष्टवाते दुष्टविरि । दुष्टविये दुष्टवाये । दुष्टविवहे ।

Similar सू 2 A 11, 4 A 11, पू 1 A 99, पू 9 U A 1.

Rule 8b नू 6 P 3, धू 6 P 4, पू 9 U P 10

उपाव उपुवत् उपुवु । उपुविव । उपुविव

Rule 9 Roots ending in क preceded by a simple consonant.

क 8 U 8 } छ 1 P 60 घ 1 U 157 } च 1 U 158
9 } 122 } 121

P चकार चकत् चकृ । चकार्य only चकयु । चकव

F चके चकाते चकविरि । चकवे चकाये चकवहे । चकवहे

Rule 9a ग 1 U 159, गृ 6 A (P) 55 र 6 A 7, पू 6 A 6
123

P जहार जहत् जहृ । जहार्य जहयु । जहिव

ममार ममत् ममृ । ममार्य ममयु । ममिव

A जहे जहाते जहविरि

आदरे आदराते आदविरि

Rule 9b. वृ 5 U. 1, वृ 9 A. 6.

P. चवार : चवतुः चतुः । चवर्थ चवतुः । चवृव

A. चमे चमाते चमिरे । चवृपे चवाये । चवृवहे

Rule 9c. कृ with सम्.

P. संचस्कार-संचस्वरतुः-संचस्वरः । संचस्वरिय-संचस्वरयुः । संचस्वरिव.

A. संचस्करे संचस्करात्ते-संचस्वरिरे । संचस्वरिपे-संचस्कराये । संचस्वरिवहे.

Rule 10. Roots ending in ऋ preceded by a conjunct consonant. स्तु 5 U. 17 } Anit.
9 }

P. तस्त्वार-तस्त्वरतुः-तस्वरः । तस्वर्य तस्वरयुः । तस्वरिव.

A. तस्त्वरे-तस्त्वारते । तस्त्वरिपे तस्त्वरिद्धे-प्ये । तस्त्वरिवहे

Rule 10a. स्तु 1 P. We; 120, स्तु 1 P. 162.

सस्वार सस्वरतुः सस्वरिय } सस्वरयुः सस्वरिव
सस्वर्य }

सस्त्वार-सस्त्वरतुः-सस्वरः । सस्वर्य-सस्वरयुः । सस्वरिव.

Rule 11. कृ becomes कर् by गुण.

कृ 6 P. 19. चकार चकरतुः चकरः । चकरिय चवरिव.

स्तु 9 U. P. तस्त्वार तस्त्वरतुः तस्वरः । तस्वरिय तस्वरयुः । तस्वरिव
Sc; 7

A. 4. तस्त्वरे तस्त्वारते तस्त्वरिरे । तस्त्वरिपे तस्त्वारये । तस्त्वरिवहे

Rule 11 a. All 9 P. धृ 6, दृ 5. पू 3 P. 1.

शकार शकारतुः } शकारः } शकारिय शकारयुः } शकारिव }
शश्रुतुः } शश्रुः } शश्रुयुः } शश्रिव }

Rule 11 b. ग 6 P. 20.

जगार } जगारतुः } जगरः } जगरिय }
जगल } जगलतुः } जगलुः } जगलिय }

Rule 12. ज between 2 simple consonants is changed to ए and the reduplicative syllable is dropped before the weak terminations of the Perfect and before य when it takes इ. The following roots have 2 forms in 2 sing. i.e., पलि वेद्.

पल् 1 U. P. 172.

पपाच पेचतुः पेचुः । पेचिथ } पेचयुः पेचन्, पपाच } पेचिन पेचिग,
पपचय } पपच }

Similarly सङ् 5 P. 16 } सङ् 1 P. 165 }
4 U. 34 } 6 P. 33 }

सद् 1 P. 164 } सद् 1 P. 172 }
6 P. 34 } 4 A. 17 }

रप् 1 U. 173 } All 1 P. नम् 187, यम् 186, बह् 174 ; नम् 4 P. 45,
130 }

नद् 4 U. 62 }
61 }

सन् 8 U. A. 1. All 1 A. रम्, लम्, रम्, Nos. 130, 133, 132.

All 1 A. दप्, यप्, षप्, फन् Nos. 20 to 23. सद् 32.

All 4 A पद् 18, मन् 16 and मन् 8 A. 2.

Rule 12 a. Roots having only one form in 2 S. (पलि. वेद्).

रद् 1 P. 7.

राद् रैदतुः रैदुः । रैदिथ only रैदयुः रैद । राद् } रैदिथ रैदिम.
रद }

Similar. All 1 P. पत् 23, जप् 6, बर् 20, फद् (विशरणे) 18, तद्
8 U. P. 1.

All 4 P. यस् 26, शम् 29, मद् 33.

All 1 P. नद् 8, लप् 12, षद् 10, पद् 11. नद् 7, नम् 75, आवम्
76, बज् 21.

Rule 13. Exception to rule 12. In the following roots the
थ is not changed to ए.

गद् 1 P. 1.

जगाद् जगदतुः जगदुः । जगदिथ जगदयुः जगद् । जगाद् } जगदिथ जगदिम.
जगद् }

Similar. All 1 P. ध्व 5, हस् 24, यम् 25.

पद् 1 A. 3. दददे दददाते दददिरे । दददिषे दददाथे दददिष्ये ।

दददे-दददिरे-महे ॥

Rule 14. जृ, फल्, भन्, लप् and राप् (हितायाम्). Though
these do not satisfy the conditions of Rule 12. they drop the re-
duplicative syllable and change the अ or या to ए necessarily.

तृ 1 P. 85. ततर रेखुः तेरुः । तेरिष तेरधुः तेर । ततार } तेरिब-तेरिष.
ततर }

फल 1 P. 18. to bear fruit फफाल फेलतुः फेलुः । फेलिष²³ फेलिब^{1.D.}

राष्. अपरराष अपरेषतुः अपरेषुः । अपरेषिष-अपरेषधुः । अपरेषिब.

भञ् 1 U. A. 64. मेजे मेजाये मेजिरे । मेजिषे मेजाये । मेजिबहे (for
भञ् 1 U. P. See rule 14 a).

त्पृ 1 A. W. 101. त्पे त्पेपाते त्पेपिरे । for other forms. See Rule
19 item 8.

Rule 14 a. In भञ् 1 U. P, 176 in the Anit form in 2 s. there
is no dropping of the reduplicative syllable and change to ए.

बभाज भेजतुः भेलुः । भेजिष - भेजधुः भेज । भेजिब.

बभक्ष्य (Anit form).

Rule 15. The following roots undergo the above changes
optionally.

जृ ध्रम् क्षम् कण् राज् ल्यम् खन भ्राञ् भ्राश् भ्लाश् = 10 roots.

जृ 4 P. 23. जजार जजरतुः } जजरुः } जजरिष } जजरधुः }
जेरतुः } जेरुः } जेरिष } जेरधुः }
जजार } जजरिब } जजरिष }
जजर } जेरिब } जेरिष }

In जृ there is no dropping of the reduplicative syllable and
change to ए in 3 s. and 1 s. This is the difference from भ्राञ्,
भ्राश्, भ्लाश् (See Rule 15 a).

राज् 1 U. 26 } रराज रराजतुः } रराजुः } रराजिष }
50 } रेरजतुः } रेरुः } रेरिष }
रराजधुः } रराजिब }
रेरधुः } रेरिष }

ध्रम् 1 P. 79 } ध्रध्राम ध्रध्रमतुः } ध्रध्रमुः } ध्रध्रमिष }
4 P. 27 } ध्रध्रमतुः } ध्रध्रमुः } ध्रध्रमिष }
ध्रध्रमधुः } ध्रध्रमिब }
ध्रध्रमिष }

क्वप् 4 P. 25. क्वप्ताम् क्वप्तामधुः } क्वप्तामः } क्वप्तामिष }
क्वप्तामधुः } क्वप्तामिब }
क्वप्तामिष }

पङ् 1 P. 15. पफण पफणतुः } पफसुः } पफणिष }
 फेणतुः } फेसुः } फेणिष }
 पफणयुः } पफणित }
 फेणयुः } फेणित }

स्यप् 1 P. सस्याम सस्यमतुः } सस्यसुः } सस्यमिष }
 स्येमतुः } स्येसुः } स्येमिष }
 सस्यमयुः } सस्यमित }
 स्येमयुः } स्येमित }

स्यत् 1 P. 16. सस्वान सस्वनतुः } सस्वसुः } सस्वनिष }
 स्वेनतुः } स्वेसुः } स्वेनिष }
 सस्वनयुः } सस्वनिष }
 स्वेनयुः } स्वेनिष }

Rule 15 a. In आञ् प्राञ् भ्राञ् All 1 A. एञ् 1 U. A. 50 the change is throughout.

प्राञ् 1 A. 49. पभ्राजे } बभ्राजाते } बभ्राजिरे }
 भ्रजे } भ्रजाते } भ्रजिरे }
 बभ्राजिये } बभ्राजाये } बभ्राजिवहे }
 भ्रजिये } भ्रजाये } भ्रजिवहे }

Similar. प्राञ्, भ्राञ् and एञ्.

Rule 16. अ preceded by a conjunct consonant is not changed to ए.

स्यञ् 1 P. 177. सस्याज सस्यजतुः सस्यजसुः । सस्यजिष । सस्यजयुः । सस्यजिवहे ।
 सस्यजस्य

Rule 16 a. अ followed by a conjunct consonant also is not changed to ए.

बन्ध् 9 P. 40. बबन्ध बबन्धतुः बबन्धसुः । बबन्धिय } बबन्धयुः । बबन्धिवहे ।
 बबन्ध

रप् 1 U. 184 } ररज ररजतुः ररजसुः । ररजिय } ररजिवहे ।
 129 } ररजस्य }

रप् 4 U. 63. ररजे ररजिये ररजिवहे ।
 15

Rule 16 b. अ between a conjunct consonant is not changed to ए.

स्कन्द 1 P. 185. चस्कन्द चस्कन्दतुः चस्कन्दुः । चस्कन्दिषु }
चस्कन्त्य

चस्कन्दयुः । चस्कन्दिब.

Rule 17. गम् 1 P 187, हन् 2 P. 49, जन् 4 A. 8, खन् 1 U. 17
31

and घत् 1 P. 171 drop the Penultimate थ and become ग्म् ङ्ग् ह्ग् ख्ग्
and घ्ग् respectively before vowel weak terminations.

जगाम जग्मतुः जग्मुः । जगमिषु } जग्मयुः । जगमिब
जगन्त्य

जयाम जग्मतुः जग्मुः । जयमिषु } जग्मयुः । जयमिब
जयन्त्य

जते जज्ञाते जज्ञिरे । जज्ञिषे जज्ञाये । जज्ञिरहे

चरान् चरन्तुः चरन्तुः । चरन्तिषु चरन्तुः । चरन्तिब.
only

चरन्ते चरन्ताते चरन्तिरे । चरन्तिषे चरन्ताये । चरन्तिरहे

Rule 18. Roots begining with अ and ending in a conjunct
consonant, insert न् after the reduplicating syllable.

अच् 1 U. P. 172. आनच् आनचतुः आनचुः । आनचिषु आनचयुः ।

आनचिब.

अद् 1 P. 71. आनर्द आनर्दतुः आनर्दुः । आनर्दिषु आनर्दयुः । आनर्दिब.

अङ् 7 P. Wei 8. आनञ् See Rule 19 item 32 for other forms

अश् 1 P. Wei 128. आनक्ष do item 1.

अह् 1 A. 18. आनहे आनहाने आनहिरे । आनहिषे आनहाये । आनहिषे

अर्च् 1 U. 19. आनर्चे etc.

Rule 18 a. The following roots begining with ऋ also insert न्.

ऋच् 6 P. 21. आनर्चुः आनर्चतुः आनर्चुः । आनर्चिषु आनर्चयुः

आनर्चिब.

ऋ 8 U. P. 5. आनर्ण आनर्णतुः आनर्णुः । आनर्णिषु आनर्णयुः । आनर्णिब

In ऋ there is न् only in the singulars i.e. before strong
terminations.

A. 6 आनर्णे आनर्णने आनर्णिरे । आनर्णिषे आनर्णनाये । आनर्णिरहे.

ऋ 4 P. 16 आनर्षे आनर्षतुः आनर्षुः । आनर्षिषु आनर्षयुः ।

5 P. 2

शब्द 1 A 72 becomes Parasmaipada in non-conjugational tenses when हेतु is not taken अनर्त etc (See Rule 31 Item 6)

Rule 18 b The following roots beginning with अ (आप् alone begins with अ) and ending in a single consonant do not insert न्.

All 1 P अद्, अल्, अक्, अत् Nos 67 to 70

आट् आटतु आट् । आटिथ आटथु । आटिथ

अद् 2 P 48 आद } etc See Rule 25 item No 5
अपास }

अन् 2 P 8 आन आनतु आनु । आनिथ आनिथ

अस् 4 P 24 आस आसतु आसु । आसिथ आसिथ

अश् 9 P 12 आस आसतु आसु । आसिथ आसिथ

आप् 5 P 51 आप आपतु आपु । आपिथ आपिथ

Rule 19 Wet roots ending in a consonant

N B —The terminations थ्, व् and न् in the Parasmaipada and वहे, महे, से and ध्वे in the Atmanepada are alone capable of admitting इ in the Perfect

All 1 P

1 अन् 125 आनस आनसतु आनसु ।

आनसिथ } आनसथु । आनसिथ }
आनस } आनसव }

2 सिप् 119 सिपेथ सिपिथत् सिपिथ ।

सिपेथिथ } सिपिथथु सिपिथिथ }
सिपिथ } सिपिथव }

3 मृन् 121 ममार्त्त ममार्त्ततु } ममार्त्तु }
ममृत्तु } ममृत्तु }

ममार्त्तिथ } ममार्त्तथु } ममार्त्तिव }
ममार्त्तिथ } ममृत्तु } ममृत्तिथ } 3 forms
ममृत्तव }

4, जुह् U 122 जुगृह जुगृहतु जुगृह ।

जुगृहिथ } जुगृहथु जुगृहिथ }
जुगृह } जुगृहव }

long ऊ only in the singulars

5 लप् 123 See तप् below and substitute ल् for त्

6 तप् 124 ततस ततसतु ततसु ।

ततसिथ } ततसथु ततसिथ }
ततस } ततसव }

All 1 A.

7 कल् 100 चकल्ये चकल्यते चकल्यिरे ।

चकल्यिषे } चकल्यते चकल्यिबहे }
चकल्यसे }
चकल्यबहे }

8 कल् 101 क्ये क्यते क्यिरे । क्यिषे } क्यते क्यिबहे }

क्यसे }
क्यबहे }

9 कल् 102 कलमे कल्यते कल्यिरे ।

कल्यिषे } कल्यते कल्यिबहे }
कल्यसे }
कल्यबहे }

[Note —य् for म् in 1 d Anṭ form roots ending in म् change it to न् when followed by म् or व्]

10, कल् 103 जगृहे जगृहाते जगृहिरे । जगृहिषे } जगृहाते जगृहिबहे }

जगृहसे }
जगृहबहे }

11. कल् 104 जगृहे जगृहाते जगृहिरे ।

जगृहिषे } जगृहाते जगृहिबहे }
जगृहसे }
जगृहबहे }

(no long ऊ in the Atmanepadi)

12 कल् 105 जगाहे जगाहाते जगाहिरे ।

जगाहिषे } जगाहाते जगाहिबहे }
जगाहसे }
जगाहबहे }

13 कल् 106 सस्यन्दे सस्यन्दाते सस्यन्दिरे ।

सस्यन्दिषे } सस्यन्दाते सस्यन्दिबहे }
सस्यन्दसे }
सस्यन्दबहे }

14 कल् 2 P 20 see item No 3 for forms.

All 4 P.

15 कल् 30 कुरोह कुरोह्य कुरोह्य । कुरोह्यिषे } कुरोह्य कुरोह्यिबहे }

कुरोहसे }
कुरोहबहे }

The final ह् of कुह् कुह् स्निह् and स्निह् is changed to ए or इ

16 कल् 37 कुरोह कुरोह्य कुरोह्य । कुरोह्यिषे } कुरोह्य कुरोह्यिबहे }

कुरोहसे }
कुरोहबहे }

17. स्निह् 38 सिन्नेह 3 S सिन्नेह्य । सिन्नेह्यिषे } सिन्नेह्य सिन्नेह्यिबहे }

सिन्नेहसे }
सिन्नेहबहे }

18. लृट् 39. सुप्पोह सुप्पोहिय } Rest like स्निह
सुप्पोह
सुप्पोमय }
19. लृट् 40. तत्पि तत्पितुः तत्पुः ।
तत्पिय } तत्पुः तत्पिव }
तत्प्य } तत्प्य }
20. लृट् 41. like लृट् putting ह for त्.
21. क्तिट् 42. चिह्नेद चिह्नेदतुः चिह्नेतुः ।
चिह्नेदिय } चिह्नेदपुः चिह्नेदिव }
चिह्नेत्य }
22. क्षप् 44. चक्षाम चक्षमतुः चक्षपुः ।
चक्षमिय } चक्षमपुः चक्षमिव }
चक्षन्त्य }
- See remarks against item 9 above.
23. रक्ष् 43. ररन्ध ररन्धतुः ररन्धुः ।
ररन्धिय } ररन्धपुः ररन्धिव } ररन्धिम }

नृ is inserted before vowel terminations. Of the 3 consonantal terminations द, ण and न, द is capable of admitting ह. Hence द and न are the only 2 consonantal terminations capable of being changed to ए.

24. नक्ष् 45. ननाक्ष नेशतुः नेशुः । नेशिय } नेशपुः नेशिव, }
ननेष्ट }

According to rule 12, the अ of नक्ष् is changed to ए and the reduplicative syllable is dropped before weak terminations; नृ is inserted in the 2nd singular Anit form. Hence ननेष्ट.

25. अक्ष् 5 A. 9. आनक्षे आनक्षते आनक्षिरे ।
आनक्षिपे } आनक्षाथे आनक्षिवहे }
आनक्षे }

All 6 P.

26. वृट् 25 } like लृट् No. 28 below.
वृट् 26 }
28. लृट् 27. ततई ततईतुः ततईपुः । ततईय } ततईपुः ततईव }
ततई }

29. तृह् 28. तर्ह् तर्ह्यतुः तर्ह्युः । तर्ह्यिष्य } तर्ह्युः तर्ह्यिष्य }
 तर्ह्युः तर्ह्युः }
 30. स्तृह् 29. तस्तर्ह् तस्तर्ह्यतुः तस्तर्ह्युः । तस्तर्ह्यिष्य } तस्तर्ह्युः तस्तर्ह्यिष्य }
 तस्तर्ह्युः तस्तर्ह्युः }
 31. मर्ह् 30. वमर्ह्य वमर्ह्यतुः वमर्ह्युः । वमर्ह्यिष्य } वमर्ह्युः वमर्ह्यिष्य }
 वमर्ह्युः वमर्ह्युः }

All 7 P.

32. अञ् 8 आनञ् आनञ्यतुः आनञ्युः

आनञ्यिष्य } आनञ्युः आनञ्यिष्य }
 आनञ्युः आनञ्युः }

33. तञ् 9. ततञ् ततञ्यतुः ततञ्युः ।

ततञ्यिष्य } ततञ्युः ततञ्यिष्य }
 ततञ्युः ततञ्युः }

34. तञ् 10 like 'तञ्' above.

35. युप् 1 P. See Rule 31. Periphrastic Perfect item 1.

36. निष्कुप् 9 P. 24.

निष्कुकोप निष्कुक्पतुः निष्कुक्पुः ।

निष्कुकोपिष्य } निष्कुक्पुः निष्कुक्पिष्य }
 निष्कुकोपुः निष्कुकोपुः }

37. क्लिप् 9 P. 25. चिक्लिप् चिक्लिष्यतुः ।

चिक्लिष्यिष्य } चिक्लिष्युः चिक्लिष्यिष्य }
 चिक्लिष्युः चिक्लिष्युः }

Rule 19 a. Wet roots ending in vowels.

1. स्तृ 1 P. 120 See Rule 10 a above.

2. सू 2 A. 11 } सुषुवे सुषुवाते सुषुविरे । सुषुविषे सुषुवाधे सुषुविबधे
 4 A. 11 }

(स्यदिनियमाभित्यमिद्)

4. धृ 5 U. 5 }
 5. " 3 } See Rule 8 a forms.
 6. " 9 U. 26 }
 7. " 28 }

Rule 20. Roots with penultimate इ, उ, ऋ take युष् before
 धय and व.

सिप् 1 P. (Set) 87.

सिपेय सिपिषतु सिपितु । सिपेयिष सिपिषतु सिपिषिव ॥
मुन् 7 P. 11

बुभोच बुभुजतु बुभुज । बुभोजिष बुभुजतु बुभुजिव ॥
मुन् 7 A 4

उमुजे उमुजाते उमुजिरे । उमुजिषे उमुजाये उमुजिवहे
कृ 1 P. 169, 6 U. 44

P चर्च चर्चतु चर्चु । चर्चयिष चर्चतु चर्चिव ॥

A चर्चये चर्चयाते चर्चयिरे । चर्चयिषे चर्चयाये चर्चयिवहे ।

Rule 21 ऊर् एर् उर् एर् ऊर् एर् नू घू do not take गुण before थ
but take गुण only before the अ of the 3rd and 1st singulars

ऊर् 6 P 9

बुनोड बुनूडतु बुनूड । बुनूडिष बुनूडतु बुनूडिव ।
एर् 6 P 12

पुस्फोर पुस्फुर्तु पुस्फुर् । पुस्फुरिष पुस्फुर्तु पुस्फुरिव ।
नू 6 P 3 तुनाय तुनुवतु तुनुविष²⁸

Rule 22 9 P भन् 18 प्रन् 17 and दन् 5 P. 4 drop their
nasal optionally before the weak terminations and drop the
reduplicative syllable and change to ए.

शधन्	शधन्तु	शधन्तु	शधन्विष	शधन्तु	शधन्विष
धेय	धेयतु	धेयु	धेयिष	धेयतु	धेयिव
जधन्	जधन्तु	जधन्तु	जधन्विष	जधन्तु	जधन्विष
धेय	धेयतु	धेयु	धेयिष	धेयतु	धेयिव
दधन्	दधन्तु	दधन्तु	दधन्विष	दधन्तु	दधन्विष
देय	देयतु	देयु	देयिष	देयतु	देयिव

Rule 22 a सन् 1 A only drops the nasal optionally before
the weak terminations but does not change to ए

सस्वजे सस्वजाते सस्वजिरे सस्वजिषे सस्वजाये सस्वजिवहे

सस्वजे सस्वजाते सस्वजिरे सस्वजिषे सस्वजाये सस्वजिवहे

This has two forms throughout including 3rd singular

Rule 23 कर्ण 2 U P. 7 even though a root of 2 syllables,
takes reduplicative perfect The vowel is optionally not ²⁹guated

Hence the bases are (1) कर्णुन् no गुण but जर्णु
(2) कर्णिव गुण

F. कर्णुनाव. कर्णुनवतुः कर्णुनवुः । कर्णुनविष } कर्णुनवधुः कर्णुनविरे
कर्णुनविष }

A. कर्णुनवे कर्णुनवाते कर्णुनविरे : कर्णुनविषे कर्णुनवाधे कर्णुनविबहे

Rule 24. Roots taking संप्रसारण.

All 2 P.

1. स्वर 42. सुप्ताय सुपुपतुः सुपुपुः । सुप्तापिष } सुपुपधुः सुपुपिव
सुप्ताप्य }

(भारद्वाजनियमात्, यलि भेद)

2. वच् 43. उवाच ऊचतुः ऊचुः । उवचिष } ऊचधुः ऊचिव
उवक्षथ }

All 1 P.

3. वद् 80. उवाद ऊदतुः ऊदुः । उवदिष } ऊदधुः ऊदिव
only }

4. वल् 180. उवास ऊषतुः ऊषुः । उवसिष } ऊषधुः ऊषिव
उवक्षथ }

All 1 U.

5. वप् 179. उवाप ऊपतुः ऊपुः । उवपिष } ऊपधुः ऊपिव
उवप्य }

126. ऊपे ऊपाते ऊपिरे । ऊपिषे ऊपाधे ऊपिवहे

6. यज् 178. इयाज ईजतुः ईजुः । इयजिष } ईजधुः ईजिव
इयक्ष }

125. ईजे ईजाधे ईजिरे । ईजिषे ईजाधे ईजिवहे

7. वह् 181. उवाह ऊहतुः ऊहुः । उवहिष } ऊहधुः ऊहिव
उवक्षेद }

The preceeding अ is changed to ओ in उवोद.

वह् 127. - ऊहे ऊहाते ऊहिरे । ऊहिषे ऊहाधे ऊहिवहे

8. वल् 2 P. 12. उवास ऊषतुः ऊषुः । उवशिष only

ऊषधुः ऊषिव.

9. व्यच् 4 P. 61. विव्याष विविषतुः विविषुः ।

विव्यधिष } विविषधुः विविषिव
विव्यक्ष }

10. व्यच् 6 P. 23. विव्याच विविचतुः विविचुः ।

विव्यचिष विविचधुः विविचिव

11. प्र० 9 U. 13. जगद् जगद्गुः जगद्गुः । जगद्गुः जगद्गुः जगद्गुः
A. 7. जगद्गुः जगद्गुः जगद्गुः । जगद्गुः जगद्गुः जगद्गुः
12. व्ये 1 U. 144. The ending ए of व्ये does not change to भा
" 116

'न व्यो लिङि' । Hence it becomes विभ्यत् before strong terminations and विदी and finally to विभ्य् by change of इ to य् before weak terminations.

P. विभ्याय विभ्यतुः विभ्युः । विभ्यविष विभ्यषुः विभ्यि

"इत्यतिस्यपतीनाम्" इ is necessarily admitted in अद्, अ and व्ये ॥

A. विभ्ये विभ्याते विभ्यिरे । विभ्यिरे विभ्याथे विभ्यिरे

13. हे 1 U. 145. हे is changed to हु by सप्रसारण. Hence the
117

base is जुह्व् before strong and जुह्व् before weak terminations

P. जुहाय जुह्वतुः जुह्वुः । जुह्विष जुह्वषुः जुह्वि
जुह्वेथ

A. जुह्वे जुह्वाते जुह्विरे । जुह्विरे जुह्वाते जुह्विरे

Rule 24 a 14 वे 1 U. 143 } वय् is optionally substituted for
115 }

वे and वय् becomes उवय् before strong and क्व् or क् before weak terminations, वय् is Set and admit ॥ necessarily before य.

P. उवाय उवयतुः } उवयुः } उवयिष उवयषुः } क्विपि }
उवयुः } उवयुः } only क्वायुः } क्विपि }

वे regular. (वयादेशाभावात्) Final ए is changed to भा and भा becomes औ.

ववौ ववतुः ववुः । ववयिष ववयषुः ववयि
ववाय

A- ऊये ऊयाते ऊयिरे ऊयिरे ऊयाथे ऊयिरे
ऊये ऊयाते ऊयिरे ऊयिरे ऊयाथे ऊयिरे
ववे ववाते वविरे वविरे ववाथि वविरे } Three forms

Rule 24 b. 15 व्या 9 P. 37. व्या is changed to वि by सप्रसारण.

विज्यी विज्यतुः विज्युः । विज्यिष विज्यषुः विज्यि
विज्याय

Rule 24 c. 16 सि 1 P 83.

(1) सि takes संज्ञाकरण optionally and becomes सु. The bases are सुप् before strong and सुप् before weak terminations.

सुप्पाव सुप्पाव सुप्पाव । सुप्पाव सुप्पाव सुप्पाव

(2) When there is no संज्ञाकरण the bases are सिध् before strong सि taking गुण and then changing to ध् and सिध् before weak terminations ह being changed to ह्.

सिध्पाव सिध्पाव सिध्पाव । सिध्पाव सिध्पाव सिध्पाव

Rule 24 d स्वप् 1 A. and सुप् 1 A 185 take संज्ञाकरण in the reduplicative syllable only both before the strong and the weak terminations

17. सिध्पावे सिध्पावे सिध्पावे । सिध्पावे सिध्पावे सिध्पावे

18. सिध्पावे सिध्पावे सिध्पावे । सिध्पावे सिध्पावे सिध्पावे

Rule 24 e There is no संज्ञाकरण in प्रप्, अप् and मप्.

All 6 P.

19 प्रप् 54 अप् 54 मप् 54

प्रप् 54 अप् 54 मप् 54

Rule 25 Defective roots taking substitutes

1 अद् 2 P 14 substitutes भू in the non conjugational tenses 'भस्तेर्भू' । But it has regular forms in the Perfect, when it is used as an auxiliary verb in the Periphrastic perfect

अद् Auxiliary verb

P आस आसतु आसु । आसिष आसयु आसिष

A आसे आसाते आसिरे । आसिषे आसाये आसिषहे

2 Substitute भू of अद् takes र् and becomes भूर् before vowel terminations 'भुवो भुर् उह्विष्ये' ।

For forms in P and A see Rule 8

3 हू 2 U. substitutes वच् in the non conjugational tenses, Passive, Causal and Desiderative For forms see Rule 24 item 2.

4 चप् 2 A 19 substitutes क्त्वा U or क्त्वा U optionally in the perfect and necessarily in the other non conjugational tenses. There are 5 sets of forms as noted below

1 When there is no substitute चप् (s Atmanepadi

चक्षे चक्षते चक्षिरे । चक्षिषे चक्षसाये चक्षिषहे

2 When क्त्वा or क्त्वा is substituted, the substitute क्त्वा or क्त्वा is U Hence the Atmanepadi forms are as follows, —

चक्षे चक्षते चक्षिरे । चक्षिषे चक्षसाये चक्षिषहे

चक्षे चक्षते चक्षिरे । चक्षिषे चक्षसाये चक्षिषहे

The Parasmaipadi forms of क्त्वा and क्त्वा are noted below

चक्षौ चक्षतु चक्षु । चक्षिषु चक्षिषु
चक्षसाय

चक्षौ चक्षतु, चक्षु । चक्षिषु चक्षिषु
चक्षसाय

5 अद् 2 P 48 substitutes चत् optionally चत् becomes क्ष before vowel weak terminations See Rule 17 above,

आद आदतु आदु । आदिष आदयु आदिष

जपात जप्तु जपु । जपसिष जपयु जपिष

6 अञ् substitutes नी necessarily before non conjugational terminations and optionally before consonantal terminations beginning with any consonant except य, य, व and म are the only consonantal terminations अञ् is only Parasmaipadi The optional

forms of अञ् are only in 2s, 1d and 1 P. i.e., before य, व and प.
अञ् 1 P. 73.

विवाय	विव्यतुः	विव्युः	विवयिथ विवेथ आजिथ	}	विव्यथुः	विव्यिव आजिव	}	विव्यिम आजिम

Rule 26. Penultimate ऋ is optionally changed to ए before य and therefore सृञ् and दृञ् become optionally सृज् and दृज् in the 2nd singular. “विभाषा सृजिदृजोः”।

सृज् 6. P. 45. ससर्ज ससृजतुः ससृजुः । ससर्जिथ ससृजथुः ससृजिव
ससृज

दृज् 1 P. 163. ददृश ददृशतुः ददृशुः । ददृशिथ ददृशथुः ददृशिव
ददृष्ट

PERIPHRASTIC PERFECT.

To get the periphrastic perfect form आम् is added on to the root and the reduplicative perfect forms of अस् and भू i.e., आस आसतुः आसुः etc., and बभूव बभूवतुः बभूवुः etc. are added on to both Parasmaipadi and Atmanepadi roots. The Parasmaipadi reduplicative perfect forms of कृ i.e., चकार चकतुः चक्रुः etc., are added on to Parasmaipadi roots and the Atmanepadi reduplicative perfect forms of कृ i.e., चक्रे चकाते चक्रिरे etc. are added on to the Atmanepadi roots

Eg. मृ 3 U. P. विभराचकार विभरामास विभरावभूव

A. विभराचके विभरामास विभरावभूव

एप् 1 A. एषाचके एषामास एषावभूव

The Parasmaipadi reduplicative perfect forms आस and बभूव (of अस् and भू) are added on even though the root एप् is Atmanepadi.

Rule 27.	ईह् 1 A. 69 ईहा	}	चक्रे	आस	बभूव
	ऊह् 1 A. 70 ऊहा				
	ईष् 1 A. 87 ईशा				
	ईह् 2 A. 3 ईशा				
	ईष् 2 A. 4 ईशा				
	इह् 7 A. 1 इशा				

उञ् 1 P 111	उञ्जा	} चरर आस बभूव
ञ 9 P 1	अञ	
चकास् 2 P 17	चकासा	

Rule 28 The following roots are exceptions under the Reduplicative perfect

1 दृ 1 A	दृषा	} चके आस बभूव
2. अर् 1 A, 71.	अर्षा	
3. कास् 1 A	कासा	
4. आस् 2 A, 2	आसा	

Rule 29. दीप्ति 2 A and वेप्ति 2 A, and विद् 2 P. 13 do not take गुण

दीप्ति } वेप्ति }	चके आस बभूव	विदाचरर आस बभूव
----------------------	-------------	-----------------

Rule 30 Roots taking both the Reduplicative and the Periphrastic perfects

- (1) उप् 1 P उवोप ऊपतु ऊपु ।
उवोपिष ऊपसु ऊपिष
ओपाचरर आस बभूव
- (2) विद् 2 P 13 विवेद विविदतु विविदु ।
विवेदिय विविदसु विविदिर
विदाचरर - आस - बभूव ॥
- (3) ज्ञाप् 2 P. 18 ज्ञागार ज्ञागरतु ज्ञागार ।
ज्ञागारिय ज्ञागारसु - ज्ञागारिष
ज्ञागारचरर-आस बभूव ॥
- (4) दक्षि 2 P. 19 दक्षिद्री दक्षिदु दक्षिदु ।
दक्षिदिय } दक्षिदसु दक्षिदिर
दक्षिदिय }
दक्षिदचरर आस बभूव ॥
- (5) मी 3 P 3 मिमाव मिम्यतु मिम्यु ।
मिमिय } मिम्यसु मिम्यिर.
मिमिय }

मिमियचरर आस बभूव ॥

(6) ही 6 P. 4. जिहाय जिहियतुः जिहियु ।

जिहयिष्य } जिहियतुः जिहियिष्य
जिह्येय }

जिहयाचकार आस बभूव ॥

(7) हु 3 P. 2. जुहाव जुहुवतुः जुहुवु ।

जुहविष्य } जुहुवतुः जुहुविष्य
जुहोय }

। जुह्वाचकार आस बभूव ॥

(8) वृ 3 U. 13 } P. वमार वम्रतुः वम्रुः ।
8 }

वमर्ये वम्रतुः वम्रुः

विमराचकार आस बभूव ॥

A वम्रे वम्राते वम्रिरे । वम्रिरे वम्राये वम्रवहे.

Rule 31. गुप् धूप् पण् पन् and विच्छ् take आम् optionally.

1. गुप् W. 118. जुगोप जुगुपतुः जुगुपु ।

जुगोपिष्य } जुगुपतुः जुगुपिष्य
जुगोप्य }

गोपायाचकार आस बभूव ॥

2 धूप् 1 P. 115 दुधूप दुधूपतुः दुधूपुः ।

दुधूपिष्य दुधूपतुः दुधूपिष्य

धूपायाचकार आस बभूव ॥

3. पण् 22 without आम् A. पेणे पेणाते पेणिरे ।

पेणिवे पेणाये पेणिवहे

4. पन् 23 " " A Put न् for ण् in पण्.

पण् 1 P. 116 } with आम् पणायाचकार आस बभूव
पन् 1 P. 117 } पनायाचकार आस बभूव

5. विच्छ् 6 P. 22 विविच्छ विविच्छतुः विविच्छु ।

विविच्छिष्य विविच्छतुः विविच्छिष्य

विच्छायाचकार आस बभूव ॥

Rule 31 a ऋत् 1 A. 72 is Parasmaipadi when ॥ does not take ईत् and takes the Re-duplicative Perfect.

P. आनर्त् आनृत्तुः आनृत्तुः । आनर्त्तिष्य आनृत्तुषुः आनृत्तिष्य

कृत् is Atmanepadi when ईय् is taken and then it takes the Periphrastic Perfect. A कृतीयानके आस बभूव.

Rule III b. कम् is always Atmanepadi whether it takes अय् or not.

चक्रमे चक्रमाते चक्रमिरे । चक्रमिषे चक्रमाये चक्रमिवहे.
कामदाचके आस बभूव.

Rule 32 Roots forming bases like the Desiderative.

गृ 1 A. 75.	खुण्वा	} चके आस बभूव
तिज् 1 A 76	तितिक्षा	
मन् 1 A 80.	मोमासा	
किन् 1 U. P. 112	चिन्त्रिषा	} चक्रर } अस् बभूव
A 77		
दान् 1 U P. 113	दीदासा	
A 79		
शाम् 1 U. P 114	शीशासा	
A, 81		

ALPHABETICAL LIST OF ROOTS

1. अश् 1 P. W 125	33. ईश् 1 A. S 67	67. ऊद् 6 P. S 9
2. अङ् 1 A. S 18	34. ईद् 2 A. S 4	68. ऊप् 9 P. S 13
3. अञ् 1 P. S 81	35. ईर् 1 P. S 110	69. ऊप् 9 P. S 22
4. अज् 7 P. W 8	36. ईर् 2 A. S 5	70. निष्कृ 9 P. W 24
5. अद् 1 P. S 67	37. ईश् 2 A. S 3	71. कृ 6 A. S 1
6. अत् 1 P. S 70	38. ईप् 1 A. S 8	72. कृन् 1 P. S 51
7. अद् 2 P. A 48	39. ईद् 1 A. S 69	73. कृ 5 U.P. A 18
8. अर् 2 P. S 8	40. उञ् 1 P. S 111	74. कृ A. A 16
9. अय् 1 A. S 71	41. उय् 1 P. S 93	75. कृ 8 U.P. A 8
10. अच् 1 U.P. S 72	42. उज् 6 P. S 24	76. कृ A. A 9
11. अचु 1 U.A. S 19	43. ऊय् 1 A. S 65	77. कृम् 1 P. S 109
12. अञ् 1 P. S 73	44. ऊञ् 2 U.P. S 7	78. कृत् 6 P. S 17
13. अर्द् 1 P. S 71	45. ऊद् 1 A. S 70	79. कृत् 7 P. S 2
14. अर्द् 1 P. S 74	46. कृ 1 P. A 161	80. कृत् 4 P. S 19
15. अल् 1 U.P. S 68	47. कृ 3 P. A 11	81. कृत् 1 P. A 169
16. अय् 1 P. S 69	48. कृञ् 6 P. S 21	82. कृत् 6 U.P. A 44
17. अश् 5 A. W 2	49. कृण् 8 U.P. S 5	3. कृप् A. A 19
18. अश् 9 P. S 12	50. कृण् A. S 6	34. कृ 6 P. S 19
19. अर् 2 P. S 14	51. कृत् 1 A. S 72	85. कृ 9 U.P. S 1
20. अर् 4 P. S 24	52. कृप् 4 P. S 16	36. कृ A. S 3
21. आर् 5 P. A 15	53. कृप् 5 P. S 2	87. कृत् 1 A. W 100
22. आर् 2 A. S 2	54. कृ 9 P. S 1	98. कृत् 1 P. S 56
23. इ 1 P. A 134	55. एय् 1 A. S 66	89. कृ 1 P. A 153
24. इ 2 P. A 35	56. एय् 1 A. S 1	90. कृन् 1 A. S 62
25. इ 2 P. } A 36	57. एम् 1 A. S 73	91. कृद् 1 P. S 60
with अयि }	58. एम् 1 A. S 4	92. कृन् 1 A. S 7
26. इ 2 A. } A 18	59. एर् 1 P. S 45	93. कृम् 1 P. S 78
with अयि }	60. एर् 1 A. S 44	94. एर् 9 U.P. A 27
27. इय् 7 A. S 1	61. एर् 4 A. S 7	95. एर् A. A 9
28. इय् 6 P. S 2	62. इय् 1 U.P. S 112	96. एर् 1 P. S 48
29. इय् 4 P. S 7	63. इय् A. S 77	97. एर् 4 P. A 54
30. इय् 9 P. S 19	64. इ 1 A. A 109	98. इय् 1 P. A 167
31. ई 1 P. A 135	65. इय् 1 P. S 92	99. इय् 4 P. S 28
32. ई 4 A. A 24	66. इय् 6 P. S 9	100. इय् 4 P. W 42

101	क्रिन्द् 1UP S	61	138	खेल् 1P S	55	175	आचम् 1P.S	76
102	क्रिन्द् A S	14	139	ख्या 2P A	34	176	चर् 1P S	20
103	क्रिन् 4 A S	2	140	गद् 1P S	1	177	चर्चु 1P S	35
104	क्रिन् 9P W	25	141	गम् 1P A	187	178	चल् 1P S	21
105	कृण् 1P S	2	142	गर्तु 1P S	37	179	चि 5UP A	9
106	कम् 1 A W	102	143	गर्दे 1P S	33	180	चि A A	6
107	कम् 4P W	44	144	गर्व 1P S	34	181	चुम् 1P, S	63
108	क्षि 1P A	133	145	गर्ह 1 A S	36	182	चुत् 6P S	18
109	क्षि 6P A	36	146	गल् 1P S	21	183	चेल 1P S	57
110	क्षिन् 8UP S	4	147	माप् 1 A S	37	184	चेह 1 A S	55
111	क्षिण् A S	5	148	गार 1 A W	105	185	चु 1 A A	111
112	क्षिप् 4P A	60	149	गु 1 A A	110	186	चुर् 11P, S	101
113	क्षिप् 6UP A	39	150	गु 6P A	35	187	छिद् 7UP A	13
114	क्षिप् A A	12	151	गुर् 1P W	118	188	छिद् A, A	6
115	क्षिर् 1P S	90	152	गुर् 1 A S	75	189	छृद् 7UP S	7
116	क्षिच् 4P L	5	153	गुर् 1UP W	122	190	छो 4P A	46
117	क्षी 4 A A	25	154	गुद् A W	104	191	जर् 2P S	9
118	क्षी 9P A	33	155	गृद् 1 A W	103	192	जर् 4 A S	8
119	क्षीर् 1P S	49	156	गृ 6P S	20	193	जर् 1P S	6
120	क्षु 2P S	5	157	गृ 9P S	3	194	जम् 1 A S	17
121	क्षुद् 7UP A	16	158	गै 1P A	166	195	जल् 1P S	38
122	क्षृद् A A	8	159	घम् 9P S	17	196	जाण् 2P S	18
123	क्षृद् 4P A	68	160	घम् 1 A S	29	197	जि 1P S	132
124	क्षुम् 1 A S	91	161	ग्रह 9UP S	13	198	जीर् 1P S	46
125	क्षुम् 4P S	15	162	ग्रह A S	7	199	जुर् 6 A S	4
126	क्षुम् 9P, S	14	163	ग्लम् 1 A S	30	200	जुम् 1 A S	16
127	क्षे 1P A	150	164	ग्ले 1P A	147	201	जू 4P S	23
128	क्षु 2P S	4	165	घर् 1P A	171	202	जू 1P S	88
129	कमाण् 1 A S	63	166	गुर् 1P S	99	203	जू 9P S	4
130	क्सीण 1P S	50	167	घृण् 8UP S	7	204	ज्ञा 9UP A	36
131	क्विन्द् A S	88	168	घृण् A S	8	205	ज्ञा A A	15
132	क्वन् 1UP S	17	169	घृ 1P S	104	206	ज्या 9P A	37
133	क्वन् A, S	31	170	घा 1P A	131	207	ज्वर् 1P S	30
134	क्वाद् 1P S	41	171	क्वाम् 2P S	17	208	ज्वल् 1P S	31
135	क्विद् 6P A	90	172	क्व 2 A S	19	209	की 1 A S	97
136	क्विद् 4 A A	19	173	चण्द् 1 A S	12	210	की 4 A S	5
137	क्विद् A A	7	174	चम् 1P S	75			

211. तन् 1 P. S 39	244. त्व 1 A. S 33	280. दे 1 P. A 155
to conceal	245. दंश् 1 P. A 182	281. दो 4 P. A 49
212. तन् 1 P. W 124	246. दन् 1 A. S 2	282. दु 2 P. A 38
to pave	247. दद् 1 A. S 3	283. दुत् 1 A. S 85
213. तन् 7 P. W 9	248. दप् 1 A. S 20	284. दा 2 P. A 24
214. तन् 7 P. W 10	249. दम् 5 P. S 4	285. दु 1 P. A 141
215. तन् 1 A. S 13	250. दम् 4 P. S 30	286. दुद् 4 P. W 36
216. तन् 8 U.A.S 1	251. दग्नि 2 P. S 19	287. द्वि 2 U.P.A 47
217. तन् 8 U.A.S 1	252. दह 1 P. A 174	288. द्वि A. A 17
218. तप् 1 P. A 172	253. दा 1 P. A 128	289. धा 3 U.P. A 7
219. तप् 4 A. A 17	254. दा 2 P. A 31	290. धा A. A 2
220. तम् 4 P. S 31	255. दा 3 U.P. A 6	291. धाप् 1 U.P.S 43
221. तर्ज 1 P. S 36	256. दा A. A 1	292. धाप् A. S 46
222. तिन् 1 A. S 76	257. दान् 1 U.P.S 113	293. धि 0 P. A 37
to endure	258. दान् A. S 79	294. धिन् 1 P. S 103
223. तिम 1 A. S 74	259. दान् 1 U.A.S 45	295. धु 5 U.P. A 6
to whet	260. दिव 4 P. S 1	296. धु A. A 5
224. दु 2 P. A 40	261. दिम् 6 U.P.A 40	297. धू 1 U.A.S 98
225. दुद् 6 U.P.A 31	262. दिन् A. A 13	298. धू 6 P. S 4
226. दुद् A. A 10	263. दिद् 2 U.P.A 45	299. धू 5 U.P. W 5
227. दुद् 4 P. A 52	264. दिद् A. A 15	300. धू A. W 3
228. दुग् 8 U.P.S 6	265. दी 4 A. A 23	301. धू 9 U.P. W 26
229. दुग् A. S 7	266. दीम् 1 A. S 53	302. धू A. W 8
230. दुद् 7 U.P.S 6	267. दीर् 4 A. S 9	303. धूर् 1 P. S 115
231. दुद् A. S 2	268. दु 1 P. A 139	304. धू 1 U.P. A 158
232. दुद् 4 P. W 49	269. दु 5 P. A 7	305. धू A. A 121
233. दुद् 6 P. S 15	270. दुर् 4 P. A 53	306. धू 6 A. A 6
234. दुद् 4 P. S 18	271. दुद् 2 U.P.A 44	307. धूर् 1 P. S 107
235. दुद् 6 P. W 27	272. दुद् A. A 14	308. धूर् 5 P. S 3
236. दुद् 5 P. W 29	273. दु 4 A. S 6	309. धे 1 P. A 146
237. दु 1 P. S 85	274. र 6 A. A 7	310. ध्या 1 P. A 129
238. दन् 1 P. A 177	with आ	311. ध्ये 1 P. A 149
239. दन् 1 A. W 101	275. र् 4 P. W 41	312. ध्यान् 1 A. S 23
240. दन् 4 P. S 25	276. र् 1 P. A 163	313. ध्यर् 1 P. S 5
241. दन् 6 P. S 13	277. दु 2 P. S 5	314. नद् 1 P. S 9
242. दे 1 A. A 115	278. दे 1 A. A 113	315. नद् 1 P. S 8
243. लन् 1 P. W 123	279. देर् 1 A. S 56	316. नद् 1 P. S 59

317. नम् 1 P. A	188	352. पूम् 1 A. S	61	388. भम् 1 P. S	4
318. नद् 1 P. B	32	353. पू 4 A. B	10	389. भा 2 P. A	22
319. नम् 4 P. W	45	354. पु 3 P. A	12	390. भा 1 A. S	40
320. नद् 4 U.P. A	62	355. पु 6 A. A	18	391. भा 1 A. S	39
321. नद् A. A	21	(with व्या)		392. बिम् 1 A. B	52
322. निम् 3 U.P. A	8	356. पुच् 2 A. S	9	393. बिद् 7 U.P. A	12
323. निम् A. A	5	357. पुच् 7 P. S	3	394. बिद् A. A	11
324. निम् 1 P. S	58	358. पु 3 P. S	1	395. भी 3 P. A	3
325. भी 1 U.P. A	136	359. पु 9 P. S	8	396. भुम् 6 P. A	38
326. भी A. A	107	360. व्याम् 1 A. S	60	397. भुम् 7 P. A	18
327. भु 2 P. B	2	361. व्ये 1 A. A	119	to protect	
328. भुद् 6 U.P. A	32	362. प्रच्छ 6 P. A	54	398. भुम् 7 A. A	4
329. भुद् A. A	11	363. प्रा 2 P. A	32	to eat	
330. भू 6 P. S	3	364. प्री 4 A. A	28	399. भू 1 P. S	84
331. छम् 4 P. S	35	365. प्री 9 U.P. A	28	400. भू 1 P. S	53
332. पच् 1 U.P. A	175	366. प्री A. A	10	401. भू 1 U.P. A	157
333. पद् 1 P. S	10	367. भुम् 1 P. S	98	402. भू A. A	122
334. पद् 1 P. S	11	368. छ 1 A. A	112	403. भू 3 U.P. A	13
335. पम् 1 A. B	22	369. छम् 1 P. S	97	404. भू A. A	8
336. पम् 1 P. S	116	370. छम् 4 P. S	14	405. चम् 1 A. S	95
(with भाग्)		371. व्या 2 P. A	33	406. चम् 4 P. S	20
337. पम् 1 P. S	23	372. कम् 1 P. S	15	407. चम् 1 A. S	26
338. पद् 4 A. A	18	373. कम् 1 P. S	18	408. चम् 4 P. S	22
339. पम् 1 A. B	23	374. कम् 1 P. S	19	409. चम् 1 A. S	27
340. पम् 1 P. S	117	375. कम् 1 A. S	78	410. चम् 1 P. S	79
(with भाग्)		376. कम् 9 P. A	40	411. चम् 4 P. S	27
341. पा 1 P. A	126	377. बाप् 1 A. S	38	412. चम् 6 U.P. A	53
342. पा 2 P. A	30	378. भुम् 1 U.P. S	100	413. चम् A. A	20
343. पिम् 6 P. S	14	379. भुम् A. S	52	414. चम् 1 A. S	49
344. पिम् 7 P. A	21	380. भुम् 4 A. A	12	415. चम् 1 A. S	47
345. पी 5 A. A	26	381. भुम् 6 P. A	25	416. चम् 1 A. S	43
346. पुम् 4 P. A	50	382. भू 2 U.P. S	15	417. भी 9 P. A	34
347. पुम् 1 P. S	96	383. भू A. S	4	418. नम् 1 P. S	62
348. पुम् 9 P. B	20	384. भम् 1 U.P. A	176	419. नद् 4 P. S	33
349. पू 1 A. S	99	385. भम् A. A	124	420. नद् 4 A. A	16
350. पू 9 U.P. S	10	386. भम् 7 P. A	19	421. नम् 8 A. S	2
351. पू A. B	1	387. नम् 1 P. S	3	422. नम् 1 P. S	64

423	मन् १ P S	16	460	यत् 1 UPA	178	497	रुद् 2 P S	11
424	मत् 6 P A	52	461	यत् A A	125	498	रुद् 7 UPA	11
425	मा 2 P A	28	462	यत् 1 A S	21	499	रुद् A A	5
426	मा 3 A A	4	463	यम् 1 P A	186	500	रुद् 1 P S	91
427	मा 4 A A	22	464	यस् 4 P S	26	501	रुद् 4 P S	9
428	मात् 1 A S	80	465	या 2 P A	21	502	रुद् 1 P A	166
429	मि 5 UPA	12	466	यात् 1 UPS	42	503	लम् 1 P S	22
430	मि A A	8	467	यात् A S	41	504	लम् 1 A S	10
431	मिद् 1 A S	89	468	यु 2 P S	1	505	लम् 1 P S	12
432	मिद् 4 P S	6	469	यु 9 UPA	39	506	लम् 1 A A	133
433	मिल् 6 UPS	7	470	यु A A	14	507	लम् 1 A S	9
434	मिल A S	5	471	युज् 1 P A	168	508	लम् 1 UPS	13
435	मिप् 6 P S	8	472	युज् 4 A A	14	509	लम् 1 P S	14
436	मी 4 A A	27	473	युज् 7 UPA	17	510	लम् 6 A S	2
437	मी 9 UPA	35	474	युत् A A	3	511	लम् 2 P A	27
438	मी A A	13	475	युप् 4 A A	13	512	लिप् 6 P S	6
439	मील् 1 P S	47	476	रत् 1 P S	40	513	लिप् 6 UPA	49
440	मुच् 6 UPA	46	477	रज् 1 UPA	184	514	लिप् A A	17
441	मुच् A A	14	478	रज् A A	129	515	लिद् 2 UPA	46
442	मुद् 1 A S	83	479	रज् 4 UPA	63	516	लिद् A A	16
443	मुद् 1 P S	54	480	रज् A A	15	517	ली 1 P A	137
444	मुद् 9 P S	21	481	रद् 1 P S	7	518	ली 4 A A	30
445	मुद् 4 P W	37	482	रप् 4 P W	43	519	ली 9 P A	32
446	मुद् 1 P S	52	483	रम् 1 A A	132	520	रुद् 1 P S	95
447	मु 6 A A	9	484	रम् 1 A A	131	521	उद् 4 P S	11
448	मु 3 P A	55	485	र 2 P A	25	522	उद् 6 UPA	48
449	मुत् 1 P W	121	486	रज् 1 UPS	26	523	उद् A A	16
450	मुत् 2 P W	20	487	रज् A S	50	524	उम् 4 P S	10
451	मुद् 6 P S	16	488	रप् 5 P A	13	525	उम् 6 P S	1
452	मुद् 9 P S	23	489	रिप् 7 UPA	14	526	रु 9 U P S	11
453	मुत् 6 P A	43	490	रिप् A A	9	527	रु A S	2
454	मुत् 1 P S	105	491	रिप् 1 P S	89	528	रुद् 1 A S	58
455	मुत् 4 U P S	17	492	रिप् 4 P S	8	529	रुद् 2 P A	43
456	मुत् A S	4	493	री 4 A A	29	530	रुद् 1 P S	80
457	मे 1 A A	114	494	री 9 P A	31	531	रुद् 8 A S	3
458	म 1 P A	130	495	र 2 P S	6	532	रुद् 8 P S	2
459	म 1 P A	143	496	रुद् 1 A S	86	533	रुद् 1 A S	6

534	घर् 1 U P A	179	571	वे 1 U P A	143	608	बो 4 P A	47
535	घर् A A	26	572	वे A A	115	609	बो 1 A A	120
536	घर् 1 P B	25	573	वेर् 1 A S	54	610	बोर् 9 P S	18
537	घर् 2 P S	12	574	वे 1 P A	154	611	बोर् 4 P S	32
538	घर् 1 P A	180	575	व्यर् 6 P S	23	612	बो 2 P A	23
539	घर् 2 A S	6	576	व्यर् 4 P A	61	613	बि 1 U P S	82
540	वर् 1 U P A	181	577	व्ये 1 U P A	144	614	बि A S	96
541	वर् A A	127	578	व्ये A A	116	615	बो 9 U P A	29
542	वा 2 P A	26	579	वर् 1 P S	29	616	बो A A	11
543	वाग् 1 P S	44	580	वर्त् 6 P W	30	617	बु 1 U P A	142
544	विर् 7 U P A	15	581	बो 9 P A	30	618	बे 1 P A	151
545	विर् A A	10	582	वर्त् 1 P S	65	619	बिर् 1 P S	88
546	विर्त् 6 P S	22	583	वाग् 1 A S	5	620	बिर् 4 P A	59
547	विर् 3 U P A	9	584	वर् 4 U P S	34	621	वर् 2 P S	10
548	विर् A A	26	585	वर् A S	1	622	बि 1 P S	83
549	विर् 6 A S	3	586	वर् 5 P A	16	623	बिर् 1 P S	77
550	विर् 7 P S	5	587	वर् 1 A S	11	624	बिर् 4 P S	4
551	विर् 2 P B	13	588	वर् 1 P A	165	625	वर् 1 P A	183
552	विर् 4 A A	20	589	वर् 6 P A	33	626	वर् 6 P A	164
553	विर् 6 U P A	51	590	वर् 1 U P A	173	627	वर् 6 P A	34
554	विर् A A	18	591	वर् A A	130	628	वर् 8 U P S	2
555	विर् 7 A A	12	592	वर् 4 P S	29	629	वर् A S	4
556	विर् 6 P A	44	593	वर् 1 U P S	114	630	वर् 6 U P S	66
557	विर् 3 U P A	10	594	वर् A S	61	631	वर् A B	34
558	विर् A A	7	595	वर् 2 P S	16	632	वर् 1 A	6 32
559	बो 2 P A	37	596	वाग् 2 A S	1	633	वर् 5 P A	14
560	वर् 5 U P S	1	597	बिर् 1 A S	51	634	बि 5 U P A	10
561	वर् A S	1	598	बिर् 7 P A	20	635	बि A A	7
562	वर् 9 A B	6	599	बो 2 A S	7	636	बि 9 U P A	38
563	वर् 2 A S	10	600	वर् 1 P S	94	637	बि A A	12
564	वर् 7 P S	4	601	वर् 4 U P S	12	638	बिर् 6 U P A	47
565	वर् 1 A S	93	602	वर् A S	3	639	बिर् A A	15
566	वर् 1 A S	94	603	वर् 4 P A	55	640	बिर् 1 P S	87
567	वर् 1 P S	103	604	वर् 1 A S	37	10 80		
568	वर् 6 P W	26	605	वर् 4 P A	51	641	बिर् 1 P W	119
569	वर् 9 U P S	9	606	वर् 1 A S	92	642	बिर् 4 P A	56
570	वर् A S	5	607	वर् 9 P S	6	643	बिर् 4 P S	2

644. ॥ 1 P. A 138	667. स्तु A. S 4	690. स्तन् 1 P. S 16
645. सु 2 P. A 39	668. स्तय 1 P. A 152	691. स्तप् 2 P. A 42
646. सु 5 U.P. A 8	669. स्था 1 P. A 127	692. स्ताद् 1 A. S 42
647. सु A. A 4	670. स्ता 2 P. A 29	693. स्विद् 1 A. S 90
648. सू 2 A. W 11	671. स्निद् 4 P. W 38	694. स्विद् 4 P. A 57
649. सू 4 A. W 11	672. स्तु 2 P. S 3	695. ॥ 1 P. W 120
650. सू 6 P. S 5	673. स्तुद् 4 P. W 39	696. हन् 2 P. A 49
651. सूद् 1 A. S 59	674. स्तन्द् 1 A. S 8	697. हस् 1 P. S 24
652. सू 1 P. A 160	675. स्तर्घ् 1 A. S 35	698. हा 3 A. A 3
653. सून् 6 P. A 45	676. स्तृश् 6 P. A 42	699. हा 3 P. A 5
654. स्तृ 1 P. A 170	677. स्फाम् 1 A. A 64	700. हि 5 P. A 11
655. सेव् 1 A. S 57	678. स्फुद् 1 A. S 84	701. हिस् 7 P. S 1
656. सो 4 P. A 48	679. स्फुद् 1 P. S 102	702. हु 3 P. A 2
657. स्फन्द 1 P. A 185	680. स्फुद् 6 P. S 11	703. ह् 1 U.P. A 159
658. स्तल् 1 P. S 27	681. स्फुद् 6 P. S 12	704. ह् A A 123
659. स्तम् 1 A. S 15	682. हिम 1 A. A 108	705. ह्य् 1 P. S 106
660. स्तम् 9 P. S 15	683. स्म 1 P. A 162	706. ह्य् 4 P. S 21
661. स्तु 2 U.P. A 41	684. स्मद् 1 A. W 106	707. हु 2 A. A 13
662. स्तु A. A 12	685. तम् 1 A. S 24	708. ही 3 P. A 4
663. स्तु 5 U.P. A 17	686. संव् 1 A. S 25	709. दाद् 1 A. S 43
664. स्तु A. A 9	687. त्रिव् 4 P. S 3	710. डे 1 U.P. A 145
665. स्तुद् 6 P. W 25	688. स्तु 1 P. A 140	711. डे A. A 17
666. स्तु 9 U.P. S 7	689. त्वम् 1 A A 128	

**PANORAMIC TABLE
OF THE CONJUGATIONAL FORMS**

1st CONJUGATION—
SET ROOTS ENDING

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist:	कर्मणि(भावे) Passive
1	गद्	To speak	गदति	जगाद ¹³ जगदत्तुः	अग(गा)दीत् ^V	गप्यते
2	ङण्	To jingle to tinkle	ङ्गति	चङाण	अङ्ग(का)णीत् ^V	ङ्ग्यते
3	भञ्	to speak	भणति	बभाण ¹³	अभ(भा)णीत् ^V	भण्यते
4	भप्	to bark ^{1/11}	'भपति'	बभाष'	अभ(भा)षीत् ^V	—
5	ध्वन्	to sound	ध्वनति	दध्वान ¹³	अध्(घ्रा)नीत् ^V	ध्वन्यते
6	जप्	to mutter	जपति	अजाप ^{12a} जेपत्तु.	अज(जा)पीत् ^V	जप्यते
7	रद्	to split	रदति	रराद ^{12a}	अर(रा)दीत् ^V	—
8	नद्	to sound	नदति	ननाद ^{12b}	अन(ना)दीत् ^V	—
9	नट्	to dance	नटति	ननाट ^{12a}	अन(ना)टीत् ^V	—
10	पट्	to go	पटति	पपाट ^{12b}	अप(पा)टीत् ^V	—
11	पठ्	to read	पठति	पपाठ ^{12b}	अप(पा)ठीत् ^V	पठ्यते
12	लप्	to talk in general	लपति	ललाप ^{12b}	अल(ला)पीत् ^V	—
13	लप् (वा-रयद्)	to wish	लपसि ^{5b} लप्स्यति	ललाप	अल(ला)पीत् ^V :	—

ĀRASMAIPADI N CONSONANTS

Passive Participle	क्त्वा Gerund in त्वा	त्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	ञिच् Causal	सन् Desiderative
गदित	गदित्वा	निगद्य	गदितुम्	गादयति-ते	जिगदिषति
कणित	कणित्वा	प्रकण्य	कणितुम्	काययति-ते	चिकणिषति
भणित	भणित्वा	—	भणितुम्	भाणयति-ते	बिभणिषति
भाषित	भाषित्वा	—	—	भाषयति-ते	बिभाषिषति
ध्वनित ^{38a} ध्वान्त darkness	ध्वनित्वा	—	ध्वनितुम्	ध्वानयति-ते ध्वनयति-ते	दिध्वनिषति
जपित	जपित्वा	—	जपितुम्	जापयति-ते	जिजपिषति
रदित	रदित्वा	—	रदितुम्	रादयति-ते	रिरदिषति
नदित	नदित्वा	प्रणद्य	नदितुम्	नादयति-ते	निनदिषति
नदित	नदित्वा	—	नदितुम्	नदयति-ते	निनदिषति
पदित	पदित्वा	—	पदितुम्	पादयति ते	पिपदिषति
पठित	पठित्वा	प्रपठ्य	पठितुम्	पाठयति-ते	पिपठिषति
लपित	लपित्वा	विलप्य	लपितुम्	लापयति ते	लिलपिषति
लपित	लपित्वा	अभिलप्य	लपितुम्	लापयति-ते	लिलपिषति-ते

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
14	लस्	to shine to embrace	लसति	ललास	अल(ला)सीत् ^V	—
15	गम्	to go	गमति	गगाण ¹⁵	अग(गा)गीत् ^V	(a decoction)
16	श्वन्	to sound	श्वनति	सश्वान ¹⁵	अश्व(स्वा)नीत् ^V	श्वन्वते
17	खन् U	to dig up	खनति	चखान ¹⁷	अख(खा)नीत् ^V	खन्वते ^V खायते
18	फल विशरणे	to burst open	फलति	पफाल ^{12a}	अफालीत् ^V	फल्यते
19	फल निष्पत्तौ	to bear fruit	फलति	Other forms like फल् above)		
20	चर	to walk	चरति	चचार ^{12a}	अचारीत् ^V	चर्यते
21	चल	to shake	चलति	चचाल ^{12b}	अचालीत् ^V	—
22	लग्	to adhere to	लगति	ललाग ^{12b}	अलगीत् ^V	—
23	पत	to fly, to fall	पतति	पपास ^{12a}	अपतत् ¹¹	—
24	हस्	to smile	हसति	जहास ¹³	अहसीत् ^V	—
25	वम	to vomit	वमति	ववाम ¹³	अवमीत् ^V	—
26	राज् U	to shine	राजति	रराज ¹⁵	अराजीत् ^V	राज्यते

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	धर्मणि(भावे) Passive
27	स्खल्	to stumble to totter	स्खलति	चस्खाल ¹³	अस्खालीत् ^V	—
28	गल्	to let to drop	गलति	जगाल	अगालीत् ^V	गल्यते
29	प्रज्	to proceed	प्रजति	प्रजाज	अप्राजीत् ^V	—
30	ज्वल्	to burn brightly	ज्वलति	जज्वाल ¹³	अज्वालीत् ^V	ज्वल्यते
31	ज्वर्	to be hot with fever or passion	ज्वरति	जज्वार ¹³	अज्वारीत् ^V	ज्वर्यते
32	नर्द्	to bellow	नर्दति	ननर्द	अनर्दीत् ^V	नर्द्यते
33	गर्द	to sound to roar	गर्दति	जगर्द	अगर्दीत् ^V	like the above
34	गर्व्	to be proud	गर्वति	जगर्व	अगर्वीत् ^V	—
35	चर्च्	to discuss to abuse	चर्चति	चचर्च	अचर्चीत् ^V	—
36	तर्ज्	to threaten	तर्जति	ततर्ज	अतर्जीत् ^V	—
37	गर्ज्	to roar	गर्जति	जगर्ज	अगर्जीत् ^V	—
38	जञ्	to murmur to prattle	जञति	जजञ्	अजञीत् ^V	जञ्यते
39	तञ्	to conceal to cover	तञति	ततञ्	अतर्जीत् ^V	like above
40	रश्	to protect	रश्ति	ररश्	अरशीत् ^V	रश्यते
41	धाव् ^U	to run	धावति	दधाव	अपायीत् ^V	धाम्यते

कृ Passive Participle	कृत्वा Gerund	ल्यप् in Gerund in	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	मन् Desiderative
अलित	स्त्रलित्वा	प्रस्तव्य	स्त्रलितुम्	स्त्रलयति	वित्त्रलियति
गलित	गलित्वा	—	गलितुम्	गालयति	जिगलियति
मलित	मलित्वा	प्रमज्ज्य	मलितुम्	मालयति	जिमलियति
जलित	ज्वलित्वा	प्रज्वल्य	ज्वलितुम्	ज्वलयति-त्वे ज्वालयति-ने	जिज्वलियति
ज्वलित	ज्वरित्वा	मंज्य	ज्वरितुम्	ज्वरयति-ने	जिज्वरियति
नर्दित	नर्दित्वा	धिनर्द्य	नर्दितुम्	नर्दयति-ने	जिनर्दियति
नर्द	—	—	—	—	—
गर्भित	गर्भित्वा	—	गर्भितुम्	गर्भयति-ने	जिगर्भियति
चर्चित	चर्चित्वा	—	चर्चितुम्	चर्चयति-त्वे	जिचर्चियति
मर्जित	मर्जित्वा	—	मर्जितुम्	मर्जयति-त्वे	जिमर्जियति
गर्जित	गर्जित्वा	—	गर्जितुम्	गर्जयति-ने	जिगर्जियति
जगृहित	जगृहित्वा	प्रगृह्य	जगृहितुम्	जगृहयति-त्वे	जिजगृहियति
नर्द	Root No. 32	—	—	—	—
रक्षित	रक्षित्वा	संरक्ष्य	रक्षितुम्	रक्षयति-त्वे	जिरक्षियति
धात्विन् ³⁸ धीन्	धात्विन् ²⁸ धीत्वा	अनुधाव्य प्रधाव्य	धावितुम्	धावयति	दिधावियति

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	संमेलि(आवे) Passive
42	याच् ^U	to beg	याचति	ययाच	अयाचीत् ^V	याच्यते
43	खाद्	to eat	खादति	चखाद्	अखादीत् ^V	खाद्यते
44	वाञ्छ्	to wish to desire	वाञ्छति	ववाञ्छ	अवाञ्छात् ^V	वाञ्छयते ¹
45	काश्	to wish	काश्ति	चकाश्	अकाशीत् ^V	काश्यते ¹
46	जीव्	to live	जीवति	जिजीव	अजीवीत् ^W	जीव्यते
47	मील्	to close the eyes)	मीलति	मिमील	अमीलीत् ^V	मील्यते
48	क्रीड्	to play	क्रीडति	चिक्रीड	अक्रीडीत् ^V	क्रीडयते
49	क्षीप्	to spit	क्षीवति	चिक्षीप	अक्षीवीत् ^V	like
50	क्ष्मील्	to wink	क्ष्मीलति	चिक्ष्मील	अक्ष्मीलीत् ^V	क्ष्मील्यते
51	कृञ्	to make an inarticulate sound	कृञति	उकृञ	अकृजीत् ^V	कृज्यते
52	मृल्	to be firm	मृलति	मुमृल	अमृलीत् ^V	—
53	भृप्	to adorn	भृपति	वुभृप	अभृपीत् ^V	lik
54	मूर्छ्	to faint	मूर्छति ²⁸	मुमूर्छे	अमूर्छीत् ^V	मूर्छयते
55	खेल्	to shake to play	खेलति	चिखेल	अखेलीत् ^V	खेल्यते
56	केल्	to shake to play	केलति	चिकेल	अकेलीत् ^V	केल्यते
57	चेल्	to move to go	चेतति	चिचेल	अचेलीत् ^V	like

Past Participle	कृदा Gerund in त्वा	त्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	निच् Causal	मन् Desiderative
वाचित	वाचित्वा	अभियाच्य	वाचितुम्	वाचयति-ने	दिवाचयि-ने
गादित	गादित्वा	संगाद्य	गादितुम्	गादयति	निगादयति
वाञ्छित	वाञ्छित्वा	पिराञ्छय अभिराञ्छय	वाञ्छितुम्	वाञ्छयति-ने	निवाञ्छयति
वाक्षित	वाक्षित्वा	आराक्ष्य	वाक्षितुम्	वाक्षयति-ने	निवाक्षयति
जीवित	जीवित्वा	उपजीव्य	जीवितुम्	जीवयति-ने	निजीवयति
मीलित	मीलित्वा	समील्य	मीलितुम्	मीलयति-ने	निमीलयति
क्रीडित	क्रीडित्वा	सक्रीडय	क्रीडितुम्	क्रीडयति-ने	निक्रीडयति
क्रीड्	—	—	—	—	—
इमीलित	इमीलित्वा	—	इमीलितुम्	इमीलयति-ने	निइमीलयति
कूजित	कूजित्वा	—	कूजितुम्	कूजयति-ने	निकूजयति
मूति	मूतित्वा	—	मूतितुम्	मूतयति-ने	निमूतयति
मूर्	—	—	—	—	—
मूर्छित ³³	मूर्छित्वा	ममूर्छय ³	मूर्छितुम्	मूर्छयति-ने	निमूर्छयति
मेलित	मेलित्वा	प्रलेप्य	मेलितुम्	मेलयति	निमेलयति
केलित	केलित्वा	—	केलितुम्	केलयति	निकेलयति
लेन्	—	—	—	—	—

Serial No.	Root	Meaning	लृट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	नृमणि(अति) Passive
58	निन्द्	to censure to blame	निन्दति	निनिन्द	अनिन्दीत् ^V	निन्द्यते ³¹
59	नन्द्	to be pleased	नन्दति	ननन्द	अनन्दीत् ^V	नन्द्यते ³²
60	क्रन्द्	to cry	क्रन्दति	चक्रन्द	अक्रन्दीत् ^V	क्रन्द्यते ³¹
61	क्लिन्द् ^U	to lament	क्लिन्दति	चिक्लिन्द	अक्लिन्दीत् ^V	क्लिन्द्यते
62	मण्ड्	to adorn	मण्डति	ममण्ड	अमण्डीत् ^V	—
63	चुम्ब्	to kiss	चुम्बति	चुचुम्ब	अचुम्बीत् ^V	—
64	मन्थ्	to churn	मन्थति	ममन्थ	अमन्थीत् ^V	मन्थ्यते ³¹
65	शंस्	to praise	शंसति	शशंस	अशंसीत् ^V	शस्यते ³¹
66	सज्ज्	to become ready	सज्यति ²³	ससज	असज्जीत् ^V	सज्यते
67	अट्	to roam about to wander	अटति	आट ^{18b}	आटीत् ^V	अटयते
68	अल्	to adorn	अलति	आल ^{18b}	आलीत् ^V	अल्यते
69	अव्	to protect etc	अवति	आव ^{18b}	आवीत् ^V	—
70	अत्	to go constantly	अतति	आत ^{18b}	आतीत् ^V	—
71	अर्द्	to go, to beg	अर्दति	आनर्द् ¹⁸	आर्दीत् ^V	अर्दते
72	अर्च् ^U	to worship	अर्चति	आनर्च् ¹⁸	आर्चीत् ^V	अर्च्यते
73	अर्ज्	to procure	अर्जति	आनर्ज ¹⁸	आर्जीत् ^V	—

Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिन् Causal	सन् Desiderative
निन्दित	निन्दित्वा	विनिन्य	निन्दितुम्	निन्दयति-ने	निनिन्दपति
नन्दित	नन्दित्वा	अभिनन्य	नन्दितुम्	नन्दयति	निनन्दपति
क्रन्दित	क्रन्दित्वा	आक्रन्य	क्रन्दितुम्	क्रन्दयति ते	विक्रन्दपति
क्लिन्दित	क्लिन्दित्वा	—	क्लिन्दितुम्	क्लिन्दयति	चिक्रिन्दपति
मण्डित	मण्डित्वा	—	मण्डितुम्	मण्डयति-न्ते	मिमण्डपति
बुभ्रित	बुभ्रित्वा	—	बुभ्रितुम्	बुभ्रयति ते	बुबुभ्रपति
मथित ¹⁷	मन्थित्वा ²¹ मथित्वा	विमथ्य ¹² उन्मथ्य	मन्थितुम्	मन्थयति ते	मिमन्थपति
शस्त ¹⁴	शसित्वा ¹⁸ शस्तत्वा	प्रशस्य ¹²	शसितुम्	शसयति ते	शिशसिपति
सज्जित	सज्जित्वा	प्रसज्य	सज्जितुम्	सज्जयति-न्ते	विसज्जिपति
अदित	अदित्वा	—	अदितुम्	आटयति	अटिटिपति
अलित	अलित्वा	—	अलितुम्	आलयति-न्ते	अल्लिपति
अवित ³⁸	अवित्वा	—	अवितुम्	आवयति-न्ते	अविबिपति
अतित ¹² अत	अतित्वा	अन्वत्य	अतितुम्	आतयति	अतिनिपति
अर्दित समर्ण अभ्यर्ण व्यर्ण	अर्दित्वा	प्रार्थ्य	अर्दितुम्	अर्दयति-न्ते	अर्दिदिपति
अर्चित	अर्चित्वा	प्रार्थ्य	अर्चितुम्	अर्चयति-न्ते	अर्चिचिपति
अर्जित	अर्जित्वा	—	अर्जितुम्	अर्जयति ते	अर्चिजिपति

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	चर्मणि(भावे) Passive
74	अर्ह्	to deserve	अर्हति	आनर्ह	आर्हति ^V	अर्हते
75	चम्	to eat	चमति	चचाम ^{12b}	अचमीत् ^V	चम्यते
76	आचम्	to sip	आचामति ⁴	^{12b} आचचाम	आचमीत् ^V	आचम्यते
77	टिबू	to spit	टिबति ⁴⁻⁶	टिट्रेव तिष्ठव	अट्रेवीत् ^V	टिब्यते ³⁰
78	क्रम्	to walk to stop	क्रामति ^{5a} अक्रम्यति ^{5b} क्रमते ^{5c}	चक्राम चक्रमे	अकमीत् ^V अकंसत् ^{1V}	क्रम्यते
79	भ्रम्	to roam about	^{5 b-21} भ्रमति भ्रम्यति	बभ्राम ¹⁵	अभ्रमीत् ^V	भ्रम्यते
80	वद्	to speak	वदति	उवाद ²⁴	अवादीत् ^V	वदते ³⁰
81	अज्	to go	अजति	विवाय ²⁶	आजीत् ^V अवेपीत् ^{1V}	वीयते ³⁴
Set Roots with vowel-endings						
82	श्रिU	to depend upon	श्रयति ¹²	शिश्राय ^{8h}	अशिश्रियत् ^{III}	श्रीयते ⁹
83	धि	to increase to move	ध्रुवति ¹²	शुशाव ^{24c} शिधाव	अशिश्रियत् ^{III} अधत् ^{II} अधयीत् ^V	ध्रुवते ^{21a}
84	भू	to be	भवति ¹³	बभूव ⁸	अभूत् ^I	भूत्वा ³
85	वृ	to cross over to swim	तरति ¹⁶	तनार ¹⁴	अतारीत् ^V	तीर्यते ²²
86	जृ	to grow old to wear out	जरति ¹⁶	जजार	अजारीत् ^V	See 4 P. 9 P.

Serial No	Root	Meaning	लट Present	लिट Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
74	अर्ह्	to deserve	अर्हति	आनर्ह	आर्हीत् ^V	अर्हते
75	चम्	to eat	चमति	चचास ^{12b}	अचमीत् ^V	चम्यते
76	आचम्	to sip	आचापति ⁴	^{12b} आचचाम	आचमीत् ^V	आचम्यते
77	ष्टिबृ	to spit	ष्टीवति ⁴⁻⁶	टिष्टेव तिष्टेव	अष्टेवीत् ^V	ष्टीभ्यते ³⁰
78	मम्	to walk to stop	कामति ^{5a} काम्यति ^{5b} कमते ^{5c}	चकाम चकमे	अकमीत् ^V अकस्ता ^{IV}	कम्यते
79	घ्रम्	to roam about	^{5 b 21} घ्रमति घ्रम्यति	चघ्राम ¹³	अघमीत् ^V	घ्रम्यते
80	वद्	to speak	वदति	उवाद ²⁴	अवादीत् ^V	वद्यते ²⁰
81	अज्	to go	अजति	विषाय ²⁵	आजीत् ^V अवीपीत् ^{IV}	वीयते ³⁴
82	धिU	to depend upon	धयति ¹²	अधाय ^{28b}	अधिधियत् ^{III}	धीयते ⁹
83	धि	to increase to move	धयति ¹²	शुश्राव ^{24c} शिक्षाय	अशिक्षियत् ^{III} अधत् ^{II} अधयीत् ^V	ध्रयते ^{21a}
84	भू	to be	भवति ¹³	बभूव ³	अभूत् ^I	भूत्वा ³
85	वृ	to cross over to swim	वरति ¹⁶	ततार ¹⁴	अतारीत् ^V	तीर्यते ²²
86	जृ	to grow old to wear out	जरति ¹⁶	जजार	अजारीत् ^V	Sec 4 P 9 P

Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in ला	त्वा Gerund in य	कृमुन् Infinitive	मिन् Causal	भन् Desiderative
अहितं	अहित्वा	गमय	अहितुम्	अदयन्ति-ने	अत्रितृषाति
आन्त ¹⁸	अमित्वा ¹⁶ आन्तवा	आगम्य	अमितुम्	आगमयति	विभ्रमिषाति
आधान्त	—	—	—	—	—
उपूत ²⁴	उपेयिषा ²² उपूतया	निष्ठीष्य	उपेयितुम्	उपेययन्ति-ने	उपेययिषाति उपेययिषाति उपेययिषाति उपेययिषाति
मान्त ¹⁸	अमित्वा ^{16a} मान्तवा	अगम्य	अमितुम्	अगमयति	विभ्रमिषाति विभ्रमयन्ति
आन्त ¹⁸	अमित्वा ¹⁶ आन्तवा	अगम्य	अमितुम्	अगमयति	विभ्रमिषाति
उदित ¹³	उदित्वा ²⁵	अनूय ⁹	उदितुम्	उदययन्ति-ने	उदययति
अजित ⁷ धीत ²⁷	आजित्वा ²⁷ धीत्वा	अवीय ¹⁴ सवीय	अजितुम् वेयुम्	आजययन्ति-ने	विजययति अजिजयति
अधिन ³	अधित्वा	आधित्व ²	अधितुम्	आधययन्ति-ने	आधययति-ने अधययति-ने
अज्ञ ¹³	अजित्वा ⁷	अज्ञय ^{9a}	अजितुम्	अजययन्ति-ने	अजययति
भूत ³	भूत्वा ³	अनूय ⁹	भूतुम्	आनययन्ति-ने	अनूययति
तीर्थ ³²	तीर्त्वा ⁹	उत्तीर्य सत्तीर्य	तीर्तुम् तीर्तुम्	आनययन्ति-ने	उत्तीरयति उत्तीरयति
23 for 9	forms	—	—	—	—

Serial No.	Root	Meaning	लट Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि, भावे Passive
87	सिध्	to go	सेधति ¹⁷	सिषेध ²⁰	असेधीत् ^V	सिध्यतां
88	धिप्	to burn	धेयति	धिष्येध ²⁰	अधिषीत् ^V	—
89	रिप्	to kill	रेपति ¹⁷	रिरेप ²⁰	अरेपीत् ^V	—
90	रुप्	to kill	रोपति ¹⁸	रुरोप ²⁰	अरोपीत् ^V	—
91	क्षिप्	to spit	क्षेयति ¹¹	विक्षेव	अक्षेवीत् ^V	क्षीव्यते ³⁰
92	कुच्	to utter a shrill cry	कोचति ¹⁸	कुरोच ²⁰	अकोचीत् ^V	कुच्यते
93	उल्	to go	ओळति ¹⁸	उवोळ	औगीत् ^V	उल्यते
94	शुच्	to bewail	शोचति ¹⁸	शुशोच ²⁰	अशोचीत् ^V	शुच्यते
95	लृट्	to roll	लोढति ¹⁸	लृलोढ ²⁰	अलोदीत् ^V	—
96	पुप्	to nourish	पोषति ¹⁸	पुपोष	अपोषीत् ^V	—
97	पुर्	to burn	प्रेषति ¹⁸	पुप्रेष	अप्रेषीत् ^V	—
98	पुर्	to burn	like	पुर्	substituting	र् for ल
99	पुर्	to sound	घोषति ¹⁸	पुघोष ²⁰	अपोषीत् ^V अपुषन् ¹¹	—

6 Past Passive Participle	यत्वा Gerund in त्वा	त्वप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	यिच् Causal	मन् Desiderative
शिद् ¹	सेषित्वा	—	सेषितुम्	सेषयति-ते	सिषिषियति सिषिषियति
छिष्ट	छिषित्वा ¹³ छेषित्वा छिष्ट्वा	—	छेषितुम्	छेषयति ते	छिषिषियति छिषिषियति
रिष्ट ¹¹	रिषित्वा ¹³ रेषित्वा रिष्ट्वा	—	रेषितुम् रेष्टुम्	रेषयति-ते	रिषिषियति रिषिषियति
रष्ट	रषित्वा- रोषित्वा रष्ट्वा	—	रोषितुम् रोष्टुम्	रोषयति-ते	रषिषियति रषयिषियति
क्ष्युत ²⁴	क्षेवित्वा ²² क्ष्युत्वा	प्रक्षीव्य ⁶	क्षेवितुम्	क्षेपयति-ते	क्षिषेवियति क्षुभ्पयति
क्षुचिन्	क्षुचित्वा क्षोचित्वा	—	क्षेवितुम्	क्षेपयति-ते	क्षुचिषियति क्षुचिषियति
ओचिन्	ओषित्वा	ओष्य	ओषितुम्	ओषयति	ओषिषियति
शुचिन् ⁹ शोचिन्	शुषित्वा ¹¹ शोषित्वा	—	शोषितुम्	शोषयति ते	शुषिषियति शुषिषियति
लुटिन् ⁹ लोटिन्	लुषित्वा ¹¹ लोषित्वा	—	लोषितुम्	लोषयति-ते	लुषिषियति लुषिषियति
पुषिन् पोषिन्	पुषित्वा पोषित्वा	—	पोषितुम्	पोषयति ते	पुषिषियति पुषिषियति
पुष्ट	पुषित्वा ¹³ प्रेषित्वा पुष्ट्वा	—	प्रेषितुम्	प्रेषयति-ते	पुषेपियति पुष्टेपियति
—	—	—	—	—	—
पुषिन् ¹⁰ पोषिन् पुष्ट	पुषित्वा पोषित्वा	पुष्य	पोषितुम्	पोषयति ते	पुषेपियति पुष्टेपियति

Serial No.	Root	Meaning	सद् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि (भाव) Passive
100	बुध् ^U	to know	बोधति ¹⁸	बुबोध	अबोधीत् ^V अबुधत् ^{II}	बुध्यते
101	व्युत्	to flow	व्योतति ¹⁸	वुव्योत ²⁰	अव्योतीत् ^V अव्युतत् ^{II}	व्युसते
102	स्फुट् (स्फुटिर् विस्तरणे)	to split open	स्फोटति ¹⁸	पुस्फोट	अस्फोटीत् ^V अस्फुटत् ^{II}	—
<i>Penultimate short अ</i>						
103	वृप्	to rain	वर्षति ¹⁹	ववर्ष ²⁰	अवर्षीत् ^V	वृष्यते
104	घृप्	to crush to grind	घर्षति ¹⁹	अघर्ष	अघर्षीत् ^V	घृष्यते
125	हृप्	to tell a lie	हर्षति ¹⁹	जहर्ष ²⁰	अहर्षीत् ^V	—
106	मृप्	to sprinkle	मर्षति ¹⁹	ममर्ष	अमर्षीत् ^V	—
107	धृप्	to come together	धर्षति ¹⁹	दधर्ष	अधर्षीत् ^V	—
<i>Miscellaneous Roots</i>						
108	धिन्	to please	धिनोति ⁷	दिधिन्	अधिन्वीत् ^V	धिन्व्यते ³²
109	कृण्व्	to kill	कृणोति ⁷	— like धिन्	—	—
110	ईर्	to throw	ईरति	ईरञ्जमर	ऐरीत् ^V	ईर्यते
111	उश्	to sprinkle	उक्षति	उक्षाव- कार ^{2J}	औक्षीत् ^V	उक्ष्यते
112	किट् ^U	to cure	चिकि त्सति ^{20a}	चिकित्सा- चकार ³²	अचिकित्सीत् ^V	चिकित्स्यते

४ Past Passive Participle	यत्ता Gerund in त्वा	त्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	यिक् Causal	यन् Desiderative
बुधिन	बुधित्वा बोधित्वा	सुबुध्य	बोधितुम्	बोधयति-ते	बुबोधियति बुबुधियति
च्युनित ⁹ च्योतिषित	च्युतिषा ¹¹ च्योतिषत्वा	निच्युत्वा	च्योतिषुम्	च्योतयति ते	चुच्योतिषति चुच्युतिषति
स्फुटित स्फोषित	—	—	—	स्फोटयति-ते	पुस्फोटियति पुस्फुटियति
वृष्ट	वृषित्वा ^{10a} वृष्टा	अभिरूष्य प्रवृष्य	वर्षितुम्	वर्षयति-ते	विषर्षियति
वृष्ट ¹¹	वर्षित्वा ^{10a} वृष्टा	अवृष्य	वर्षितुम्	वर्षयति-ते	त्रिषर्षियति
हृष्ट ¹¹	हर्षित्वा ^{10a} हृष्टा	—	हर्षितुम्	हर्षयति ते	त्रिहर्षियति
मृष्ट ¹¹	मृषित्वा ¹³ मर्षित्वा	—	मर्षितुम्	मर्षयति-ते	त्रिमर्षियति
शृष्ट ⁶	—	—	धर्षितुम्	धर्षयति	दिषर्षियति
धिन्वित	धिन्वित्वा	अधिन्व्य	धिन्वितुम्	धिन्वयति-ते	दिधिन्वियति
—	—	—	—	—	—
इरित	इरित्वा	—	इरितुम्	इरयति-ते	इरिरिष्यति
उक्षित	उक्षित्वा	प्रोक्ष्य	उक्षितुम्	उक्षयति-ते	उविक्षयति
चिकित्सित	चिकित्सित्वा	चिकित्स्य	चिकित्सितुम्	चिकित्सयति ते	चिकित्सियति-ते

चिकित्सित चिकित्सित्वा चिकित्स्य चिकित्सितुम् चिकित्सयति ते चिकित्सियति-ते

क Passive Participle	क्त्वा Gerund in त्वा	त्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
दीदासित	दीदासित्वा	—	दीदासितुम्	दीदासयति ते	दीदासति-ते
शीशा- सित ³⁹	शीशासित्वा ²⁹	—	शीशासितुम्	शीशासयति ते	शीशासिपति-ते
धूपायित धूपित	धूपायित्वा धूपित्वा	—	धूपायितुम् धूपितुम्	धूपाययति-ते धूपायति-ते	दुधूपायिपति दुधूपिपति
पणायित पणित	पणायित्वा पणित्वा	—	पणायितुम्	पणाययति-ते पणायति-ते	पिपणायिपति पिपणिपते
पनायित पनित	पनायित्वा पनित्वा	—	पनायितुम्	पनाययति-ते पनायति-ते	पिपनायिपति पिपनिपते
गोपा- यित ^{4a} गुप्त	गोपायित्वा ⁴ गोपित्वा गुप्तत्वा	सगोपाय्य सगुप्य	गोपायितुम् गोपितुम् गोप्तुम्	गोपाययति-ते गोपायति ते	जुगुपिपति-जुगुप्सति जुगोपायिपति जुगोपिपति
निक्ष ⁴	निक्षित्वा ⁴ सेधित्वा सिद्धा	निषिध्य	सेधितुम् सेद्धुम्	साध्ययति-ते	सिषेधिपति सिपित्सति
स्वृत् ^{4b}	स्वरित्वा स्वृत्वा	सवृत्त्य	स्वरितुम् स्वर्तुम्	स्वारयति-ते	सिस्वरिपति गुस्वर्षति
मृत् ^{4 & 36a}	मार्जित्वा मृत्त्वा	परिमृज्य	मार्जितुम् मार्ष्टुम्	मार्जयति-ते	मिमार्जिपति मिमृक्षति
गृह ^{4 & 36b}	गृहित्वा गृह्णा	निगुह्य	गृहितुम् गोह्नुम्	गृहयति-ते	गुगृक्षति-ते
त्वष्ट ⁴	त्वक्षित्वा त्वष्ट्वा	—	त्वक्षितुम् त्वष्टुम्	त्वक्षयति ते	तित्वक्षिपति तित्वक्षति

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि (अन्ते) Passive
113	दात् ^U	to cut off	दीदा- सति ^{20b}	दीदासां- चकार ³²	अदिदासीत् ^V	दीदास्यते
114	घान ^U	to whet	घीदा- सति ³²	घीदासां- चकार ³²	अघिदासीत् ^V	—
115	धूप्	to heat	धूपायति ¹	दुधूप ³¹ धूपाया- चकार	अधूपायीत् ^V अधूपीत्	धूपाय्य- ते ²⁴ धूप्यते
116	पण् with आय्	to praise	पनायति ¹	पनायां- चकार ³¹	अपनायीत् ^V	पनाय्यते ²⁵
117	पन् with आय्	to praise	पनायति ¹	पनायां- चकार ³¹	अपनायीत् ^V	पनाय्यते ²⁵

I. P. WET ROOTS

118	गुप् ^W	to protect	गोपायति ¹	जुगोप ¹⁹ & ³¹ अगोपीत् गोपाया- चकार	अगोपायीत् ^V अगोपीत् ^{1V}	गोपाय्यते गुप्यते
119	सिध्	to ordian to turn out auspiciously	सेधति ¹⁷	सिपेध ¹⁹	असेधीत् ^V असैत्सीत् ^{1V}	सिध्यते ¹²
120	स्व् ^W	to sound	स्वरिति ¹⁶	सस्वार ^{10a} ¹⁹ अस्वारीत् ^{1V}	अस्वारीत् ^V अस्वारीत् ^{1V}	स्वयते ¹⁵
121	मृज् ^W	to wipe off : to cleanse	मार्जति ³⁰	ममार्ज ¹⁹	अमार्जीत् ^V अमार्जीत् ^{1V}	मृज्यते—
122	गृह् ^W _U	to cover, to hide	गूहति ¹¹	जुगूह ¹⁹	अगूहीत् ^V अगुह्यत् ^{VII}	गुह्यते
123	त्वञ् ^W	to pare	त्वदति	तत्त्वञ् ¹⁹	अत्वशीत् ^V अत्वाशीत् ^{1V}	—

क Past Passive Participle	क्त्वा Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
दीदासित	दीदासित्वा	—	दीदासितुम्	दीदासयति ते	दीदासति ते
शीशा सित ³⁹	शीशासित्वा ²⁹	—	शीशासितुम्	शीशासयति ते	शीशासिषति-ते
धूपायित धूपित	धूपायित्वा धूपित्वा	—	धूपायितुम् धूपितुम्	धूपाययति-ते धूपायति ते }	दुधूपायिषति } दुधूपिषति }
पणायित पणित	पणायित्वा पणित्वा	—	पणायितुम्	पणाययति-ते पणायति ते }	पिपणायिषति पिपणिषते
पनायित पनित	पनायित्वा पनित्वा	—	पनायितुम्	पनाययति ते पनायति ते }	पिपनायिषति पिपनिषते
गोपा यित ^{4a} शुप्त	गोपायित्वा ⁴ गोपित्वा शुपित्वा शुप्तत्वा	सगोपाय्य सशुप्य	गोपायितुम् गोपितुम् गोप्नुम्	गोपाययति-ते गोपायति ते	जुगुपिषति-जुगुप्सति जुगोपायिषति जुगोपिषति
सिद्ध ⁴	सिधित्वा ⁴ सेधित्वा सिद्धा	निषिध्य	सेधितुम् सेद्धुम्	साधयति ते	सिधेधिषति सिधित्सति
स्वृत् ^{4b}	स्वरित्वा स्वृत्वा	सस्वृत्य	स्वरितुम् स्वर्तुम्	स्वारयति ते	सिस्वरिषति } सुस्वर्षति }
मृष्ट 4 & 36a	मार्जित्वा मृष्टा	परिमृज्य	मार्जितुम् मार्ष्टुम्	मार्जयति ते	मिमार्जिषति } मिमृक्षति }
गूढ 4 & 36b	गूढित्वा गूढा	निगुह्य	गूढितुम् गोदुम्	गूहयति ते	जुगुहति-ते
त्वष्ट ⁴	त्वक्षित्वा त्वष्टा	—	त्वक्षितुम् त्वष्टुम्	त्वक्षयति ते	तित्वक्षिषति } तित्वक्षति }

Serial No.	Root	Meaning	लृत् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(माति) Passive
124	तश् ^W	to pare, to cut off	तश्नति ⁹ तश्नोति	ततश् ¹⁹	वतश्नीत् ^V वतश्नीत् ^{IV}	तश्यते
125	अश् ^W	to pervade	अश्नति ⁸ अश्नोति	आनश् ¹⁸ & 19	आशीत् ^V आशीत् ^{IV} आशिशि ^V -आशिशि ^{IV}	अश्यते

ANIT ROOTS ENDING IN VOWELS

ending in आ

126	पा	to drink	पिबति ²	पपौ ¹	अपात् ^I	पीबते ^{II}
127	स्था	to stand	तिष्ठति ²	तस्थौ ¹	अस्थात् ^I	स्थीयते ^{II}
128	दा	to give	यच्छति	ददौ ¹	अदान् ^I	दीयते ^{II}
129	ध्मा	to blow	धमति ²	दध्मौ ¹	अध्मासीत् ^{VI}	ध्मायते ^{III}
130	म्रा	to repeat in the mind	मनति ²	मम्रौ ¹	अम्रासीत् ^{VI}	म्रायते ^{III}
131	ग्रा	to smell	जिघ्रति ²	जग्रौ ¹	अग्रासीत् ^{VI} अग्रात् ^I	ग्रायते ^{II}

Ending in इ and ई

132	जि	to conquer	जयति ¹²	जिगाय ^{3d}	अजैयीत् ^{IV}	जीयते ⁹
133	क्षि	to decay	क्षयति ¹²	क्षिगाय ^{3d}	अक्षैयीत् ^{IV}	क्षीयते ⁹
134	इ	to go	अयति ¹²	इयाय ^{3a}	ऐयीत् ^{IV}	ईयते
135	ई	to go	अयति ¹²	अवाचकार	ऐयीत् ^{IV}	ईयते ¹⁰
136	नी ^U	to lead	नयति ¹²	निनाय ⁴	अनैयीत् ^{IV}	नीयते ¹⁰
137	ली	to melt	लयति ¹²	लिनाय ⁵	अलैयीत् ^{IV}	लीयते ¹⁰

Past Passive Participle	कृत्वा Gerund त्वा	ल्यप् in Gerund य	तुमुन् Infinitive	णिन् Causal	सन् Dative
तष्ट ⁴	तक्षित्वा ⁴ तष्ट्वा	प्रतक्ष्य संवक्ष्य	तक्षितुम् तष्टुम्	तक्षयति-ते	तितक्षिपति } विवक्षति }
अष्ट ⁴	अक्षित्वा ⁴ अष्ट्वा	समक्ष्य	अक्षितुम् अष्टुम्	अक्षयति-ते	अक्षिपति } अक्षति }
पीत ^{29a}	पीत्वा ^{29a}	प्रपाय	पातुम्	पाययति-ते	पिपासति
स्थित ²⁹	स्थित्वा ²⁹	अपस्थाय ⁴	स्थातुम्	स्थाययति-ते	तिष्ठामति
दत्त ²⁸	दत्त्वा ²⁸	प्रदाय ⁴	दत्तुम्	दाययति-ते	दितसति
ध्यात ²⁷	ध्यात्वा	आध्याय	ध्यातुम्	ध्याययति-ते	दिध्यामति-ते
ज्ञात ²⁷	ज्ञात्वा	आज्ञाय	ज्ञातुम्	ज्ञाययति-ते	मिज्ञासति
प्राप्त ²⁸ प्राण	प्राप्तवा	आप्राय	प्राप्तुम्	प्रापयति-ते	मिप्रासति
जित ³	जित्वा ³	जिजित्व ⁹	जेतुम्	जाययति-ते	जिगीषति
क्षित ²⁸ क्षीय	क्षित्वा	प्रक्षीय ¹³	क्षेतुम्	क्षाययति-ते	चिक्षीपति
इत ³	इत्वा ³	प्रेत्य, सदीत्य, एतुम् समीय	एतुम्	आययति	एपिपति
ईत ³	ईत्वा ³	—	एतुम्	आययति	एपिपति
नीत ³	नीत्वा ⁵	प्रणीय	नेतुम्	नाययति-ते	निनीपति-ते
लीत ³	लीत्वा ³	प्रलीय	लेतुम्	लाययति-ते	लिनीपति

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
------------	------	---------	----------------	-----------------	----------------	-------------------------

ANIT ROOTS ENDING IN उ

138	सु	to permit to propel	सवति ¹³	सुपाव ^{6a}	असावीत्-V असीगीत्-IV	सूयते ⁹
139	हु	to go	दवति ¹³	हुदाव	अदौपीत्-IV	हूयते ⁹
140	ख	to blow	खवति ¹³	मुखाव ^{7a}	अमुखुत्-III	खूयते ⁹
141	घृ	to run, to melt	ध्रवति ¹³	हुदाव ^{7a}	अदुहुवत्-III	हूयते ⁹
142	धृ	to hear	श्रोति ²⁴	शुधाव ^{7a}	अध्रीत्-IV	धूयते ⁹

ANIT ROOTS ENDING IN ए

143	वेU	to weave	वयति ¹⁴	ववौ ^{24a} तवाव ²⁴	अवासीत्-VI	ऊयते ²
144	व्येU	to cover	व्ययति ¹⁴	विव्याय ²⁴	अव्यासीत्-VI	वीयते ²
145	हृ	to call	ह्वयति ¹⁴	जुह्व ²⁴ □ अह्व ¹¹		हूयते ²
146	धे	to rock, to drink	धयति ¹⁴	दधौ ²⁰	अदधत्-III अधात्-I अधासीत्-VI	धीयते ¹¹

ANIT ROOTS ENDING IN ऐ

147	म्ले	to be weary	म्लायति ¹⁵	जम्लौ ^{2a}	अम्लसीत्-IV	म्लायते ¹¹¹
148	म्ले	to fid, to be sad	म्लायति ¹⁵	जम्लौ ^{2a}	अम्लसीत्-VI	म्लायते ¹¹¹
149	स्त्ये	to sound	स्तायति ¹⁵	तस्त्यौ ^{2a}	अस्तासीत्-VI	—

Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्वा	कृत्वा Gerund in क्वा	कृत्वा Infinitive	कृत्वा Causal	कृत्वा Desiderative
-------------------------------	-----------------------------	-----------------------------	----------------------	------------------	------------------------

कृत	कृत्वा	अभिपुत्र्य प्रपुत्र्य	कृतुम्	कृतयति-ते	कृत्वाति
कृत ^{30a}	कृत्वा	—	कृतुम्	कृतयति	कृत्वाति
कृत	कृत्वा	संछुल्य	कृतुम्	कृतयति	कृतुपति
कृत	कृत्वा	चिह्न्य	कृतुम्	कृतयति	कृतुपति
कृत	कृत्वा	कृतुल्य	कृतुम्	कृतयति-ते	कृतुपति प्रतिश्रुपति आश्रुपति
कृत ¹³	कृत्वा ²⁵	प्रवाह ^{9c}	कृतुम्	कृतयति-ते	कृतवसति-ते
कृत ¹³	कृत्वा ³⁶	परिव्याय ^{9d}	कृतुम्	कृतयति ते	कृतवसति-ते
कृत ¹³	कृत्वा ²⁵	वाह ^{9b}	कृतुम्	कृतयति-ते	कृतुपति-ते
कृत ^{29a}	कृत्वा ^{3a}	कृतय प्रकृतय ⁴	कृतुम्	कृतयति कृतयति पक्षः	कृतवसति
कृत ²⁶	कृत्वा ^{8b}	प्रकृतय ⁴	कृतुम्	कृतयति कृतयति-ते	कृतवसति
कृत ²⁶	कृत्वा ^{8b}	प्रकृतय	कृतुम्	कृतयति-ते	कृतवसति
कृत ²⁶	कृत्वा ^{8b}	—	कृतुम्	कृतयति ते	कृतवसति

Serial No.	Root	Meaning	उद् Present	ठिद् Perfect	उर् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
150	धै	to be dry	धायति ¹⁵	वधौ ^{2a}	अवासीत् ^{VI}	—
151	ध्रै	to cook	ध्रायति ¹⁵	वध्रौ ^{2a}	अध्रासीत् ^{VI}	—
152	ध्यै	to meditate upon	ध्यायति ¹⁵	दध्यौ ^{2a}	अध्यासीत् ^{VI}	ध्यायते ^{III}
153	क्षै	to sound	क्षायति ¹⁵	वक्षौ ^{2a}	अक्षासीत् ^{VI}	क्षायते
154	क्षै	to purify	दायति ¹⁵	ददौ ^{2a}	अदासीत् ^{VI}	दायते
155	क्षै	to waste	क्षायति ¹⁵	वक्षौ ^{2a}	अक्षासीत् ^{VI}	क्षायते ^{III}
156	गै	to sing	गायति ¹⁵	जगौ ^{2a}	अगासीत् ^{VI}	गीयते ^{II}

ANIT ROOTS ENDING IN ऋ

157	भृU	to fill to nourish	भरति ¹⁶	बभार	अभार्षीत् ^{IV}	भ्रियते ¹⁴
158	धृU	to hold	धरति ¹⁶	दधार ⁹	अधार्षीत् ^{IV}	ध्रियते ¹⁴
159	हृU	to take away	हरति ¹⁶	अहार ^{9a}	अहार्षीत् ^{IV}	ह्रियते ¹⁴
160	चृ	to move	सरति ¹⁶	ससार ⁹	असार्षीत् ^{IV}	स्रियते ¹⁴
161	जृ	to go	जवावति ² आर	आर्षीत् ^{IV}	अर्ष्यते ¹¹	
162	स्मृ	to remember	स्मरति ¹⁹	सस्मार ^{10a}	अस्मार्षीत् ^{IV}	स्मर्यते

ANIT ROOTS ENDING IN CONSONANTS

163	दृश्	to see	पश्यति ²	ददृश ²⁶	अद्राक्षीत् ^{IV} अदृशेत् ^{II}	दृश्यते
164	सद्	to break to despond	सौदति ²	ससाद ¹²	असदत् ^{II}	सद्यते

क Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्त्वा	ल्यप् Gerund in य्	तुमुन् Infinitive	जिच् Causal	सन् Desiderative
वान ^{26a}	वात्वा ^{8b}	—	वातुम्	वापयति-ते	विशामति
धाण	धात्वा ^{8b}	—	धातुम्	धापयति-ते	शिघ्रासति
ध्यात ²⁷	ध्यात्वा ^{8b}	निध्याय ⁶	ध्यातुम्	ध्यापयति-ते	दिभ्यासति
कात ^{27a}	कात्वा ^{8b}	—	कातुम्	कापयति-ते	निकासति
दात	दात्वा ^{8b}	अवदाय	दातुम्	दापयति-ते	दिदासति
क्षाम ³⁸	क्षात्वा ^{8b}	प्रक्षाय	क्षातुम्	क्षपयति-ते	विशामति
गीत ^{29a}	गीत्वा	प्रगम्य	गातुम्	गापयति-ते	त्रिषासति
भूत ³¹	भूत्वा	संभूय	भर्तुम्	भारयति-ते	विभरिषति-ते दुभर्षति-ते }
पूत ³¹	पूत्वा	विहृत्य	धर्तुम्	धारयति-ते	विधीर्षति-ते
हृत ³¹	हृत्वा	संहृत्य	हर्तुम्	हारयति-ते	जिहीर्षति-ते
सृत ³¹	सृत्वा	अपसृत्य	सर्तुम्	सारयति	क्षिप्तिर्षति
कृत ²⁸ कृण्व	कृत्वा	समृत्त्य	अर्तुम्	अर्पयति-ते	भरिषति
स्मृत	स्मृत्वा	विस्मृत्य	स्मर्तुम्	स्मरयति स्मारयति-ते }	सुस्मृषते
दृष्ट	दृष्ट्वा	संदृश्य	दृष्टुम्	दर्शयति	दिरसते
सप्त ³⁴	सन्त्वा	निषद्य	सतुम्	मादयति-ते	सिष्यन्ति

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(मावे) Passive
165	शद्	to perish gradually	शीयते ²	शशाद् ¹²	अशदत् ¹¹	शद्यते
166	वृद्	to grow	रोहति ¹⁸	वरोह ²⁰	अवृशत् ^{VIII}	वृष्यते
167	कुश्	to call out to cry	कोञ्चति ²³	कुञ्चत् ²⁰	अकुञ्चत् ^{VII}	कुश्यते
168	युज्	to unite	योजति ¹⁸	युयोज	अयौशीत् ^{IV}	similar
169	कृद्	to draw	कर्ति ¹⁴	चरुष ²⁰	अकाशीत् ^{IV} अकर्षीत् ^{IV} अकृशत् ^{VII}	कृष्यते
170	सृप्	to creep	सर्पति ¹⁹	ससर्प	शसृपत् ¹¹	सृष्यते
171	घत् defective root	to eat	घसति ¹⁰	No form in perfect	अघसत् ¹¹	—
172	तप्	to shine	तपति	तताप ¹²	अताप्सीत् ^{IV}	तप्यते
173	शप् ^U	to curse	शपति	शशाप ¹²	अशाप्सीत् ^{IV}	शप्यते
174	दद्	to burn	दहति	ददाह ¹²	अधाशीत् ^{IV}	दद्यते
175	पच् ^U	to cook	पचति	पपाच ¹²	अपाशीत् ^{IV}	पच्यते
176	भज् ^U	to serve, to honour	भजति	बभाज ^{14a} मेजतुः	अभाशीत् ^{IV}	भज्यते
177	त्यज्	to abandon	त्यजति	तत्याज ¹⁶ तलजतुः	अत्याशीत् ^{IV}	त्यज्यते
178	यज् ^U	to sacrifice	यजति	इयाज ²⁴	अयाशीत् ^{IV}	इज्यते ²⁰
179	वप् ^U	to sow	वपति	उवाप ²⁴	अवाप्सीत् ^{IV}	उप्यते ²⁰

Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्त्वा	ल्यप् Gerund in य्	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	लृच् Desiderative
शप्त३४	शक्त्वा	आशय	शक्तुम्	शापयति शादयति }	शिशामति
कृ३६b	कृत्वा	आकृय	क्रेडुम्	क्रेडयति-ते क्रेडयति-ते }	कृशति
कुट	कुट्वा	आकुरय	क्रेडुम्	क्रेडयति-ते	कुश्रुशति
10 युन्	7 UP 17	—	—	योत्रयति-ते	युश्रुशति
कृट	कृट्वा	निकृष्य	कृष्टुम् कृष्टुम् }	कर्मयति-ते	निकृशति
घृत्	घृत्वा	उपसृष्य	सृष्टुम् सृष्टुम् }	सर्षयति	मिमृष्यति
पत्ता	पत्तवा	—	पस्तुम्	(चिन् न)	त्रिपशति
तप्त	तप्त्वा	प्रतप्य	तप्तुम्	तापयति-ते	तिनमति
शप्त	शप्त्वा	सशप्य	शप्तुम्	शापयति-ते	शिशप्पति-ते
दग्ध३६b	दग्ध्वा	सदृष्य	दग्धुम्	दाहयति-ते	दिपशति
पक्३८	पक्त्वा	विपक्य	पक्नुम्	पाचयति-ते	पिपशति-ते
भक्ष३६	भक्ष्त्वा	विभज्य	भक्षुम्	भाजयति-ते	विभशति-ते
लक्ष३६	लक्ष्त्वा	सलज्य	लक्षुम्	लाजयति-ते	दिल्लशति
दृ३३	दृष्ट्वा	समिज्य	दृष्टुम्	दात्रयति-ते	दिनशति
वत्३३	वत्त्वा	प्रव्युज्य	वत्तुम्	वापयति-ते	विवमति

Serial No.	Root	Meaning	लृट् Present	लिट् Perfect	लृङ् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
180	वस्	to dwell	वसति	उवास ²⁴	अवात्सीत् ^{IV}	उच्यते ²⁰
181	वह्	to carry	वहति	उवाह ²⁴	अवाहीत् ^{IV}	उच्यते ²⁰
182	दंश्	to bite	दक्षति ²⁵	दंश्	अदाह्सीत् ^{IV}	दश्यते ³¹
183	सज्ज्	to embrace	सजति ²⁴	ससज	असाह्सीत् ^{IV}	सज्यते ³¹
184	रज्ज् ^U	to be coloured	रजति ²⁶	ररज ^{16a}	अराह्सीत् ^{IV}	रज्यते ³¹
185	स्कन्द्	to go to jump	स्कन्दति	चस्कन्द ^{16b}	अस्कान्सीत् ^{IV} अस्कदत् ^{II}	स्क्यते ³¹

ANIT ROOTS ENDING IN भम्

186	यम्	to check	यच्छति ²⁷	ययाम	अयंसीत् ^{IV}	यम्यते
187	नम्	to salute	नवति	ननाम ¹²	अनंसीत् ^{VI}	नम्यते
188	गम्	to go	गच्छति	जगाम ¹¹		गम्यते

Abstract

Set roots ending in consonants	1—81=81	} 117 Set
Do with final taking गुण	82—86=5	
Do with penultimate short taking गुण	87—107=21	
miscellaneous	108—117=10	
Wet roots	118—125=8	8 Wet
Anit roots ending in vowels	126—162=37	} 63 ANIT
Do Do in consonants	163—165=3	
Do with penultimate short taking गुण	166—170=5	
Do ending in consonants	171—188=18	

Total 183

Past Passive Participle	कृता Gerund in क्त्वा	ल्यप् Gerund in य्	तुमुन् Infinitive	क्ति Causal	गन् Desiderative
उदिन ⁵ & 13	उदित्वा ⁶ & 25	प्रोष्य ⁹	बलुम्	तातयति-ते	विशगति
कृड ¹³	कृड्वा	उदुग ¹⁷ प्रोषा	बोडुम्	बादयति ते	विशप्रति
दृष्ट ¹⁴	दृष्ट्वा ²⁰	संदक्ष्य	दृष्टुम्	दंशयति-ते	दिदगति
गृह्य ¹⁴	गृह्यत्वा ²⁰	संसज्य	गन्धुम्	मज्जयति ते	गिमेयति
रक्त ¹⁴	रक्षत्वा ¹⁹ □ रक्त्वा	अगुरज्य	रक्ष्णुम्	रक्षयति रक्षयति	रिक्तयति-ते
स्तब्ध ¹⁴	स्तब्धत्वा	—	स्तब्धुम्	स्तब्धयति	विहस्तयति
यत् ²⁰	यत्वा ²⁴	नियम्य ⁸ नियत्वा	यन्तुम्	यनयति आयामयते	विमयति
नत् ²⁰	नत्वा ²⁴	प्रगम्य ⁸ प्रगत्वा	नन्तुम्	नमयति ते नामयति-ते	निनयति
गत ²⁰	गतत्वा ²⁴	साम्य ⁸ सगत्वा	गन्तुम्	गमयति	जिगनिरति } यतिगांधते }

2nd CONJUGATION

SET ROOTS ENDING

Serial No.	Root	Meaning	उद् Present	लिट् Perfect	उङ् Aorist	कर्मणि(माये) Passive
1	यु	to join	यौति	युयाव६	अयावीत् ^V	यूयते ⁸
2	भू	to praise ¹	भौति	भुनाव६	अनावीत् ^V	भूयते ⁸
3	स्रु	to drop to ooze	स्रौति	स्रुणाव६	अस्रावीत् ^V	स्रूयते ⁸
4	शु	to sharpen	श्रौति	शुश्राव६	अश्रावीत् ^V	—
5	क्षु	to sneeze	क्षौति	क्षुश्राव६	अक्ष्रावीत् ^V	क्षूयते ⁸
6	रु	to cry	रौति रवीति	रुनाव६	अरावीत् ^V	रूयते ⁸
7	ऊर्णु ^U	to cover	ऊर्णोति ऊर्णोति	ऊर्णुनाव ²³	और्णुवीत् ^V और्णुवीत् और्णुवीत्	ऊर्णूयते ⁹

SET ROOTS ENDING IN CONSONANTS

8	अनृ	to breathe	अनृति	आनृ ^{18b}	आनीत् ^V	अनृयते
9	जक्षृ	to eat	जक्षृति	जजक्षृ	अजक्षीत् ^V	जक्षयते
10	श्चस्	to breathe	श्चसिति	श्चश्वास	अश्चसीत् ^V	श्चस्यते
11	रुद्	to shed tears	रोदिति	रुरोद	अरोदीत् ^V अरुदत् ¹¹	रुयते
12	वश्	to wish	वष्टि	उवाश्च ²⁴	अवसीत् ^V अवासीत्	उदयते ²⁰

PARASMAIPĀDI

IN VOWELS

क Past Passive Participle	क्त्वा Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
युत ³	युत्वा ³	उद्युल्य	यवितुम्	यावयति-ते	युयूपति यियविपति } }
दुत ³	दुत्वा ³	प्रद्युल्य	नवितुम्	नावयति ते	दुनुपति आदुनुपते
स्तुत ³	स्तुत्वा ³	प्रस्तुल्य	श्रवितुम्	श्रावयति-ते	श्रुत्पति
क्षुत ³	क्षुत्वा	सक्षुल्य	क्षवितुम्	क्षावयति-ते	क्षुक्षुपति (सक्षुक्षुपते)
धुत ³	धुत्वा	प्रधुल्य	धवितुम्	धावयति ते	धुक्षुपति
रुत ³	रुत्वा ³	—	रवितुम्	रावयति-ते	रुक्षुपति
कर्णुन्	कर्णुवित्वा ^{11a} कर्णवित्वा	—	उर्णुवितुम् कर्णवितुम्	कर्णवयति-ते	कर्णुनुविपति-ते कर्णुनविपति-ते कर्णुनूपति-ते } }
अजित	अजित्वा	प्राज्य	अजितुम्	आजयति-ते	अजिनिपति
जक्षित	जक्षित्वा	प्रजक्ष्य	जक्षितुम्	जक्षयति	जिजक्षिपति
श्वसिन् ¹² विश्वस्त	श्वसित्वा	निश्चल्य	श्वसितुम्	श्वसयति	शिश्चसिपति
रुदित	रुदित्वा	प्ररुध्य	रोदितुम्	रोदयति	रुददिपति
उशिन ^{25a}	वशित्वा ^{25a}	समुत्थ	वशितुम्	वाजयति	विजयति

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भाते) Passive
13	विद्	to know	वेत्ति वेद	विवेद ¹⁹ विदोचसा	अवेदीत् ^V	विद्यते
14	अस्	to be	अस्ति	अभूत् ²⁵	अभूत् ^I	like
15	वृष्	to speak	ब्रवीति आह	उवाच ^{P24} ऊचे A	अबोचत् ^{PII} अबोचत् A	See वृष्
16	शास्	to teach to govern	शास्ति	शासत्	अशित् ^{II}	शास्यते ¹⁹
17	अस्मि	to shine	अस्मि	अस्मि- अस्मि ²⁷	अस्मिन् ^V	अस्मिन्
18	जाग्र	to be awake	जागर्ति	जग्रात् ³⁰ जाग्रत् ^{वदा}	अजगर्त् ^V	जाग्रन्ते
19	दरिद्र	to be poor	दरिद्राणि	दरिद्री ³³ दरिद्र- वदा	अदरिद्रा ^V अदरिद्रा ^{VI}	दरिद्रा ⁴

6 Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in त्वा	रयप् Gerund in य	तुप् Infinitive	णिच् Causal	तप् Desiderative
---------------------------------	-----------------------------	------------------------	--------------------	----------------	---------------------

विदित³³ विदित्वा संविद्य वेदितुम् वेदयति विविदिषति

those of धृ 1 P. Root No. 84

2 P. 43 below for other forms वाचयति-ते विप्रयति-ने

शिक्ष³⁸ शास्त्रित्वा श्रुशिक्ष्य शासितुम् श्वालयति शिक्षासिपति
शिष्टा¹⁷

चक्रासित चक्रासित्वा अभिचक्रास्य चक्रागितुम् चक्रायति विचक्रामिपति

जागरित⁵ जागरित्वा⁷ प्रजागर्ष¹³ जागरितुम् जागरयति निजामरिपति

दरिद्रि²⁹ दरिद्रित्वा⁸ मंदरिद्रि⁹ दरिद्रितुम् दरिद्रयति ते दिदरिद्रामति
दिदरिद्रिपति

to मृच् 1 P. 121 मारिद्रयति-ते मिरिद्रयति
मिमरिद्रयति...

यात यात्वा प्रयाय यातुम् याययति विवामनि

भात भात्वा विभाय भातुम् भाययति विभायति

प्रापयति विप्रासति

प्यात²⁷ प्यात्वा — प्यातुम् प्याययति विप्यामति

राय रात्वा विराय रायुम् राययति रिरायनि

दाय दात्वा अवादाय दातुम् दाययति-ते दिदायति

Serial No.	Root	Meaning	उद् Present	लिट् Perfect	उर Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
27	लृ	to take to give	लृति	लृलौ ^I	अलृसीत् ^{VI}	—
28	पृ	to protect	पृति	पृषी ^I	अपृसीत् ^{VI}	पायते ^{III}
29	स्नृ	to bathe	स्नृति	स्नृलौ ^I	अस्नासीत् ^{VI}	—
30	धृ	to cook	धाति	दाथौ	अधासीत् ^{VI}	धायते ^{III}
31	वृ	to blow	वाति	वृषी ^I	अवृसीत् ^{VI}	—
32	शृ	to run, gener- ally, with to sleep	शृति	दृशौ ^I	अशृसीत् ^{VI}	शायते ^{III}
33	मा	to measure	माति	मयी ^I	अमासीत् ^{VI}	मीयते ^{II}
34	वृ	to tell	वृति			
35	इ	to go	एति	इयाय ³	अयात् ^I	similar
36	इ with अधि	to remember	अधेति	अधीयाय	अध्यगात् ^I	अधीयते
37	वी	to go etc	वेति	विवाय ⁴	अवीषीत् ^{IV}	वीयते
38	यु	to attack	यौति	युवाय ^{6a}	अयौषीत् ^{IV}	यूयते
39	सु	to permit to posses supremacy	सौति	सुपाय ^{6a}	असौषीत् ^{IV}	like
40	तु	to go etc	तौति तवीति	तुताय ^{6a}	अतौषीत् ^{IV}	तूयते
41	स्तु ^U	to praise	स्तौति स्तवीति	स्तुताय ^{6a}	अस्तावीत् ^{V□}	स्तूयते ^I

Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्त्वा	स्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिव् Causal	सन् Desiderative
लाज	लात्वा	—	लातुम्	लालयति-ते लाययति-ते	लिखासति
पाज ^{27a}	पात्वा	परिपाय	पातुम्	पालयति-ते	पिपासति
स्नाज निष्णात	स्नात्वा	उपस्नाय	स्नातुम्	स्नपयति स्नापयति	सिष्णासति
ध्राज ²⁸ धृज	ध्रात्वा	—	ध्रातुम्	ध्रपयति-ते	शिधासति
वाज ²⁸ निर्वाण□	वात्वा	निवाय	वातुम्	वापयति-ते वाजयति-ते वाययति-ते	विवासति
द्राज ²⁶	द्रात्वा	निद्राय	द्रातुम्	दापयति	दिद्रासति
मित ²⁷	मिन्वा ⁸	उन्माय	मातुम्	मापयति-ते म्यापयति-ते	मित्सति मिह्यासति
to इ 1 P. 134				गमयति प्रत्याययति	त्रिगमिपति
अधीत	—	अधीत्य ²	अध्येतुम्	अधिगमयति	अधितिगमिपति
वीत	वीत्वा	प्रवीय	वेतुम्	वापयति वाक्ययति	विनीपति
शुज	शुत्वा	—	शेतुम्	सावयति	शुश्रूषति
यु				सावयति-ते	शुश्रूषति
शुज	शुत्वा	—	शेतुम्	शक्ययति शक्ययति	शुश्रूषति
शुज	शुत्वा	शक्त्य ²	शेतुम्	शक्ययति शक्ययति	शुश्रूषति

Serial No.	Root	Meaning	सृत् Present	लिट् Perfect	लृत् Aorist	लृट् (भावे) Passive
42	सृप्	to sleep	सृपिति	सृष्यात् ^{18b} & 24	अस्ताप्सीत् ¹⁹	सृप्यते ²⁰
43	वच्	to speak	वक्ति	उवाच ²¹	अवाचत् ²²	उच्यते ²³
44	दुह्	to milk	दोमिषि	दुषोह ²⁰	अधुसत् ^{V(1)}	दुह्यते
45	दिह्	to increase	देमिषि	दिदेह	अधिषत्	दिध्यते
46	द्विप्	to hate	द्वेष्टि	दिद्रेष ²⁰	अद्विषत् ^{VII}	द्विष्यते
47	लिह्	to lick	लेष्टि	लिलेह ²⁰	अलिषत् ^{VII}	लिष्यते
48	अद्	to eat	अस्ति	आद ^{18b} & 25 अपास }	अपसत् ²¹	अद्यते ²⁴
49	हन्	to kill	हन्ति	जघान	अवधीत् ^V	हन्यते ^{VI}

क Past Passive Participle	कत्वा Gerund in त्वा	त्वाप् Gerund in व	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
गुप्त ¹³	गुप्त्वा ²⁵	प्रगुप्य ⁹ विगुप्य	स्वप्तुम्	स्वापयति-त्ते	सुप्स्यति
उक्त ¹³	उक्त्वा ²⁵	प्रोक्त्य ⁹	वक्तुम्	वाचयति-त्ते	विवक्षति
दुग्ध ^{36b}	दुग्ध्वा	संदुह्य	दोषुम्	दोहयति-त्ते	दुपुक्षति-त्ते
दिग्ध ^{36b}	दिग्ध्वा	—	देह्युम्	देहयति-त्ते	दिधिक्षति-त्ते
दिष्ट	दिष्ट्वा	प्रदिष्ट्य	द्रेष्टुम्	द्रेषयति-त्ते	दिद्विक्षति-त्ते
लीढ ^{39a}	लीढ्वा	—	लेढुम्	लेहयति-त्ते	लिद्धिक्षति-त्ते
जग्ध ³⁷ अक्ष	जग्ध्वा ²⁷	प्रजग्ध्य ¹³	जानुम्	आदयति	जिघर्षति
हृत् ²²	हृत्वा ²⁴	विहृत्य ^{8a}	हन्तुम्	घातयति-त्ते	विषांसति

2 P. Abstract

Set 1-19 = 19

Wet -20 = 1

Anit 21-48 = 28

Anit in 1 future or set in 2nd future }
and conditional } 49 = 1

Total 49

3rd CONJUGATION
SET ROOTS ENDING

Serial No.	Root	Meaning	लृत् Present	लृट् Perfect	लृङ् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
1	पृ	to fill	पिपति	पपार ^{11a}	अपासीत् ^V	—
ANIT ROOTS ENDING						
2	हु	to perform sacrifice	जुहोति	जुहाव ³⁰ जुह्वाचकार	अहौषीत् ^{IV}	हूयते
3	भी	to fear	विभेति	विभाय ³⁰ विभया- चकार	अभैषीत् ^{IV}	भीयते ¹⁰
4	ही	to blush	जिहति	जिहाय ³⁰ जिह्या- चकार	अहैषीत् ^{IV}	हीयते ¹⁰
5	हा	to abandon	जहाति	जही ¹	अहासीत् ^{VI}	हीयते ¹⁰
6	दा ^U	to give	ददाति	ददौ ¹	अदात् ^I	—
7	धा	to put	दधाति	दधौ ¹	अधात् ^I	धीयते ^{II}
8	निञ् ^U	to wash	नेनेकि	निनेज	अनेक्षीत् ^{IV} अनिजत् ^{II}	निन्यते
9	विञ् ^U	to separate	वेवेकि	विवेज	अवेक्षीत् ^{IV} अविजत् ^{II}	—
10	विष् ^U	to surround	वेवेष्टि	विवेष	अविषत्	—
11	ग	to go	इगति	आर	आरत् ^{II}	—
12	पृ	to fill	पिपति	पपार	अपासीत् ^{IV}	प्रियते
13	भृ	to bear to support	विभर्ति	बभार ³⁰ विभरचकार	अभार्षीत् ^{IV}	—

3rd Conjugation abstract

Set 1

Wet II

Anit 3-10=9

Anit I future & Set in II future 11-13=3

Total 13

PARASMAIPADI
IN VOWELS

Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिव् Causal	सन् Desiderative
similar to पृ 9 P, 8	—	—	पाठयति-ते	पिपूयति	
IN VOWELS					
हुत	हुत्वा	बाहुल्य ²	होतुम्	दाययति-ते	लुह्यति
भीत	भीत्वा	विभीय	भेतुम्	भाषयते भीषयते भाषयति-ते	विभीषति
हीत ²⁸ हीण	हीत्वा	—	हेतुम्	हेषयति-ते	त्रिहीषति
हीन ^{29b}	हिरवा	विहाय	हातुम्	हापयति-ते	मिहासति
similar to दा 1 P. 128			—	दापयति-ते	दिस्सति-ते
हित ³⁸	हित्वा ²⁸	निघाय ⁶	धातुम्	धापयति-ते	धित्सति-ते
निक ³⁶	निकावा	निर्मिञ्ज	नेकतुम्	नेजयति-ते	निनिहति-ते
विक ³⁶	मिन्त्वा	विदिग्य	वेस्तुम्	वेजयति-ते	विदिशति-ते
विट	विट्वा	परिविध्य	वेष्टुम्	वेपयति-ते	विदिशति-ते
similar to ऋ 1 P. 161			—	अर्पयति-ते	अरिरिपति
पृत	पृत्वा	—	पर्तुम्	पापयति ते	पुपूयति
similar to मृ 1 U. P. 157 A. 127			—	भारयति-ते	बुभूयति-ते

Only one Set root in the 3rd Conjugation
no Wet do — do —

4th CONJUGATION

SET ROOTS ENDING

Serial No	Root	Meaning	खद् Present	खिद् Perfect	खर् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
1	दिद्	to play with dice	दीव्यते ³⁶	दिदेव	अदेवीत् ^V	दीव्यते ³⁰
2	सिद्	to sew	सीव्यति ³⁶	सिषेव	असेवीत् ^V	सीव्यते ³⁰
3	सिद्	to go	सीव्यति ³⁶	सिषेव	असेवीत् ^V	सीव्यते ³⁰
4	सिद्	to spit	सीव्यति ³⁶	सिषेव	असेवीत् ^V	सीव्यते ³⁰
5	सिद्	to spit	सीव्यति ³⁶ 4 x 36	सिषेव सिषेव	असेवीत् ^V	similar
6	मिद्	to be greasy to melt	मेद्यति	मिमेद	अमिदत् ^{II}	मिद्यते
7	इद्	to go	इष्यति	इषेव	ऐषीत् ^V	इष्यते
8	रिद्	to kill	रिष्यति	रिरेव	अरिषत् ^V	—
9	रुद्	to kill	रुष्यति	रुषेव	अरुषत् ^{II}	—
10	लुद्	to covet	लुभ्यति	लुलोभ	अलुभत् ^{II}	—
11	लुद्	to be confused	लुप्यति	लुलोप	अलुपत् ^{II}	—
12	लुप् ^U	to be wet	लुप्यति	लुलोप	अलुपत् ^{II} अलोपीत् ^V	—

PARASMAIPADI

IN CONSONANTS

Past Passive Participle	कर्त्वा Gerund 10 क्त्वा	ल्यप् Gerund 10 य्	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
भूत ^{24a}	देवित्वा ²² भूत्वा	प्रदीन्य ⁶	देवितुम्	देवयति ते	दिदेविषति } दुष्पति }
भूत ²⁴	सेवित्वा ²² स्यूत्वा	निपीन्य ⁶	सेवितुम्	सेवयति ते	सिसेविषति } दुष्पति }
भूत	क्षेवित्वा ²² क्षूत्वा	—	क्षेवितुम्	क्षेवयति ते	सिक्सेविषति
भूत ²⁴	क्षेवित्वा ²² क्ष्यूत्वा	प्रक्षीन्य ⁶	क्षेवितुम्	क्षेवयति ते	चिक्षेविषति
10 छिन् 1 P 77	—	—	—	छेदयति-ते	दिष्टुपति दिष्टेविषति
मिद् 1 A 89	—	—	—	मेदयति ते	मिमेदिपति
इपित	एषित्वा	प्रेष्य	एषितुम्	एषयति	एषिष्यति
—	रिष्टा, रेपित्वा रिपित्वा ^{1b}	—	रेषितुम् रैषुम्	रेषयति ते	रिरेषिषति
रुट रुपित	रुष्टा, रोपित्वा रुपित्वा ¹³	—	रोषितुम् रौषुम्	रोषयति ते	रुरोषिषति रुरुपिषति
लुब्ध	लुब्धत्वा, लोभित्वा लुभित्वा	—	लोभितुम् लोब्धुम्	लोभयति ते	लुलोभिषति लुलुभिषति
लुप्त ¹¹ लुपित	लोपित्वा लुपित्वा	—	लोपितुम्	लोपयति ते	लुलोपिषति लुलुपिषति
शुक्त ¹¹	शुभित्वा ¹¹ शायित्वा	—	शोषितुम्	शाययति-ते	शुशोषिषति ते शुशुचिषति ते

Serial No.	Root	Meaning	लृट् Present	लृट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
13	क्रु	to be angry	क्रुष्यति	क्रुक्षेप	अक्रुषत् ^{II}	—
14	जुष	to burn	जुष्यति	जुप्शेप	अजुषत् ^{II}	—
15	क्षु	to be agitated	क्षुष्यति	क्षुक्षेम	अक्षुषत् ^{II}	क्षुष्यते

SET Roots with penultimate ण

16	कृध्	to prosper to increase	कृष्यति	आनर्ध ^{18a}	आर्धत् ^{II}	कृष्यते
17	मृध् ^U	to endure	मृष्यति	ममर्ध	अमर्धत् ^V	मृष्यते
18	तृध्	to be thirsty	तृष्यति	ततर्ध	अतृषत् ^{II}	—
19	कृश्	to become emaciated	कृश्यति	चकृश्	अकृषत् ^{II}	कृश्यते
20	मृश्	to fall down	मृश्यति	ममर्श	अमृषत् ^{II}	—
21	हृध्	to rejoice	हृष्यति	अहर्ध	अहृषत् ^{II}	—

Other Wet Roots

22	अंश्	to fall down	अंश्यति ²⁴	वअंश्	अअंषत् ^{II}	अंश्यते ³¹
23	अ	to grow o'd to weat out	अौर्यति ¹⁷	अजार ¹⁵	अजर्त् ^{II} अजारीत् ^V	अौर्यते ²²

Past Passive Participle क	क्त्वा Gerund in क्त्वा	क्यप् Gerund in क्यप्	कुमुन् Infinitive	किल् Causal	सन् Desiderative
कृपित ¹	कृपित्वा ¹¹ क्रीपित्वा	—	क्रीपितुम्	क्रीपयति-ते	कृपयिष्यति क्रीपयिष्यति
कृष्यति	कृष्यत्वा ¹¹ क्रीष्यत्वा	—	क्रीष्यितुम्	क्रीषयति-ते	कृष्यिष्यति क्रीष्यिष्यति
क्षुभित ¹² क्षुब्ध ¹²	क्षुभित्वा ¹¹ क्षोभित्वा	—	क्षोभितुम्	क्षोभयति-ते	क्षुभयिष्यति क्षुब्धयिष्यति
कृञ् ¹¹	अर्धित्वा ^{10a} कृञ्वा	समृध्य	अर्धितुम्	अर्धयति-ते	ईरसति, अर्धयिष्यति
मर्षित ⁶ अपमृष्यति	मृष्यत्वा ^{10b} मर्षित्वा	आमृष्य	मर्षितुम्	मर्षयति-ते	मिमृक्षति
तृपित	तृपित्वा ^{10b} तर्पित्वा	—	तर्पितुम्	तर्पयति-ते	तिर्पयति
कृञ् ¹⁸ मर्षयति	कृषित्वा ^{10b} कर्षित्वा	परिकृष्य	कर्षितुम्	कर्षयति-ते	चिकृक्षति
मृष्ट ^{11a}	भर्षित्वा ^{10a} मृष्ट्वा	—	भर्षितुम्	भर्षयति-ते	मिमृक्षति
हृषित ^{11a} हृष्ट	हृषित्वा ¹⁰	—	हर्षितुम्	हर्षयति-ते	निमृक्षति
मृष्ट ¹⁴	अंशित्वा ¹⁸ अंश्या	विभ्रस्य	अंशितुम्	अंशयति-ते	विभ्रंशयति
जृञ् ³²	जरी(री)त्वा ^{18a}	निजरीय	जरी(री)तुम्	जरीयति-ते	जिजरीष्यति जिजरीष्यति जिजरीष्यति

Serial No.	Root	Meaning	उर् Present	लिट् Perfect	उर् Aorist	कर्मणि (भावे) Passive
Set Roots ending in स्						
24	अस्	to throw	अस्यति	आस ^{18b}	आस्यत् ^{II}	अस्यते
25	श्रस्	to tremble	श्रस्यति	श्रत्वा ¹⁵	अश्रसीत् ^V अश्रासीत्	श्रस्यते
26	यस्	to strive	यस्यति ³² यसति	ययास ^{12a}	अयसत् ^{II}	यस्यते
Set Roots ending in अम्						
27	भ्रम्	to roam about	भ्राम्यति ³¹ भ्रमति	बभ्रास ¹⁵	अभ्रमत् ^{II}	like भ्रम्
28	कृम्	to be fatigued	कृाम्यति ³¹ कृमति	चक्राम ^{12a}	अकृमत् ^{II}	—
29	शम्	to be calm	शाम्यति ³¹	शशाम ^{12a}	अशमत् ^{II}	शाम्यते
30	दम्	to be tamed	दाम्यति ³¹	ददाम	अदमत् ^{II}	दम्यते
31	तम्	to be fatigued	ताम्यति ³¹	तताम	अतमत् ^{II}	—
32	धम्	to take pains	धाम्यति ³¹	शधाम	अधमत् ^{II}	—
33	मद्	to be glad	मास्यति ³¹	ममास ^{12a}	अमसत् ^{II}	मस्यते
34	शक् ^U	to endure to be able	शक्यति	शशक ¹²	अशकत् ^{II}	शक्यते

(Anit according to some)

५. Fast Passive Participle	६. क्त्वा Gerund in क्त्वा	७. ल्यप् Gerund in ल्यप्	८. क्तुम् Infinitive	९. निच् Causal	१०. शन् Desiderative
अस्त११b	अस्तित्वा१७ अस्त्या	प्रास्य	अस्तितुम्	आमयति	अगिमिष्यति
क्षत्त११b	क्षस्तित्वा	संस्तस्य	क्षस्तितुम्	प्रासयति-ते	क्षिपयिष्यति
यत्त११b	यस्तित्वा१७ यस्त्या	आयस्य	यस्तितुम्	यागयति-ने आयागयते	यियमिष्यति
I P 97	—	—	—	प्रमयति	विम्रमिष्यति
क्रान्त१८	क्रमित्वा१६ क्रान्त्वा	—	क्रमितुम्	क्रमयति-ते	चिह्नमिष्यति
शान्त१९	शामित्वा१६ शान्त्वा	प्रशम्य	शामितुम्	शामयति-ने (दर्शने) शामयति-ते	शिशमिष्यति
दान्त१९	दामित्वा१६ दान्त्वा	—	दमितुम्	दमयति-ने	दिदमिष्यति
तान्त१८	तमित्वा१६ तान्त्वा	—	तमितुम्	तमयति-ते	तिवमिष्यति
थान्त१८	थमित्वा१६ थान्त्वा	—	थमितुम्	थमयति-ने	शिथमिष्यति
मत्त१९	मदित्वा	—	मदितुम्	मदयति-ते	मिमदिष्यति
शक्ति शफ	शक्तित्वा१७ शक्त्वा	—	शक्तितुम् शक्नुम्	शक्तयति-ते	शिशक्तिष्यति-ने

Serial No.	Root	Meaning	लृट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
------------	------	---------	-----------------	-----------------	----------------	-------------------------

Set in 1 Future and Wet in 2 Future and Conditional

35	नृत्	to dance	नृत्यति	ननर्त्त ननृतवतुः	अनर्त्ताद् ^V	नृत्यते
----	------	----------	---------	---------------------	-------------------------	---------

Wet Roots

36	दुह	to bear milk	दुहति	दुदोह ¹⁹	अदुहत्	दुह्यते
37	मुह	to swoon	मुषति	मुमोह ¹⁹	अमुहत् ^{II}	मुष्यते
38	स्निह	to have affection for	स्निष्यति	स्निष्येद् ¹⁹	अस्निहत् ^{II}	स्निष्यते
39	सुह	to vomit	सुष्यति	सुष्येद् ¹⁹	असुहत् ^{II}	—
40	सृप	to be satisfied	सृप्यति	तृष्यं तृष्यतु	असृप्यत् ^{IV} असृप्यत् ^V असृप्यत् ^{II}	सृप्यते
41	रप	to be proud	रप्यति	दृष्यं ¹⁹	अरप्यत् ^{IV} अरप्यत् ^V अरप्यत् ^{II}	—
42	त्रिह	to become wet	त्रिपति	त्रिपेद	अत्रिहत् ^{II}	त्रिप्यते
43	रह	to hurt, to destroy	रप्यति	रप्ये ¹⁹	अरहत् ^{II}	रप्यते

४ Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्त्वा	क्यम् Gerund in क्य	कुमुन् Infinitive	कृन् Causal	कम् Desiderative
कृतः ¹¹	निरतिरा ¹⁰	परिकृत्य	नर्तुम्	—	निरतिरिति निरतिरिति }
कृतः ⁴ & कृतः ^{136b}	कृत्या ⁴ कृत्वा कृतित्वा कृतित्वा }	संकृत्य	कृतुम् कृतुम् कृतुम् }	कृतयति-ते	कृतयिष्यति कृतयिष्यति कृतयिष्यति }
कृतः ⁴ & कृतः ^{136b}	कृत्या ⁴ कृत्वा कृतित्वा }	संकृत्य	कृतुम् कृतुम् कृतुम् }	कृतयति-ते	कृतयिष्यति कृतयिष्यति कृतयिष्यति }
स्निग्धः ⁴ & स्नीयः ^{136b}	स्निग्धा ⁴ स्नीयुः स्निहित्वा }	उपस्निग्ध	स्नेदुम् स्नेदुम् स्नेदुम् }	स्नेदयति-ते	स्निदयिष्यति स्निदयिष्यति स्निदयिष्यति }
स्तुग्धः ⁴ & स्तुग्धः ^{136b}	स्तुग्धा ⁴ स्तुग्धुः स्तुग्धित्वा }	उपस्तुग्ध	स्तोदुम् स्तोदुम् स्तोदुम् }	स्तोदयति-ते	स्तुदयिष्यति स्तुदयिष्यति स्तुदयिष्यति }
तृप्तः ⁴	तृप्तिक्त्वा तृप्तिक्त्वा }	परितृप्ति	तृप्तिम् तृप्तिम् तृप्तिम् }	तृप्तयति-ते	तृप्तिरिति तृप्तिरिति }
दर्शः ⁴	दर्शित्वा दर्शित्वा }	—	दर्शुम् दर्शुम् दर्शुम् }	दर्शयति-ते	दर्शयिष्यति दर्शयिष्यति }
क्षिप्तः ⁴ & 34	क्षित्वा क्षित्वा क्षित्वा }	विक्षिप्त	क्षेदुम् क्षेदुम् क्षेदुम् }	क्षेदयति-ते	क्षेदयिष्यति क्षेदयिष्यति क्षेदयिष्यति }
रक्षः ⁴	रक्षित्वा ⁴ रक्षित्वा }	संरक्ष	रक्षुम् रक्षुम् रक्षुम् }	रक्षयति-ते	रक्षयिष्यति रक्षयिष्यति }

Serial No	Root	Meaning	लृट् Present	लृट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि (माते) Passive
44	क्षम्	to endure	क्षाम्यति	चक्षाम ¹⁹	अक्षमत् ^{II}	like क्षम्
45	नश्	to be lost	नश्यति	ननाश नेशद्	अनशत् ^{II}	नश्यते
4 P. ANIT ROOTS						
46	छो	to cut	छत्ति ³³	चच्छौ ^{2b}	अच्छासीत् ^{IV} अछात् ^I	छायते ^{III}
87	शो	to sharpen	श्यति ³³	शशी ^{2b}	अशासीत् ^{IV} अशात् ^I	शायते ^{III}
48	हो	to bring to an end	ह्यति ³³	हशी ^{2b}	अहासीत् ^{IV} अहात् ^I	हीयते ^{II}
49	दो	to cut	दत्ति ³³	ददौ ^{2b}	अदात् ^I	दीयते ^{II}
50	पुप्	to nourish	पुष्यति	पुषोप	अपुपत् ^{II}	पुष्यते
51	शुप्	to become dried	शुष्यति	शुषोप	अशुपत् ^{II}	—
52	तुप्	to be pleased	तुष्यति	तुतोप	अतुपत् ^{II}	तुष्यते
53	दुप्	to be impure	दुष्यति	दुरोप	अदुपत् ^{II}	दुष्यते
54	क्रुध्	to be angry	क्रुध्यति	क्रुधोप	अक्रुधत् ^{II}	क्रुध्यते
55	शुध्	to become pure	शुष्यति	शुषोप	अशुपत् ^{II}	शुष्यते
56	सिध्	to attain one's end to succeed	सिष्यति	सिषेप	असिपत् ^{II}	—
57	क्षिद्	to perspire	क्षिप्यति	क्षितेद	अक्षिदत् ^{II}	क्षिप्यते

कृत्वा Gerund in त्वा	त्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिव् Causal	सन् Desiderative
कृत्वा Gerund in त्वा	त्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिव् Causal	सन् Desiderative
1 A 102			क्षमयति-ते	चिभ्रमिषति } चिभ्रंसति }
नट ⁴	नगिस्त्वा नट्वा, नट्टा	प्रणटव्	नशितुम् नंष्टुम्	नासयति-ते निनंशति } निनशिषति }
छन् ^{27b} छित्	छास्वा ^{8c} छित्वा	—	छातुम्	छाययति-ते विच्छासति
शात ^{27b} शित	शास्वा ^{8c} शित्वा	निशाय	शातुम्	शाययति-ते शिसासति
सित ²⁹	सित्वा ⁸	अनुसाय ⁴	सातुम्	साययति-ते सिपासति
दित ²⁹	दित्वा ⁸	अवदाय ⁴	दातुम्	दापयति-ते दित्सति
पुट	पुट्वा	परिपुष्य	पोष्टुम्	पोषयति-ते पुपुषियति } पुपोषियति }
शुष्क ³⁸	शुष्वा	—	शोष्टुम्	शोषयति-ते शुश्रुसति
तुष्ट	तुष्ट्वा	परितुष्य	तोष्टुम्	तोषयति-ते तुवृशति
दुष्ट	दुष्ट्वा	—	दोष्टुम्	दोषयति-ते } दोषयति-ते } दुदुसति
कुद	कुप्वा	संकुष्य	क्रोदुम्	क्रोधयति-ते बुभ्रुसति
शुद	शुद्व्वा	—	शोदुम्	शोधयति-ते शुश्रुसति
चिद	सिद्व्वा	—	सेदुम्	माधयति-ते } सेधयति-ते } मिदिन्यति
खिन्	खिप्वा	प्रखिन्	खेतुम्	खेदयति-ते सिखिन्सति

Serial No.	Root	Meaning	लृट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(पाठे) Passive
58	क्षु	to be hungry	क्षुष्यति	चुक्षोष	अक्षुषत् ^{II}	क्षुष्यते
59	क्षिप्	to embrace to cling to	क्षिप्यति	क्षिप्सेव	अक्षिपत् ^{II} अक्षिपत् ^{VII}	क्षिप्यते
60	क्षिप्	to throw	क्षिप्यति	क्षिप्सेव	अक्षिपत् ^{IV}	क्षिप्यते
61	व्याध्	to pierce, to strike	विय्यति ³³	विव्याध ³⁴	अव्याप्सीत् ^{IV}	विय्यते
62	नह् ^U	to tie	नह्यति	ननाह ¹²	अनाहसीत् ^{IV}	नह्यते
63	रज्ज् ^U	to be coloured	रज्यति ²⁶	ररज ^{16a}	अररज्सीत् ^{IV}	similar

N.B. Of the roots of the 4th conjugation only 5 roots i.e. 37 No. 33 and 34, 35, 36, 37 and 38 Nos. 46 to 49 end in the vowels. All other roots in consonants.

Abstract

Set	1 to 34 = 34
Set in Future	35 = 1
Set in 2 Future and Conditional	36 to 45 = 10
Set	46 to 63 = 18
Total	63

४ Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य्	कृमुन् Infinitive	भिव् Causal	छद् Desiderative
शुधित ^६ :	शुधित्वा शोधित्वा	—	शोधुम्	शोधयति-ते	शुध्नुगति
श्रुष्ट	श्रुष्ट्वा	आश्रुष्य	श्रेष्टुम्	श्रेययति-ते	शिश्रिष्टति
श्रित	श्रित्वा	प्रश्रिष्य	श्रेनुम्	श्रेययति	विश्रिष्यति
विद्	विद्वा	विधिष्य आविष्य	व्यदुम्	व्याधयति-ते	विष्यत्यति
नद् ^{३६}	नधा	—	नदुम्	नाहयति-ते	निनत्सति-ते
10 रज्ज् I U. p. 184			रज्जुय्	रजयति-ते रजयति	रिज्जति रिज्जते

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(आचे) Passive
------------	------	---------	----------------	-----------------	----------------	------------------------

5 P. Set Roots

1	चृ	to choose	चृणोति	चकार ^{9b}	अचारीत् ^V	चिप्यते ¹⁶
2	वृध्	to prosper, to increase	वृध्नोति	आनघं ^{18a}	आधोत् ^V	similar
3	धृ	to be bold	धृणोति	दधर्षं ^{20a}	अधयीत् ^V	धृष्यते
4	दध्	to deceive	दध्नोति	ददम्भं ²² देभ	अदम्भीत् ^V	दभ्यते ³¹

Wet Roots

5	धृ ^W	to shake	धृनोति	दुधाव ^{8a & 19}	अघावीत् ^V	धूयते ¹¹
---	-----------------	----------	--------	------------------------------	----------------------	---------------------

Anit Roots

6	धु ^U	to shake	धुनोति	दुधाव ^{6a}	अधौवीत् ^{IV}	धूयते
7	दु	to burn to give pain	दुनोति	दुदाव	अदौवीत् ^{IV}	दूयते
8	गु ^U	to sprinkle to press out juice	गुनोति	गुदाव ^{6a}	अगावीत् ^V	गूयते
9	चि ^U	to collect	चिनोति	चिदाव ^{3c}	अचैरीत् ^{IV}	चीयते ⁹
10	ति ^U	to bind	तिनोति	तिदाव ^{3c}	अचैरीत् ^{IV}	तीयते ⁹
11	दि	to go	दिनोति	दिदाव ^{3c}	अदौरीत् ^{IV}	दीयते ⁹
12	धि	to throw	धिनोति	धिदाव ^{3c}	अधौरीत् ^{IV}	धीयते ⁹

Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	तार Desiderative
कृत ³¹	कृत्वा	विमल	वरि(री)तुम्	वारयति-ते	वृक्षयति
to कृधू 4 P 16			अधिक्त्वा } कृध्वा }	अधयति-ते	ईत्सति अधिधिपति
कृष्ट ^{11a} धर्षित	धर्षित्वा ¹⁰	प्रकृष्य	धर्षितुम्	धर्षयति ते	दिधर्षयति
दक्ष ¹⁴	दम्भित्वा ¹⁸ दक्ष्वा }	—	दम्भितुम्	दम्भयति-ने	धिष्णति, धीप्सति } दिदम्भयति }
धूत ^{4b}	धूत्वा ⁵	विधूय	धोतुम् धवितुम्	धावयति	दुधूयति-ते
धुत	—	—	धोतुम्	धावयति	दुधूयति-ते
दुत ³	दुत्वा ³	विदुल ²	दोतुम्	दावयति ते	दुदूयति
द्युत ³	द्युत्वा ¹	अभिपुल ²	सोतुम्	सावयति-ते	सुमूयति-ते
चित ³	चित्वा ³	विचिल निधिल	चेतुम्	चावयति-ते } चापयति ते }	चिनीयति-ते } चिचीयति-ते }
सित ²⁸ सिम	सित्वा	—	सेतुम्	साययति-ते	सिमीयति-ते
हित	हित्वा	प्रहित ²	हेतुम्	हाययति	जिधीयति
मित	मित्वा	समाय ⁴	मालुम्	मापयति ते	—

Serial No.	Root	Meaning	लृट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
13	राध्	to propitiate to kill	राप्नोति	रराध	अरात्सीत् ^{IV}	राध्यते
14	साध्	to accomplish	साप्नोति	ससाध	असात्सीत् ^{IV}	—
15	आप्	to obtain	आप्नोति	आप ^{18b}	आपत् ^{II}	आप्यते
16	शक्	to be able	शप्नोति	शक्षाक ¹²	अशक्षत् ^{IX}	शक्यते
17	स्तृ ^U	to cover	स्तृणोति	तस्तार ¹⁰ तस्तारुः	अस्तार्पात् ^{IV}	स्तार्यते ¹³
18	कृ ^U	to kill	कृणोति	चकार ⁹ चक्रुः	अकार्पात् ^{IV}	क्रियते ¹⁴

6 P. Set Roots

1	लभ्	to be bewildered	लभति	लुल्लेभ	अलोभीत् ^V	—
2	इष्	to wish	इच्छति ²⁷	इषेय	ऐषीत् ^V	इष्यते
3	श्रू	to praise	श्रुति ⁴²	श्रुनाव 21 & 8b	अश्रुवीत् ^V	श्रूयते ¹¹
4	धृ	to shake	ध्रुति ⁴²	धुधाव 21 & 8b	अधुवीत् ^V	—
5	सृ	to impel	स्रुति	स्रुपाव	अस्रुवीत् ^V	स्रूयते ¹¹
6	लिख्	to write	लिखति	लिखेय	अलेखीत् ^V	लिख्यते
7	मिल् ^U	to join	मिलति	मिमेय	अमेलीत् ^V	मित्यते
8	मिप्	to open the eyes to rival	मिपति	मिमेय	अमेपीत् ^V	—

Post Passive Participle	करा Gerund in क्वा	ल्यप् Gerund in य्	तुमुन् Infinitive	निच् Causal	गच् Desiderative
राद्	राद्वा	आराध्य	राद्तुम्	राध्यन्ति-ने	रिन्वाति to kill रिरागति
साद्	साद्वा	प्रसाधय	साद्तुम्	साध्यन्ति-ने	सिन्वागति
भात्	भात्वा	आध्य	भात्तुम्	भाद्यन्ति-ने	ईयाति
शक्	शक्त्वा	प्रशक्य	शक्तुम्	शक्यन्ति-ने	शिसागति
सृत् ¹¹	सृत्वा	आसृज्य	सृत्तुम्	सारयन्ति-ने	रिन्वागति-ने
कृत् ¹¹	कृत्वा	उपकृत्य ²	कृत्तुम्	कारयन्ति-ने	विन्वागति-ने
लुभित	लुभित्वा लुभित्वा लुब्ध्वा	—	लुभितुम् लुब्धुम्	लुभयन्ति-ने	लुभयन्ति लुब्धयन्ति }
इष्ट ¹¹	इष्ट्वा इष्ट्वा	समिष्य	इष्टितुम् इष्टुम्	इष्टयन्ति-ने	इष्टयति
नृत् ³	नृत्वा ³	प्रनृत्य	नृत्तुम्	नृतयन्ति-ने	नृतयति
भूत् ³	भूत्वा ³	—	भूत्तुम्	भावयति	उभूयति
एत् ³	एत्वा	—	एत्तुम्	मात्रयन्ति-ने	युत्तयति
लिटित	लिटित्वा ¹¹ लेखित्वा	लिखित्य	लेखितुम्	लेखयन्ति-ने	लिखयन्ति लिखितयन्ति }
मिलित	मिलित्वा ¹¹ मेखित्वा	संमिष्य	मेखितुम्	मेखयन्ति-ने	मिखयन्ति मिखितयन्ति }
मिषित	मिषित्वा मेखित्वा	ममिष्य	मेखितुम्	मेखयन्ति-ने	मिखयन्ति मिखितयन्ति }

Serial No.	Root	Meaning	एद् Present	सिद् Perfect	लृट् Aorist	कृत्वा (भावे) Passive
9	वृच्	to contrast (generally with च)	वृचति	वृकोच	अवृचीत् ^V	—
10	वृद्	to curve	वृदति	वृकोट ²¹	अवृदीत् ^V	—
11	स्फुट	to burst open to blossom	स्फुटति	पुस्फोट ²¹	अस्फुटीत् ^V	स्फुटयते
12	स्फुर	to throb	स्फुरति	पुस्फोर ²¹	अस्फुरीत् ^V	—
13	वृद	to tear	वृदति ^{5b}	वृषोट ²¹	अवृदीत् ^V	वृदयते
14	विश	to form	विशति	विपेश	अपेशीत् ^V	विप्यते
15	तृप्	to be pleased	तृपति	ततर्प ^{26a} ततृपबुः	अतर्पीत् ^V	तृप्यते
16	मृद्	to be delighted	मृडति	ममर्ड ^{26a}	अमर्डीत् ^V	like तृप्
17	कृत्	to cut	कृन्तति ⁴⁰	चकत् ^{26a} चकृत्	अकर्तृत् ^V	कृत्यते
18	वृत्	to kill	वृन्तति ⁴⁰	वचत् ^{26a} वचृत्	अवर्तीत् ^V	—

Set Roots ending in long ऋ

19	कृ	to scatter	क्रि ³⁸	चकार ¹¹	अकारीत् ^V	कीर्यते ²²
20	गृ	to swallow	गिर ³⁹ गिलति	अगार ^(ल) गि ^{11b}	अगारी ^(ल) त् ^V	गीर्यते ²²

क Past Passive Participle	क्त्वा Gerund in क्त्वा	क्यप् Gerund in क्यप्	कुञ्ज Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
कुञ्जित	कुञ्जित्वा	—	—	कोचयति-ते	कुञ्जयिषति } कुञ्जोचिषति }
कुञ्जित	कुञ्जित्वा	—	—	कोटयति-ते	कुञ्जयिषति } कुञ्जोचिषति }
कुञ्जित	कुञ्जित्वा	—	कुञ्जितुम्	कोटयति-ते	कुञ्जयिषति } कुञ्जोचिषति }
कुञ्जित	—	—	—	कोटयति-ते	कुञ्जयिषति } कुञ्जोचिषति }
कुञ्जित	कुञ्जित्वा ¹⁵	कुञ्जय	कुञ्जितुम्	कोटयति-ते	कुञ्जयिषति } कुञ्जोचिषति }
कुञ्जित	कुञ्जित्वा ¹¹ कुञ्जित्वा	—	कुञ्जितुम्	कोटयति-ते	कुञ्जयिषति } कुञ्जोचिषति }
कुञ्जित	कुञ्जित्वा ¹⁰	कुञ्जय	कुञ्जितुम्	कोटयति-ते	कुञ्जयिषति
—	—	—	—	—	—
कुञ्जित	कुञ्जित्वा ¹⁰	कुञ्जय	कुञ्जितुम्	कोटयति-ते	कुञ्जयिषति } कुञ्जोचिषति }
कुञ्जित	कुञ्जित्वा	—	कुञ्जितुम्	कोटयति-ते	कुञ्जयिषति } कुञ्जोचिषति }
कुञ्जित ³²	कुञ्जित्वा ³²	कुञ्जय ¹⁰	कुञ्जितुम्	कोटयति-ते	कुञ्जयिषति
कुञ्जित ³³	कुञ्जित्वा ⁹	कुञ्जय	कुञ्जितुम् कुञ्जितुम्	कोटयति कोटयति	कुञ्जयिषति } कुञ्जोचिषति }

Serial No	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि (मावे) Passive
-----------	------	---------	----------------	-----------------	----------------	--------------------------

Set Roots ending in Consonants

21	गच्छ्	to go to become hard	गच्छति	आगच्छ ^{18a}	आगच्छीत् ^V	गच्छयते [†]
22	विच्छ्	to go	विच्छायति ^I	विच्छिच्छ ⁶¹ विच्छायां- चकार	अविच्छीत् ^V अविच्छायीत्	विच्छयते विच्छाय्यते
23	विद्	to cheat	विचति ³⁵	विद्याच ²⁴	अव्याचीत् ^V अव्याचीत्	विध्यते ²⁰
24	उज्झ्	to abandon	उज्यति	उज्झा चकार	औज्जीत् ^V	उज्यते

Weak Roots

25	वृद्	to work	वृहति	ववर्ह ¹⁹	अवर्हीत् ^V अवृक्षत् ^{VII}	—
26	वृद्	to work	same as वृद्	—	—	—
27	वृद्	to kill	वृहति	ततर्हं	अतर्हीत् ^V अतृक्षत् ^{VII}	—
28	स्तृद्	to kill	स्तृहति	तस्तर्हं ¹⁹	अस्तर्हीत् ^V अस्तृक्षत् ^{VII}	—
29	वृद्	to kill	वृहति	उरुर्हं	अवृहीत् ^V अताक्षीत्	—
30	मृद्	to cut	मृहति ²⁵	मवर्ह ^{19 & 24c}	अमर्हीत् ^V अमाक्षीत् ^{IV}	—

Past Passive Participle	क्त्वा Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	षिच् Causal	सन् Desiderative
-------------------------------	-----------------------------	-------------------------	----------------------	----------------	---------------------

कृच्छित्वा — समृच्छय कृच्छितुम् कृच्छयति कचिच्छियति

विच्छित्त विच्छित्वा — विच्छितुम् विच्छायति-ते } विविच्छयति }
विच्छायित्त विच्छायित्वा } विच्छायति-ते } विविच्छियति }

विषित विषित्वा संविज्य व्यचिष्टुम् व्याचयति-ते विव्यचियति

वज्रित वज्रित्वा समुज्जय वज्रितुम् वज्जयति-ते वज्जियति

वृद्ध⁴ & वृद्धित्वा⁴ — वृद्धितुम् वृद्धयति-ते विवृद्धयति
36b वृद्धा

— — — — —

तृढ⁴ & तर्हित्वा — तर्हितुम् तर्हयति-ते वितर्हयति
36b तृढा

स्तृढ⁴ & स्तर्हित्वा⁴ — स्तर्हितुम् स्तर्हयति-ते स्तिर्हयति
36b स्तृढा

तृढ⁴ & तृह्रित्वा⁴ — तृह्रितुम् तृह्रयति-ते स्तिह्रयति }
36b तृढा स्तिह्रयति }

मृक्कण⁴ & मथित्वा⁴⁹ & संवृत्त्य⁹ मथितुम् मथयति-ते विमथयति }
13 25a मथुम् विमथियति }

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भारवे) Passive
------------	------	---------	----------------	-----------------	----------------	--------------------------

6 F. Anīṭ Roots

31	उद्	to strike	उदति	उतोद	अतोत्सीत् ^{IV}	उच्यते
32	वृद्	to push	वृदति	वृनोद	अनोत्सीत् ^{IV}	वृच्यते
33	शद्	to perish gradually	शीयते	शशाद ¹²	अशदत् ^{II}	शच्यते

All the forms are as those of शद् 1 P. 165

34	सद्	to break to despond	सीदति	ससाद ¹²	असदत् ^{II}	सच्यते
----	-----	---------------------	-------	--------------------	---------------------	--------

All the forms are the same as those of सद् 1 P. 164

35	शु	to discharge excrement	शुचति	शुषाव ^{6b}	अशुषीत् ^{IV} अशुषाम्-अशुषुः	शूच्यते ⁹
36	क्षि	to dwell	क्षियति ⁴³	all the forms except in the		
37	धि	to hold	धियति ⁴³	दिषाय दिध्यतुः	अधिषीत् ^{IV}	धीच्यते ⁹
38	भुज्	to bend	भुजति	भुभोच	अभौक्षीत् अभौकाम्	—
39	क्षिप्	to throw	क्षिपति	forms similar to	क्षिप् 4 P. 60	
40	दिग्	to grant	दिशति	दिदेश	अदिस्त ^{VII}	दिच्यते
41	विग्	to enter	विशति	विवेश	अविस्त ^{VII}	विच्यते
42	स्पर्श	to touch	स्पृशति	पस्पर्श	अस्पृशीत् ^{IV} अस्पृशीत् अस्पृशत् ^{VII}	स्पृच्यते

कृ Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्त्वा	कृप् Gerund in क्	कृमुन् Infinitive	कृिक् Causal	कृन् Desiderative
----------------------------------	-------------------------------	-------------------------	----------------------	-----------------	----------------------

कृष३४ कृत्वा प्रकृष्य कृषुम् कृषयति-ते कृषुमति-ते

कृत्३८ कृत्वा — कृमुम् कृदयति-ते कृदुमति-ते

कृष३९ कृत्वा आकृष्य कृषुम् कृषयति-ते कृषत्ताति

कृष३९ कृत्वा निष्य कृषुम् कृषयति-ते निषत्ताति

कृत्३०३ कृत्वा प्रकृष्य कृषुम् कृषयति-ते कृषुमति

conjugational tenses are the same as those of शि 1 P. 133

कृषयति-ते कृषुमति

कृषि कृत्वा सधित्य कृषुम् कृषयति-ते कृषिपति

कृषि कृत्वा — कृषुम् कृषयति-ते कृषुमति

— — — — कृषयति कृषिपति

कृषि कृत्वा निदिश्य कृषुम् कृषयति-ते निदिशति

कृषि कृत्वा प्रविश्य कृषुम् कृषयति-ते विविशति

कृषि कृत्वा संकृष्य कृषुम् कृषयति-ते कृषिपति

Serial No.	Root	Meaning	लृट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि (भावे) Passive
43	मृश्	to touch to consider	मृशति	ममर्श	अमर्शासीत् ^{IV} अमर्शात् ^{VII}	मृश्यते
44	कृप् ^U	to plough	कृपति	चर्षे	अकृषीत् ^{IV} अकृषात् ^{VII}	कृष्यते
45	सृज्	to create to let loose	सृजति	ससर्ज ²⁶	असृजासीत् ^{IV}	सृज्यते
46	मुच् ^U	to set free	मुच्यते ⁴¹	मुमोच	अमुचत् ^{II}	मुच्यते
47	सिच् ^U	to sprinkle	सिच्यति ⁴¹	सिरेच	असिचत् ^{II}	सिच्यते
48	छृप् ^U	to cut off	छृप्यति ⁴¹	छृलोप	अछृपत् ^{II}	छृप्यते
49	लिप् ^U	to anoint	लिप्यति ⁴¹	लिलेप	अलिपत् ^{II}	—
50	विद्	to strike	विन्दति ⁴¹	विषेद	अवैत्सीत् ^{IV}	similar
51	विद् ^U	to obtain	विन्दति ⁴¹	विवेद ²⁰	अविदत् ^{II}	विद्यते
52	मस्ज्	to be immer- sed in water	मजति ²³	ममज	अमाहसीत् ^{IV}	मज्यते
53	भस्ज् ^U	to fry	भूयति ^{35&} 23 भजज	वभर्ज	अभ्रासीत् ^{IV} अभासीत्	भूय्यते ²⁰
54	प्रच्छ्	to ask	प्रच्छति ³⁵	पप्रच्छ	अप्रासीत् ^{IV}	प्रच्छ्यते ²⁰
55	मृ ३ P	to die	म्रियते	ममार	—	—

This root is Patasmaipadi in all non-conjugational tenses except the Aorist and the Benedictive. It is Anj in 1st Future and Set in 2nd Future and Conditional मर्ता-मरिष्यति-अपरिष्यत्—

क Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्त्वा	ल्यप् Gerund in ल्यप्	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
मृष्ट	मृष्ट्वा	विमृष्ट्य	मृष्टुम् मर्ष्टुम्	मर्शयति-ते	मिमृशति
कृष्ट	कृष्ट्वा	आकृष्य	कृष्टुम् कर्ष्टुम्	कर्षयति-ते	विकृशति-ते
सृष्ट ^{36a}	सृष्ट्वा	विसृज्य	सृष्टुम्	सर्जयति-ते	सिसृशति
मुक्त	मुक्त्वा	विमुच्य	मुक्तुम्	मोचयति-ते	मुमुशति, मोक्षते मुमुशते
सिक्त	सिक्त्वा	निषिच्य	सेक्तुम्	सेचयति-ते	सिसिक्शति-ते
क्षप्त	क्षप्त्वा	विक्षुप्य	लोप्सुम्	लोपयति-ते	लुप्तप्सति-ते
लिप्त	लिप्त्वा	—	लेप्सुम्	लेपयति-ते	लिलिप्सति-ते
to 4A.19	—	—	—	वेदयति-ते	चिलिन्मति
वित्त दिश	वित्त्वा	संविद्य	वेत्तुम्	वेदयति-ते	विविदिषति-ते विवेदिषति-ते विवित्सति-ते
मम ³⁶	मह्क्त्वा	विमज्य	मह्क्त्तुम्	मज्जयति-ते	मिमंशति
मृष्ट ¹³	मृष्ट्वा ²⁵	विमृज्य ⁹	मृष्टुम् मर्ष्टुम्	म्रजयति-ते मर्जयति-ते	विम्रशति-ते विमर्शति-ते विम्रज्जयति-ते विमर्जयति-ते
पृष्ट	पृष्ट्वा	आपृच्छ्य ⁹	प्रष्टुम्	प्रच्छयति-ते	पिपृच्छयति
श्रुत	श्रुत्वा	उन्मूल्य	श्रुतुम्	मारयति-ते	मुमृशति

Abstract— Sci
Wei
Ani
Ani and Sci

1-24 = 24
25-30 = 6
31-54 = 24
55 = 1
Total 55

7th CONJUGATION
SET ROOTS ENDING

Serial No.	Root	Meaning	सद् Present	लिट् Perfect	उर् Aorist	धर्मणि(भावे) Passive
1	हिस्	to kill	हिनस्ति	जिहिंस	अहिंसोत् ^V	हिस्यते ³²
2	कृत्	to surround	कृणति	similar	to कृत् 6 P. 17	—
3	पृच्	to unite	पृणक्ति	पपचं	अपचोत् ^V	—
4	वृज्	to avoid	वृणक्ति	यवर्जं	अवर्जोत् ^V	similar
5	विज्	to fear	विणक्ति	विवेज	अविजीत् ^V	,
6	तृद् ^U	to destroy	तृणति	ततर्दं	अतर्दोत् ^V अतृदत् ^V	—
7	वृद् ^U	to shine	वृणसि	चच्छर्दं	अच्छर्दोत् ^V अचछृदत् ^{II}	—

Wet Roots

8	अञ्ज् ^W	to anoint	अनक्ति	आनज् ¹⁸ & 19	आनजीत् ^V	अज्यते ³¹
9	तञ्च् ^W	to contract	तनक्ति	ततञ्ज ¹⁹	अताह्जीत् ^{IV} अतन्वीत् ^V	तज्यते ³¹
10	तञ्च् ^W	to contract	तनक्ति	ततञ्ज	अताह्जीत् ^{IV} अतञ्जीत् ^{IV}	तज्यते ³¹

7 P. Anit Roots

11	रुध् ^U	to obstruct	रुणद्धि	रुरोध	अरुधत् ^{II} अरोत्सीत् ^{IV}	रुध्यते
12	युज् ^U	to unite	युनक्ति	युयोज	अयुजत् अयोजीत्	युज्यते

PARASMAIPADI
IN CONSONANTS

Past & Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्त्वा	कृष्ण Gerund in क्त्वा	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
हिसित	हिसित्वा	प्रहिस्य	हिसितुम्	हिसयति-त्ते	त्रिहिसियति
—	—	—	—	वर्तयति-त्ते	विवर्तियति
पृक्	पचित्वा ¹⁰	गृह्य	पचितुम्	पचयति-त्ते	पिपचियति
10 पृञ् 2 A 10	—	—	—	वर्जयति-त्ते	विवर्जियति
10 विञ् 6 A 3	—	—	—	वेजयति-त्ते	विनिजियति
तृण ³⁴	तर्दित्वा ^{10a} तृत्वा	—	तर्दितुम्	तर्दयति-त्ते	नितर्दियति-त्ते नितृग्मियति-त्ते
तृण ³⁴	छर्दित्वा ^{10a} छृत्वा	—	छर्दितुम्	छर्दयति-त्ते	निच्छर्दियति-त्ते विच्छृग्मियति-त्ते
अक्ष ⁴ & 4	अक्षत्वा ⁴ & 19a अक्षत्वा अञ्जित्वा	समज्य ¹²	अक्षतुम् अञ्जितुम्	अञ्जयति-त्ते	अञ्जियति
तक्ष ⁴ & 4	तक्षित्वा ⁴ & तक्षत्वा [18a	—	तक्षतुम् तञ्जितुम्	तक्षयति-त्ते	तिक्षयति-त्ते वितक्षति
तक्ष ⁴ & 14	तक्षत्वा ⁴ तञ्जित्वा	—	तक्षतुम् तञ्जितुम्	तक्षयति-त्ते	वितक्षयति-त्ते नितक्षति
हृन्	हृत्वा	निरुष्य	रोदधुम्	रोधयति-त्ते	रुधयति
युक् ³⁶	युक्त्वा	प्रयुज्य	रोधुम्	रोधयति-त्ते	युजयति

Serial No.	Root	Meaning	सृ Present	लृट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भाते) Passive
13	भुज्	to protect	भुजकि	भुजोत्र	भभोक्षीत् ^{IV}	भुज्यते
14	रिक् ^U	to empty	रिक्कि	रिक्तेष	अरिक्त् ^{II} अरिक्सीत् ^{IV}	रिक्प्यते
15	विक् ^U	to separate	विक्कि	विक्तेष	अविक्त् ^{II} अविक्सीत् ^{IV}	—
16	छिद् ^U	to cut	छिक्कि	छिक्तेष	अछिद्त् ^{II} अछिद्सीत् ^{IV}	—
17	धुद् ^U	to pound	धुक्कि	धुक्तेष	अधुद्त् ^{II} अधुद्सीत् ^{IV}	धुक्प्यते
18	भिद् ^U	to break	भिक्कि	भिक्तेष	अभिद्त् ^{II} अभिद्सीत् ^{IV}	भिक्प्यते
19	मज्ज्	to break	मज्जकि	मज्जोत्र	अमज्जसीत् ^{IV}	मज्ज्यते ^{II}
20	शिप्	to leave as reminder	शिक्कि	शिक्तेष	अशिप्त् ^{II}	शिक्प्यते
21	रिप्	to grind	रिक्कि	रिक्तेष	अरिप्त् ^{II}	रिक्प्यते

Abstract

Seṭ	1 to 9 = 9
Weṭ	8 to 10 = 3
Aniṭ	11 to 21 = 11

कृ. Past Passive Participle	करा Gerund in त्या	स्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
भुक् ³⁶	भुक्त्वा	संभुज्य	भोक्तुम्	भोजयति	भुभुशति
रिक्तः	रिक्त्वा	विरिच्य	रेयतुम्	रेचयति-ते	रिरिहति
विक	विकर्त्वा	विविच्य	वेयतुम्	वेचयति-ते	विविशति-ते
छिन्न ³⁴	छित्वा	—	च्छेत्तुम्	छेदयति-ते	चिच्छिन्नयति-ते
क्षुण्ण ⁴⁴	क्षुत्वा	संक्षुच	क्षोत्तुम्	क्षोदयति-ते	चक्षुण्णयति-ते
भिक्ष ³⁸ भित्त (fragment)	भित्त्वा	त्रिभिच	भेत्तुम्	भेदयति-ते	विभित्तयति-ते
भद्र ³⁵	भद्रक्त्वा ¹⁹ भयत्वा	विभज्य ¹²	भद्रक्त्तुम्	भद्रजयति-ते	विभंशति
शिष्ट	शिष्ट्वा	विशिष्य	शेष्टुम्	शेषयति-ते	शिशिशति
पिष्ट	पिष्ट्वा	—	पेष्टुम्	पेषयति-ते	पिपिषति

Total 7 P. 3 types for 21 roots

Serial No.	Root	Meaning	सद् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(आने) Passive	
1	तन् ^U	to spread	तनोति	ततान ^{12a}	अतनीत् ^V अतानीत्	तन्यते ^V सायते	
2	वन्	to beg	वनोति	ववान ववनतुः	like तन्	वन्यते	
3	सन् ^U	to give	सनोति	ससान	असानीत् ^V असनीत्	सन्यते ^V सायते	
4	क्षिण् ^U	to kill	क्षिणोति क्षेणोति	चिक्षेण	अक्षेणीत्	क्षिप्यते	
5	ङ्गण् ^U	to go	ङ्गणोति अङ्गोति	आगर्ण ^{18a}	आगर्णीत् ^V	ङ्गम्यते	
6	घृण् ^U	to eat	घृणोति तर्णोति	सतर्णं	अतर्णीत्	—	
7	घृण् ^U	to shine	घृणोति घर्णोति	जघर्णं	अघर्णीत्	—	
8	कृ ^U	to do	करोति	similar to कृ 5 U. P 18 with सम्-संवस्कार			—

Abstract

Set	1 to 7 = 7
Wet	— = 0
Ant	8 = 1
Total	<u>8</u>

PARASMAIPADI
IN CONSONANTS

III Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्वा	क्यप् Gerund in य्	कृणुन् Infinitive	णिच् Causal	णञ् Desiderative
घृत् ²¹	तनित्वा ²³ तत्वा	नित्य	तनितुम्	तानयति-ते	तितांसति-ते तितंसति-ते तितनिपति-ते }
बल ²¹	वनित्वा ²³ वत्वा	प्रवत्य ⁷	वनितुम्	वानयति-ते	विबनिपति
सात् ²³	सनित्वा ^{23c} सात्वा	प्रसन्य ^{7b} प्रसाय	सनितुम्	सानयति-ते	सिपानति-तं सिसनिपति-ते }
क्षित ²¹	क्षिणित्वा ^{23b} क्षेणित्वा क्षित्वा	प्रक्षिप्य	क्षेणितुम्	क्षेणयति-ते	चिक्षिणियति-ते
श्रुत् ²¹	श्रुत्वा ^{23a} अणित्वा	समृत्य ⁷	अणितुम्	अर्णयति-ते	अर्णिनिपति-तं
श्रुत् ²¹	श्रुत्वा ²³ श्रुणित्वा	प्रश्रुत्य	श्रुणितुम्	श्रर्णयति-ते	श्रितर्णिपति-ते
श्रुत् ²¹	श्रुत्वा श्रुणित्वा	प्रश्रुत्य	श्रुणितुम्	श्रर्णयति-ते	श्रिपर्णिपति-ते

9th CONJUGATION—

SET ROOTS ENDING

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
1	ग	to go	गच्छाति	अगच्छात् ²⁷	अगच्छीत् ^V	ईयंते ²²
2	हृ	to kill	हृणाति	अहृत् ¹¹	अहृषीत् ^V	कीयंते ²²
3	गृ	to utter a sound	गृणाति	अगृत् ¹¹	अगृहीत् ^V	गीयंते ²²
4	स्तृ ^U	to cover	स्तृणाति	तस्तृत् ¹¹	अस्तृषीत् ^V	स्तीर्यंते ²²
5	वृ ^U	to choose	वृणाति	अवृत् ¹¹	अवृषीत् ^V	वृयंते ^{22a}
6	शृ	to tear	शृणाति	अशृत् ^{11b}	अशृषीत् ^V	शीर्यंते ²²
7	दृ	to tear	दृणाति	अदृत् ^{11b}	अदृषीत् ^V	दीर्यंते ²²
8	पृ	to fill	पृणाति	अपृत् ¹¹	अपृषीत् ^V	पूर्यंते ^{22a}
9	जृ	to grow old to wear out	जृणाति	अजृत् ¹¹	अजृषीत् ^V	similar

Set Roots ending in vowels—long ऊ

10	पू ^U	to purify	पुनाति	पुणात् ^{8b}	अपुषीत् ^V	पूर्यते ¹¹
11	छ	to cut	छनाति	छत्वा ^{8a}	अछाषीत् ^V	छयते ¹¹

PARASMAIPADI

IN VOWELS—long अ

अ Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
ईर्ण३२	ईर्त्वा९	—	अरि(री)तुम्	आरयति	अरिरि(री)पति
कीर्ण३२	कीर्त्वा९	संकीर्त्ये१०	करि(री)तुम्	कारयति-ते	चिकरिपति-ते चिकरीपति-ते चिकीर्षति-ते
गीर्ण३२	गीर्त्वा	निगीर्ये१०	गरि(री)तुम्	गारयति-ते	जिगरि(री)पति जिगीर्षति
स्तीर्ण३२	स्तीर्त्वा९	विस्तीर्ये१०	स्तरि(री)तुम्	स्तरयति ते	तिस्तीर्षति ते तिस्तरिपति-ते तिस्तरिपति-ते
वृर्ण३२	वृर्त्वा९b	आवृर्ये११	वरि(री)तुम्	वारयति-ते	विवरि(री)पति-ते विवर्षति-ते
शीर्ण३२	शीर्त्वा९	विशीर्ये१०	शरि(री)तुम्	शारयति-ते	शिषरि(री)पति शिशीर्षति
दीर्ण३२	दीर्त्वा९	विदीर्ये१०	दरि(री)तुम्	दरयति-ते दारयति-ते	दिदरि(री)पति दिदीर्षति
पूर्ण३२	पूर्त्वा	प्रपूर्ये११	परि(री)तुम्	पारयति-ते	पिपरि(री)पति पिपूर्षति
to कृ P. 23	—	—	—	आरयति-ते	जिगरि(री)पति जिगीर्षति
पून्२८ पून्	पवित्वा७	उत्पूय	पवितुम्	पावयति-ते	उपूषति-ते
लृत्	लृत्वा	—	लवितुम्	लावयति-ते	लृषति

Serial No.	Root	Meaning	लृट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि (भाते) Passive
Set Roots ending in Consonants						
12	अश्	to eat	अश्नाति	आशु ^{8b}	आशीत् ^V	अस्यते
13	ग्रह् ^U	to take hold of	ग्रह्णाति ³⁵	अग्रह ²⁴	अग्रहीत् ^V	ग्रह्यते ³⁰
14	क्षुब्	to be agitated	क्षुभाति	कुक्षोम	अक्षोमीत् ^V	similar
15	स्तम्भ्	to stop	स्तम्भाति स्तम्भोति	तस्तम्भ	अस्तमत् ¹¹ अस्तम्भीत् ^V	स्तम्भ्यते ³¹
16	मन्थ्	to churn	मन्नाति	ममन्थ	अमन्थीत् ^V	similar
17	प्रन्थ्	to put together	प्रन्नाति	अप्रन्थ ²² प्रथ	अप्रन्थीत् ^V	प्रथ्यते ³¹
18	धन्थ्	to loosen	धन्नाति	अधन्थ ²² धेय	अधन्थीत् ^V	धथ्यते ³¹
19	इष्	to repeat	इष्णाति	इषेय	ऐषीत् ^V	similar
20	पुष्	to nourish	पुष्णाति	पुषेय	अपोषीत् ^V	पुष्यते
21	क्षुप्	to steal	क्षुप्णाति	क्षुपोय	अक्षोषीत् ^V	—
22	क्षुर्	to tear	क्षुप्णाति	क्षुरोय	अक्षोषीत् ^V	क्षुप्यते
23	मृद्	to press	मृदाति ³⁵	ममर्द	अमर्दीत् ^V	मृपते

9 Parasmaipadi Wet Roots

24	निष्पुष्	to tear, to expel	निर्— पुष्णाति	निष्पु- ष्य ¹⁹	निष्पोषीत् ^V निष्पुष्यत् ^{VII}	—
25	क्षिन्	to torment	क्षिप्णाति	क्षिरेण ¹⁹	अक्षेक्षीत् ^V अक्षिप्यत् ^{VIII}	क्षिप्यते ¹²
26	धृ	to shake	धृणाति	दृषा ^{24 & 9}	अधारीत्	धृपते

६ Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्त्वा	त्वाप् Gerund in व्	कुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
अशित	अशित्वा	प्राश्य	अशितुम्	आशयति	अशिशिषति
पृहीत ¹³	पृहीत्वा ¹⁵	प्रतिपद्य	पृहीतुम्	प्राहयति-त्वे	प्रिपृष्टति-न्ते
to कृन् 4 P. 15	—	—	—	क्षोभयति	बुध्यमिषति
स्तब्ध ¹⁴	स्तम्भित्वा ¹⁸ स्तब्ध्वा	निष्ठय	नाम्भितुम्	स्तम्भयति-त्वे	तिनाम्भिषति
to मन्थ् 1 P. 64	—	—	—	मन्थयति	मिमन्थिषति
प्रथित ¹⁷	प्रथित्वा ²¹ प्रथिता	उद्गम्य	प्रथितुम्	प्रन्थयति-त्वे	प्रिप्रथिषति
अथित ¹⁷	अथित्वा ²¹ अथिता	—	अथितुम्	अन्थयति-न्ते	क्षिप्रन्थिषति
to इप् 4 P. 7	—	—	—	ण्ययति-त्वे	इषिति
उपित	उपित्वा ¹¹ पूपित्वा	परिपुष्य	पूपितुम्	पूपयति-न्ते	पुपुषिति
मुपित	मुपित्वा	—	मूपितुम्	मूपयति-त्वे	मुपुषिति
कूपित	कूपित्वा	—	कूपितुम्	कूपयति-त्वे	कूपिषति
मृदित	मृदित्वा	समृद्य	मर्दितुम्	मर्दयति-त्वे	विमर्दिषति
निष्पुषित	—	निष्पुष्य	निष्पुषितुम् निष्पुष्टुम्	निष्पुषयति-न्ते	निष्पुषिषति } निष्पुष्टयति }
किञ्चित् ¹⁹ किट	किञ्चित्वा ⁶ किट्वा	परिक्लिष्य	क्लिषितुम् क्लिष्टुम्	क्लिषयति-त्वे	क्लिषिषति } क्लिष्टयति }
धून् ^{4b}	धूत्वा ⁵ धूतिन्वा	विधूय	धूतुम् धूतिन्तुम्	धूयति	धूयति-त्वे

Serial No.	Root	Meaning	प्र Present	परि Perfect	उर Aorist	अनिपादि Passive
------------	------	---------	----------------	----------------	--------------	--------------------

9 Parasmaipadi ANIT roots ending in vowels

27	प्रु	to purchase	प्रुणाति	प्रुणाय ³⁴ विदिपयुः	अप्रुणत् ^{1V}	अप्रुणते ¹⁰
28	प्रु	to please	प्रुणाति	प्रुणाय ³⁴	अप्रुणत् ^{1V}	—
29	प्रु	to cook	प्रुणाति	प्रुणाय ³⁴	अप्रुणत् ^{1V}	—
30	प्रु	to choose	प्रुणाति	प्रुणाय ³⁴	अप्रुणत् ^{1V}	प्रुणते ¹⁰
31	प्रु	to go	प्रुणाति	प्रुणाय ³⁴	अप्रुणत् ^{1V}	—
32	प्रु	to adhere to	प्रुणाति	प्रुणाय ³⁴ स्त्री	अप्रुणत् ^{1V} अप्रुणती ^{VI}	similar
33	प्रु	to kill	प्रुणाति क्षुणाति	प्रुणाय ³⁴	अप्रुणत्	—
34	प्रु	to fear	प्रुणाति भ्रुणाति	प्रुणाय ³⁴	अप्रुणत् ^{1V}	like प्रु
35	प्रु	to kill	प्रुणाति	प्रुणाय ³⁴	अप्रुणत् ^{1V}	प्रुणते
36	प्रु	to know	प्रुणाति ³⁹	प्रुणाय ³⁴	अप्रुणत् ^{1V}	प्रुणते
37	प्रु	to become old	प्रुणाति ³⁵	प्रुणाय ³⁴	अप्रुणत् ^{1V}	प्रुणते ²⁰
38	प्रु	to bind	प्रुणाति	similar	to प्रु 5 U. P. 10	—
39	प्रु	to bind	प्रुणाति	प्रुणाय ^{6a}	अप्रुणत् ^{1V}	प्रुणते

Anit root ending in Consonants

40	प्रु	to bind	प्रुणाति	प्रुणाय ^{16a}	अप्रुणत् ^{1V}	प्रुणते ³¹
----	------	---------	----------	------------------------	------------------------	-----------------------

Abstract—Set
We
Anit

1 to 23 = 23
24 to 26 = 3
27 to 40 = 14 } Total 40

Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
क्रीत	क्रीत्वा	विक्रीय	क्रेतुम्	क्रापयति-ते	चिक्रीपति-ते
प्रीत	—	—	प्रेतुम्	प्रीणयति-ते	पिप्रीपति-ते
ध्रीत	—	—	ध्रेतुम्	ध्राययति-ते	शिध्रीपति-ते
प्रीण ³⁰	प्रीत्वा	वित्रीय	प्रेतुम्	प्राययति-ते	विप्रीपति
रीण	रीत्वा	—	रेतुम्	रेपयति-ते	रिरीपति
to ली 4 A 30	—	—	—	लाययति-ते कालयति-ते लापयति-ते लीनयति-ते	लिलीपति
क्षीत	क्षीत्वा	—	क्षेतुम्	क्षाययति-ते	निक्षीपति
—	—	—	—	भ्राययति-ते	बिभ्रीपति
मीत	मीत्वा	—	मातुम्	मापयति-ते	मित्सति-ते ।
ज्ञात	ज्ञात्वा	विज्ञाय	ज्ञातुम्	ज्ञापयति ते ज्ञापयति-ते	विज्ञासति-ते (अनुविज्ञासते)}
जीन ¹³	जीत्वा ²⁵	प्रज्याय ^{9c}	ज्यातुम्	ज्यापयति-ते	निज्यासति
—	—	—	—	साययति-ते	सिपीयति-ते
युत	युत्वा	संयुत्व	येतुम्	यावयति	युयूपति-ते
वद्ध ¹⁴	वद्ध्वा ²⁰	निबध्य	वन्धुम्	बन्धयति-ते	बिमन्तमति

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि (मन्) Passive
1	कथ्	to praise	कथते	चकथे	अकथिष्ट ^V	कथयते
2	दश्	to increase	दक्षते	ददक्षे	अदक्षिष्ट ^V	like कथ
3	दद्	to give	ददते	दददे	अददिष्ट ^V	—
4	कम्प्	to shake	कम्पते	चकम्पे	अकम्पिष्ट ^V	कम्पयते
5	आशंस्	to bless	आशंसते	आशशसे	आशसिष्ट ^V	आशस्यते
6	वन्द्	to salute	वन्दते	चवन्दे	अवन्दिष्ट ^V	वन्द्यते
7	क्रन्द्	to lament	क्रन्दते	चक्रन्दे	अक्रन्दिष्ट ^V	similar
8	स्पन्द्	to throb	स्पन्दते	पस्पन्दे	अस्पन्दिष्ट ^V	—
9	लम्ब्	to hang down	लम्बते	ललम्बे	अलम्बिष्ट ^V	लम्ब्यते
10	लङ्घ्	to transgress	लङ्घते	ललङ्घे	अलङ्घिष्ट ^V	—
11	शङ्क्ष्	to doubt	शङ्क्षते	चशङ्क्षे	अशङ्क्षिष्ट ^V	शङ्क्ष्यते
12	वण्क्ष्	to be angry	वण्क्षते	चवण्क्षे	अवण्क्षिष्ट ^V	like
13	तण्क्ष्	to strike	तण्क्षते	चतण्क्षे	अतण्क्षिष्ट ^V	—
14	क्लिन्द्	to lament	क्लिन्दते	चिक्लिन्दे	अक्लिन्दिष्ट ^V	similar
15	जृम्भ्	to yawn	जृम्भते	चजृम्भे	अजृम्भिष्ट ^V	जृम्भ्यते
16	स्तम्भ्	to stop	स्तम्भते	चस्तम्भे	अस्तम्भिष्ट ^V	स्तम्भ्यते
17	जम्भ्	to yawn	जम्भते ³⁴	चजम्भे	अजम्भिष्ट ^V	जम्भ्यते
18	अङ्क्ष्	to mark	अङ्क्षते	आनङ्क्षे ¹⁸	आङ्क्षिष्ट ^V	अङ्क्षयते
19	अर्च ^U	to worship	अर्चते	आनर्चे	आर्चिष्ट ^V	अर्चयते
20	दध्	to hold	दधते	देधे ¹²	अदधिष्ट ^V	similar

ATMANEPADI IN CONSONANTS

५ Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
कृत्यत	कृत्यत्वा	विकृष्य	कृत्यतुम्	कृत्ययति-ते	चिकृत्यपते
—	—	—	—	दृश्यति-ते	दिदक्षिपते
ददित	ददित्वा	—	ददितुम्	ददयति-ते	दिददपते
कम्पित	कम्पित्वा	प्रकम्प्य	कम्पितुम्	कम्पयति-ते	चिकम्पिपते
आशंसित	—	आशंस्य	आशंसितुम्	आशंसयति ते	आशिशांसिपते
वन्दित	वन्दित्वा	प्रवन्द्य	वन्दितुम्	वन्दयति-ते	विवन्दिपते
to कन्द 1 P. 60	—	—	—	कन्दयति-ते	चिकन्दिपते
स्पन्दित	स्पन्दित्वा	परिस्पन्द्य	स्पन्दितुम्	स्पन्दयति-ते	पिस्पन्दिपते
लम्बित	लम्बित्वा	विलम्ब्य	लम्बितुम्	लम्बयति-ते	लिज्जम्बिपते
लङ्घित	लङ्घित्वा	विलङ्घ्य	लङ्घितुम्	लङ्घयति-ते	लिङ्घिपते
शङ्कित	शङ्कित्वा	आशङ्क्य	शङ्कितुम्	शङ्कयति-ते	शिङ्कयिपते
यन्द 6	—	—	—	चण्डयति-ते	चिचण्डिपते
—	—	—	—	तण्डयति-ते	तिज्जण्डिपते
to क्लिन्द 1 U. P. 61	—	—	—	क्लिन्दयति-ते	चिक्लिन्दिपते
जृम्भित 16	जृम्भित्वा	—	जृम्भितुम्	जृम्भयति-ते	जिजृम्भिपते
स्तम्भित	स्तम्भित्वा	सस्तम्भ्य	स्तम्भितुम्	स्तम्भयति-ते	तिज्जम्भिपते
जम्ब 15	जम्भित्वा	—	जम्भितुम्	जम्भयति-ते	जिजम्भिपते
अङ्कित	अङ्कित्वा	प्राङ्क्य	अङ्कितुम्	अङ्कयति-ते	चिङ्किपते
to अर्च 1 UP. 72	—	—	—	अर्चयति ते	चिर्चिपते
दधित	दधित्वा	सुदध्य	दधितुम्	दधयति-ते	दिदधपते

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि (भावे) Passive
21	पव्	to praise	पवते	पेने ¹²	अपनिष्ट ^V	—
22	पण्	to transact business	पणते	पेणे ¹²	अपणिष्ट ^V	पण्यते
23	यत्	to attempt	यतते	येते ¹²	अयतिष्ट ^V	यस्यते
24	सम्भ्	to confide	सम्भते	ससम्भे	असम्भिष्ट ^V असम्भत् ^{IYP}	सम्भ्यते ^{IV}
25	हंस्	to hang down	हंसते	हसंसे	अहंसिष्ट ^V अहसत् ^{IIP}	हस्यते ^{IV}
26	भ्रंश्	to fall down	भ्रंशते	अभ्रंशे	अभ्रंशिष्ट ^V अभ्रशत् ^{IIP}	—
27	भ्रंस्	to fall down	भ्रंसते	like	भ्रंस् 26	—
28	ध्वंस्	to fall down	ध्वंसते	दध्वंसे	अध्वंसिष्ट ^V अध्वसत् ^{IIP}	ध्वत्स्यते ^{IV}
29	प्रस्	to devour	प्रसते	जप्रसे	अप्रसिष्ट ^V	प्रस्यते
30	जलस्	to devour	जलसते	जजलसे	अजलसिष्ट ^V	—
31	खन् ^U	to dig up	दानते	अखन्ने	अखनिष्ट ^V	similar
32	सह्	to forbear	सहते	सेहे ¹²	असहिष्ट ^V	सयते
33	त्वर्	to hurry	त्वरते	तत्वरे	अत्वरिष्ट ^V	त्वर्यते
34	गसज्	to become ready	सज्जने ²³	सगज्जे	असज्जिष्ट ^V	similar
35	स्पर्ध्	to compete	स्पर्धते	पस्पर्धे	अस्पर्धिष्ट ^V	स्पर्ध्यते

Past Passive Participle	क्त्वा Gerund in क्त्वा	त्वा Gerund in त्वा	तुमुन् Infinitive	मिच् Causal	सन् Desiderative
पलित	पलित्वा	—	पलितुम्	पनाययति-त्ते पन्नययति-त्ते }	पिपनायिपति पिपनायिपते पिपनिपते }
पणित	पणित्वा	पिणय	पणितुम्	पनाययति-त्ते पाणययति-त्ते }	पिपणायिपति पिपणिपते }
यत्	यत्वा	प्रयत्	यत्तुम्	यातयति-त्ते	यियतिपते
सम्पद्य	सम्पित्वा ¹⁸ सम्पद्य	विष्पम्य ¹²	सम्पितुम्	सम्पयति-त्ते	विसम्पिपते
सत्	संसित्वा ¹⁸ ससत्वा	विसस्य ¹²	संसितुम्	संसयति-त्ते	विसंसिपते
भ्रष्ट	भ्रंशित्वा भ्रष्टा	संभ्रस्य ¹²	भ्रंसितुम्	भ्रंशयति	विभ्रंशिपते
—	—	—	—	भ्रंसयति	विभ्रंसिपते
ध्वन्त ¹⁰	ध्वंसित्वा ¹⁸ ध्वस्तवा	विध्वस्य	ध्वंसितुम्	ध्वंसयति-त्ते	दिध्वंसिपते
प्रन्त ¹¹	प्रसित्वा प्रस्तवा	—	प्रसितुम्	प्रासयति	विप्रसिपते
गलन्त ¹¹	like प्रम्	—	—	गलासयति	विगलसिपते
to यन् I U. P. 17	—	—	—	क्षानयति-त्ते	विक्षानिपति-त्ते
सोढ ^{36b}	सहित्वा ¹² सोढा	विषाद्य	सहितुम् सोढम्	साहयति-त्ते	विसहितिपति-त्ते
स्वरित ³⁸ तृणं	स्वरित्वा	संत्वर्य	स्वरितुम्	त्वरयति-त्ते	तिस्वरिपते
to सृज् I U. P. 66	—	—	—	सृजयति-त्ते	विसृजिपते
स्पर्धित	स्पर्धित्वा	संस्पर्धं	स्पर्धितुम्	स्पर्धयति-त्ते	विस्पर्धिपते

Serial No.	Root	Meaning	लृट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
36	गर्ह्	to blame	गर्हते	जगर्हे	अगर्हिष्टV	—
37	गाघ्	to stand to compose	गाघते	जगाघे	अगाघिष्टV	गाघ्यते
38	बाघ्	to oppress	बाघते	बबाघे	अबाघिष्टV	बाघ्यते
39	भास्	to shine	भासते	बभासे	अभासिष्टV	like गाघ्
40	भाष्	to speak	भाषते	बभाषे	अभाषिष्टV	—
41	याच्	to beg	याचते,	ययाचे	अयाचिष्टV	similar
42	स्वाद्	to taste	स्वादते	सस्वादे	अस्वादिष्टV	—
43	दाश्	to give	दाशते	ददाशे	अदाशिष्टV	दास्यते
44	काश्	to shine	काशते	चकाशे	अकाशिष्टV	कास्यते
45	हाद्	to be glad	हादते	जहादे	अहादिष्टV	हास्यते
46	धाव्U	to run	धावते	दधावे	अधाविष्टV	similar
47	भ्राश् (वा इयन्)	to shine	भ्राशते भ्रास्यते	बभ्रासे भ्रेशे 18a	अभ्राशिष्टV	—
48	भ्लाश (वा इयन्)	to shine	भ्लाशते भ्लास्यते	like भ्राश्	—	—
49	भ्राज्	to shine	भ्राजते	बभ्राजे भ्रेजे	अभ्राजिष्टV	भ्राज्यते
50	राज्U	to shine	राजते	रराजे 18a रेजे	अराजिष्टV	similar
51	शिक्ष्	to learn	शिक्षते	शिशिक्षे	अशिक्षिष्टV	शिक्ष्यते
52	मिष्	to beg	मिशते	मिमिशे	अमिशिष्टV	—

कृ Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्त्वा	ल्यप् Gerund in य्	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
गर्हित	गर्हित्वा	—	गर्हितुम्	गर्हयति-ते	जिगर्हिषते
गाधित	गाधित्वा	—	गाधितुम्	गाधयति-ते	जिगाधिषते
याधित	याधित्वा	सञ्जाघ्य	याधितुम्	याधयति-ते	विनाधिषते
—	—	—	—	भासयति-ते	विभासिषते
—	—	—	—	भाषयति-ते	विभाषिषते
to याच् 1 U P. 42	—	—	—	याचयति-ते	यियाचिषते
स्वादित	स्वादित्वा	आस्वाद्य	स्वादितुम्	स्वादयति	सिस्वादयिषते
like काश्	—	—	—	दाशयति-ते	दिदक्षिषते
काशित	काशित्वा	प्रनाद्य	काशितुम्	काशयति-ते	विनाशिषते
हृज ³⁸	हृजित्वा	प्रहाद्य	हृजितुम्	हृजयति ते	जिहृजयिषते
to धाच् 1 U. P. 43	—	—	—	धावयति-ते	दिधाविषते
भ्राशित	भ्राशित्वा	—	भ्राशितुम्	भ्रासयति-ते	विभ्राशिषते
—	—	—	—	भ्लाशयति ते	विभ्लाशिषते
भ्राजित	भ्राजित्वा	विभ्राज्य	भ्राजितुम्	भ्राजयति-ते	विभ्राजिषते
to राज् 1 U P. 26	—	—	—	राजयति-ते	रिराजिषति-ते
शिक्षित	शिक्षित्वा	—	शिक्षितुम्	शिक्षयति-ते	शिशिक्षिषते
भिक्षित	भिक्षित्वा	—	भिक्षितुम्	भिक्षयति	बिभिक्षिषते

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि (भावे) Passive
53	दीक्ष्	to prepare oneself for the performance of a sacrifice	दीक्षते	दिदीक्षे	अदीक्षिट् ^V	दीक्ष्यते
54	वेष्ट्	to surround	वेष्टते	विवेष्टे	अवेष्टिट् ^V	—
55	चेष्ट्	to act	चेष्टते	चिचेष्टे	अचेष्टिट् ^V	चेष्टयते
56	देव्	to sport	देवते	दिदेवे	अदेविट् ^V	देव्यते
57	सेव्	to serve	सेवते	सिषेवे	असेविट्	—
58	लोक्	to see	लोकते	लुलोके	अलोकिट् ^V	लोकयते
59	सृष्ट्	to strike to destroy	सृष्टते	सृष्टे	असृष्टिट् ^V	सृष्टते

I. A. Set Roots Ending in-य्

60	प्याय्	to grow	प्यायते	पिप्ये ^{5d}	अप्यायिट् ^V अप्यायि ^V	—
61	पृथ्	to purify	पृथते	पुपृथे	अपृथिट् ^V	—
62	क्नूय्	to make a creaking sound	क्नूयते	कुक्नूथे	अक्नूयिट् ^V	क्नूय्यते
63	क्ष्माय्	to shake	क्ष्मायते	चक्ष्माथे	अक्ष्मायिट् ^V	क्ष्माय्यते
64	ऊय्	to weave	ऊयते	ऊयाथके	औयिट् ^V	ऊय्यते
65	स्फाय्	to increase, to grow fat	स्फायते	पस्फाथे	अस्फायिट् ^V	—

Set Roots ending in consonants

66	एध्	to grow	एधते	एधाथके -यधूय -आस	ऐधिट् ^V	एध्यते
----	-----	---------	------	------------------------	--------------------	--------

क Past Passive Participle	एत्वा Gerund in त्वा	एव Gerund in य	कुम् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
दीक्षित	दीक्षित्वा	—	दीक्षितुम्	दीक्षयति-त्ते	दिदीक्षिषते
वेष्टि	वेष्टित्वा	—	वेष्टितुम्	वेष्टयति-त्ते	विवेष्टिषते
चेष्टित	चेष्टित्वा	—	चेष्टितुम्	चेष्टयति-त्ते	चिचेष्टिषते
देवित	देवित्वा	—	देवितुम्	देवयति-त्ते	दिदेविषते
सेविन	सेवित्वा	निषेव्य	सेवितुम्	सेवयति-त्ते	सिपेविषते
लोकित	लोकित्वा	विलोक्य	लोकितुम्	लोकयति-त्ते	ल्लोकयिषते
सूदित	सूदित्वा	निपूय	सूदितुम्	सूदयति-त्ते	सुसूदिषते
प्याय ^{26b} पोन	प्यायित्वा	आप्याय्य	प्यायितुम्	प्याययति-त्ते	पिप्यायिषते
पूय ²⁵	पूयित्वा	—	पूयितुम्	पूययति-त्ते	पुपूयिषते
पनूय ¹⁵	पनूयित्वा	—	पनूयितुम्	प्रीपयति-त्ते	पुपनूयिषते
स्माय ²⁵	स्मायित्वा	—	स्मायितुम्	स्माययति-त्ते	विस्मायिषते
ऊय ¹⁵	ऊयित्वा	—	ऊयितुम्	ऊययति-त्ते	औययिषते
स्फाय ^{25a}	स्फायित्वा	—	स्फायितुम्	स्फाययति-त्ते	विस्फायिषते
Set Roots ending in consonant					
एधित	एधित्वा	समेध्य	एधितुम्	एधयति-त्ते	एदिधिषते

Serial No.	Root	Meaning	लृट् Present	लिट् Perfect	लृङ् Aorist	कृष्णि (भावे) Passive
67	ईक्ष्	to see	ईक्षते	ईक्षामके	रेक्षिट् ^V	ईक्ष्यते
68	ईप्	to go, to kill.	ईपते	ईषामके	रेपिट् ^V	—
69	ईद्	to aim at, to wish	ईदते	ईदामके ²⁷	ऐदिट् ^V	—
70	अय्	to go	अयते	अयामके ²⁷	आयिट्	अप्यते
71	ऊह्	to conjecture	ऊहते	ऊहामके	औहिट् ^V	ऊह्यते
72	ऋत्	to censure, to pity	ऋतीयते	ऋती- यायके ^{31a} आनर्त ^{18P}	आर्तयिट् ^V	ऋतीयते ²⁶ ऋत्यते
73	कम्	to desire	कामयते	कामयायके चरुमे ^{31a}	अचीकमत ^{III} अचरुमत ^{III}	काम्यते ²⁷ कम्यते
74	तिज्	to whet	तेजते	तितिजे	अनेजिट् ^V	तिज्यते
75	गुप्	to hide	गोपते	गुगुपे	अगोपिट् ^V	गुप्यते

SET Roots taking desiderative forms

75	(निन्दा- याम्)	to censure	अगुप्यते	अगुप्सा- यके	अनुगुप्सिट् ^V	अगुप्यते
76	तिज् (क्षमा- याम्)	to endure	वितिक्षते	विति- क्षामके	अवितिक्षिट् ^V	वितिक्ष्यते
77	किञ्	to cure	चिकित्सते	चिकि- त्सायके	अचिकित्सिट् ^V	similar

क Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्त्वा	त्वाप् Gerund in व्	तुमुन् Infinitive	निन् Causal	सन् Desiderative
ईक्षित	ईक्षित्वा	समीक्ष्य	ईक्षितुम्	ईक्षयति-ते	ईक्षिष्यते
ईषित	ईषित्वा	प्रेष्य	ईषितुम्	ईषयति	ईषिष्यते
ईहित	ईहित्वा	—	ईहितुम्	ईदयति-ते	ईजिदिष्यते
अयित	अयित्वा	पलाय्य पराय्य	अयितुम्	आययति	अयिष्यते
ऊहित	ऊहित्वा	समुद्य	ऊहितुम्	ऊहयति-ते	ऊजिदिष्यते
ऋतित	ऋतित्वा	—	ऋतितुम्	ऋतयति ऋमीययति-ते	ऋतितीयिष्यते ऋतिदिष्यते
कान्त	कामयित्वा ^{16b} कमित्वा कान्तवा	—	कामयितुम् कमितुम्	कामयति-ते	चिकामयिष्यते चिकमिष्यते
तिजित	तिजित्वा तेजित्वा	—	तेजितुम्	तेजयति-ते	तिजिष्यते
गोषित ⁹ शुषित	गोषित्वा शुषित्वा	—	गोषितुम्	गोषयति-ते	शुषयिष्यते
अगुप्सित ⁹⁹	अगुप्सित्वा	संअगुप्स्य	अगुप्सितुम्	अगुप्सयति-ते	अगुप्सयते
तितिक्षित	तितिक्षित्वा	—	तितिक्षितुम्	तितिक्षयति-ते	तितिक्षिष्यते

Serial No.	Root	Meaning	सद् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(गावे) Passive
78	यप्	to loath	वीभत्सते	वीभत्सा- मके	अवीभत्सिष्टV	वीभत्सते
79	क्षत् ^U	to cut off	क्षीदांसते	क्षीदांसां- चके	अक्षीदांसिष्टV	similar
80	मान्	to seek knowledge	मीमांसते	मीमांसां- चके	अमीमांसिष्टV	मीमांस्यते
81	क्षान् ^U	to whet	शीर्षांसते	शीर्षां- सांचके	अशीर्षांसिष्टV	similar
I Atmanepadi SET Roots penultimate short vowels taking गुण						
82	बुध् ^U	to know	बोधते	बुबुधे	अबोधिष्टV अबोधि	similar
83	मुद्	to rejoice	मोदते	मुमुदे	अबोदिष्टV	मुयते
84	स्फुट् (विकसते)	to burst open, to blossom	स्फोटते	पुस्फुटे	अस्फोटिष्टV	similar
85	शुट्	to shine	द्योतते	दिबुते ^{24d}	अद्योतिष्टV अद्युतत् ^{P II}	द्युलते
86	रुच्	to shine	रोचते	रुरुचे	अरोचिष्टV अरुचत् ^{II P}	रुच्यते
87	शुन्	to shine	शोभते	शुशुमे	अशोभिष्टV अशुभत् ^{II P}	—
88	क्षिद्	to be unctu- ous	क्ष्वेदते	क्षिदिददे	अक्ष्वेदिष्टV अक्षिदत् ^{II P}	—
89	मिद्	to be greasy, to melt	मेदते	मिमिदे	अमेदिष्टV अमिदत् ^{IV}	मियते
90	क्षिद्	to be greasy	क्ष्वेदते	क्षिभिदे	अक्ष्वेदिष्टV अक्षिदत् ^{P II}	—
91	धुम्	to be agitated	क्षोभते	धुधुमे	अक्षोभिष्टV अधुभत् ^{P II}	—

कृ Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्त्वा	ल्यप् Gerund in ल्यप्	तुमुन् Infinitive	भित् Causal	सन् Desiderative
भीमत्सित	भीमत्सित्वा	—	भीमत्सितुम्	भीमत्सयति-ते	भीमत्सिष्यते
to दान् 1 U. P. 113				दीदांसयति-ते	दीदांसति-ते
मीमांसित	मीमांसित्वा ²⁹ 39	—	मीमांसितुम्	मीमांसयति-ते	मीमांसिष्यते
to ज्ञान् 1 U. P. 144				शीशांसयति-ते	शीशांसिष्यते
to धृप् I. U. P. 100				बोधयति-ते	बुधोधिष्यते
मुदित ⁹ मोदित	मुदित्वा ¹¹ मोदित्वा	प्रमुष	मोदितुम्	मोदयति-ते	मुनोदिष्यते
to रुकुद् I. P. 102				रुकोदयति-ते	रुकोदिष्यते
द्युतित ⁹ द्योतित	द्युतित्वा ¹¹ द्योतित्वा	विपुल्य	द्योतितुम्	द्योतयति-ते	दिद्युतिष्यते
रुचित ⁹ रोचित	रुचित्वा ¹¹ रोचित्वा	—	रोचितुम्	रोचयति-ते	रुचिष्यते
शुभित ⁹ शोभित	शुभित्वा ¹¹ शोभित्वा	—	शोभितुम्	शोभयति-ते	शुशोभिष्यते
क्षिण्ण ⁸ क्षेदित	क्षिदित्वा ¹¹ क्षेदित्वा	—	क्षेदितुम्	क्षेदयति-ते	क्षिद्वेदिष्यते
मिक्ष ⁸ मेदित	मिदित्वा ¹¹ मेदित्वा	—	मेदितुम्	मेदयति-ते	मिमिदिष्यते मिमेदिष्यते
स्निग्ध ^{10a} स्वेदित	स्विदित्वा ¹¹ स्वेदित्वा	—	स्वेदितुम्	स्वेदयति-ते	सिस्विदिष्यते सिस्वेदिष्यते
धुभित 10 & 38 क्षोभित ध्रुब्	धुभित्वा ¹¹ क्षोभित्वा	—	क्षोभितुम्	क्षोभयति	उधुभिष्यते उक्षोभिष्यते

Serial No.	Root	Meaning	लृट् Present	लृट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि (भावे) Passive
------------	------	---------	-----------------	-----------------	----------------	--------------------------

I Ātmanepadi SET Roots with penultimate short अ—

92	वृध्	to break wind	वर्धते	वृधे	अवर्धित ^V अवृधत् ^{P II}	—
93	वृत्	to exist	वर्तते	वृत्ते	अवर्तित ^V अवृत्तत् ^{P II}	—
94	वृध्	to increase	वर्धते	वृधे	अवर्धित ^V अवृधत् ^{P II}	—
95	मृज्	to fry	मर्जते	मर्जे	अमर्जित ^V	मृज्यते

I Ātmanepadi Set Roots ending in vowels

96	श्रि ^U	to depend upon	श्रवते	शिश्रिये	अशिश्रियत् ^{III}	similar
97	ढी	to fly	डवते	हिडवे ⁴	अडवित ^V	—
98	ध्रु ^U	to shake	धवते	दुध्रुवे ^{8a}	अधवित ^V	—
99	पू	to purify	पवते	पुपुवे	अपवित ^V	पूयते

I A Weṭ Roots

100	वल्लप् (लृट्)	to be able	वल्पते ¹⁹	ववल्लपे ¹⁹	अवल्लपित ^V अवल्लप्त ^{IV} अवल्लपत् ^{P II}	वल्लप्यते
101	त्रप्	to be ashamed	त्रपते	त्रपे ^{14 & 19}	अत्रपित ^V अत्रप्त ^{IV}	त्रप्यते
102	क्षम्	to suffer	क्षपते	क्षप्ते ¹⁹	अक्षपित ^V अक्षप्त ^{IV}	क्षम्यते
103	गृह्	to think meanly of	गर्हते	गृह्ते ¹⁹	अगर्हित ^T अगृहत् ^{IV}	गृह्यते

क Past Passive Participle	फत्वा Gerund in त्वा	त्वाप् Gerund in य	कृयुन् Infinitive	भित् Causal	सन् Desiderative
भूत् 11	भूत्वा 10a	—		वर्धयति-ते	शिक्षाभिपद्यते शिक्ष्यमति } }
वृत् 11	वृत्वा 10a वर्तित्वा	निवृत्त्य	वर्तितुम्	वर्धयति-ते	विराजियते विराज्यति } }
पृथ्	पृथ्वा 10a वर्धित्वा	—	वर्धितुम्	वर्धयति-ते	विश्रम्भयते विश्रम्भ्यति }
मृज् 35	मर्जित्वा 10	—	मर्जितुम्	मर्जयति-ते	चिमर्जियते
तो भि	I. U. P. 82			धावयति-ते	शिथिलयति-ते शिथिलयति-ते } }
वयित् 6	वयित्वा 7		वयितुम्	वापयति-ते	विजयियते
धूत्				धूयति	दुषयति-ते
पूत् 7 वयित्	पूत्वा 7a वयित्वा	—	वयितुम्	वापयति-ते	विपयियते
कल्यप्त 4	कल्पित्वा 4 कल्पित्वा	प्ररम्प्य	कल्पितुम् कल्प्युम्	कल्पयति-ते	चिकल्पियते चिकल्प्यति चिकल्प्यते } }
प्राप्त 4	प्राप्तित्वा 4 प्राप्त्या	—	प्राप्तितुम् प्राप्त्युम्	प्रापयति-ते	विप्रापियते विप्राप्यते } }
शान्त 40 & 16	शान्तित्वा 4 शान्त्या	—	शान्तितुम् शान्त्युम्	शमयति-ते	चिशान्तियते चिशान्त्यते } }
रुद्ध 4 4 & 36	गर्हित्वा रुद्धा	विगर्ह्य	गर्हितुम्	गर्हयति-ते	विगर्हियते विगर्ह्यते } }

Serial No.	Root	Meaning	उद् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
104	गृह्	to cover to hide	गृहते	जुगृहे ¹⁹	अगृहिष्ट ^V अगृह् ^{VII} अघृसत	similar
105	गाह्	to dive	गाहते	जगाहे ¹⁹	अगाहिष्ट ^V अगाह ^{IV}	गाहते
106	स्यन्द्	to ooze	स्यन्दते	मस्यन्दे ¹⁹	अस्यन्दिष्ट ^V अस्यन्त ^{IV} अस्यदत् ^{P II}	स्ययते ⁴

I Ātmanepadi ANIT Roots ending in vowels

107	नीU	to lead	नयते	निन्ये ⁴	अनेष्ट ^{IV}	similar
108	स्मि	to smile	स्मयते	स्मिजिये ^{3a}	अस्मेष्ट ^{IV}	स्मीयते ⁹
109	कु	to sound	कवते	बुकुवे	अकोष्ट ^{IV}	कूयते ¹⁰
110	गु	to speak inarticulately	गवते	बुगुवे	अयोष्ट ^{IV}	—
111	च्यु	to drop down	च्यवते	बुच्युवे	अच्योष्ट ^{IV}	च्यूयते ¹⁰
112	प्लु	to float	प्लवते	पुप्लुवे	अप्लोष्ट ^{IV}	—
113	क्षे	to protect	क्षयते	दिक्षे ^{5c}	अक्षित ^{IV}	क्षीयते ^{II}
114	मे	to exchange	मयते	मने	अमान्त ^{IV}	मीयते ^{II}
115	वृU	to weave	वयते	ऊवे ^{24a} ऊवे ^{2a} ववे ^{2a}	अवास्त ^{IV}	similar
116	व्येU	to cover	व्ययते	विन्ये ²⁴	अव्यास्त ^{IV}	
117	ह्वेU	to call	ह्वयते	ब्रुह्वे ²⁴	अह्वास्त अह्व ^{II}	

कृ. Past Passive Participle	क्त्वा Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिव् Causal	सन् Desiderative
to शुद्ध	I. U. P. 122			गूढयति-ते	जुष्टयति-ते
गाढ ⁴	गाहित्वा ⁴ गाढा	—	गाहितुम् गाढुम्	गाढयति-ते	जिगाढिषते जिघाक्षते } सिह्यन्दिषते सिह्यन्तसे सिह्यन्तसति }
स्यञ ⁴	स्यन्दिता स्यन्त्वा	प्रस्यन्थ	स्यन्दिषुम् स्यन्तुम्	स्यन्दयति	
to नी	I. U. P. 136			नाययति ते	निनीयति-ते
स्मित	स्मित्वा	—	स्मेतुम्	विस्मापयते विस्माययति	सिस्मायिषते
कुव	कुत्वा	—	कोतुम्	कावयति-ते	कुकूपते
शुत	शुत्वा	—	शोतुम्	गावयति-ते	शुगूपते
भ्युत	भ्युत्वा	संभ्युल	भ्योतुम्	व्यावयति-ते	बुभ्युषते
प्लुत	प्लुत्वा	सप्लुल	प्लोतुम्	प्रावयति-ते	पुप्लुषते
दत्त ³⁸	दत्त्वा ²⁸	—	दातुम्	दापयति-ते	दित्सते
मित ²⁹	मित्वा ⁸	निमाय ⁴² नियिष्य	मातुम्	मापयति-ते	मित्सते
to वे	I. U. P. 143			वाययति-ते	विवासति-ते
to व्ये	I. U. P. 144			व्याययति-ते	विव्यासति-ते
हे	I. U. P. 145			ह्याययति-ते	जुहूपति-ते

Serial No.	Root	Meaning	सर् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
118	त्रै	to protect	प्रायते ¹⁵	तत्रे ^{2b}	अत्रास्त ^{IV}	प्रायते
119	व्यै	to grow	प्यायते ¹⁵	एव्ये ^{2b}	अप्यास्त ^{IV}	—
120	शै	to go, to dry up	श्यायते ¹⁵	शश्ये ^{2b}	अश्यास्त ^{IV}	—
I A. ANIT Roots ending in ऋ—						
121	धृ ^U	to hold	धरते ¹⁶	दधे ⁹	अधृत ^{IV}	similar
122	शृ ^U	to support	मरते ¹⁶	धमे	अशृत ^{IV}	"
123	हृ ^U	to take away	हरते ¹⁶	जहू ⁹	अहृत ^{IV}	"
I. A. ANIT Roots in consonants						
124	भञ् ^U	to serve	भजते	मेजे ¹⁴	अभक्त ^{IV}	similar
125	यज् ^U	to sacrifice	यजते	ईजे ²⁴	अयष्ट ^{IV}	"
126	वप् ^U	to sow	वपते	ऊपे ²⁴	अवप्त ^{IV}	"
127	वह् ^U	to carry	वहते	ऊहे ²⁴	अवोह ^{IV}	"
128	स्वञ्	to embrace	स्वजते ²⁶	सस्वजे ^{22a} सस्वञ्जे	अस्वक्त ^{IV}	स्वज्यते ^{IV}
129	रञ्ज्	to be colour- ed	रजते ²⁶	ररञ्जे ^{16a}	अरक्त ^{IV}	similar
130	रम् ^U	to sport	रमते	रेमे ¹²	अरस्त ^{IV}	रम्यते
131	शप्	to curse	शपते	शेपे ¹²	अशप्त ^{IV}	similar
132	रम् (general ly with आ)	to begin	आरमते	आरेमे ¹²	आरब्ध ^{IV} आरम्भाताम्	आरभ्यते
133	लभ्	to get	लभते	लेमे ¹²	अलब्ध ^{IV}	—

५ Past Passive Participle	कृता Gerund in कृता	ल्यप् Gerund in ल्यप्	शुभ्र Infinitive	णिच् Causal	मन् Desiderative
प्रागः२५ प्राग	प्रात्वा	परिप्राग	प्रातुम्	प्राग्यति-ने	पिप्रागने
प्रातः२६	प्रात्वा	—	प्रातुम्	प्राग्यति-ने	पिप्रागने
इयातः२८ शीत शीत	—	—	इयातुम्	इयाग्यति-ने	मिश्रागने
to ५	I. U. P. 153			धारयति-ने	विधीयति-ने
५	I. U. P. 157			भारयति-ने	विमरिषति-ने मुभूयति-ने
६	I. U. P. 159			हारयति-ने	विधीयति-ने
to भृत्	I. U. P. 176			भारयति-ने	विमरति-ने
to मृत्	I. U. P. 178			मारयति-ने	विमरति-ने
to वृत्	I. U. P. 179			वारयति-ने	विमरति-ने
to षृत्	I. U. P. 181			वृहयति-ने	विमरति-ने
रक्तः१५	रक्तृत्वा१९ स्वपत्वा	परिष्यज्य	रक्तुम्	रक्तयति-ने	मिश्रयति-ने
to रज्ज्	I. U. P. 184			रज्जयति-ने रज्जयति-ने	विमरति-ने
रत्नः२०	रत्नाः२४	विरज्य विरज्य	रज्जुम्	रज्जयति	विमरति
to रज्ज्	I. U. P. 173			रज्जयति-ने	विमरति-ने
आरज्य	रज्ज्	आरज्य	आरज्जुम्	रज्जयति-ने	विमरति
रज्ज्य	रज्ज्य	—	रज्जुम्	रज्जयति-ने	विमरति

Serial No.	Root	Meaning	एद् Present	लिट् Perfect	एर् Aorist	कर्मणि(आत्ते) Passive
------------	------	---------	----------------	-----------------	---------------	--------------------------

II Ātmanepadī SET Roots

1	शास्	to bless with आ	आशास्ते	आशशासे	आशासिष्ट ^V	आशासते
2	आस्	to sit	आस्ते	आसाचके ²⁸	आसिष्ट ^V	आस्यते
3	ईष्	to rule	ईष्टे	ईशाचके ²⁷	ऐशिष्ट ^V	—
4	ईद्	to praise	ईष्टे	ईदायके	ऐदिष्ट ^V	—
5	ईर्	to go	ईर्ते	ईरायके	ऐरिष्ट	similar
6	वस्	to wear	वस्ते	ववसे	अवसिष्ट ^V	वस्यते
7	शी	to lie down	श्लेते	शिरये ⁴	अशसिष्ट ^V	शाम्यते ^{VII}
8	ब्रू	to speak	ब्रूते	ऊचे ²⁵	अबोचत् ^{II}	उच्यते ²⁰
9	पृच्	to come in contact with	पृच्छे	पपृचे	अपचिष्ट ^V	similar
10	वृज्	to avoid	वृज्ते	ववृजे	अवर्जिष्ट ^V	—

II A. WET Roots—

11	सृ	to bring forth	सृते	सृष्टुवे ^{8a 19}	अस्रोष्ट ^{IV} अस्रविष्ट ^V	सृयते
----	----	----------------	------	---------------------------	--	-------

II A ANIT Roots

12	स्तु ^U	to praise	स्तुते स्तुवाते	स्तुष्टुवे ^{7a}	अस्तोष्ट ^{IV}	similar
13	हृद् (generally with नि)	to take away	हृते	हृष्टुवे ⁷	अह्रोष्ट ^{IV}	हृयते ¹
14	दुह् ^U	to milk	दुधे	दुदुहे	अदुग्ध ^{VIII} अधुक्षत् ^{VII}	similar

Past Passive Participle	क्त्वा Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सन् Desiderative
आशास्त	—	आशास्य	आशासितुम्	आशासयति-ते	आशिशासिषते
आसित	आसित्वा	उपास्य	आसितुम्	आसयति-ते	आसिसिषते
ईक्षित	ईक्षित्वा	—	ईक्षितुम्	ईक्षयति-ते	ईक्षिषिषते
ईक्षित	ईक्षित्वा	—	ईक्षितुम्	ईक्षयति-ते	ईक्षिषिषते
to इद्	I. P. 110			ईरयति	ईरिषिषते
वसित	वसित्वा	परिवस्य	वसितुम्	वासयति-ते	विवसिषते
शयित ⁶	शयित्वा	उपशय्य	शयितुम्	शाययति-ते	शिशयिषते
उक्त ¹³	उक्त्वा ²⁷	श्रोच्य ⁹	षक्तुम्	वाचयति-ते	विवक्षति-ते
to पृच्	7. P. 3,			वर्चयति-ते	विपर्चिषते
वृज ³⁶	वर्जित्वा	परिवृज्य	वर्जितुम्	वर्जयति-ते	विवर्जिषते
सूत ^{4b}	सूत्वा ³ सवित्वा	प्रसूय	सोतुम् सवितुम्	सावयति-ते	सुसूयते
to स्तु	2 U. P. 41			स्तानयति-ते	स्तुष्टयति-ते
हुत	हुत्वा	निहुत्वा ²	होतुम्	हावयति-ते	शुद्ध्यते
to उद्	2 U. P. 44			दोदयति-ते	दुपुक्षति-ते

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
15	दिह् ^U	to increase	दिग्धे	दिदिहे	अधिसत् ^{VII} अदिग्ध	"
16	लिह् ^U	to lick	लीढे	लिखिहे	अलिसत् ^{VIII} अलीढ ^{VIII}	"
17	द्विप् ^U	to hate	द्विष्टे	द्विद्विष्टे	अद्विषत् ^{VII}	"
18	इ with अधि	to study	अधीते	अधियते ¹⁶	अध्यैष्ट ^{IV} अध्ययीष्ट ^{IV}	"
19	चक्ष्	to speak	चष्टे	चक्षते ²⁵ चक्षयते चक्षते	अचक्षत् ^{VI} अचक्षत् ^{II} समचक्षिष्ट	क्षयायते ²⁴ क्षयायते (वर्जनात्)

III Ātmanepadi ANIT Roots

1	दा ^U	to give	दत्ते	ददे	अदित ^{IV}	similar
2	धा ^U	to put	धत्ते	दधे	अधित ^{IV}	"
3	हा	to go	गिहीते	जहे	अहात् ^{IV}	हीयते
4	मा	to measure	मिमीते	ममे	अमात् ^{IV}	similar
5	त्रिप् ^U	to wash	नेत्रिक्ते	नित्रिजे	अत्रिजत् ^{IV}	"
6	विञ् ^V	to separate	वेचिक्ते	विचिजे	अचिजत् ^{IV}	"
7	विप् ^U	to surround	वेचिष्टे	विचिष्टे	अविषत् ^{IV}	"
8	भू ^V	to bear	विभृत	बभूवे ³⁰ विभरायके	अभृशत् ^{IV}	"

Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्त्वा	कृयम् Gerund in क्त्वा	कृतुम् Infinitive	विच् Causal	गन् Desiderative
10 दिह्	2 U.P. 45			देहयति-ते	दिधिराति-ने
लिह्	2 U.P. 46			लेहयति-ते	लिलिभ्रति-ने
दिप्	2 U.P. 47			द्वेपयति-ते	दिदिभ्रति-ते
	इ with अधि 2 P. 36			अध्यापयति	अधिजिगामते
क्यात् ³¹ क्यात्	क्यात्वा ²⁷ क्यात्वा	आल्याय आल्याय	क्यातुम् क्यातुम्	चक्षयति ते	विन्द्यामति विन्द्यामति }
10 दा	1 P. 128			दापयति-ते	दित्यति-ते
10 धा	3 U. P. 7			धापयति-ते	दिग्मति-ते
हात् ²⁶	हात्वा	विहाय ⁴	हातुम्	हापयति-ते	त्रिहातने
10 मा	2 P. 28			मापयति ते	मिप्यते
10 निज्	3 U. P. 8.			नेत्रयति-ते	निनिश्रति-ते
10 निज्	3 U. P. 9			वेत्रयति-ते	निनिश्रति-ते
10 रिप्	3 U. P. 10			वेत्रयति-ते	विनिश्रति-ते
10 य्	1 U.P. 157			भापयति-ते	विमृपयति-ते

Abstract

Ant Roots	1 to 8 = 8
Sci „	— = 0
Wci „	— = 0

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(भावे) Passive
------------	------	---------	----------------	-----------------	----------------	-------------------------

IV Ātmanepadi SET Roots

1	शक्	to endure	शक्यते	शेके	अशक्तIV अशक्तिष्टV	similar
2	क्रिश्	to be afflicted- ed	क्रियते	चिक्रिसे	अक्रेशिष्टV	क्रियते
3	शुष्	to be wet	शुष्यते	शुशुचे	अशोषिष्टV	similar
4	मृष्	to endure	मृष्यते	ममृषे	अमर्षिष्टV	,
5	डि	to fly	डियते	डिडवे ⁴	अडविष्टV	—
6	दू	to suffer pain	दूयते	दुदुवे	अदविष्टV	दूयते
7	काश्	to shine	काश्यते			
8	जन्	to be born	जायते	जहे	अजनिष्टV अजनि	जन्मते जायते
9	दीप्	to shine	दीप्यते	दिदीपे	अदीपिष्टV अदीपि	दीप्यते
10	पूर	to fill	पूर्यते	पुपूरे	अपूरिष्टV अपूरि	—

IV Ātmanepadi WET Roots

11	सृ	to bring forth	सृजते	—	—	—
----	----	-------------------	-------	---	---	---

IV Ātmanepadi ANIT Roots ending in consonants—

12	बुध्	to know	बुध्यते	बुबुधे	अबोधिIV अबुद्ध	बुध्यते
13	युध्	to fight	युध्यते	युयुधे	अयुद्धIV	युध्यते
14	युज्	to concent- rate the mind	युज्यते	युयुजे	अयुज्IV	similar

Past Passive Participle	यत्वा Gerund in त्वा	व्याप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिव् Causal	सन् Desiderative
10 शक्	4 U. P. 54			शाक्यति-ते	शिश्रति-ते शिश्रिष्यति-ते }
क्रिशत् ¹² क्रिष्ट	क्रिशित्वा ¹⁷ क्रिष्ट्वा	परिक्रिय	हंशितुम्	हेशयति-ते	चित्रे शिषते
10 श्रुक्	4 U. P. 12			शोचयति-ते	श्रुशोचिष्यति-ते
10 शृप्	4 U. P. 17			मर्षयति-ते	मिर्मर्षयति-ते
दीप्त ³⁰	दयित्वा ⁷	प्रोदीय	दयितुम्	दाययति-ते	दिदमिषते
दूत	दूत्वा	—	दयितुम्	दाययति-ते	दुदविरते
10 काश्	1 A. 44			काशयति-ते	चिकाशिषते
जात	जयित्वा	प्रजन्य प्रजाय	जयितुम्	जनयति	त्रिजनिषते
दीप्त	दीपित्वा	प्रदीप्य	दीपितुम्	दीपयति-ते	दिदीपिषते
पूर्णं पूर्ते	—	—	पूरितुम्	पूरयति-ते	विपूरिषते
सूत ⁴⁰	similar to सू	2 A. 11		सावयति-ते	सुसूयते
युद्ध	युध्वा	प्रयुध्य	योद्धुम्	योधयति	युयुयते
युद्ध	युध्वा	—	योद्धुम्	योधयति	युयुयते
10 युन्	4 UP. 17			योत्रयति-ते	युयुयते

Serial No.	Root	Meaning	लृट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि(माते) Passive
15	रञ्ज्	to be coloured	रज्यते ²⁶	ररञ्जे ^{26a}	अरञ्क्ष ^{IV}	रज्यते
16	मन्	to think	मन्यते	मेने ¹²	अमॅन्त ^{IV}	मन्यते
17	तप्	to be powerful	तप्यते	तेपे ¹²	अतप्त ^{IV}	तप्यते
18	पद्	to go	पद्यते	वेदे ¹²	अपादि ^{IV}	पद्यते
19	खिद्	to suffer pain	खिद्यते	चिखिदे	अखित ^{IV}	similar
20	विद्	to be	विद्यते	विविदे	अवित ^{IV}	—
21	नह् ^U	to tie	नद्यते	नेहे ¹²	अनद्ध ^{IV}	—

ANIT Roots ending in vowels

22	मा	to measure	मायते	ममे	अमास्त ^{IV}	मीयते
23	दी	to perish	दीयते	दिदीवे ^{5b}	अदाल ^{IV}	—
24	ई	to go	ईयते	अयायके ²⁷	ऐष्ट	ईयते
25	क्षी	to kill	क्षीयते	चिक्षिये ^{3f}	अक्षेष्ट ^{IV}	—
26	पी	to drink	पीयते	पिये ⁴	अपेष्ट	—
27	मी	to die	मीयते	मिम्ये ⁴	अमेष्ट	—
28	प्री	to be satisfied	प्रीयते	पिप्रिये	अप्रेष्ट	प्रीयते
29	री	to ooze	रीयते	रिरिवे ^{3f}	अरेष्ट ^{IV}	—
30	ली	to adhere to, to stick	लीयते	ल्लिये ⁴	अलेष्ट ^{IV} अलाम्ब	लीयते

Past Passive Participle	क्त्वा Gerund in क्त्वा	त्वाप् Gerund in त्वा	कुमुन् Infinitive	णिच् Causal	सम् Desiderative
रक्त	रक्ष्यत्वा ¹⁹ रयत्वा	उपरज्य	रक्षुम्	रक्षयति-त्ते	रिरक्षति-त्ते
मत ²¹	मत्वा ²⁴	अवमस्य ⁷	मन्तुम्	मानयति-त्ते	मीमांसते
ता	सपवा	—	तप्तुम्	सापयति-त्ते	तिनष्णते
पक्ष ³⁴	परवा	प्रगद्य	पत्तुम्	पादयति-त्ते	दिगृहते
10 रिक्	6 P. 50			वेदयति तं	चिचिस्मते
विभ ³⁸ वित्त	वित्वा	सुविद्य	वेनुम्	वेदयति-त्ते	विविजते
नद्ध	नद्धा	—	नदुम्	नाहयति-त्ते	निनक्षते
मित	मित्वा	प्रमास्य ⁴	मानुम्	मापयति-त्ते	मिम्भते
दीन	दीत्वा	प्रदाय	दानुम्	दापयति-त्ते	दिप्सते
ईत	ईत्वा	प्रवीय	एतुम्	आपयति-त्ते	इदिपते
				क्षापयति-त्ते	क्षिप्सते
				पापयति-त्ते	पिपीरते
मीन	मीत्वा	—	मेतुम्	मापयति-त्ते	मिमीरते
प्रीत	प्रीत्वा	विप्रीय	प्रेतुम्	प्रापयति-त्ते	पिप्रीरते
रीक् ³⁰	रीत्वा	—	रेतुम्	रेपयति-त्ते	रिरापते
नीन ³⁰	नीत्वा	विलीय विलाय	नेतुम् मानुम्	आत्यति-त्ते आपयति-त्ते त्वापयति-त्ते स्वीपयति-त्ते	निनीरते

Serial No.	Root	Meaning	स्प् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि (भावे) Passive
------------	------	---------	-----------------	-----------------	----------------	--------------------------

V Ātmanepadī SET Roots

1	चू	to choose	चूयते	चूवे ⁹	अचरि(री)ष्ट ^V अचूत ^{IV}	चियते
---	----	-----------	-------	-------------------	--	-------

V A Wet Roots

2	अश्	to pervade	अश्नुते	आनशे ¹⁸	आशिष्ट ^V आष्ट ^{IV}	अश्यते
3	धू	to shake	धूयते	दुधुवे	अधविष्ट ^V अधोष्ट ^{IV}	धूयते

V A ANIT Roots

4	सु	to sprinkle	सुयते	सुयुवे ⁶	असोष्ट ^{IV}	सूयते
5	धु	to shake	धुयते	दुधुवे ⁶	अधोष्ट ^{IV}	धूयते ⁹
6	चि	to collect	चिनुते	चिकवे ^{3b} चिक्वे	अचोष्ट ^{IV}	चायते ⁹
7	सि	to bind	सिनुते	सिक्वे ^{3d}	असोष्ट ^{IV}	सायते ⁹
8	मि	to throw	मिनुते	मिक्वे ^{3e}	अयात्त ^{IV}	मीयते ⁹
9	स्तृ	to cover	स्तृयते	तत्तरे ¹⁰	अस्तृत् ^{IV} अस्तृष्ट ^V	स्तयते
10	हृ	to kill	हृयते	चक्रे ⁹	अहृत ^{IV}	हिनते ¹⁴

IV Ātmanepadī SET Roots

1	हृ	to sound	हृयते ¹³	हृयते ^{13a}	अहृविष्ट ^V	हृयते
2	हर्	to be ashamed of	हर्यते	हर्यते	अहर्मिष्ट ^V	हर्यते
3	विहृ (mostly with हृ)	to fear	विहृयते	विहृयते ²⁰	अविहिष्ट ^V	विहृयते

अ Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in त्वा	स्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	भिन् Causal	सन् Desiderative
भूत	भूत्वा	वितृल्य	परि(री)तुम्	भावयति ते	विवरि(री)यति-ते धृष्यति-ते— } }
अष्ट	अशित्वा ⁴ अष्ट्वा	समदय	अशितुम्	आशयति	आशयति-ते
धूत	धूत्वा ⁵	विधूय	धोतुम् धवितुम्	धावयति	दुधूयति-ते
सुत	सुत्वा	अभिपुल्य	सोतुम्	सावयति-ते	गुपयति-ते
धुत			धोतुम्	धावयति	दुधूयति-ते
चित	चित्वा	विचिप्य	चेतुम्	चावयति-ते	चिकीरति-ते चिचीरति-ते } }
सित ²⁸ सिन	सित्वा		सेतुम्	सावयति-ते	सिरीरति-ते
मित	मित्वा	समाय	मातुम्	मावयति-ते	मिलयति-ते
स्तुत ³¹	स्तृत्वा	आस्तृल्य	स्तुतुम्	स्त्वावयति-ते	निस्तीरयति-ते
कृत ³¹	कृत्वा	उत्कृल्य	कर्तुम्	कावयति-ते	चिकीरयति-ते
कृत ³	कृत्वा	—	कुर्वितुम्	कावयति-ते	कुर्वयति-ते
लज्ज ³³	लज्जित्वा	विलज्य	लज्जितुम्	लज्जयति-ते	लज्जयति-ते
विज ³⁵	विजित्वा	उद्विज्य	विजितुम्	वेजयति-ते	विजयति-ते

Serial No.	Root	Meaning	लृट् Present	लृट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि (माते) Passive
------------	------	---------	-----------------	-----------------	----------------	--------------------------

4	अप्	to enjoy	अप्ते	अप्ते ²⁰	अजोषि ^{IV}	अप्थते
5	मिल् ^U	to join	मिलते	मिमिले ²⁰	अमेलि ^V	मित्यते

ANIT Roots ending in-ञ् (Ani in I future & Set in II future & conditional)

6	वृ	to be, to exist	प्रियते ⁴³	दप्ते ⁹	अवृत् ^{IV}	प्रियते
7	हृ with आ	to respect	आद्रियते ⁴³	आददे ⁹	आहृत् ^{IV}	आद्रियते
8	वृ with व्या	to be busy	व्याप्रियते ⁴³	व्याप्रे	व्यावृत् ^{IV}	व्याप्रियते
9	मृ	to die	प्रियते ⁴³		अमृत्	प्रियते

VI Ātmanepadi ANIT Roots ending in consonants—

10	वृद्ध ^U	to strike	वृद्धते	वृद्धे	अवृद्ध ^{IV}	वृध्यते
11	वृद्ध ^U	to push	वृद्धते	वृद्धे	अवृद्ध ^{IV}	वृध्यते
12	क्षिप् ^U	to throw	क्षिपते	क्षिपे ²⁰	अक्षिप्त ^{IV}	क्षिप्यते
13	दिश ^U	to grant	दिशते	दिदिशे ²⁰	अदिशत् ^{VII}	दिश्यते
14	मुच ^U	to set free	मुचते	मुच्ये ²⁰	अमुक्त ^{IV}	मुच्यते
15	सिच ^U	to sprinkle	सिचते	सिचिचे ²⁰	असिक्त ^{IV}	सिच्यते
16	छृप् ^U	to cut off	छृप्यते	छृपे ²⁰	अछृप्त ^{IV}	छृप्यते
17	लिप् ^U	to anoint	लिप्यते	लिलिपे ²⁰	अलिप्त ^{IV}	—
18	विद् ^U	to obtain	विन्दते	विविदे ²⁰	अविप्त ^{IV}	विद्यते

Past Passive Participle	कृता Gerund in रत्वा	स्वर Gerund in य	तुमुन् Infinitive	निर् Causal	मन् Desiderative
जुष्ट ¹¹	जुष्टित्वा ¹¹ जोषित्वा	उपजुष्य	जोषितुम्	जोषयति-ते	जुष्टयिष्ये जुष्टयिष्ये }
मिलित्वा	मिलित्वा ¹¹ मेलित्वा	भामिल्य	मेलितुम्	मेलयति-ते	मिमिलिष्ये-ते
पृष्ट ³¹	पृत्वा	विपृष्य	पृष्टुम्	प्रापयति-ते	प्रापयिष्ये
भारत ³¹	—	भारत्वा	भारतुम्	भारयति-ते	भारयिष्ये
पृष्ट	पृत्वा	व्यापृष्य	पृष्टुम्	प्रापयति-ते	प्रापयिष्ये
युत ³¹	युत्वा	व्ययुष्य	युष्टुम्	यारयति-ते	युष्टयिष्ये-ते
जुष्ट ³¹	जुत्वा	प्रजुष्य	जोषुम्	जोषयति-ते	जुष्टयिष्ये-ते
जुष्ट ³⁸ जुष	जुत्वा	—	जोषुम्	जोषयति-ते	जुष्टयिष्ये-ते
क्षित	क्षित्वा	प्रक्षिप्य	क्षेपुम्	क्षेपयति-ते	निक्षिपयिष्ये-ते
दिष्ट	दिष्ट्वा	निदिष्य	देष्टुम्	देष्टयति-ते	निदिष्टयिष्ये-ते
मुक्त	मुक्त्वा	उमुष्य	मोक्षुम्	मोक्षयति-ते	मोक्षयिष्ये मुमुक्षयिष्ये }
क्षिप्त	क्षिप्त्वा	निक्षिप्य	क्षेपुम्	क्षेपयति-ते	निक्षिपयिष्ये-ते
सप्त	सप्तत्वा	विमुष्य	मोक्षुम्	मोक्षयति-ते	मुमुक्षयिष्ये-ते
क्षिप्त	क्षिप्त्वा	निक्षिप्य	क्षेपुम्	क्षेपयति-ते	निक्षिपयिष्ये-ते
क्षिप्त क्षिप्त	निदिष्ट्वा वेष्टित्वा विष्ट्वा	वेष्टय्य	वेष्टुम् वेष्टितुम्	वेष्टयति-ते	निवेष्टयिष्ये-ते

Serial No	Root	Meaning	सद् Present	भिद् Perfect	लृद् Aor:ist	कर्मणि (भावे) Passive
19	हृप् ^U	to plough	हृपते	बहृषे ^{26a}	अकृष्ट ^{IV} अकृषत् ^{VII}	हृष्यते
20	भ्रष् ^U	to fry	भृष्यते	बभ्रजं बभ्रजे	अभ्रष्ट ^{IV} अभ्रष्टं	भृज्यते

Abstract 6 A

Set	1 to 5	5
Wet	Nil	—
Ant in 1 f	6 to 9	4
Ant	10 to 20	11
		—
	Total	20
		—

ATMANEPADI

कृ Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य	कुमुन् Infinitive	षिच् Causal	सन् Desiderative
कृत्	कृत्वा	विकृष्य	मष्टुम् वष्टुम्	कर्षयति-ते	विकृष्यति ते
मृष्ट	मृष्ट्वा	विमृज्य	भ्रष्टुम् मर्ष्टुम्	भ्रजयति ते मर्जयति ते }	विमृजयति ते विमर्जयति ते विमर्शयति ते }

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	कर्मणि (भावे) Passive
---------------	------	---------	----------------	-----------------	----------------	--------------------------

VII Ātmanepadi SET Roots ending in consonants

1	हन्	to shine	हन्वे	हन्वायके 27	ऐन्धिष्टV	इध्यते
2	वृद्	to destroy	वृन्ते	तवृदे ^{26a}	अवर्धिष्टV	—

ANIT Roots ending in consonants

3	युज्	to unite	युक्ते	युयुजे ²⁰	अयुक्तIV	similar
4	भुज् अनवने	to eat	भुक्ते	भुयुजे	अभुक्तIV	"
5	रुद्	to obstruct	रुन्ते	रुरुधे ²⁰	अरुद्धIV	"
6	रिच्	to empty	रिक्ते	रिरिचे ²⁰	अरिक्तIV	"
7	विच्	to separate	विक्ते	विविचे ²⁰	अविक्तIV	"
8	छिद्	to cut	छिन्ते	चिच्छिदे ²⁰	अच्छितIV	"
9	खिद्	to suffer pain	खिन्ते	खिखिदे	अखितIV	"
10	धुद्	to pound	धुन्ते	धुधुधे ²⁰	अधुतIV	"
11	भिद्	to break	भिन्ते	बिभिधे ²⁰	अभितIV	"
12	विद्	to discuss	विन्ते	विविधे	अवित	"

VIII Ātmanepadi SET Roots ending in consonants

1	तन्	to spread	तनुते	तेने ¹²	अतनिष्टV अतत	similar
2	मन्	to think	मनुते	मेने ¹²	अमनिष्टV अमत	मन्यते
3	वन्	to beg	वनुते	ववने	अवनिष्टV अवत	similar

क Past Passive Participle	कर्त्ता Gerund in त्वा	ल्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	णिच् Causal	ञन् Desiderative
इद ¹³	इन्धित्वा	सन्धिष्य	इन्धितुम्	इन्धयति-ते	इन्दिष्यति-ते
तृप् ¹⁴	तर्दित्वा ^{10a} तृत्वा	—	तर्दितुम्	तर्दयति-ते	तिर्तर्दयति-ते तितृत्सति-ते
to मुन्	7 U.P. 17			ओभयति-ते	युयुषति-ते
to भुन्	7 U.P. 18			भोभयति-ते	भुभुषति-ते
to हप्	7 U.P. 5			रोधयति-ते	इहत्सति-ते
to रिच्	7 U.P. 14			रेवयति-ते	रिदिशति-ते
to विच्	7 U.P. 15			वेवयति-ते	विदिशति-ते
to छिद्	7 U.P. 13			छेदयति-ते	विच्छिद्यति-ते
to लिद्	6 P. 50 and 4. A. 19			लेदयति-ते	लिच्छति-ते
to छुद्	7 U.P. 16			क्षोदयति-ते	बुछुत्सति-ते
to मिद्	7 U.P. 12			मेदयति-ते	विभित्सति-ते
of विद्	6 U.P. 67			वेदयति-ते	विभित्सति-ते (केविन्मते)
to णन्	8 U.P. 1			शानयति-ते	शितं (वां)यति-ते विवनिरति-ते }
मत् ²¹	मत्त्वा ²³	अवमल ⁷	मन्त्रितुम्	मानयति-ते	मिननितं
to णन्	8 P. 3			मानयति-ते	विननिरति-ते

Serial No.	Root	Meaning	लट् Present	लिट् Perfect	लृट् Aorist	धर्मणि (भावे) Passive
4	दत् ^U	to give	दद्यते	दत्ते ¹²	असनिष्ट ^V अदात्	similar
5	क्षिण् ^U	to kill	क्षिणुते क्षेणुते	निक्षिणे	अक्षेणिष्ट ^V अक्षित	"
6	गच्छ् ^U	to go	गच्छते अगच्छते	आगच्छे ^{18a}	आगच्छिष्ट ^V आर्त	"

ANIT Roots Anit in I future and SET in II future and conditional

7	कृ ^U	to do	कुरुते	चक्रे ⁹	अकृत ^{IV}	similar
---	-----------------	-------	--------	--------------------	--------------------	---------

IX Ātmanepadi SET Roots ending in vowels

1	दू ^U	to purify	पुनीते	पुपुवे ^{8a}	अपविष्ट ^V	similar
2	छ् ^U	to cut	छनीते	छल्लवे ^{8a}	अलविष्ट ^V	"
3	हृ ^U	to kill	हृणीते	चक्रे ^{II}	अवरी(री)ष्ट ^V अवोष्टे ^{IV}	"
4	स्तृ ^U	to cover	स्तृणीते	चल्लरे ^{II}	अस्तरी(री)ष्ट ^V अस्तीष्टे ^{IV}	"
5	वृ ^U	to choose	वृणीते	ववरे ^{II}	अवरी(री)ष्ट ^V अवृत् ^{IV}	"
6	वृ	to worship	वृणीते	ववे ⁹	अवरी(री)ष्ट ^V अवृत् ^{IV}	"
7	ग्रह् ^U	to take hold of	गृहीते	जहृदे ²⁴	अग्रहीष्ट ^V	similar

IX A. WET Roots

8	धृ ^{UW}	to shake	धुनीते	धुजे ^{3a 19}	अधृष्ट ^V अधोष्ट ^{IV}	"
---	------------------	----------	--------	-----------------------	---	---

क Past Passive Participle	क्त्वा Gerund in क्त्वा	ल्यप् Gerund in य	तुमुन् Infinitive	भित् Causal	तन् Desiderative
to सन्	8 U.P. 2			सन्नयति-ते	सिपण्णित्ति-ते
to क्षिण्	8 U.P. 4			क्षेणयति-ते	चिक्षिण्णित्ति-ते
शृण्	8 U.P. 5			भर्णयति	भर्णिनिपत्ति-ते
to कृ	8 U.P. 8			कारयति-ते	चिनीयति-ते
to पू	9 U.P. 10			पावयति-ते	पिपविपत्ति-ते
to लृ	9 U.P. 11			लावयति-ते	लुलविपत्ति-ते
to कृ	9 U.P. 2			कारयति-ते	चिकरि(री)पत्ति-ते } चिकीर्यति-ते }
to स्तृ	9 U.P. 7			स्तारयति-ते	तिस्तारि(री)पत्ति-ते } तिस्तीर्यति-ते }
to कृ	9 U.P. 9			कारयति-ते	चिकरि(री)पत्ति-ते } चिकीर्यति-ते }
to कृ	5 U.P. 1 and A. I.			पावयति-ते	चिकरि(री)पत्ते } चिकीर्यते — }
to प्रहृ	9 U.P. 26			प्राहयति-ते	प्रिहृयति-ते
to धृ	9 U.P. 26			धूनयति	दुधूयति-ते } दुधविपत्ति-ते }

Serial No.	Root	Meaning	रुट् Present	रुट् Perfect	रुट् Aorist	रुट् Passive
IX A ANIT Roots ending in vowels						
9	क्रीU	to purchase	क्रीणीते	चिक्रिये ^{3f}	अक्रेट् ^{IV}	similar
10	प्रीU	to please	प्रीणीते	पिप्रिये ^{3f}	अप्रेट् ^{IV}	„
11	क्षीU	to cook	क्षीणीते	क्षिप्रिये ³	अक्षेट् ^{IV}	„
12	सिU	to bind	सिनीते	सिच्ये ^{3d}	असेट् ^{IV}	„
13	मीU	to kill	मिनीते	मिच्ये ⁴	अमास्त ^{IV}	„
14	बुU	to bind	बुनीते	बुबुवे ²⁰	अबोष्ट ^{IV}	„
15	ज्ञाU	to know	जानीते	जहे	अज्ञास्त ^{IV}	„

Abstract

Set	1 to	7	7
Wet	—	8	1
Ani	9 to	15	7
			—
Total			15
			—

४ Past Passive Participle	कृत्वा Gerund in क्त्वा	ल्यप् Gerund in य्	कुसुन् Infinitive	णित् Causal	सन् Desiderative
---------------------------------	-------------------------------	--------------------------	----------------------	----------------	---------------------

to क्री	9 U.P. 27			क्रीयति-ते	चिक्रीयति-ते
to प्री	9 U.P. 28	and प्री 4	A. 28	प्रायति-ते	पिप्रीयति-ते
to श्री	9 U.P. 29			श्रायति-ते	शिप्रीयति-ते
to सि	5 U.P. 10	and सि	U.P. 38	सायति-ते	सिसीयति-ते
to यी	9 U.P. 35			यायति-ते	मित्सीयति-ते
to यु	9 U.P. 39			यावयति-ते	युयुसति-ते
to ह्रा	9 U.P. 36			ह्रयति-ते	जिहासते

Total of types of roots from the 1st to the 9th conjugation both Parasmaipadi and Ātmanepadi.

Total types		Total roots	Total types		Total roots
1 P.	119	188	1 A.	69	133
2 P.	33	49	2 A.	15	19
3 P.	12	13	3 A.	7	8
4 P.	47	63	4 A.	29	30
5 P.	16	18	5 A.	9	10
6 P.	38	55	6 A.	15	20
7 P.	13	21	7 A.	5	12
8 P.	7	8	8 A.	6	9
9 P.	29	40	9 A.	11	15
Total	P 314	455	A 166		256

Grand Total 480 for 711 roots

97 roots are ubhayapadi and 76 roots differ from the previous roots in the table only in one form.

CHAPTER XXI

Detailed conjugation of the roots of the second conjugation

अदादयः

The student is referred to chapter IV and is advised to keep with him a bit of paper containing the terminations of the II group of conjugations, in the conjugational tenses and moods with the strong terminations (both consonantal and weak)

Rule 1 Roots of the second conjugation do not take any conjugational sign and hence, the terminations are directly added on to the roots.

No 1 वा 2 P to go

Present tense	Imperfect tense	Imperative mood
याति यात यान्ति	अयात् अयाताम् अयाव अयु }	यातु याताम् यान्तु
यासि यास याष	अया अयाताम् अयाव	याहि याताम् यात
यामि याव याम	अयाम् अयाव अयाम	यानि याष याम

Potential mood

यायात्	यायाताम्	यायु
याया	यायाताम्	यायात
यायाम्	यायाव	यायाम

Rule 2 Roots ending in आ take उस् optionally as termination in the 3rd person plural, in the Imperfect Tense and the final आ is dropped before उस् : e. अ + या = अया, अया become अय् after dropping आ and अय् + उस् = अयु

Similar roots

No 1	भा to shine	5 रा to give	8 मा to measure
3	था to cook	6 वा to blow	9 स्ना to bathe
4	हा to run	7 ला to take	10 पा to protect
11	दा to cut	12 प्रा to fill	13 प्सा to devour
			14 क्वा to tell

No 15 दृदिद्वा 2 P to be poor

दृदिद्वाति	दृदिद्वित	दृदिद्वति	अदृदिद्वात्	अदृदिद्विताम्	अदृदिद्
दृदिद्वासि	दृदिद्विष	दृदिद्विय	अदृदिद्वा	अदृदिद्वितम्	अदृदिद्वित
दृदिद्वामि	दृदिद्विव	दृदिद्विम	अदृदिद्वा	अदृदिद्विव	अदृदिद्विम
दृदिद्वातु	दृदिद्विताम्	दृदिद्वतु	दृदिद्वियान्	दृदिद्वियाताम्	दृदिद्वियु
दृदिद्वाहि	दृदिद्विनम्	दृदिद्वित	दृदिद्विपाः	दृदिद्वियातम्	दृदिद्वियात
दृदिद्वाणि	दृदिद्वाव	दृदिद्वाम	दृदिद्वियाम्	दृदिद्वियाव	दृदिद्वियाम

Rule 3

- 1 दृदिद्वा 2 P does not drop the final वा before strong terminations
- 2 It drops the final वा before vowel weak terminations
- 3 It changes the final वा to इ before consonantal weak terminations : Hence the bases are —
 - 1 दृदिद्वा before strong terminations (both consonantal and vowel)
 - 2 दृदिद्वि before consonantal weak terminations, and
 - 3 दृदिद् before vowel weak terminations

Rule 4. The 3rd person plural terminations वन्ति and भवन्तु of the Present Tense and the Imperative mood, drop the न् and become अति and अतु in the case of roots of third conjugation and of the roots आस्, जप्, चकाप्, दृदिद्वा and जाणु all 2 P.

दृदिद्वा + अति = दृदिद्वति, दृदिद्वा + अतु = दृदिद्वतु

Rule 5 The roots विद्, शास्, जप्, चकाप्, दृदिद्वा and जाणु all 2 P substitute स् necessary for अन् Hence the 3rd person plural in the Imperfect Tense is अदृदिद् only The base before आनि, आव, आम (vowel strong terminations) is दृदिद्वा. Hence we have दृदिद्वाणि, दृदिद्वाव दृदिद्वाम Similarly, before consonantal strong

terminations also, the base is दृदिता and hence we have दृदिताति, etc and अदृदितात् etc in the singulars of Present Tense and the Imperfect Tense and दृदितात् in the Imperative 3rd person singular

No 16 इ with अधि 2 A to study

अधीते	अधीयाते	अधीयते	अधीत	अधीयाताम्	अधीयत
अधीषे	अधीयाषे	अधीष्वे	अधीष्या	अधीष्याताम्	अधीष्वाम्
अधीये	अधीयाहे	अधीमहे	अधीयि	अधीयहि	अधीमहि
अधीताम्	अधीयाताम्	अधीयताम्	अधीयीत	अधीयीयाताम्	अधीयीरन्
अधीष्व	अधीयाष्वाम्	अधीष्वम्	अधीयीष्या	अधीयीष्याताम्	अधीयीष्वाम्
अधीये	अधीयावहे	अधीयामहे	अधीयीम	अधीयीमहि	अधीयीमहि

Rule 6 The final इ or उ (short or long) becomes इय् before weak terminations Hence अधि + इय् = अधीय् before vowel weak terminations Hence 1 अधीय् is the base in the following cases—

Present Tense अधीयाते, अधीयते, अधीयाषे and अधीये

Imperative mood अधीयाताम्, अधीयताम्, अधीयाषाम्

Potential mood throughout अधीयीत, अधीयीयाताम्, अधीयीरन् etc as all the terminations are *vowel weak*

Rule 7. Before vowel strong terminations the, इ takes गुण and becomes ए and is finally changed to अच् by rule 14 Chapter III Hence 2 अप्यच् becomes the base and we have अप्यच् + ऐ—आवदै—आमहे = अप्यमावदै—अप्यमामहे The balance terminations are all consonantal weak terminations, as there are no consonantal strong terminations in the Ātmanepadi Before these terminations, there is no change Hence अधि + इ = अधी 3, अधी is the base in the Present Tense and the Imperative mood. Hence we have अधीते, अधीषे, अधीष्वे and अधीमहे in the Present Tense and अधीताम्, अधीष्व and अधीष्वाम् in the Imperative mood.

In the Imperfect Tense, आ is the augment (instead of the usual अ्) in the case of roots beginning with a vowel आ + इ be.

comes ऐ. Hence अधि + आ + इ = अध्यै. Hence 4 अध्यै is the base and we have अध्येत, अध्येयाः, अध्येय्वम्, अध्येवहि and अध्येमहि. Thus there are 4 bases—

1. अधीय् before vowel weak terminations.

2. अध्यैय् before vowel strong terminations.

3. अधी before consonantal weak terminations in the Present Tense and the Imperative mood.

And 4 अध्यै before consonantal weak terminations in the Imperfect Tense.

No. 17. ई 2. P. to go

एभि	ईतः	इयन्ति	ऐत्	ऐनाम्	आयन्	एतु	ईताम्	इयन्तु
एषि	ईयः	ईय	ऐः	ऐनम्	ऐन	ईहि	ईतम्	ईत
एभि	ईवः	ईवः	आयम्	ऐव	ऐम	अयानि	अयाव	अयाम

ईयान्	ईयाताम्	ईयुः
ईयाः	ईयातम्	ईयात
ईयाम्	ईयाव	ईयाम

Hence ई becomes इय् (by rule 6) before the vowel weak terminations अन्ति and वन्तु. Hence the forms are इयन्ति and इयन्तु. But before अन् (vowel weak terminations) in the Imperfect Tense, the augment अ becomes आ before the root ई and आ + ई = ऐ; and ऐ + अन् = आयन् by rule 15 chapter III.

Before consonantal terminations both short and weak, in the Imperfect the base is आ + ई = ऐ. Hence we have ऐत्, ऐनाम्, ऐः, ऐतम्, ऐव and ऐम.

In the Imperative mood, before vowel strong termination, ई is changed to ए and we have एति, एषि, एमि in the Present Tense and एतु in the Imperative mood.

Before यात् etc. consonantal weak terminations of the Potential mood there is no change and the base is ई only and we have ईयान् etc.

Thus these are the bases,

- 1 इम् before vowel weak terminations
- 2 आय् before अन् of the Imperfect tense
- 3 ऐ before consonantal terminations (both strong and weak) in the Imperfect tense,
- 4 अय् before vowel strong terminations in the Imperative mood.
- 5 ए before consonantal strong terminations in the Present Tense and the Imperative mood and
- 6 ई throughout the Potential.

No. 18 ई 2. P. to go

एति	इतः	यन्ति	ऐत्	ऐताम्	आयत्
एषि	इषः	इष	ऐः	ऐतम्	ऐत्
एभि	इवः	इमः	आयम्	ऐव	ऐम
एतु	इताम्	यन्तु	इयात्	इयाताम्	इयुः
इहि	इतम्	इत	इयाः	इयातम्	इयात्
अयाणि	अयाव	अयाम	इयाम्	इयाव	इयाम

Rule 8. इ is changed to य् before the vowel weak terminations अन्ति and अन्तु. Hence we have यन्ति and यन्तु. Excepting the above there is no difference from ई 2 P. 17. Of course, the इ is short (as it should be) before the consonantal weak terminations in the Present Tense, the Imperative mood and throughout the Potential mood.

No 19 इ with अवि 2. P to remember

Similar to इ 2 P. No. 18

अप्येति, अपीतः, अपियन्ति etc अप्येत्, अप्येताम्, अप्यायत् etc
अप्येतु, अप्येताम्, अपियन्तु etc and अपीयात्, अपीयन्ताम् etc

No. 20 शी 2. A. to lie down

शेते	शयति	शेरते	अशेत	अशयाताम्	अशेरत
शेथे	शयाथे	शेथ्वे	अशेथाः	अशयाथाम्	अशेथ्वम्
शये	शेवहे	शेमहे	अशयि	अशेवहि	अशेमहि
शेताम्	शयाताम्	शेस्ताम्	शयीत	शयीयाताम्	शयीरन्
शेथ्व	शयाथाम्	शेथ्वम्	शयीथाः	शयीयाथाम्	शयीथ्वम्
शये	शयावहे	शयामहे	शयीय	शयीवहि	शयीमहि

Rule 9. The final ई of शी takes शुभ and becomes शय् before all the vowel terminations (both strong and weak) and - र - is inserted before the 3rd person plural terminations of all the 4 tenses and moods. Hence we have शेरते, अशेरत, शेस्ताम् and शयीरन्.

No. 21 हु 2.A. to take away

हसुते	हनुवाते	हनुवते	अहसुत	अहनुवाताम्	अहनुवत
हसुपे	हनुवाथे	हनुध्वे	अहसुयाः	अहनुवाथाम्	अहनुध्वम्
हसुवे	हनुवहे	हनुमहे	अहसुवि	अहनुवहि	अहनुमहि
हसुताम्	हनुवाताम्	हनुवनाम्	हनुवीन	हनुवीयताम्	हनुवीरन्
हसुथ्व	हनुवाथाम्	हनुथ्वम्	हनुवीयाः	हनुवीयाथाम्	हनुवीथ्वम्
हसुथे	हनुवावहे	हनुवामहे	हनुवीय	हनुवीवहि	हनुवीमहि

Rule 10. Final short उ of roots is changed as follows :—

- 1 to शी before consonantal strong terminations,
- 2 to उक् before vowel weak terminations, and
- 3 to अक् before vowel strong terminations.

II remains unchanged before consonantal weak terminations.

There are consonantal strong terminations in हु 2. A. Hence 10 (1) does not apply. According to 10 (2) we have हनुवाते etc. अहनुवाताम् etc. हनुवाताम् etc. and हनुवीन etc. throughout the Potential. According to 10 (3) हुनु becomes हसुर् before ऐ, आयद्-आमहे (the only vowel strong terminations and hence we have हसुवे, हसुवापहे, हसुवामहे. Hence we have 3 bases —

- 1 हनु before consonantal weak terminations.
- 2 हसुर् before vowel weak terminations, and
- 3 हनुक् before vowel strong terminations.

No 22 तु 2P to praise

नौति	तुत	तुवन्ति	अनौत्	अनुताम्	अनुवन्
नौषि	तुष	तुष	अनौ	अनुतम्	अनुष
नौमि	तुम	तुम	अनवम्	अनुष	अनुम
नौतु	तुताम्	तुवन्तु	तुवात्	तुयाताम्	तुवन्तु
तुहि	तुतम्	तुत	तुवा.	तुयातम्	तुवात
नवानि	नवाव	नवाम	तुवाम्	तुवत्	तुवाम

According to Rule 10 (1) above the base is नौ before consonantal strong terminations and we have नौति नौषि, नौमि, अनौत्, अनौ and नौतु

According to Rule 10 (3) the base is त्व before vowel strong terminations and we have नवानि, नवाव and नवाम According to Rule 10 (2) the base is तुव before vowel weak terminations and we have तुवन्ति, अनुवत् and तुवन्तु Before consonantal weak termination the base is तु

Similar roots No 23 वृ 2 P to join No. 24 ह्यु 2P to flow, No 25 ह्यु 2 P to sharpen, No 26 ह्यु 2 P to squeeze, No 27 वृ 2 P to attack, No 28 वृ 2 P to permit, to possess supremacy

No 29 कर्तुं 2 U to cover Parasmaipadi.

कर्तुंति } कर्तुंति	कर्तुव	कर्तुवन्ति	अकर्तुव	अकर्तुताम्	अकर्तुवन्
कर्तुंषि } कर्तुंषि	कर्तुष	कर्तुष	अकर्तु	अकर्तुतम्	अकर्तुष
कर्तुंमि } कर्तुंमि	कर्तुम	कर्तुम	अकर्तुम्	अकर्तुम	अकर्तुम
कर्तुंतु } कर्तुंतु	कर्तुताम्	कर्तुवन्तु	कर्तुवात्	कर्तुवातम्	कर्तुवन्तु
कर्तुंदि	कर्तुतम्	कर्तुत	कर्तुवा.	कर्तुवातम्	कर्तुवात
कर्तुंनानि	कर्तुवाव	कर्तुवाम	कर्तुवाम्	कर्तुवाव	कर्तुवाम

No. 30 कर्ण 2. U. Atmanepadi

कर्णुते	कर्णुवाते	कर्णुवते	और्णुत	और्णुवाताम्	और्णुवत
कर्णुये	कर्णुवाये	कर्णुव्ये	और्णुयाः	और्णुवायाम्	और्णुव्यम्
कर्णुवे	कर्णुवहे	कर्णुमहे	और्णुवि	और्णुवहि	और्णुमहि
कर्णुताम्	कर्णुवाताम्	कर्णुवताम्	कर्णुवीत	कर्णुवीयाताम्	कर्णुवीर
कर्णुष्व	कर्णुवायाम्	कर्णुव्यम्	कर्णुवीयाः	कर्णुवीयायाम्	कर्णुवीव्यम्
कर्णुवै	कर्णुवावहे	कर्णुवामहे	कर्णुवीय	कर्णुवीवहि	कर्णुवीमहि

Rule 11. The final र of कर्णु is changed to औ optionally before Parasmaipadi consonantal strong terminations in the Present tense and the Imperative mood. Hence we have also कर्णोति, कर्णोषि and कर्णोमि in the Present Tense and कर्णोतु also in the Imperative 3rd person. Excluding the above additional forms all the forms in the Parasmaipadi are exactly like those of हु 2.P. No. 22. The Atmanepadi forms of कर्णु are exactly like those of हु 2. A. No. 21.

N.B. The base in the Imperfect is और्णु both in the Parasmaipadi and the Atmanepadi.

No. 31 स्तु 2.U. to praise, Parasmaipadi.

स्तौति	स्तुवः	स्तुवन्ति	अस्तौत	अस्तुताम्	अस्तुवन्
स्तवीति	स्तवीतः		अस्तवीव	अस्तुवीताम्	
स्तौषि	स्तुषः	स्तुषन्ति	अस्तौः	अस्तुतम्	अस्तुत
स्तवीषि	स्तवीषः	स्तवीषन्ति	अस्तवीः	अस्तुवीतम्	अस्तुवीव
स्तौमि	स्तुवः	स्तुमः	अस्तवम्	अस्तुव	अस्तुम
स्तवीमि	स्तवीवः	स्तवीमः		अस्तुवीव	अस्तुवीव
स्तौतु	स्तुताम्	स्तुवन्तु	स्तुयात	स्तुयाताम्	स्तुयुः
स्तवीतु	स्तुवीताम्		स्तुवीयात	स्तुवीयाताम्	स्तुवीयुः
स्तुहि	स्तुतम्	स्तुतन्ति	स्तुयाः	स्तुयातम्	स्तुयात
स्तवीहि	स्तुवीतम्	स्तुवीतन्ति	स्तुवीयाः	स्तुवीयातम्	स्तुवीयाव
स्तवामि	स्तवाय	स्तवाम	स्तवाम्	स्तुवाय	स्तुयाम
			स्तुवीयाम्	स्तुवीयाव	स्तुवीयाम

No 32 स्तु 2U Atmanepadi

स्तुते } स्तुवीते }	स्तुवाते	स्तुवते	अस्तुत अस्तुवीत }	अस्तुवाताम् अस्तुवत
स्तुये } स्तुवीये }	स्तुवाये	स्तुव्वे स्तुवीव्वे }	अस्तुया अस्तुवीया }	अस्तुवायाम् अस्तुव्वम् अस्तुवीयम्
स्तुवे } स्तुवीवे }	स्तुवहे स्तुवीवहे }	स्तुमहे स्तुवीमहे }	अस्तुवि अस्तुवीवि }	अस्तुवहि अस्तुवीमहि }

स्तुताम् } स्तुवीताम् }	स्तुवाताम्	स्तुवताम्	स्तुवीत	स्तुवीयाताम् स्तुवीरन्
स्तुव्वम् } स्तुवीव्वम् }	स्तुवायाम्	स्तुव्वम् स्तुवीव्वम् }	स्तुवीया स्तुवीय	स्तुवीयायाम् स्तुवीव्वम् स्तुवीवहि स्तुवीमहि

Rule 12 ई is optionally prefixed to the consonantal terminations (both strong and weak) in स्तु 2U and स्तु, इ etc. The Parasmaipadi forms of स्तु (excluding the optional forms) and exactly like those of तु 2 P No 22 and the Atmanepadi forms of स्तु (excluding the optional forms) are exactly like those of हतु 2.A No. 21

The optional bases are,—

- (1) स्तुवी before consonantal strong terminations and
- (2) स्तुवी before consonantal weak terminations both in the Atmanepadi and the Parasmaipadi

Similar roots No 33 ह 2 P to cry, No 34 तु 2 P to go

No 35 सू 2 A to bring forth

सूते	सुवाते	सुवते	असूत	असूवाताम् असुवत
सूये	सुवाये	सूव्वे	असूया	असूवायाम् असूव्वम्
सूवे	सूवहे	सूमहे	असूवि	असूवहि असूमहि
सूताम्	सुवाताम्	सुवताम्	सूवीत	सूवीयाताम् सूवीरन्
सूव्वम्	सुवायाम्	सूव्वम्	सूवीया	सूवायायाम् सूवीव्वम्
सूवे	सुवावहे	सुवामहे	सूवीय	सूवीवहि सूवीमहि

Rule 13 The final क of सू 2 A is changed to उच् and does not take गुण before the only strong terminations ऐ, आवहे and आम्हे of the Imperative mood and hence we have सुवे, सुवाश्हे and सुवामहे against स्ववे, स्ववावहे and स्ववामहे in सू 2. U Atmanepadi No 32. This is the only difference from सू 2U Atmanepadi when ॥ does not take the prefix ई. Otherwise, it is exactly like सू 2U Atmanepadi No 32.

NB. As the final of सू is long क, the base is सू before consonantal terminations (both strong and weak)

No 36 सू 2U to speak Parasmaipadi

प्रवीति	}	सून्	}	सुबन्ति	}	अप्रवीत्	अप्रूताम्	अप्रुवन्
आह	}	आहन्तु	}	आहु	}			
प्रवीषि	}	सूष	}	सूय		अप्रवी	अप्रूतम्	अप्रूत
आव	}	आवपु	}					
प्रवीमि		सूष		सून्		अप्रवम्	अप्रूव	अप्रूम
प्रवीतु		सूताम्		सुयन्तु		सूपात्	सूपाताम्	सूप्
प्रूहि		सून्		सूत		सूयात्	सूयातम्	सूयात
प्रवामि		प्रवाव		प्रवन्		सूयाम्	सूयाव	सूयान

No 37 सू 2, U Atmanepadi

सूते	सूयाते	सूयते	असूत	असूयाताम्	असूयत
सूते	सूयाते	सूयते	असूया	असूयाताम्	असूयन्
सूते	सूयते	सूयते	असूयि	असूयहि	असूयहि
सूताम्	सूयाताम्	सूयताम्	सूयन्	सूयन्ताम्	सूयन्
सूय	सूयाव	सूयम्	सूयन्	सूयन्ताम्	सूयन्
प्रू	प्रूयते	प्रूयन्	प्रूयन्	प्रूयन्	प्रूयन्

(1) ईति, ईषि and ईमि in the Present tense,

(2) ईत् and ई in the Imperfect tense and

(3) ईतु in the Imperative mood

As the final क् of वृ takes गुण before the above terminations and becomes changed to व्र् finally, we get (1) व्रवीति, व्रवीषि व्रवीमि (2) अव्रवीत्, अव्रवी and (3) व्रवीतु. Before vowel strong terminations आनि, आव and आम् also वृ becomes व्र् and we get व्रवानि, व्रवाव and व्रवाम्. In the Atmanepadi, the forms are exactly like those of स्तु. 2. U Atmanepadi (excluding the optional forms) and we have व्रवे, व्रवावहे, व्रवामहे as स्तवे, स्तवावहे, स्तवामहे.

NB There are no consonantal strong terminations in the Atmanepadi. Hence there is no question of the irregular forms

No. 38 जागृ 2 P. to be awake

जागर्ति	जागृतु	जागति	अजाग	अजागताम्	अजागर
जागर्षि	जागृष	जागृष	अजागा	अजागृतम्	अजागृत
जागर्मि	जागृव	जागृम	अजागरम्	अजागृव	अजागृम
जागर्तु	जागृतान्	जागृन्	जागृवान्	जागृतानाम्	जागृन्
जागृहि	जागृतम्	जागृत	जागृया	जागृयातम्	जागृयात
जागराणि	जागराव	जागराम	जागृयाम्	जागृयाव	जागृयाम

अति, अतु and तम् are the terminations instead of अग्नि, अन्नु and अन् as per rule 4 and rule 5 above. जागृ takes गुण before वस् and also before strong terminations. Hence we have जागर्ति, जागर्षि and जागर्मि, अजाग and अजागा, जागर्तु and जागराणि, जागराणि and जागराम.

Rule 15 The 2nd and 3rd person singular terminations स् and त् in the Imperfect tense are dropped after a consonant i.e. final in जागर्+अ+जागृ+स् or त्=अजागर् (by गुण) + व् or त्. After dropping स् or त् we get अजागर्=अजाग.

The bases are —

- (1) ज्ञाप् before strong terminations (both consonantal and vowel)
- (2) जाप् before consonantal weak terminations and
- (3) ज्ञाप् before vowel terminations.

Roots ending in consonants.

No. 39 रुद् 2. P. to shed tears

रोदिति	रुदितः	रुदन्ति	अरोदीत् अरोदेत्	} अरुदिताम् अरुदन्
रोदियि	रुदियः	रुदिय	अरोदीः अरोदः	} अरुदिताम् अरुदित
रोदिमि	रुदिमः	रुदिमः	अरोदम्	अरुदिव अरुदिम
रोदितु	रुदिता	रुदन्तु	रुदात्	रुदाताम् रुधुः
रुदिति	रुदितं	रुदित	रुदाः	रुदाताम् रुदात
रोदामि	रोदाव	रोदाम	रुदाम्	रुदाव रुदाम

Rule 16. The roots रुद्, स्क्प्, भ्रप्, अन् and ज्ञप् all 2. P. have इ prefixed to them before terminations beginning with consonant except य्.

Rule 16a. The terminations त् and त् of the Imperfect tense have इ or अ prefixed to them. Hence we have रोदिति, रोदियि, and रोदिमि; अरुदिताम् etc; रोदितु, रुदिताम् etc: There is no इ prefixed in the Potential mood as the terminations begin with य्

According to Rule 16a we have अरोदीत् } and अरोदीः }
अरोदेत् } अरोदः }
in the Imperfect 3rd and 2nd singulars.

The bases are;—

- (1) रोदि before consonantal strong
 - (2) रुदि before consonantal weak
 - (3) रोद् before vowel strong, and
 - (4) रुद् before vowel weak
- } terminations.

and before the य् of the Potential.

All 2 P. No. स्पर् to sleep, No 41 श्वा to breath, No. 42 अन् to breath, No. 43 जश्च् to eat.

In the above roots, there is no question on शुन as in रुद्. This is the only difference from रुद्.

स्वपिति स्वपितः स्वपन्ति ; अस्वपीर् अस्वपिनाम् अस्वपन् ;
अम्बपत् }

स्वपितु स्वपिनाम् स्वपन्तु ; राप्त्याम् स्वप्तानाम् राप्त्युः

Other forms are easy The bases are —

(1) स्वप् before consonantal strong and weak terminations

(2) स्पर् before vowel strong and weak terminations

श्वा and अन् are exactly like स्पर्

No 43 जश्च् 2 P. to eat.

जक्षिति जक्षितः जक्षन्ति ; अजक्षीर् अजक्षिनाम् अजक्षुः ;
अजक्षन् }

जक्षितु, जक्षनाम्, जक्षन्तु, जक्ष्यान्, जक्ष्यानाम्, जक्ष्युः

Other forms are easy

The only difference of जश्च् is that it has जक्षन्ति, अजक्षुः, and जक्षन्तु in the 3rd person plurals of the Present, Imperfect and Imperative and in this respect जश्च् is like श्वा, चशम्, दक्षि, जाय् and विद् by rules 4 and 5, while in the other respects, it resembles रुद्, स्पर् etc.

No. 44 चश्च् 2 A to speak

चष्टे	चक्षते	चक्षते	अचष्ट	अचक्षानाम्	अचक्षन्त
चक्षे	चक्षथे	चक्ष्ते	अचष्टा.	अचक्षायाम्	अचक्ष्वम्
चक्षे	चक्ष्ते	चक्षन्ते	अचक्षि	अचक्ष्वहि	अचक्षन्हि
चक्ष्य	चक्ष्यानाम्	चक्ष्यान्	चक्षीत	चक्षीयानाम्	चक्षीन्
चक्ष	चक्षायाम्	चक्ष्म	चक्षीयाः	चक्षीयान्	चक्षीष्वम्
चक्षे	चक्षन्ते	चक्षन्ते	चक्षीय	चक्षीवहि	चक्षीन्हि

Rule 17 स् or क् being the first member of a conjunct consonant, and when the latter is at the end of a word or followed by any consonant except a nasal or a semi vowel, is dropped चक् becomes चप्

Rule 18 क् or प् before स् becomes क् चक् becomes चक्

Rule 19 When dentals are compounded with linguals, the corresponding linguals are substituted

Dentals त थ द ध न } ह् is substituted for प्
corresponding linguals ट ठ ड ढ ण } चप् + ते = चप् + टे.

Rule 20 If a consonant except a nasal or a semi vowel, is followed by the 3rd or the 4th letter of a class, the 3rd letter of the class is substituted ह् is substituted for प्

Rule 21 स् not being at the end of a word and forming part of a substitute or a termination, following a vowel except अ or आ, a semi vowel, a letter of the guttural class or ह् becomes प् चक् + ते becomes चक् + पे Root चक् is peculiar in that all the above rules apply to as will be seen below —

चप् + ते - स् (1) चप् + ते - स् by rule 17, चप् becomes चप्,

(2) चप् becomes चक् by rule 18 hence we get चक् + ते - स्

(3) ते and स् become पे and च् by rule 21. Hence we get चक् + पे - च् = चक्षे, चक्ष्व । e 2nd person singular of the Present tense and 2nd singular of the Imperative mood

चप् + ध्वे - ध्वम् = चप् + ध्वे ध्वम् (प् becoming प् by rule 17)

= चक् + ध्वे ध्वम् (ह् is substituted for प् by rule 20)

= चक् + ध्वे - द्धम् (ह् is substituted for च् by rule 19)

= चक्ध्वे अचक्ध्वम् and चक्द्धम् । e 2nd person plural

of Present, Imperfect and Imperative

चप् + ते - या - त, धाम् = चप् + ते या त - धाम् By rule 17,

= चप् + टे ठा , ट - धाम् by rule 19.

= चटे अचट् - अचट् - and चटाम् Present 3rd

singular, Imperfect 2nd singular, Imperfect 3rd singular and Imperative 3rd singular

No 45 वच् 2 P to speak

वक्ति	वक्त	—	अवच्-म्	अवक्तम्	अवचन्
वक्ति	वक्तु	वक्तव्य	अवच् ग्	अवक्तम्	अवक्त
वक्ति	वक्त	वक्त	अवचम्	अवच	अवच
वक्तु	वक्ताम्	वक्तव्य	वच्यात्	वच्याताम्	वच्यु
वक्ति	वक्तम्	वक्त	वच्या	वच्यात्	वच्यात्
वक्तानि	वक्ताव	वक्तव्य	वच्याम्	वच्याव	वच्याव

Rule 22 In the conjugational tenses, वच् = defective in the 3rd person plural Present tense only, according to some, in all the 3rd person plurals according to others, and according to some others in all the plurals

Rule 23 च् followed by a hard consonant becomes क् but when followed by any soft consonant, except a nasal or a semi-vowel, is changed to ग्

Rule 24 The final consonant of a word or form, except a nasal is changed to the first or third of its class Under the same circumstances च् is changed to द् or झ् वच् + चि = वक् + चि (by rule 28) = वक् + चि by rule 21 Hence we get वक्ति Present 2nd person singular क् is the termination in the Imperfect 2nd singular Hence we have अवच् + क् = अवक् + क् by rule 23 The 3rd person and the 2nd person singular terminations in the Imperfect tense are dropped after a consonant (by rule 15) Hence we have अवक् (क् being dropped) = अवक् or ग् by rule 24

In the same manner अवच् + त् (3rd singular) = अवक् + त् = अवक् (क् being dropped by rule 15) = अवक् or ग् by rule 23 वच् + व-व-ति-त-तम्-ताम् तु=वक्तव्य, वक्तव्य, वक्ति, वक्त-वचम् वक्तम् and वक्तु by rule 23

Rule 25 The Parasmaipada Imperative 2nd singular termination 'दि' is changed to णि in the root हु 3 P and in roots ending in any consonant except a nasal or a semi vowel (ie end-
ing in स्त्) Hence वच् + चि = वग् + चि = वक्ति by rule 23.

No. 46 पृच् 2. Ā to come in contact with

पृक्ते	पृक्ताते	पृक्ते	अपृक्त	अपृक्ताताम्	अपृक्तत
पृक्षे	पृक्षाये	पृग्ध्वे	अपृक्त्वाः	अपृक्तायाम्	अपृग्ध्वम्
पृक्षे	पृक्षहे	पृक्महे	अपृक्षि	अपृक्त्वहि	अपृक्महि
पृक्ताम्	पृक्ताताम्	पृक्ताताम्	पृक्तीत	पृक्तीयाताम्	पृक्तीरत्
पृक्त्वे	पृक्तायाम्	पृग्ध्वम्	पृक्तीयाः	पृक्तीयायाम्	पृक्तीध्वम्
पृक्त्वे	पृक्त्वाहे	पृक्त्वाहे	पृक्तीय	पृक्तीवहि	पृक्तीमहि

पृक् + से - स्व = पृक् + से - स्व by rule 23 = पृक् + पे - ध्व by rule 21, पृक्षे-पृक्त्वे.

पृक् + ध्वे - ध्वम् = पृक् + ध्वे - ध्वम् by rule 22 पृग्ध्वे-पृग्ध्वम्. पृच् becomes पृक् before the strong terminations ऐ-आवहे-आमहे. Hence we get पृक्त्वे-पृक्त्वाहे and पृक्त्वाहे.

No. 47. वृज् 2. Ā. to avoid

वृजे	वृजाते	वृजते	अवृक्त	अवृक्ताताम्	अवृक्तत
वृक्षे	वृक्षाये	वृग्ध्वे	अवृक्त्वाः	अवृक्तायाम्	अवृग्ध्वम्
वृजे	वृज्वहे	वृज्वहे	अवृजि	अवृज्वहि	अवृज्वमहि
वृक्ताम्	वृक्ताताम्	वृक्ताताम्	वृक्तीत	वृक्तीयाताम्	वृक्तीरत्
वृक्त्वे	वृक्तायाम्	वृग्ध्वम्	वृक्तीयाः	वृक्तीयायाम्	वृक्तीध्वम्
वृक्त्वे	वृक्त्वाहे	वृक्त्वाहे	वृक्तीय	वृक्तीवहि	वृक्तीमहि

Rule 26. क् followed by a hard consonant becomes क् and when followed by a soft consonant except a nasal or a semi-vowel becomes ग्.

वृक् + से - स्व = वृक् + से - स्व by rule 26 वृक् + पे - ध्व by rule 21 = वृक्षे - वृक्त्वे, वृक् + ध्वे - ध्वम् = वृग् + ध्वे - ध्वम् by rule 26 = वृग्ध्वे - वृग्ध्वम्.

No. 48 मृज् 2. P. to wipe off, to cleanse

मार्ष्टि	मृष्टः	मार्जन्ति मृजन्ति	} अमार्ष्टि-इ	अमृष्टाम्	अमार्जत् अमृजत्
मार्ष्टि	मृष्टः	मृष्ट			
मार्ष्टि	मृज्वः	मृज्वः	अमार्ष्टि-इ	अमृष्टम्	अमृष्ट
मार्ष्टि	मृज्वः	मृज्वः	अमार्ष्टिम्	अमृज्व	अमृज्व

मार्द्ध	मृष्टाम्	मार्द्धन्तु मृजन्तु }	मृज्यात्	मृज्याताम्	मृज्यु,
मृद्धि	मृष्टम्	मृष्ट	मृज्या	मृज्यातम्	मृज्यात
मार्जानि	मार्जाव	मार्जाम्	मृज्याम्	मृज्याव	मृज्याम

Rule 27, The penultimate ऋ of मृज् takes रुद्धि necessarily when followed by strong terminations and optionally before vowel weak terminations

Rule 28 मृज् changes the ज् to प् and becomes मृप् before any consonant except a nasal or a semi vowel or by nothing मृज्+सि (strong)=मार्ज्+सि, by rule 27=मार्प्+सि by rule 28=मार्क्+सि by rule 18 मार्क्+पि rule 21 मार्क्षि

मृज्+य -य ति त -तम् त and ताम्=मृप्+य -ति-त -तम्-त and ताम् by rule 28 As dentals are compounded with linguals (Rule 19) we get मृष्ट-मृष्ट, मार्द्धि-मृष्ट-मृष्टम् मृष्ट-मृष्टाम् अमार्द्ध्+स्-त् by rule 28 and स्-त् are finally dropped by rule 15=अमार्द्ध्-अमार्द्धि इ by rule 24

मृज्+धि (Imperative 2nd singular) मृप्+धि by rule 28=मृद्ध्+धि by rule 20 मृद्ध्+ति by rule 19=मृद्धि

No 49 ईङ् 2 Ā to praise

ईडे	ईडाते	ईडते	ये	येडाताम्	येडत
ईडिपे	ईडाये	ईडिपे	येडा	येडाताम्	येडत्वम्
ईडे	ईडुदे	ईडमहे	येडि	येडुहि	येडमहि
ईडाम्	ईडाताम्	ईडताम्	ईडीय	ईडीयाताम्	ईडीयत्
ईडिप्य	ईडाथाम्	ईडिप्यम्	ईडीथा	ईडीयाथाम्	ईडीप्यम्
ईडे	ईडावहे	ईडामहे	ईडीय	ईडीयहि	ईडीमहि

Rule 29 Roots ईङ् and ईञ् insert इ before the terminations beginning with स् or च् (except Imperfect 2nd plural). But ईर् does not insert इ

Rule 30 A consonant except a nasal or semi vowel before a hard consonant substitutes the 1st letter of its class इ becomes इ etc

ईद् + चे, याः, त, ताम् = ईद् + चे, याः, त, ताम् by rule 30 = ईदे, ऐद्याः, ऐत and ईदाम् by rule 19.

We have ईद्विषे, ईद्विष्वे, ईद्विष्य and ईद्विष्यम् by rule 29. In ऐद्द्वम् there is no द्व as per exception in rule 29.

No 50 ईद् 2.A to rule, like ईद् 2 A. No 49 ईदे, ऐदे, ऐद्याः, ऐद्द्वम् and ईदाम् have to be noted.

No. 51 ईद् 2.A. to go like ईद् except that there is no इ before स् and ष्. Hence the forms ईर्वे, ईर्वे, ऐर्वम् and ईर्वम् should be remembered.

No. 52. अद् 2. P. to eat

अस्ति	अतः	अदन्ति	आदत्	आताम्	आदन्
अस्ति	अतः	अत्	आदः	आताम्	आत
अग्नि	अद्	अग्	आदम्	आद्	आग्
अस्तु अस्तात्	}	अस्ताम्	अदन्तु	अयात्	अयाताम्
अदि अतात्		अताम्	अत	अयाः	अयातम्
अदानि	अदान	अदान	अयाम्	अशब्	अयाम

Rule 31. अ is inserted before स् and त् of the Imperfect tense in अद् 2. P.

अद् + सि - घ - ति = अत् + सि = अ. - ति by rule 30 = अस्ति, अतः, अति. आ + अद् + स् - त् = आ + अद् + अस् - अत् by rule 31 = आदः - आदत् अदि by rule 25

No. 53 विद् 2 P. to know

वेत्ति	विताः	विदन्ति	अवेत्	अविताम्	अविदुः
- वेद	विदतः	विदुः	अवेद्		
वेत्ति	वित्यः	वित्य	अवेत्-द्	अविताम्	अविता
वेत्	विदुः	विद	अवे.		
वेत्ति	विदः	विदः	अवेदम्	अविद	अविद
वेद	विद	विद			

वेत्तु	विताम्	विदन्तु	विद्यात्	विद्याताम्	विद्युः
विदाङ्करोतु	विदाङ्कस्ताम्	विदाङ्कर्वन्तु			
विद्धि	वित्तम्	वित्त	विद्याः	विद्यातम्	विद्यात
विदाङ्कुरु	विदाङ्कस्तम्	विदाङ्कस्त			
वेदानि	वेदाव	वेदाम	विद्याम्	विद्याव	विद्याम
विदाङ्करवाणि	विदाङ्करवाव	विदाङ्करवाम			

Rule 32. Roots ending in द् change the द् optionally to र् or visarga in the Imperfect 2nd singular.

Rule 33. The root विद् 2 P. take optional forms throughout the Present tense and the Imperative mood. In the Present tense, the terminations of the Perfect are added, while in the Imperative the corresponding forms of कृ 8 U. to do, are added, after adding आम् । विद्.

वेदिस, वेति etc where द् is changed to र् by rule 30. उत् is substituted for अन् (Rule 5). Hence we have अ + विद् + उत् = अविदुः, अवेद् becomes अवेन् also by Rule 30; अवेद् or अवेन् = अवे; optionally by rule 32 Hence अवेद्, अवेन्, अवे. in Imperfect 2nd singular. विद्धि by Rule 25.

No. 54 हन् 2. P. to kill

हन्ति	हतः	मन्ति	अहन्	अहताम्	अमन्
हंसि	हयः	हय	अहन्	अहतम्	अहत
हन्मि	हन्वः	हन्मः	अहनम्	अहन्व	अहन्म
- हन्तु	हताम्	मन्तु	हन्त्यात्	हन्त्याताम्	हन्त्युः
अहि	हतम्	हत	हन्त्याः	हन्त्यातम्	हन्त्यात
हनानि	हनाव	हनाम	हन्त्याम्	हन्त्याव	हन्त्याम

No. 55 हन् Atmanepada

This root is used in the Atmanepada in certain cases

हते	प्राते	प्राते	अहन	अप्राताम्	अप्रात
- हसे	प्राये	हन्वे	अहयाः	अप्रायाम्	अहचम्
- हने	हन्वहे	हन्वहे	अग्नि	अहन्वहि	अहन्वहि

हताम्	घाताम्	घताम्	घीत	घीयाताम्	घीरन्
हत्वा	घायाम्	हध्वम्	घीया	घीयायाम्	घीध्वम्
हनै	हनावहे	हनामहे	घीय	घीवहि	घीमहि

('आचोयमहन,' इत्याह परस्यात्मनेपदम्)

Rule 34 The final न् of हन् is dropped before a weak termination beginning with any consonant except a nasa! or a semi-vowel i.e. consonantal weak terminations except व and म Hence the base becomes ह

Rule 35 The penultimate अ of हन् is dropped before a vowel weak terminations and हन् becomes हन् The ह् is changed to घ् and thus हन् finally becomes घ्.

Rule 36 Imperative 2nd singular of हन् is जहि as ह becomes ज before हि

Rule 37 म् or न् in the middle of a word is necessarily changed into an Anusvāra before ख्, प्, त्, and द्

Forms in the Parasmaipadi

The bases are —

- (1) हन् (a) before all strong terminations (except before सि of the Present tense where it is changed to ह)
- (b) before व and म the Present and the Imperfect
- (c) before ष of the Potential throughout
- (2) ह before consonantal weak terminations except व and म
- (3) ण before vowel weak terminations
- (4) ज before हि

NB The 3rd and 2nd person singulars in the Imperfect are both अद् as व् and त् are dropped by rule 15

Bases in the Ātmanepadi are the same as in the Parasmaipadi except the following

- (1) The Potential terminations in the *Ātmanepadi* do not begin in य but begin in ई and are vowel weak terminations. Hence the base in the Potential is ण्.
- (2) There is no हि 2nd person singular termination in the *Ātmanepadi* and the termination being स्व the base before स्व is ण् and we have the form हस्व.

No 56 वश् 2 P to wish

वष्टि	उष्ट	उशन्ति	अवद्-इ	औष्टाम्	औशान्
वशि	उष्ट	उष्ट	अवद् इ	औष्टम्	औष्ट
वशिम	उश्	उश्म	अवशाम्	औश्	औश्म
वष्टु	उष्टाम्	उश्मन्तु	उश्यात्	उश्याताम्	उश्यु
उद्दि	उष्टम्	उष्ट	उश्या	उश्यात्	उश्यात्
वशानि	वशाव	वशाम	उश्याम्	उश्याव	उश्याम

Rule 38 The ending ण् or छ् of roots and the final consonants of the roots ऋच्, अस्च्, सृच्, मृच्, यच्, राज् and क्षाच् become ण् before any consonant except a nasal or semi-vowel or before nothing

Rule 39 वश् takes सप्रसारण (see under सप्रसारण—Chapter VIII) and the व as वश् is changed to उ and वश् therefore becomes उश् before the weak terminations in the conjugational tenses

वश् + ति = वप् + ति by rule 38 = वप् + ति by rule 19 = वष्टि

वश् + त = उश् + त by rule 39 = उप् + त by rule 38 = उप् + त by rule 19 = उष्ट

अ + वश् + त् - स् = अ + वप् + त् - स् by rule 38 = अवप् only स् and स् being chopped by rule 15 = अवद् or अवद् by rule 24 वश् + धि = उश् + धि by rule 39 = उप् + धि by rule 38 = उद् + धि by rule 20 उद् + धि by rule 19 = उद्दि

No. 57 द्विप् 2.U. to hate. Parasmaipadi

द्वेष्टि	द्विष्टः	द्विषन्ति	अद्वेष्ट-इ	अद्विष्टाम्	अद्विषन् अद्विष्टुः
द्वेष्टि	द्विष्टः	द्विष्ट	अद्वेष्ट-इ	अद्विष्टम्	अद्विष्ट
द्वेष्मि	द्विष्वः	द्विष्यः	अद्वेषम्	अद्विष्व	अद्विष्य
द्वेष्टु	द्विष्टाम्	द्विषन्तु	द्विष्यात्	द्विष्याताम्	द्विष्युः
द्विष्टि	द्विष्टम्	द्विष्ट	द्विष्याः	द्विष्याताम्	द्विष्यात्
द्वेषाणि	द्वेषाव	द्वेषाम	द्विष्याम्	द्विष्याव	द्विष्याम

No. 58 द्विप् Ātmanepadi

द्विष्टे	द्विषाते	द्विषते	अद्विष्ट	अद्विषाताम्	अद्विषत
द्विष्टे	द्विषाये	द्विष्ट्वे	अद्विष्टाः	अद्विषायाम्	अद्विष्ट्वम्
द्वेपे	द्विष्वहे	द्विष्वहे	अद्विषि	अद्विष्वहि	अद्विष्वहि
द्विष्टाम्	द्विषाताम्	द्विष्याम्	द्विषीत्	द्विषीयाताम्	द्विषीरन्
द्विष्ट्व	द्विषायाम्	द्विष्ट्वम्	द्विषीयाः	द्विषीयाताम्	द्विषीष्वम्
द्विषे	द्वेषावहे	द्वेषामहे	द्विषीय	द्विषीवहि	द्विषीमहि.

द्वेष्टि etc } द्वेष् is the base by गुप् before consonantal strong
द्वेषाणि etc }
and also vowel strong terminations.

अद्विषन् } द्विप् takes उस् optionally instead of अन्. Hence two
अद्विष्टुः } forms. द्विप् is the base before all weak terminations.

No. 59 अस् 2.P. to be

अस्ति	स्तः	सन्ति	आसीत्	आस्ताम्	आसन्
असि	स्यः	स्य	आसीः	आस्ताम्	आस्त
अस्मि	स्वः	स्वः	आसम्	आस्व	आस्म
अस्तु	स्याम्	सन्तु	स्यात्	स्याताम्	स्युः
एभि	स्यम्	स्य	स्याः	स्याताम्	स्यात्
अस्मानि	असाव	असाम	स्याम्	स्याव	स्याम

Rule 40 एधि is irregular like the 2nd person singulars (Imperative mood) of चरास् 2P, वस् 2P, शम् 2P, दन् 2P, दा 3. UP, धा 3 UP, and हा 3 P to abandon

Rule 41 The initial अ of अस् is dropped and अस् becomes स् before weak terminations

Rule अस् drops its स् before a termination beginning with स्.

Rule 43 ई is prefixed to the terminations स् and त् of the Imperfect 2nd and 3rd singulars

- (1) स्त etc in the Present tense, आन्ताम् etc in the Imperfect, स्ताम् etc. in the Imperative, स्यात् etc in the Potential by rule 41
- (2) Similarly सन्ति, आसन्, सन्तु by rule 41 In both these cases the base is स्
- (3) एधि by rule 40
- (4) आसीत् and आसी by rule 43
- (5) असि by rule 42.

No 60 आस् 2 Ā to set.

आस्ते	आसाते	आसते	आस्त	आसाताम्	आमत
आस्ते	आसाथे	आथे	आस्या	आसाथाम्	आथम्
आसे	आसावहे	आसावहे	आसि	आसिदि	आसिदि
आस्ताम्	आसाताम्	आसताम्	आसीत्	आसीयाताम्	आसीरन्
आस्त्व	आसाथाम्	आथम्	आसीथ	आसीयाथाम्	आसीथम्
आसे	आसावहे	आसामहे	आसीय	आसीरदि	आसीरदि

Rule 44 The स् of आस् before a termination beginning with प् is chopped

आथे, आथम् (Imperfect) and आथम् (Imperative) by rule 44

आथम् is the same form in the plural of both the Imperfect and Imperative.

In शास्ते and आस्ते the स् of आस् is retained while in भस् 2.P. No. 59, the स् of अस् is dropped and we have अस्ति

No. 61 वस् 2 A. to wear } like आस् 2.Ā.
No. 62 शास् with आ 2 A. to bless }

No. 63 शास् 2.P. to teach, to govern.

शास्ति	शिष्टः	शासति	अशात्-द्	अशिष्टम्	अशाद्
शास्ति	शिष्टः	शिष्ट	अशात्-द् अशाः	अशिष्टम्	अशिष्ट
शास्मि	शिष्वः	शिष्वः	अशासम्	अशिष्व	अशिष्व
शास्तु	शिष्टाम्	शास्तु	शिष्यात्	शिष्याताम्	शिष्युः
शाधि	शिष्टम्	शिष्ट	शिष्याः	शिष्यातम्	शिष्यात
शातानि	शासाव	शासाम	शिष्याम्	शिष्याव	शिष्याम

Rule 45. The penultimate आ of शास् is changed to ई and शास् becomes शिप् before Consonantal weak terminations. Hence the forms शिष्टः etc in the Present tense, अशिष्टम् etc. in the Imperfect, शिष्टम् etc in the Imperative and शिष्यात् etc. throughout the Potential.

Rule 46. Before ह् the 3rd singular termination, Imperfect, the final स् of roots is changed to त् or द् necessarily but before स् the 2nd singular termination, Imperfect, it is changed to त् or द् optionally. Hence we have अशात्-द् in 3rd singular while we have अशात्-द् } i.e. 3 forms in the 2nd singular Imperfect.
अशाः }

शासति-शास्तु by rule 4 sec under दरिदा 2 P. No. 15; अशाद् by rule 5, शाधि by rule 40

The bases are (1) शिप् before consonantal weak terminations and (2) शिप् before all the rest

No. 64 चकास् 2.P. to shine

चकास्ति	चकास्तिः	चकासति	अचकात्-द्	अचकास्ताम्	अचकाद्
चकास्मि	चकास्थः	चकास्य	अचकात्-द् अचकाः	अचकास्ताम्	अचकास्ता

चकास्मि	चकास	चकास्य	अचकासम्	अचकास्य	अचकास्य
चकास्तु	चकासताम्	चकासतु	अचकासति	अचकासताम्	चकास्य
चकादि-धि	चकास्यम्	चकास्य	चकासा	अचकासात्	चकासात
अचकासि	अचकासाव	अचकासाम	अचकास्याम्	अचकासाव	अचकासाम

चकादि-धि Irregular forms by rule 40, चकासति, अचकासतु by rule 4, अचकासु by rule 5 अचकात्-द् and अचकात्-द् } by rule 46
अचका

Note चकासि the स् is retained

No. 65 दिङ् 2 U to Increase Parasmaipadi

देविष	दिग्ध	दिहन्ति	अधेद् न्	अदिधाम्	अदिहन्
देवि	दिग्ध	दिग्ध	अधेक-न्	अदिधन्	अदिग्ध
देहि	दिह	दिह	अदेहम्	अदिह	अदिह
देवु	दिधाम्	दिहन्तु	दिह्यात्	दिह्याताम्	दिह्यु
दिधि	दिधम्	दिग्ध	दिह्या	दिह्याताम्	दिह्यात
देहाति	देहाम्	देहाम्	दिह्याम्	दिह्याव	दिह्याम

No. 66 दिङ् Atmanepadi

दिधे	दिहते	दिहते	अदिध	अदिह्याम्	अदिहत्
दिधे	दिह्ये	दिध्वे	अदिध्वा	अदिह्याम्	अदिध्वम्
दिहे	दिह्ये	दिह्ये	अदिहि	अदिह्ये	अदिह्ये
दिह्याम्	दिह्याम्	दिह्याम्	दिहीत	दिहीयाम्	दिहीन्
दिह्य	दिह्याम्	दिह्याम्	दिहीषा	दिहीष्याम्	दिहीष्य
देहे	देह्याम्	देह्याम्	दिहीव	दिहीवहि	दिहीवहि

Rule 47 Roots ending in ह् and roots beginning with ह् and ending in ह् change the ह् to ह् and च् respectively before any consonant except a nasal or a semi vowel or nothing;

Rule 48 Roots which begin with च् च् ह् and ह् and ending with the 4th letter of a class or ह्, substitute च् च् ह् and च् respectively for च् च् ह् and ह्

Rule 49 The initial च् or च् of a termination following the 4th letter of a class is changed to च्

दिङ्+सि=देङ्+सि by गुण=देष्+सि by rule 47=वेष्+सि by rule 48=
घेष्+सि by rule 30=घेष्+पि by rule 21=घेक्षि. धिक्, धिक् are like घेक्षि.

अघेक् see the formation घेक् by rule 48 above.

दिङ्+यः-तः=दिष्+यः-तः by rule 47=दिष्+यः by rule 49,

दिष्+यः by rule 20=दिष्यः both before यः and तः.

दिङ्+प्वे-प्वम्=दिष्+प्वे-प्वम् by rule 47=दिष्+प्वे-प्वम् by rule 48=
धिष्-प्वे-प्वम् by rule 20=धिष्वे-धिष्वम्.

No. 67 दुह् 2.U. to milk. Parasmaipadi

No. 68 दुह् Ātmanepadi

These are exactly like दिङ् 2.U. reading दुह् for दिह् and दोह्
for देह्.

No. 69 लिङ् 2.U. to lick Parasmaipadi

लेङि	लीङः	लिङ्गन्ति	अलेङ्-द्	अलीङाम्	अलिङन्
लेक्षि	लीङः	लीङ	अलेद्-द्	अलीङम्	अलीङ
लेक्षि	लिङः	लिङ्गः	अलेङ्गम्	अलिङ्ग	अलिङ्ग
लेङु	लीङाम्	लिङ्गन्तु	लिङ्गात्	लिङ्गाताम्	लिङ्गुः
लेङि	लीङम्	लीङ	लिङ्गाः	लिङ्गातम्	लिङ्गात्
लेङानि	लेङाव	लेङाम	लिङ्गाम्	लिङ्गाव	लिङ्गाम

No. 70 लिङ् 2.U. Ātmanepadi

लीङे	लिङादे	लिङ्गदे			
लिङे	लिङाये	लीङ्वे			
लिङे	लिङ्गदे	लिङ्गदे			
लीङाम्	लिङाताम्	लिङ्गाम्	लिङीन्	लिङीयाताम्	लिङीन्
लिङ्ग	लिङापाम्	लीङ्वम्	लिङीयाः	लिङीयाताम्	लिङीष्वम्
लेङे	लेङावदे	लेङामदे	लिङीव	लिङीवदि	लिङीमदि

Rule 50. इ or ए followed by ऋ or ॠ is dropped and the
preceding vowel if short is lengthened.

लिङ्+य-त् = लिङ्+ढ by rule 19 = लीङ् by rule 50 Similarly
रेदि, रेढ् etc by गुण and rule 19 and rule 50

लिङ्+सि = रेङ्+सि by गुण = ऐङ्+सि by rule 47 = ऐङ्+सि by rule
III = ऐङ्+यि by rule 21 = ऐङि, किङ्गे, लिङ्ग are similarly formed

Third Conjugation or जुहोत्यादि Class

Rule 1 In this conjugation, the roots form their bases by reduplication i.e. doubling (द्वित्वम्)

Rule 2 The न् of the 3rd person plural terminations, अन्ति and अन्तु in the Present tense and the Imperative mood in the Parasmaipadi, is dropped and अन्ति and अन्तु become अति and अतु

Rule 3 In this conjugation, the Parasmaipadi Imperfect 3rd person plural termination is उत् instead of अत् and the final अ of roots is dropped before the उत्

Rule 4 The final इ, उ, ऋ (short or long) take गुण.

Rules regarding reduplication

Rule 5 The first vowel of a root together with the initial consonant if any is reduplicated i.e. doubled Thus पत् becomes पपत् and उत् becomes उउत् after reduplication

NB The first syllable in the reduplicated root is called the reduplicative syllable i.e. the first प in पपत् and the first उ in उउत्

Rule 6 In the case of roots with an initial conjunct consonant, only the first consonant along with the following vowel, is reduplicated E.G. प्रच्छ becomes पप्रच्छ; दृष्ट becomes दुदृष्ट
Exception

Rule 7 If the first member of a conjunct consonant be a sibilant (i.e. श्, ष् or स्) and the second member a hard consonant, the second member, with the following vowel, is reduplicated E.g. स्पन्द and सर्प become पस्पन्द and पसर्प respectively

Rule 8 A radical aspirate i.e. 2nd or 4th letter of a class in the reduplicative syllable is changed to its corresponding

unaspirate i.e. to the 1st or 3rd letter of the class. Eg. कृ which first becomes कृक् afterwards becomes कृळ. Similarly क् becomes कृक्; मी becomes मीमी and then मिमी; वा becomes वावा and finally दवा; छिद् becomes finally चिछिद्; मुक् becomes मुमुक्.

Rule 9. A guttural is changed to its corresponding palatal and ह् is changed to ज्. Eg. राक् becomes राजक् by rule 5; उमन् by this rule; (र guttural being changed to its corresponding palatal ए) and finally to रजक् by rule 8. हु 3 P. becomes जुहु; ह्री 3 P. becomes जिह्री.

In the Perfect tense where there is reduplication.

गृ 1.P.	becomes	जगृ
हृ 1.P.	=	जुहृ
छिद् 6.P. 4.A. 7.A. ..		चिछिद्
हिद् 7.P.	..	चिहिद्

Rule 10. (a) Radical long vowel is shortened

दा 3 U	—	ददा
धा 3.U.	—	दधा
भा 1 A	—	बभा
मी 1 U.	—	मिमी
हि 3 P.	—	मिहि
वा 1 A	—	वव

Rule 13. The vowels इ and उ in the reduplicative syllable are changed to इक् and उक् when followed by a dissimilar vowel. उक् becomes उक्चो before a strong termination and finally becomes उक्चो by this rule.

Rule 14. In roots beginning with क् and in those beginning with ख and ending with 2 consonants, and in the root अक् 5 A. न् is inserted after the reduplicative syllable.

Eg. क् 6 P.	—	आनक्
क् 4 P.	—	आनक्
क् 1.U.	—	आनक्
अक् 1.P.	—	आनक्
अक् 7.P.	—	आनक्
अक् 1.P.	—	आनक्
अक् 1.A.	—	आनक्
अक् 1.P.	—	आनक्
अक् 1.P.	—	आनक्

Rule 15. A root with an initial vowel and न्, द्, र्, as the first member of the following conjunct consonant, reduplicates the 2nd member of the conjunct consonant. कर्ण. कर्णन्. न् the second member is reduplicated and not र् the first member.

Conjugation of the roots of the 3rd Conjugation.

No. 1 क् 3.P. to perform sacrifice.

करोति	कुरुतः	कुरुति	अकरोत्	अकुरुताम्	अकुरुतु
करोषि	कुरुयः	कुरुय	अकरो.	अकुरुतम्	अकुरुत
करोमि	कुरुवः	कुरुमः	अकुरुवम्	अकुरुव	अकुरुम
करोत	कुरुताम्	कुरुत	कुरुयान्	कुरुयाताम्	कुरुयु
कुरुषि	कुरुतम्	कुरुत	कुरुया.	कुरुयातम्	कुरुया
कुरुवामि	कुरुयाव	कुरुयाम	कुरुयाम्	कुरुयाव	कुरुयाम

Rule 16. The उ of हु is changed to व् (and not to उव् by rule 10 (a) of the second conjugation) before a vowel weak termination हु becomes ह्व हु by rule 5; लुह् by rule 9. The उ of हु takes गुण before उस् 3rd person plural Imperfect tense. लुह् becomes लुहो and finally लुह्व् which becomes the base and we have अलुहवुः and अलुहवम् and also लुह्वानि, लुह्वाव and लुह्वाम before the strong terminations in the Imperative first person.

Rule 17. The Parasmaipadi Imperative 2nd person singular termination हि is changed to धि in roots which end in any consonant except a nasal or a semi-vowel and in the root हु 3.P. Hence the form लुहुधि.

The bases are (1) लुहो before consonantal strong
 (2) लुहु before consonantal weak
 (3) लुह्व before vowel strong and before उस्
 (4) लुह्व before vowel weak
 (5) लुहुधि form in the Imperative 2nd singular.

No. 2 हा 3.P. in abandon

जहाति	जहीतः } जहितः }	जहति	अजहान्	अजहीताम् } अजहिताम् }	अजहुः
जहासि	जहीषः } जहिषः }	जहीष } जहिष }	अजहाः	अजहीतम् } अजहितम् }	अजहीत } अजहित }
जहामि	जहीवः } जहिषः }	जहीमः } जहिमः }	अजहाम्	अजहीव } अजहिव }	अजहीम } अजहिम }
जहातु	जहीताम् } जहिताम् }	जहतु	जग्रात	जग्राताम्	जद्गुः
जहादि } जहिदि } जहीदि }	जहीतम् } जहितम् }	जहीत } जहित }	जगाः	जग्रातम्	जगात
जहानि	जहाव	जहाम	जगाम्	जगाव	जगाम

हा becomes ह्रा by rule 5. ह हा by rule 10 a. जहा by rule 9. Hence we get the forms जहाति, जहासि, जहामि etc.

Rule 18 The final आ of हा becomes ई or इ before the consonantal weak terminations of the Present and the Imperfect tenses and in the Imperative mood i.e. the base is जही or जहि Hence the forms are जहीत } etc i.e. two forms in all the duals
जहित }

and plurals in the above three tenses and mood except the 3rd plurals जहति, अजहु and जहतु

The forms before the strong terminations तु, आनि, आव, आम are जहातु, जहानि, जहाव and जहाम

Rule 19 Before vowel weak terminations in the Present, Imperfect and the Imperative and before all the terminations in the Potential throughout the आ is dropped and the base becomes जह् Hence the forms are जहति, अजहु, जहतु and जहान् etc throughout in the Potential

NB The न् of the अन्ति and अन्तु are dropped by rule 2 of the 3rd conjugation rules

Rule 20 The आ is optionally retained in the Imperative 2nd singular Hence the forms जहाहि by rule 20 and जहीहि-जहिहि by rule 18 Thus there are 3 forms in the Imperative 2nd singular The bases are —

- (1) जहा before consonantal and vowel strong
- (2) जह् before the Potential and vowel weak
- (3) जही or जहि before consonantal weak (except the Potential)
- (4) जहा, जही and जहि before हि
- (5) Special forms जहति and जहतु dropping the न्
- (6) अजहु taking उत्

No 3 हा 2 Ā. to go

जिहीने	जिहाते	जिहते	अजिहीन	अजिहाताम्	अजिहन्ते
जिहीये	जिहाये	जिहीध्वे	अजिहीषा	अजिहायाम्	अजिहीष्वम्
जिहे	जिहीवहे	जिहीमहे	अजिहि	अजिहीवहि	अजिहीमहि

जिहीताम्	जिहाताम्	जिहताम्	जिहीत	जिहीयाताम्	जिहीरन्
जिहीष्य	जिहायाम्	जिहीष्वम्	जिहीया	जिहीयायाम्	जिहीष्वम्
जिहै	जिहावहै	जिहामहै	जिहीय	जिहीवहि	जिहीमहि

Rule 21 The vowel in the reduplicative syllable is changed to इ

Rule 22 The final vowel is changed to ई before consonantal weak terminations

Rule 23. It is retained before strong terminations

Thus the bases are as noted below —हा becomes हा हा and ह हा and finally जहा and it becomes जिहा by rule 21

The bases are (1) जिही before consonantal weak by rule 22

(2) जिह् before vowel weak by rule 23

(3) जिहा before consonantal and vowel strong by rule 21

NB, Though हा 3 A changes the reduplicative 'अ' into इ and becomes जिहा, हा 3 P does not change the reduplicative vowel,

No 4 मा 3 Ā to measure (exactly like 3 Ā No 3)

Bases are —(1) मिमा before strong terminations

(2) मिमी before consonantal weak

and (3) मिम् before vowel weak.

No 5 दा 3 U to give Parasmaipadi

ददाति	दत्त	ददति	अददात्	अदत्ताम्	अददु
ददाणि	दत्थ	ददथ	अददा	अदत्ताम्	अदत्त
ददामि	दद्व	दद्य	अददाम्	अदद्व	अदद्य
ददाथु	दत्ताम्	ददथु	ददाथु	ददाताम्	ददाथु
देहि	दत्ताम्	दत्त	ददा	ददाताम्	ददात
ददानि	ददाथ	ददाम	ददाम्	ददाथ	ददाम

No 6 वा Ātmanepadī

दत्ते	ददाते	ददते	अदत्त	अददाताम्	अददत
दत्ते	ददाथे	ददथ्वे	अदत्था	अददाथाम्	अददथ्वम्
ददे	ददाहे	ददहे	अददि	अददहि	अददहि

दत्ताम्	ददाताम्	ददताम्	ददीत	ददीयाताम्	ददीन्
दत्स्व	ददाताम्	ददथ्वम्	ददीया	ददीयायाम्	ददीध्वम्
ददै	ददावहे	ददामहे	ददीय	ददीवहि	ददीमहि

Rule 25, Before the weak terminations (both consonantal and vowel) वा 3 U and दा 3 U drop the final आ and assume the forms दद् and दध् respectively. Hence the form दत्त, दत्थ, दद्व, दद्व, etc.

Rule 26 The Parasmaipadī Imperative 3rd singular in दा and दा, drop the आ and take ए. Hence the forms देहि and धेहि.

The bases are (1) ददा before consonantal strong

and (2) दद् before vowel strong and before all weak terminations (both consonantal and vowel)

No 7 दा 3 U to put. Parasmaipadī (like दा 3 U, except in certain cases)

Only the forms which are different, are noted below, —

Rule 27. दा which becomes दध् ordinarily assumes the form धत् before द्, ध्, स् and ष्

Present tense			Imperfect	Imperative
धत्त	धत्थ	धत्थ्व	अधत्ताम्-अधत्तम्-अधत्त	धत्तात् धेहि-धत्तम्-धत्त

N B The Present 3rd singular is दधाति Potential दधीत etc. As all the terminations begin with इ they are vowel weak terminations and hence the base is only दध्

No. 8 घा 3. U. Ātmanepadi

घत्ते, घत्ते-घदध्वे ; अघत्त-अघत्त्याः-अघदध्वम् ;

घत्ताम्-घत्स्व-घदध्वम् (3rd singular in the Ātmanepadi)

No. 9 भी 3. P. to fear

विमेति	विभीतः विभितः	विभ्यति	अविमेत्	अविभीताम् अविभिताम्	अविभ्युः
विमेपि	विभीयः विभियः	विभीय विभिय	अविमेः	अविभीतम् अविभितम्	अविभीत अविभित
विमेमि	विभीवः विभिवः	विभीमः विभिमः	अविभयम्	अविभीव अविभिव	अविभीम अविभिम
विमेतु	विभीताम् विभिताम्	विभ्यतु	विभीयात् विभियात्	विभीताम् विभियात्	विभीयुः विभियुः
विभिहि विभीहि	विभीतम् विभितम्	विभीत विभित	विभीयाः विभियाः	विभीयात् विभियात्	विभीयात विभियात
विभयानि	विभयाव विभयाम	विभीयाम् विभियाम्	विभीयाव विभियाव	विभीयाम विभियाम	विभीयाम विभियाम

भी becomes भीभी, बीभी and finally विभी.

Rule 28. The final ह् or ई not preceded by a conjunct consonant is changed to इ before vowel weak terminations, when the base contains more than one syllable. The base विभी contains two syllables and the final ई is not preceded by a conjunct consonant. Hence विभी becomes विभ्य् and we get विभ्यतु before भति and अतु.

The ई of भी takes गुण and finally becomes विभ्य् before उम् Hence we get अविभ्युः.

Rule 29. The final ई of भी is optionally shortened before consonantal weak terminations. Hence we have two forms (one with long ई and the other with short (इ) i.e. विभीतः and विभितः etc before the consonantal weak termination (1) तः, यः, यः, यः and नः Present tense 5 terminations (2) ताम्, तम्, त, व and म Imperfect 5 terminations (3) ताम्, हि, तम् and त Imperative 4 terminations.

(4) All the terminations in the Potential as all of them are consonantal weak as they begin with या.

The bases are (1) विमे before consonantal strong.

(2) विमय् before तस्

(3) विमी and विमि before consonantal weak
and (4) विम्य् before vowel weak.

No. 10 द्वी 3. P. to blush

जिह्वेति	जिह्वीतः	जिह्वयति	अजिह्वेत्	अजिह्वीताम्	अजिह्व्युः
जिह्वेपि	जिह्वीयः	जिह्वीय	अजिह्वेः	अजिह्वीतम्	अजिह्वी
जिह्वेभि	जिह्वीबः	जिह्वीमः	अजिह्व्यम्	अजिह्वीव	अजिह्वीम.

जिह्वेत्तु	जिह्वीताम्	जिह्वयत्तु	जिह्वीयात्	जिह्वीयाताम्	जिह्वीयुः
जिह्वेद्दि	जिह्वीतम्	जिह्वीत	जिह्वीयाः	जिह्वीयातम्	जिह्वीयात
जिह्वेपाणि	जिह्वीयाव	जिह्वीयाम	जिह्वीयाम्	जिह्वीयाव	जिह्वीयाम

द्वी becomes द्वी द्वी, जीद्वी and finally जिह्वी-The ई of द्वी has a conjunct consonant before it i.e. ह्. Hence it is not changed to य् as भी no 9. but is changed to ह्य् by rule 6 of the 2nd conjugation rules.

The bases are (1) जिह्वे before consonantal strong.

(2) जिह्वी before consonantal weak

(3) जिह्व्य् before vowel strong and before तस्
and (4) जिह्विन् before vowel weak.

No. 11 3 U. श्रु to bear, to support. Parasmaipadi.

विभर्ति	विभृतः	विप्रति	अविभः	अविभृताम्	अविभर्युः
विभर्पि	विभृत्यः	विभृत्य	अविभः	अविभृतम्	अविभृत
विभर्भि	विभृत्यः	विभृत्यः	अविभरम्	अविभृतव	अविभृतम

विभर्तु	विभृताम्	विभ्रत्तु	विभृयात्	विभृयानाम्	विभृयुः
विभर्द्दि	विभृतम्	विभृत	विभृयाः	विभृयानाम्	विभृयान
विभराले	विभरानव	विभरान	विभृयाम्	विभृयाव	विभृयाम

No. 12 मृ Ātmanepadi

विमृते	विमृताते	विमृते	अविमृत	अविमृताताम्	अविमृत
विमृषे	विमृषाये	विमृष्वे	अविमृषाः	अविमृषायाम्	अविमृष्वम्
विम्रे	विमृवहे	विमृमहे	अविम्रि	अविमृवहि	अविमृमहि

विमृताम्	विमृताताम्	विमृताम्	विम्रीत	विम्रीयाताम्	विम्रीरन्
विमृष्व	विमृषायाम्	विमृष्वम्	विम्रीषाः	विम्रीयायाम्	विम्रीष्वम्
विमरै	विमरावहे	विमरामहे	विम्रीय	विम्रीवहि	विम्रीमहि

मृ becomes मृ by rule 3; म मृ by rule 10 b; वमृ by rule 8. and finally विमृ by rule 21.

Rule 30. त् the 3rd singular termination in the Imperfect tense is dropped and visarga is substituted for र्. Hence we get अ+विमृत्+त्=अ+विमः+nil=अविमः

The bases are:—

- (1) विमृ, before consonantal vowel strong.
- (2) विमृ before consonantal weak.
- (3) विमृ before vowel weak.

No 13 घृ 3 P. to fill. This is exactly like मृ 3 U. (P) No 11

घृ becomes घृ by rule 5; वघृ by rule 10 and finally विघृ by rule 21.

The bases are (1) विघृ before consonantal and vowel strong
(2) विघृ before consonantal weak
and (3) विघृ before vowel weak.

No. 14 झ 3 P. to go. Parasmaipadi.

झयति	झयुतः	झयति	ऐवः	ऐयुताम्	ऐवः
झयिषि	झयुषः	झयुष	ऐयः	ऐयुतम्	ऐयुत
झयमि	झयुवः	झयुमः	ऐयरम्	ऐयुव	ऐयुम
झयन्तु	झयताम्	झयन्तु	झयान्त	झयानताम्	झयुः
झयहि	झयतम्	झयत	झयानाः	झयानताम्	झयानत
झयराणि	झयराव	झयराम	झयानाम्	झयानव	झयानम

Rule 31 अ of the reduplicative syllable of ऋ ॥ changed to इ. This इ is changed to इय् before ऋ a dissimilar vowel by rule 13

ऋ becomes ऋ ऋ by rule 5; अर् by rule 10 b, इङ् by rule 31 above and finally इय् ऋ by rule 13=इय् which becomes the base before consonantal weak termination

(1) इयुत , इयुथ , इयुथ , इयुव , इयुम in the Present tense , इयुताम्, इयुतम्, इयुत in Imperative and इयुयात् etc throughout the Potential

(2) इय् before vowel weak terminations Hence the forms इयुति, इयुतु and ऐयर् by गुण before उस्

N B आ+इयु=ऐयु. ऐयर् by गुण
and (3) इयर् before consonantal and vowel strong

Hence इयर्+ति-सि-मि-नु=इयति etc and इयराणि, इयराव, इयराम

N B After the formation of the base इयु, ऋ is (exactly) like वृ 3 P No 13 or ऋ 3 U P No 11

No 15 वृ 3 P to fill

विपति	विपूर्त	विपुरति	अपिप	अपिपूर्तम्	अपिपह
विपपि	विपूर्य	विपूर्य	अपिप	अपिपूर्तम्	अपिपूर्त
विपमि	विपूर्य	विपूर्य	अपिपरम्	अपिपूर्य	अपिपूर्य

विपुह	विपूनाम्	विपुरतु	विपूर्यात्	विपूर्याताम्	विपूर्यु
विपूहि	विपूर्यम्	विपूर्य	विपूर्या	विपूर्यात्	विपूर्यात्
विपराणि	विपराव	विपराम	विपूर्याम्	विपूर्याव	विपूर्याम

Rule 32. Long ऋ of a root whether final or penultimate when it does not take गुण or वृद्धि is changed to इर् but it is changed to उर् if a labial or a व precedes and the इर् or उर् ॥ lengthened before a vowel weak termination वृ by rule 5 becomes वृवृ, वृवृ by rule 10 b , and finally विवृ by rule 31

The bases are (1) विपर् before consonantal and vowel strong
(2) विपूर (long ऊ) before consonantal weak
and (3) विपुर् (short उ) before vowel weak

No 16 निज् 3 U. to wash Parasmaipadi

नेनेक्ति	नेनक्ति	नेनिजति	अनेनेक् ग्	अनेनक्तिम्	अनेनिजु
नेनेक्षि	नेनिक्य	नेनिक्य	अनेनेक् ग्	अनेनक्तिम्	अनेनक्ति
नेनेजिम्	नेनिक्यः	नेनिजम्	अनेनिजम्	अनेनिज्व	अनेनिजम्
नेनेकु	नेनक्तिम्	नेनिजतु	नेनिज्यात्	नेनिज्याताम्	नेनिज्यु
नेनितिष	नेनक्तिम्	नेनक्ति	नेनिज्या	नेनिज्यास्तम्	नेनिज्यात
नेनिजानि	नेनिजाव	नेनिजाम	नेनिज्याम्	नेनिज्याव	नेनिज्याम

No 17 निज् 3 U Ātmanepadi

नेनक्ति	नेनिजाते	नेनिजते	अनेनक्ति	अनेनिजाताम्	अनेनिजत
नेनिक्ये	नेनिजाये	नेनिग्ये	अनेनिक्या	अनेनिजायाम्	अनेनिक्यम्
नेनिजे	नेनिज्वहे	नेनिज्महे	अनेनिजि	अनेनिज्वहि	अनेनिज्महि
नेनक्तिम्	नेनिजाताम्	नेनिजताम्	नेनिजीत	नेनिजीयाताम्	नेनिजीत
नेनिक्य	नेनिजायाम्	नेनिक्यम्	नेनिजाया	नेनिजीयायाम्	नेनिजीयम्
नेनिजे	नेनिजावहे	नेनिजामहे	नेनिजीय	नेनिजीवहि	नेनिजीमहि

Rule 33 In निज्, विज् and विज् the vowel of the reduplicative syllable takes गुण before all the personal terminations

Rule 34 In the third conjugation, the penultimate short vowel does not take गुण before vowel strong terminations निज् by rule 5 becomes निजिन् It becomes नेनिज् by rule 33 There is गुण before consonantal strong terminations and hence निजिन् becomes नेनेन् and hence we have नेनेक्ति, नेनेक्षि, नेनेजिम्, अनेनेक्-ग् But we have only अनेनिजम् and not अनेनेजम् before vowel strong terminations आनि, आव, आम् in the Parasmaipadi and ऐ, आवहे and आमहे in the Ātmanepadi there is no गुण and hence we have नेनिजानि, नेनिजाव, नेनिजाम and नेनिजे, नेनिजावहे, नेनिजामहे. But we have नेनेकु before तु consonantal strong termination Throughout the Ātmanepadi, the base is only नेनिज् as there are no consonantal strong terminations, in the Ātmanepadi

Similarly throughout the Potential both in the Parasmaipadi and the Ātmanepadi the base is only नेनिज् as in the Parasmaipadi all the terminations are consonantal weak hence there is no गुण,

while in the Ātmanepada; all terminations are vowel weak. Hence there is no गुण.

The bases are—(1) वेदेन् before consonantal strong
and (2) वेदिन् before consonantal weak, vowel
strong and vowel weak.

Similar No 18 विन् 3 UP to separate

No 19 विन् A do

No 20 विन् 3 UP. to surround

No 21 विन् A do

Forms before consonantal strong terminations

विन्—वेदेति	वेदेति	वेदेति	अवेदेत्	} The 3rd singular and the 2nd singular in the Imper- fect are same.
विन्—वेदेष्टि	वेदेष्टि	वेदेष्टि	अवेदेष्ट	

Forms before vowel strong terminations

विन्—वेदितामि वेदिताम वेदिताम, वेदितां वेदितामहे, वेदितामहे—अवेदिताम्
विन्—वेदितामि वेदिताम वेदिताम, वेदितां वेदितामहे, वेदितामहे—अवेदिताम्

Similarly वेदिन् and वेदिन् are the bases before vowel weak and consonantal weak terminations —

CAUSAL

The causal of a root implies that a person or thing causes another person or thing to perform the action or to undergo the state, denoted by the root

(1) FORMATION OF THE BASE The causal base is formed by adding अय् to the root before adding the terminations. The same vowel changes, as before the अय् of the 1st conjugation, take place in the causal also

Rule 2 The causal takes both ~~Parasmaipada~~ and ~~Ātmanepada~~. But the following roots take only ~~Parasmaipada~~.

Roots having the sense of 'to make' or 'to move' take only Parasmaipada 'निर्दिष्टव्यम्'.

But मादयति-ते in the sense of "to madden".

जन् 4 A, 8. जनयति P only according to rule 3.

नद् above is नटयति-ते but नाटयति-ते in the sense of "to act".

ध्वन्-ध्वनयति-ते "to ring a bell".

But ध्वानयति to cause to articulate indistinctly. (अस्यष्टाक्षर मुचारायति)

1. P. स्वन् 16 to sound स्वानयति—ते.

ज्वर् above ज्वरयति only (see rule 3).

ज्वल् above ज्वलयति-ते also ज्वालयति-ते see rule 6.

चल् above चलयति only (Rule 2) चालयति throws (कम्पनादन्यत्र-न मित्).

Rule 5a But the following roots ending in अम् lengthen the penultimate अ.

1. P. अम्-आमयति-ते

चम् 75 चामयति only P

यम् 186 यामयति-ते

4 P. क्षम् 29 to see क्षामयति-ते (दर्शने न मित्).

1 A कम् 73 कामयति-ते.

Rule 6. The following roots optionally lengthen the penultimate अ when without a preposition

(‘ग्लास्तावजुवमाम्’ इति अनुपसर्गाद्वा मित्वम्। ‘उबलहलहलनमामनुप-सर्गाद्वा’ इति एषा मित्वं वा) उपसृष्टस्य मित्वं मित्वम्.

ग्लै 1. P. 147 ग्लापयति or ग्लपयति-ते but प्रग्लपयति-ते.

स्ता 2 P 29, बन् 8 A 3

धम् 1. P. 25 उद्धमयति-ते

धम् 187, उन्नमयति-ते

ज्वल् 30, प्रज्वलयति-ते

हल् — विहलयति only

फल् — प्रफलयति

Rule 7 The final vowel takes वृद्धि.

1 ङ् सि 133, क्षाययति-ते

5. U. घृ. 6. धावयति-ते

Rule 8 The final vowel of the following roots substitute आ

and insert ए.

1. P. जि 132, जाययति-ते

2. A. इ with अधि 18, जम्वाययति-ते

4. A. दी 23, दाययति-ते

1. P. धे 146, चाययते But चाययति also when not conveying a reflexive sense चाययति पयः.

1. P. नी, 156, गाययति-ते

1. 3. P. ऋ 161, 11, अर्पयति-ते (Here no आ is substituted, but only गुण) 9. U. की 27, क्वाययति-ते.

5. U. सि 12, } माययति-ते [But मी 4. A. is माययति-ते]
9. U. मी 35 }

Rule 9. Roots ending in आ (including ए, ऐ, ओ changeable to आ) and the roots ही 3. P., सी 4. A., 9. P., ह्य् 1. A. and स्नाय् 1. A. insert ए.

दा. 1. P. 128, } दाययति-ते
2. P. 26 }
3. U. 6 }

धा 3. U. 7

स्वा 1. P. 127 }
प्वा 129 }

घ्ये 1. P. 152 }
घा 131 }

दो 4. P. 49 [But छो, शो and सो have छावयति-ते etc.]

ही 3. P. 4. हेययति-ते } Note the change ह् and रे instead of
री 9 P. 31 } रेययति-ते } into ह् and य.
4. A 29 }

फ्नृ 1. A. 62 क्वाययति-ते Note the change to क्वा

स्नाय् 1. A. 63 स्नाययति-ते [But स्फाय् 1. A. is स्फाययति and क्य् 1. A. is क्ययति].

Rule 10 The following roots insert य् instead of प्

हो 4 P 47 } क्षाययति-ते
छो 46 }
सो 48 }

ह्ये 1 U 145 }
ह्ये 1 U 144 } क्षाययति-ते
चे 1 U 143 }

पा 1 P 126 पाययति only ('न पादम्याह—' see rule 4),

Rule 11 क्षे, आ or धे to cook, and णा shorten their vowel while inserting प्

क्षे 1 P 155 क्षपयति ते

आ 2 P 30 } धापयति ते
धे 1 P 151 }

ज्ञा 9.U 36, क्षपयति-ते ['भारणतोषणनिरागमनेषु ज्ञा' इति मित्ये ह्रस्व] (i.e. in the sense of 'to slay', 'to gratify' or 'to cause to see क्षापयति-ते otherwise

Rule 12 जम्, रम्, लम् and लम् insert a nasal

जम् 1 A 17 } जम्मयति ते
रम् 132 }
लम् 133 }

रप् 4 P(W) 43 रन्धयति ते

Rule 13 गुप्, धृप्, पृप्, पृप्, विष्पृ, कृप् and कृप् have the following forms

गुप् 1 P 118 } गोपाययति ने or गोपायति-ते
धृप् 115 }
पृप् 116 }
पृप् 117 }

विष्पृ 6 P 22 विष्पृययति-ते or विष्पृयति-ते

कृप् 1 A 73 क्राययति ते । कृप् 1 A 72 कृययति ते, कृययति-ते

Rule 14 Irregular forms

सा 2.P 28 to protect पालयति ते । स is inserted

सा 2. P 27 पालयति-ते, पालयति-ते । स or य् is inserted

वा 2.P 31 वापयति-त्ते (कम्पनायादन्यत्र)

वाञ्जयति shakes "वा विघ्नने कुक्"

ग्री 9.U. 28 ग्रीणयति-त्ते } न is inserted "घून्ग्रीजोर्नुह्".
धू 26 घूणयति }

दरिद्रा 2.P 19 दरिद्रयति-त्ते final आ is dropped before वय.

मृज् 1.P 121 } मार्जयति-त्ते मृज् becomes मार्ज्
2. P. 20 }

ह्वन् 1. P. 16 ह्वानयति-त्ते Penultimate व takes वृद्धि (Rule 5.)

हृन् 2. P. 49 घातयति-त्ते। हृ is changed to घ्.

घाद् 1.P. 165 घातयति causes to fall (cuts down).

आदयति causes to go.

स्मि 1. A. 108 विस्मापयते A, astonishes ('भीस्म्योर्हेतुभये') विस्माययति
P. causes to smile (अन्वय परस्मैपदम्)

भी 3.P. 3 भाययति-त्ते frightens.

भापयते ('अतिह्री'— इति पुरु)

भीषयते ('विमेतेर्हेतुभये') (आत्माभावे पुरु).

भ्रज् 6. U 53 भ्रजयति-त्ते (भ्रज् becomes भर्ज् or भ्रन्ज्)
भ्रज्जयति-त्ते.

रुह् 1. P. 166 रोहयति-त्ते } ह् or र् is inserted
रोषयति-त्ते }

स्फाम् 1. A. 65 स्फावयति-त्ते. व् is inserted instead of व्

गृह् 1. U. 122 गृहयति-त्ते

चि 5. U. 9 चाययति-त्ते or चापयति-त्ते.

दूप् 4.P. 53, दूषयति-त्ते } in the sense of corrupting दूषयति
दोषयति-त्ते } दोषयति वा वित्तं क्षापः ।

दूषयति-त्ते only in the sense of causing to sin (अन्वय मिलयत).

जाय् 2. P. 18, जाणयति-त्ते (गुण)

स्य् 1. P. 162. स्मारयति-त्ते । स्मरयति only (to regret).

दू 9. P. 7 दायति (भयार्थे) । अन्यत्र दायति.

नृ 9. P. नारयति to lead or carry. नयति to guide.

- जृ 4 P. 23 जरयति-ते
 जृ 9. P. 9 जारयति-ते
 1. P. ३३

DESIDERATIVE

The desiderative denotes that a person or thing wishes to perform the action or is about to undergo the state denoted by the root.

Person : पठ्- विपठिषति he wishes to study.

Thing : कूलं विपतिषति The bank is about to fall down.

The desiderative base is obtained by reduplicating the root and by adding स्. The अ of the reduplicative syllable is changed to इ.

Rule 1. The penultimate ऋ and लृ of roots take गुण.

इत् 1. A. 93 विवर्तिषते } गुण change when स् is taken
 विवृत्सति } No change when इ is not taken

कूलप् 1. A. 100 विकृषिषते }
 विकृलप्सति } See rule 16.
 विकृलप्सते }

Rule 2. The penultimate short इ and उ of roots beginning with a vowel take गुण

इप् 6. P 2. एषिषति.

उप् 1. P ओषिषति.

Rule 3 Penultimate short इ and उ of roots beginning with consonants and ending in any consonant except स् or ण् take गुण optionally.

पिश् 6 P. 14 पिषिषिषति or पिषेक्षिषति

डुप् 4, P. 13. डुकुषिषति or डुक्रेषिषति.

मुप् 9. P. 21. मुमुषिषति

- हिन 1. Ā. 108 विस्मयिषते
 प्रच्छ 6. P. 64 विपृच्छिष्यति
 वृ 6. Ā. 6 दिशरिषते

Rule 12. Anī roots taking इ optionally.

- ध्रस्व 6. U. 53 विप्रस्रति-ते
 विमर्क्षति-ते
 विप्रजिषति-ते
 विमर्जिषति-ते
 वृ 1. U. 157 विमरिषति-ते
 सुभर्षति-ते

Rule 13. गप् 1. P. 188. जिषमिषति (इ is taken in Parasmai-
 padī)

संजिगांसते (इ is rejected in Ātmanepa-
 dī)

Rule 14. वेद् roots not taking इ

- शुद् 1. U. 122 लुपुषति-ते
 गृ 2. A. 11 } इत्यवे
 4. A. 11 }
 घृ 5. U. 5 } इयुषति-ते
 9. U. 26 }

Rule 15. वेद् roots taking इ necessarily.

- अप्स्व 7. P. 8 अधिजिषति
 अग्व 5. Ā. 2 अधिजिषते

Rule 16. वेद् roots ल्यप् and क्तप्

- ल्यप् 1. Ā. 106 निमन्दिषते } इ is optionally taken in the
 निमन्त्यते } Ātmanepadi but is rejected in the
 निमन्त्यति } Parasmaipadi.

- क्तप् 1. Ā. 100 विदधिरते } see rule 1.
 विदध्याते }
 विदध्याति }

Rule 17 Roots not taking इ before ए even though they are सेट्

ह	2 P 6	हस्यति	
जु	2	जुन्यति	But आनुन्यते Atmanepada with preposition आ
जु	5	जुह्यति	
जु	3.	जुह्यति	
जु	4.	जुह्यति	[जुह्यते Atm when with सम्]
प्रह	9, U 13	जिह्यति-ते	
ह	9 U 10.	पुप्यति-ते	[But यु. 2. P 13 युप्यति or दियदियति]

Rule 18 . The following roots take इ optionally before ए

पि	8 P 23	पिप्यति-पिप्यति	
पि	1 U 82	शिषीरति-ते-शिषीरति-ते	
यु	2. P 1	युयति-यिचयति	
दरि	2. P 19	दिरिष्यति-दिरिष्यति	
कर्तु	7	कर्तुमिष्यति-ते, कर्तुमिष्यति-ते, कर्तुमिष्यति-ते.	
नृ	4 P 35	निर्गतिपति-निर्गतिपति	
दम्	5 P 4	विप्यति, वीप्यति, दिग्मिष्यति	
कृ	4 P 16	अदिचयति-ईर्ष्यति	
	5, P 2		
कृ	6 P 17	विकर्तिष्यति-विकर्तिष्यति	
पृ	„ 17	विर्गतिपति-विर्गतिपति	
पृ	7 U 7	वि-उदिपति-ते, विष्पृष्यति-ते	
पृ	7 U 6	विर्गतिपति-ते, विगतिपति-ते	
सृ	8 U 1	सिर्गतिपति ते; सिर्गतिपति ते, सिर्गतिपति-ते	
सृ	8 U 3.	सिर्गतिपति-ते, सिर्गतिपति ते।	

Rule 18 a The following roots take इ necessarily

सृ	1 U 17	विलनिष्यति ते	
जृ	4 A 8	विलनिष्यते	

Rule 19. इ is optionally taken and also the intermediate इ is lengthened in roots ending in long कृ and वृ 5. U. and 9. A.

तृ 1. P. 85. तितरिपति, तितरीपति, तितरीपति

कृ 9. U. वृ 9. U., वृ 9. P. 3., कृ 4. P., वृ 9. P. 9, P. all similar to तृ 1. P.

वृ 5. U. 1. } विवरि (री) पति-ते; विवृरिति-ते.
9. A. 6. } विवरि (री) पते; विवृरते.

Rule 20. Intermediate इ is not lengthened and इ is necessarily taken.

कृ 6. P. 11. विकृरिपति

वृ 6. P. 20. जिगरिपति

जिगलिपति (इ is also optionally taken)

Rule 21. कम् 1. P. 78 सेद्. takes इ in Parasmaipadi and rejects it in Ātmanepadi. चिकृमिपति P चिकंसते-Ā.

Rule 22. कृत्, वृष्, शप् all 1. A. सेद् take इ in the Ātmanepadi and reject it in the Parasmaipadi.

कृत् 1. Ā. 93. विवर्तिपते, विवृत्सति

वृष् 1. Ā. 94. विवर्धिपते, विवृत्सति

शप् 1. Ā. 92. विशर्धिपते, विशृत्सति.

Rule 23. Roots ending in इच् take इ optionally and change the इच् into यू when इ is not taken.

छिच् 1. P. 77. } छिच्छेविपति } छुच्छूपति
4. P. 5. } छिच्छेविपति } छुच्छूपति

शिच् 1. P. 91. } शिच्छेविपति, शुच्छूपति
4. P. 4 }

दिच् 4. P. 1. दिदेविपति-दुच्छूपति

सिच् 4. P. 2. सिसेविपति-मुच्छूपति.

Rule 24 When ए takes इ final इ, उ, ऋ and ॠ take गुण.

इ 6. Ā. 7. दिदरिपते

ए 6. दिपरिपते

ॠ 1. P. 183. शिचयिपति

पू	1. Ā 99	पिपिपिपते
दी	1. Ā 97.	} डिडिपिपते
	4. Ā. 5	
शी	2. Ā 7	शिशिपिपते
यु	2. P. 1	वियविपति

Rule 25 When सू does not take इ, final इ or उ = lengthened

क्षि	1. P 133	विशीपति
ध्रु	5. U	दुध्रूपति-ते
हु	5. P	दुदृष्टति

Rule 26 Final ह् short is changed to ईर् or to ऊर् if a labial precedes

कृ	5. U 18	} विकीर्षति ते
	8. U. 8	
ष्टृ	3. P 12	पुष्टीर्षति
मृ	6. A 9	मुमूर्षति। मृ takes only Parasmaipada

Rule 27 Roots taking सप्रसारण

हृ	1. U 145	लुहृपति ते
ध्रुव्	1. A 85	दिध्रुवपते
स्वप्	2. P 42	सुपुप्सति
प्रच्छ्	6. P 54	पिष्टृच्छिपति
प्रव्	9. U 13	जिष्टृवति ते

Rule 28 Parasmaipada roots taking Ātmanepada forms only

स्मृ	1. P 162	मुस्मृते
ध्रु	1. P 142	लुध्रुवते (with प्रति or आ only Parasmaipada. प्रतिध्रुवपति-आध्रुवपति)
दृव्	1. P 163	दिदृवते
ज्ञा	9. U 36 with अनु	अनुजिज्ञासते [But ज्ञा 9. U. is जिज्ञासति-ते]

Rule 29. मृ 6. A takes Parasmaipada only मुमूर्षति

Rule 30. Irregular forms

गृप्	1. P 118	जुगोषादियति जुगोषिपति } आय् = optionally जुगुषिपति-जुगुप्सति } retained
	1. A	जुगोषिपते जुगुषियते-जुगुप्सियते

धृष्	1 P. 115	दुधृषायिषति, दुधृषिषति
पष्	1 P 116	पिषणायिषति
	1 A	पिषणिषते
पन्	1 P 117	पिपनायिषति
	1 A	पिपनिषते
विच्छ्	6 P 22	विविच्छायिषति, विविच्छिषति ।
अज्	1 P 81	अजिजिषति, विवीषति [वी is optionally substituted]
कृत्	1 A 72	कृत्तितीयिषते अर्त्तितिषति
कम्	1 A 73	विक्रामयिषते चिक्रमिषते
चि	5 U 9	चिक्रीषति ते, चिचीषति-ते (चि is optionally changed to कि)
जि	1 P 132	जिगीषति [जि is changed to गि]
भक्ष्	2 P 48	जिघत्सति [घस् is substituted]
मृज्	1 P 121 2 P 20	मिमार्जिषति मिमृशति [मृज् is optionally changed to मार्ज् by वृद्धि]
मश्	4 P (W) 45	मिनक्षति निनक्षिषति
नह्	4 P 62	निनत्सति [ह् is changed to थ्]
हि	5 P 11	जिघीषति [हि is changed to गि]
मस्त्	6 P 52	मिमशति Penultimate स् is changed to न्
षप्	2 A 19	विख्यासति } ख्या and क्खा are substituted विकशासति }
ष्ट्	2 U 15	विषजति ते षष् is substituted

Rule 31 Roots जिन् etc. take new desiderative forms

शृन्	1 A 75	(शृणुष्वा)	शृणुषितवते
तिन्	1 A 76	(तिप्तिन्)	तिप्तिषितवते
चिन्	1 U 112.	(चिदिन्)	चिदिषितवति-ते
	— 77		
मान्	1 A 80	(मीमांस्)	मीमांसितवते
षप्	1 A 78	(षीभृष्)	षीभृषितवते
दान्	1 U 113	(दीदांस्)	दीदांसति ते
छा	1 U 114	(छीछांस्)	छीछांसितवति ते

Rule 32 ईच् 1 P ईचिचिचिन्, ईचिचिचि

(The 3rd consonant too is doubled)

APPENDIX

Serial list of Roots included in the Panoramic Table

Type No.	Serial No.	Root	No of Similar roots.	Type No.	Serial No.	Root	No. of Similar roots
I. P.							
1	1	गद्			29	मद्	4
	2	ङण्	4		30	ज्वद्	
	3	भण्		17	31	जण्	
	4	भण्		18	32	नद्	
2	5	खण्			33	गद्	
3	6	जण्			34	गद्	
	7	रद्			35	खण्	9
	8	नद्	7		36	खण्	
	9	नद्			37	गण्	
	10	पद्			38	जण्	
	11	पद्			39	खण्	
	12	खण्			40	खण्	
4	13	लण्		19	41	भाण् U.	
5	14	लण्		20	42	वाण् U.	
6	15	फण्			43	लाण्	
	16	खण्	2		44	वाण्	
7	17	गण्			45	खण्	
8	18	फण् (विभक्त)			46	खण्	
9	19	फण् (विभक्त)			47	खण्	
10	20	खण्			48	खण्	
	21	खण्	2		49	खण्	
11	22	लण् (लण् also)			50	खण्	
12	23	खण्			51	खण्	
13	24	खण्			52	खण्	12
14	25	खण्			53	खण्	
15	26	खण् U		21	54	खण्	
16	27	खण्		22	55	खण्	
	28	खण्			56	खण्	3

Type No.	Serial No.	Root	No. of Similar Roots.	Type No	Serial No.	Root	No. of Similar roots.
	57	चेल्			92	कुच्	
23	58	मिन्द			93	वय्	
	59	नन्द्			94	शुच्	
	60	कन्द	6		95	लद	
	61	किन्द			96	पुप्	
	62	मण्ड्			97	ख्व्	
	63	चुम्ब			98	शुप्	
24	64	मन्प्			99	घुप्	
25	65	शंस्			100	शुध् U.	
26	66	सस्त्			101	च्युत्	
27	67	अद			102	स्फुद	
	68	अल्			103	कृप्	
	69	अव्			104	घृप्	
	70	अत्			105	हृप्	
	71	अह्			106	सृप्	
	72	अव्ये			107	शृप्	
	73	अज्			108	धिन्व्	
	74	अह्			109	कृण्व्	
	75	चम्			110	ईर्	
	76	भावम्			111	उह्	
	77	प्रिप्			112	किव्	
	78	फम्			113	दान	
	79	धम्			114	शार	
	80	बद्			115	धूप	
	81	अज्			116	पण्	
	82	धि			117	पन्	
	83	त्रि					
	84	भू					
	85	तृ					
	86	ज्					
	87	सिप्					
	88	सिप्					
	89	रिप्					
	90	हृप्					
	91	शिप्					

I. P. WET ROOTS.

118	शृप्
119	सिप्
120	स्व
121	सृज्
122	गृह्
123	त्वञ्
124	तञ्
125	अञ्

S No.	Roots	S No.	Roots	S No.	Roots
I. P. ANIT ROOTS		160	ध	3	लु
126	या	161	ऋ	4	लु
127	स्वा	162	स्मृ	5	लु
128	दा	163	दृ	6	र
129	ष्वा	164	सृ	7	कृ U
130	म्ना	165	शृ	8	जृ
131	प्रा	166	रृ	9	जा
132	जि	167	कु	10	जृ
133	जि	168	गृ	11	रृ
134	ह	169	कृ	12	वृ
135	ह	170	खृ	13	मि
136	नी	171	घृ	14	धृ
137	ली	172	तृ	15	हृ
138	सु	173	शृ	16	शा
139	दु	174	दृ	17	चका
140	तु	175	पृ	18	जा
141	तु	176	भृ	19	रि
142	तु	177	लृ	WET ROOTS	
143	वे	178	वृ	20	चृ
144	व्ये	179	खृ	ANIT ROOTS	
145	व्ये	180	वृ	21	या
146	वे	181	वृ	22	भा
147	रु	182	दृ	23	प्रा
148	रु	183	सृ	24	प्रा
149	रु	184	रृ	25	रा
150	वे	185	स्मृ	26	दृ
151	वे	186	गृ	27	रा
152	वे	187	गृ	28	पा
153	वे	188	गृ	29	स्ता
154	वे	Types for 118 roots		30	था
155	वे	2 P SET ROOTS		31	दा
156	वे	1	यु	32	दा
157	वे	2	यु	33	भा
158	वे			34	रा
159	वे			35	इ

S. No. Roots

36	इ with अधि
37	धी
38	शु
39	सु
40	शु
41	स्वप्
42	वच्
43	उह्
44	दिह्
45	दिप्
46	लिह्
47	अद्
48	हन्

Types for 49 roots

3. P. SET ROOTS

1 पृ

ANIT ROOTS

2	हु
3	मी
4	ही
5	हा
6	दा
7	पा
8	निम्
9	दिम्
10	विम्
11	क्
12	ष्ट
13	म्

Types for 13 roots

S. No. Roots

4. P. SET ROOTS

1	दिप्
2	सिप्
3	सिप्
4	सिप्
5	छिप्
6	मिद्
7	इप्
8	रिप्
9	रप्
10	लभ्
11	लप्
12	शुच् U.
13	कुप्
14	चुप्
15	कुम्
16	कम्
17	सृप्
18	लृप्
19	कृच्
20	सृच्
21	हृप्
22	भृश्
23	भृ
24	भृच्
25	त्रप्
26	यप्
27	प्रम्
28	लम्
29	रम्
30	रम्
31	लम्
32	लम्
33	मद्
34	चप्
35	गृप्

S. No. Roots

WET ROOTS

36	हुह्
37	मुह्
38	मिह्
39	स्वह्
40	लृप्
41	हृप्
42	लिह्
43	रह्
44	क्षम्
45	नश्

ANIT ROOTS

46	छो
47	शो
48	सो
49	दो
50	शृप्
51	उरप्
52	लृप्
53	उरप्
54	कुम्
55	सिप्
56	शृप्
57	रिह्
58	शृप्
59	छिप्
60	सिप्
61	व्यप्
62	वद्
63	रह्

Types for 63 roots

5. P. SET ROOTS

1	ट
2	क्

LIST OF ROOTS

S. No. Roots

3 धृ

4 दम्

WET ROOT

5 धृ

ANIT ROOTS

6 धृ

7 धृ

8 स्तृ

9 वि

10 सि

11 हि

12 मि

13 राधृ

14 साधृ

15 आपृ

16 शक्

17 स्तृ

18 कृ

Types for 18 roots

6. P. SET ROOTS

1 लम्

2 हृ

3 नृ

4 धृ

5 सृ

6 लिङ्

7 मिङ्

8 मिप्

9 कुवृ

10 कुदृ

11 स्फुदृ

12 स्फुवृ

13 शुदृ

S. No. Roots

14 पिशृ

15 तृप्

16 मृदृ

17 कृत्

18 चृत्

19 कृ

20 गृ

21 कृच्छृ

22 विच्छृ

23 व्यच्

24 उज्जृ

WET ROOTS

25 वृहृ

26 वृहृ

27 वृहृ

28 स्तृहृ

29 वृहृ

30 वृदृ

ANIT ROOTS

31 वृदृ

32 वृदृ

33 वृदृ

34 वृदृ

35 वृ

36 लि

37 लि

38 मुजृ

39 लिप्

40 दिशृ

41 विशृ

42 स्फृशृ

43 मृशृ

44 कृप्

45 मृजृ

46 मुवृ

47 सिवृ

S. No. Roots

48 तृप्

49 लिप्

50 सिदृ

51 विदृ U.

52 मस्जृ

53 भस्जृ

54 प्रच्छृ

55 मृ

Types for 55 roots

7. P. SET ROOTS

1 हिंसृ

2 कृत्

3 पृच्

4 पृजृ

5 विजृ

6 वृदृ

7 वृदृ

WET ROOTS

8 भज्जृ

9 तम्बृ

10 तम्बृ

ANIT ROOTS

11 कृप्

12 मुजृ

13 भुजृ

14 रिच्

15 विच्

16 छिदृ

17 छुदृ

18 मिदृ

19 भज्जृ

20 शिप्

21 पिप्

Types for 21 roots

S. No.	Roots	S No	Roots	S No	Roots
K. P. SET ROOTS		22	कुप्	12	चण्ड्
1	तन्	23	शृद्	13	तण्ड्
2	क्वन्	WET ROOTS		14	क्लिन्द्
3	सन्	24	निष्कुप्	15	जृम्
4	क्षिप्	25	क्षिप्	16	स्तम्
5	कृण्	26	धू	17	जम्
6	तृण्	ANIT ROOTS		18	अहृक्
7	घृण्	27	ग्री	19	अर्ष्
ANIT ROOTS		28	प्री	20	दध्
8	कृ	29	धी	21	पन्
Types for 8 roots		30	घ्री	22	पण्
9. P. SET ROOTS		31	री	23	यत्
1	क्व	32	ली	24	क्षम्
2	कृ	33	ली	25	लंस
3	गृ	34	भी	26	भ्रंश्
4	स्तृ	35	मी	27	भ्रंश्
5	वृ	36	ज्ञा	28	ध्वस्
6	शृ	37	ज्या	29	प्रस्
7	हृ	38	ति	30	गळत्
8	पृ	39	यु	31	खन् U.
9	जृ	40	यन्प्	32	तह्
10	पृ	Types for 40 Roots		33	त्वर्
11	रृ	1. A. SET ROOTS		34	वल्स्
12	अस्	1	कृष्	35	स्पर्ध
13	प्रह्	2	दग्	36	गह्
14	छग्	3	दद्	37	साध्
15	स्तम्	4	कम्	38	याध्
16	गन्प्	5	आसंस्	39	भास्
17	प्रन्प्	6	बन्द्	40	भाद्
18	यन्प्	7	कन्द्	41	याच्
19	हृ	8	लन्द्	42	स्वाद्
20	पुर्	9	लम्	43	दान्
21	मुर्	10	लष्प्	44	वान्
		11	लक्	45	दाद्
				46	भार् U
				47	भास्

S. No.	Roots	S. No.	Roots	S. No.	Roots
48	भ्रशश्	82	मुष्	116	ज्ये
49	भ्राज्	83	मुद्	117	हे
50	राज्	84	स्फुद्	118	ने
51	शिश्	85	शुन्	119	ज्ये
52	भिश्	86	रुच्	120	इयं
53	धीश्	87	शुन्	121	य U
54	वेष्ट्	88	विकद्	122	य U
55	वेष्ट्	89	मिद्	123	ह U
56	देन्	90	स्विद्	124	भज् U
57	सेन्	91	शुम्	125	यज्
58	लोह्	92	ज्ष्ट्	126	वर् U
59	सूद्	93	ष्ट्	127	वद् U
60	प्याप्	94	ष्ट्	128	स्वप्
61	पूय्	95	मृन्	129	रप् U
62	पूय्	96	मि U.	130	रम्
63	हमाय्	97	ली	131	शर्
64	कन्	98	धू	132	रम्
65	स्फाप्	99	पू	133	रम्
66	शप्	WET ROOTS		Types for 133 roots	
67	ईश्	100	कल्प्	2. A SET ROOTS	
68	ईप्	101	शर्	1	आराय्
69	ईद्	102	क्षम्	2	आय्
70	अय्	103	गृह्	3	ईन्
71	ऊद्	104	गृह्	4	ईद्
72	ज्ष्ट्	105	गाह्	5	ईद्
73	कम्	106	स्वप्	6	वम्
74	तिन् (to whet)	ANIT ROOTS		7	नी
75	गुप् (to hide)	107	नी	8	धू
गुप् (to censure)		108	स्ति	9	ष्टर्
76	तिन्	109	कु	10	ष्टर्
77	स्ति U	110	गु	11	गू
78	बध्	111	ज्यु	ANIT ROOTS	
79	दाय्	112	ज्यु	12	ज्यु
80	दाय्	113	दे	13	हृ
81	शान् U	114	मे		
		115	वे		

S. No.	Roots
14	डुह् U
15	दिह् U
16	लिह्
17	दिप् U
18	इ with लधि
19	चञ्

Types for 19 roots

3. Ā. ANIT ROOTS

1	दा U
2	धा U
3	हा
4	मा
3	निम् U
6	विम् U
7	विह् U
8	मृ U

Types for 8 Roots

4. Ā. SET ROOTS

1	कार् U
2	दिक्
3	घप्
4	मृप्
5	दी
6	द्
7	बाग
8	द्व
9	दीर्
10	प्

WET ROOTS

11 वृ

ANIT ROOTS

12	क्व
13	स्व

S. No.	Roots
14	युक्
15	रञ्
16	मन्
17	तप्
18	पद्
19	खिद्
20	विद्
21	नह् U
22	मा
23	दी
24	ई
25	धी
26	पी
27	मी
28	प्री
29	री
30	ली

Types for 30 roots

5. Ā. SET ROOTS

1 वृ

WET ROOTS

2	भग्
3	धृ

ANIT ROOTS

4	शृ
5	धृ
6	वि
7	मि
8	मि
9	रृ
10	हृ

Types for 10 roots

6. Ā. SET ROOTS

1	कृ
2	लृ
3	विन्
4	शुप्
5	मिह्

ANIT ROOTS

6	धृ
7	हृ
8	धृ
9	मृ
10	वृद् U
11	शुद् U
12	लिप् U
13	दिग् U
14	मुक् U
15	विक् U
16	लृ U
17	लिह् U
18	मिह् U
19	पृ U
20	भृ U

Types for 20 roots

7. Ā. ANIT ROOTS

1	रृप्
2	शृ U
3	शृ U
4	धृ U
5	रृ U
6	रिह् U
7	विह् U
8	मिह् U
9	धृ U

S. No.	Roots	S. No.	Roots	S. No.	Roots.
10	भिद् U	8	ष्ट् U	7	मद् U
11	विद्	ANIT ROOTS		WET ROOTS	
<hr/>		9	कृ U	8	धृ U
Types for 11 roots		<hr/>		ANIT ROOTS	
<hr/>		Types for 9 roots		9	झी U
8. Ā. SET ROOTS		<hr/>		10	मी U
1	त्त् U	9. Ā. SET ROOTS		11	शी U
2	मन्	1	पृ U	12	सि U
3	बन् U	2	ळ U	13	मी U
4	सन् U	3	कृ U	14	यु U
5	शिन् U	4	स्त्	15	झा U
6	कृन् U	5	वृ	<hr/>	
7	लृन् U	6	धृ	Types for 15 roots	
<hr/>		<hr/>		<hr/>	

ERRATA

Page	Line	For	Read.
4	13	deailed	detailed
14	20	reproves	threatens
18 col. 1.	last line	वा ल्	वाल
35	17	अञ्ज्	अञ्ज
37	12	घटधप्	घटधप्
37	26	tetminations	terminations
38	2	paun	pain
42	1	का	की
47	21	see pages 62 and 63.	See pages 60, 61 and 62
48	6	consonent	consonant
48	20	प्रच्छत्सज्	प्रच्छित्सज्
48	23	शद्वत्तदि	शद्वत्तदी
48	28	द्विद्	द्विप्
49	12	निहताः	निहताः (अनुदात्ताः)
55	31	का	क
56	14	simplifies	simplifies
57	17	चर्च्	चर्च्
58. last col.		Total 11	Total 21
61 col. 1	6	8A	7A
61 last col.	16	7P	7A
63	13	Āimanepada	Ātmanepada
69	29	रस्यै	रस्यै
75	29	अवरि (री)दयत	अवरि (री)दयत
79	2	चित्वा-	चित्वा-
80	17	वा हुइ	वा हुइ
"	"	घः	घः
82 col. 3 1.3 from below		ऊहृत्तुः	ऊहृत्तुः
85 last col.	2	व्यप्	व्यप्
88	5	तत्	तप्
89	20	सीरन्	सीरन्
89	13	इ	हा

Page	Line	For	Read
93	18	अरिद्वीट	सर्दिद्वीट
93	24	Rule	Rule
95	9	यंशीट	सर्दिट
96	12	श्रु, श्रु	श्रु. श्रु
97	16	श्रु	श्रु
101	5	लक्षिता	लक्षिता
101	23	chane	change
104	1	मृषित्वा	मृषिता
105	23	रिषा	रिषा
107	21	संनिषा	संनिषा
108	10	मृषु	मृषु
110	6	राग	राग
115	20	श्रु	श्रु
119	18	काम्य	काम्य
127	9	मृषुमृष	मृषुमृष
136	23	मृषिष	मृषिष
137	6	मृषुमृषः	मृषुमृषः
137	13	मृषिष	मृषिष
139	2	मृषुमृष	मृषुमृष
140	3	ककाल	ककाल
140	5	मेकागे	मेकागे
141	18	मृषिष	मृषिष
147	8	मृषिष	मृषिष
147	17	thel	thel
148	1	मृषुमृषिष	मृषुमृषिष
148	7	मृषुमृष	मृषुमृष
149	27	मृषुमृष	मृषुमृष
151	33	मृषुमृष	मृषुमृष
152	1	मृषुमृष	मृषुमृष
164	8	मृषुमृष	मृषुमृष
168	19	मृषुमृषिष	मृषुमृषिष
171	3	मृषुमृष	मृषुमृष
175	5	मृषुमृष	मृषुमृष
186	12	मृषुमृष	मृषुमृष

Page	Line	For	Read
195	1.5 from below	विभासति	विभासति
203	6	प्रदीव्य	प्रदीव्य
204	3	कुप्यति	कुप्यति
211	20	बुक्त्वति	बुक्त्वति
213	12	रिरक्षते	रिरक्षते
222	3	6F.	6P.
222	17	बुभोव	बुभोज
229	7	च्छेत्तुम्	च्छेत्तुम्
229	8	चक्षुस्त्वति	चक्षुस्त्वति
232	5	जगार	जगार
238	21	अर्चते	अर्च्यते
244	21	ऊय	ऊय्
245	12	पीन	पीन
249	22	सिस्त्रिदिषत	सिस्त्रिदिषते
253	1. 2. from below	व्यापयति-ते	व्यापयति-ते
258	last line	चक्षये	चक्षये
258	11	बिमृत	बिमृते
261	11	इत	इत
262	5	मप्यते	मन्यते
264	21	IV	VI
281	11	No 18 इ	No 18 इ
282	1.9 from below	There are	There are no
283	last line	कर्णुयाम्	कर्णुयाम्
284	26	स्तुवीयाताम्	स्तुवीयाताम्
286	13	प्रवीपि	प्रवीपि
286	22	ब्रूवे	ब्रूवे
287	14	आश्रुतः	आश्रुतः
287	15	अजागाः	अजागः
287	23	अजाग- and अजागाः	अजागः
287	23	जामराणि and	जामराव and
288	17	prefixed	prefixed
298	12	द्वेपे	द्विपे
299	2	इन्	इन्
300	1. 5 from below	(2) शिव	(2) शास्त्र

Page	Line	For	Read
314	13	नेनिजायाः	नेनिजीया.
329 col. 2	2nd root	ज्वल्	ज्वल्
334 col. 1	23	10 प्	10 प्
334 col. 1	24	11 छ्	11 छ्

1 From pages 241 to 263 Headline, instead of Parasmaipadi
read Ātmanepadi

2, The root कृ is wrongly found all through as कृत्.
